

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Yıl 7 / Sayı 78 / 15 Mayıs 1989 / 2.50 DM

Bahar Atılımımız zirvede

1 MAYIS EYLEMLERLE KUTLANDI

● Dersim-Çiçekli'de, Siirt-Eruh'ta, Hakkari-Çukurca'da, Dersim-Ovacık'ta, Siirt-Sırnak'ta, Hakkari-Uludere ve Beytüşşebap'da, Mardin-İdil'de yeni eylem dalgası

Ulusal kurtuluş savaşımız bahar dönemini yaygın eylemlilikle yaşıyor. Bahar döneminin son günlerinin yaşandığı ülkemizde eylemlerdeki yükseliş zirveye ulaştı. Sömürgeci Türk devletinin sıkı sansür uygulayıp, gelişmeleri kamuoyuna duyurmak istememesine rağmen, yine de eylemlerin bir kısmı basına yansıtılmak zorunda kaldı. Basına yansıyan eylemler bile sömürgecilerin yaşadığı çöküşü çok açık bir şekilde gözler önüne sermektedir. Bize ulaşan bilgiler yaşanan yoğun eylemliliğin bütününe yansıtılsa bile, ülkemizde yaşanan Bahar Atılımının yaygınlığını göstermeye yetecek düzeydedir.

Bahar dönemi eylemliliğinin zirveye ulaşması, sömürgecileri büyük bir panik ve korku içerisine sürükledi. Sömürgeci-basın yaşanan korkuyu birçok örnekle dile getirmek zorunda kaldı. Hürriyet gazetesi 12 Mayıs tarihli nüshasında son 12 gün içerisindeki eylem bilançosunu yayınlamaya, gelişmeler karşı-

sında devleti bir kez daha uyardı. Burjuva basınının diğer gazete ve dergileri de gelişmeler karşısında, ulusal kurtuluş mücadelemize karşı iftira kampanyasına başladılar.

Yeni dönem Bahar Atılımımı-

zın sağladığı gelişmeleri gizlemek için sömürgeciler, yoğun bir çaba içerisine girdiler. Basının yanı sıra, özel savaş birliklerini de harekete geçirerek bahar döneminin gelişmelerini engel-

Devamı 3. sayfada

PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaş değerlendiriyor:

“Örgütsel bağlarımız ve anlayışımız güçlü olmalıdır”

“...Örgüt yaşamı, tamamen örgütsel yaşamdır. Bütün hal, hareket ve mimiklerden tutalım, en resmi otoriter tavra kadar; yemek başındaki sohbetlerden tutalım, hayati bir söylev vermeye kadar; hepsi örgütsel yaşamdır. Düşman, bugün en çok bu özelliğimize öfkeleniyor. 'Hepsi birbirine benziyor, sanki bir makineden çıkmış gibiler' diyor...”

Yazısı orta sayfada

PKK ile bağlantılı “terörist birlik” nedeniyle 17 Kürdün davasına ve Federal Savcılığın iddianamesine ilişkin avukatların yaptığı basın açıklaması:

“Federal Savcılık tarafından tüm Avrupa’da yürütülen takibat, PKK’ye ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı Türk askeri rejimini destekleme eylemidir”

“Federal Savcılık iki yıldan bu yanadır bir bütün olarak PKK’yi ‘terörist’ olarak lanse etme yönünde geniş ve yoğun bir basın politikası yürütmektedir. PKK’ye mal edilen cinayetler ve ‘Halk Mahkemeleri’ gibi değişik iddiaların kısmi olarak yanlışlığı ortaya çıkmış buluyor...”

“Hukuki açıdan iddianame öyle karışık ve temelsiz ki, ‘normal’ bir savcının böyle bir iddianameyi ileri sürmesi mümkün değildir...”

“PKK’nin silahlı eylemleri (Kürdistan’daki) Uluslararası Savaş Hukukuna göre bir savaş olduğundan PKK’liler ceza hukukuna göre takibata uğratılamazlar ve demek ki PKK bir bütün olarak ‘terörist karakterli’ bir kuruluş olarak ifade edilemez...”

“Kürt gazetelerinin okunmasına izin verilmemesi, savunma ve düşünce özgürlüğüne vurulmuş en büyük darbedir. Müvekkillerimiz PKK için veya PKK bünyesinde yürüttükleri faaliyetlerinden dolayı suçlanmaktadır. O halde, savunmalarını hazırlamak için mevcut kendi yayınlarından yararlanmalarına imkan verilmek zorunluluğu vardır...”

“Dava, ‘Avrupa’da açılan ikinci cephe’ olarak Türkiye tarafından sevinçle karşılandı...”

8. sayfada

1989 Newroz kutlamaları coşkuyla sonuçlandı

GELECEK NEWROZLARA...

● 1989 Newroz birlik, direniş ve isyan geceleri son Kopenhag, Londra, Gronobl, Metz ve Batı Berlin kutlamalarıyla sonuçlandı.

KOPENHAG: 22 Nisan 1989 günü Danimarka’nın başkenti Kopenhag’da birlik ve isyan günü Newroz, bir gece düzenlenerek kutlandı. Coşkuyla kutlanan Newroz’a 1000’e yakın kitle katıldı.

Gece programı devrim şehitlerinin anısına bir dakikalık saygı duruşuyla başladı. Koro, Ozan Dilgeç, Ozan Armanç, Koma Nujin, Arhus’tan Müzik Grubu, Ozan Xelil Xemgin ve Koma Berxwedan program akışı içerisinde marş ve türküler söyleyerek alkışlandılar. Gecede yapılan siyasi

konuşmada, Newroz’un anlamı ve ulusal kurtuluş mücadelesiyle katedilen gelişmeler dile getirildi. Ramazan ayı nedeniyle oruçlu olan yurtseverler için özel yer ayrıldı. Kopenhag’dan çocuk folklor ekibi YKWK-Kopenhag folklor ekibi ve Stockholm’den çocuk folklor ekibi Kürdistan’dan halk oyunlarını sergilediler. Programın ikinci bölümüne tiyatro ile başlandı. Sahnelenen tiyatrodan Yeşilyurt olayı ve TC’nin ajanlık faaliyetleri gibi konular işlendi.

Devamı 6. sayfada

Bayan Mitterrand’ın gezisi ve Fransa’nın Kürt sorununa yaklaşımı
Orta sayfada

Deniz Gezmiş, Hüseyin İnan ve Yusuf Aslan
17. ölüm yıldönümlerinde anıldılar
4. sayfada

Kürdistan halkı ile benzer sorunları ve hedefleri olan kardeş Tamil halkının mücadele tarihini Tamil Kurtuluş Kaplanları (LTTE)’nin MK Üyesi L. Thilakar anlatıyor:

“Halkımızın özgürlüğü ve saygınlığını kazanmak için savaşım veriyoruz”

16. sayfada

GERÇEKLER VE BURJUVA BASININ ARTAN HEZEYANLARI

Faşist burjuva basının, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine yönelik karalama kampanyası sürüyor. Bu kampanya sürece elbette; sona erecek beklentisine düşülemez tabii. Ancak bu iki yüzlü kampanyanın yeni boyutlarına, netleşen organizeliğine dikkat çekmek gerekiyor.

1989 yılıyla birlikte “yenilenen” özel savaş kampanyasının basın cephesi komutanlığına, azgın şovenist yüzünü gizleme gereğini duymayan Tercüman atanmıştır. Hep Tercüman öne çıkacak değil tabii. Hürriyet, Milliyet ve Tercüman’ın öteden beri bu işi devrevi yaptıkları biliniyor. Ancak Tercüman, uşaklığını yaptığı rejim gibi bir krizi yaşıyor. Bir basın panelinde Nazlı Ilıcak, kocası Kemal Ilıcak’ın, gazetesini (Tercüman’ı) yaşatmak için büyük servet kaybına uğradığını belirtiyordu. İşte bu açığı kapatmanın yolunu, Tercüman, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı özel savaşın basın cephesindeki öncülüğünde bul-

Devamı 12. sayfada

1 Mayıs Kutlamaları bu yıl daha militanca

1 Mayıs işçi sınıfının birlik ve dayanışma günü, 1989 1 Mayıs’ında güçlü ve militanca kutlandı. Kürdistan’da, Türkiye’de ve yurt dışında Kürdistanlı ve Türkiyeli kitleler geniş katılımlarla sokaklara dökülüp 1 Mayısı kutladılar.

Türkiye’nin büyük metropollerinde, yasaklamalara rağmen işçiler, devrimciler, demokratlar ve yurtseverler, Türkçe ve Kürtçe olarak “Yaşasın 1 Mayıs-Bijl 1

Gölün” sloganlarını haykırarak ve faşist-sömürgeci rejimin uygulamalarını protesto eden yazılı pankartlar taşıyarak yürüdüler.

1 Mayıs, Kürdistan’ın bazı şehirlerinde de gösteri vb. eylemlerle kutlandı. Ancak bu kutlamalar özellikle dışarıya sızdırılmadı.

Kürdistan’da bu kutlamalar dışında, Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu-ARGK gerillaları, Türk ordu birliklerine karşı saldırı ey-

Devamı 5. sayfada

Partimizin seçkin militanlarından ve ARGK'nin değerli komutanlarından Mustafa ÖMÜRCAN (Ömer) yoldaşı ölüm-süzlüğe erişmesinin 2. yıldönümünde saygı ile anıyoruz.

Mustafa ÖMÜRCAN yoldaş, Maraş'ın Pazarcık ilçesine bağlı Bayramgazi köyünde geçimini topraktan sağlayan emekçi bir ailenin ortanca çocuğu olarak dünyaya geldi. İlkokulu bitirdikten sonra erkenden yaşam kavgasına atılarak terzilik mesleğini öğrenmeye başladı. Antep'te başladığı mesleğini ilerletmek amacıyla daha sonraki yıllarda İstanbul'da çalışmaya başladı. Çok duyarlı ve dürüst bir karaktere sahip olan Mustafa yoldaş, değişik ortamlarda geçen bu yılları süresince, geldiği yapıyı inkar ederek yozlaşmak ve metropollerde erimek yerine, aksine bu yaşamı gelişmenin, olgunlaşmanın aracı haline getirdi. Olumlu kişilik özellikleri emekçi kişilikle bütünleşerek ortaya sağlam, direngen ve geleceğe hükmetmeyi bilen bir kişiliğin çıkması için, işlenmeye elverişli bir yapı çıkardı.

İstanbul'da geçen yıllarının ardından yeniden Antep'e dönerek terzilik yapmaya başlayan Mustafa yoldaş, 1976 yılında burada ulusal kurtuluşçu düşüncelerle tanıştı. Kürdistan gençliğini derinden etkilemeye başlayan ulusal kurtuluşçu düşüncelere ilk sahip çıkanlardan biri de Mustafa yoldaş oldu. O bir emekçi olarak, sınıfından aldığı olumlu özelliklerinin yanısıra dürüst ve halktan yana kişiliğiyle de bu düşüncelere sahip çıkmakta bir an bile tereddüt etmedi. Haki KARER yoldaş önderliğinde bu alanda verilen mücadelenin ilk neferleri arasında yer aldı. Başlangıçta sempatanın düzeyinde sürdürdüğü ilişkisi çok geçmeden profesyonelce katılıma dönüştü. Çalışkan, atak ve fedakar yapısıyla her geçen gün daha çok güven uyandıran bir konuma ulaştı. Sadece ilkokul düzeyinde eğitim görmüş olmasına karşılık, engin kavrayışı ve kıvrak zekasıyla ideolojiyi özümsemekte zorluk çekmedi. Giderek propaganda ve kitle örgütlenme faaliyetleri içinde yer almaya başladı. Ancak daha ilk dönemlerden başlayarak, cesareti ve ustalığıyla askeri alanda daha büyük bir gelişme ortaya koydu. Ulusal kurtuluş hareketimizin, doğuşuyla birlikte dört bir taraftan saldırılarla yüzyüze gelmesi, ideolojik ve silahlı mücadelenin içiçe yürütülmesini de kaçınılmaz kılmaktaydı. Bu dönemde Antep'te de bir yandan MHP'li faşistler, bir yandan da HK, DHB gibi sosyal şoven örgütler Hareketimizi silahlı saldırılarla daha gelişmeden

Ulusal kurtuluş davası ve Partiya bağlılığın seçkin militanı, Komutan Mustafa ÖMÜRCAN yoldaşı ölüm-süzlüğünün ikinci yıldönümünde saygıyla anıyoruz

boğmak istiyorlardı. Mustafa yoldaş bu güçlerden kaynaklanan saldırılara karşı Hareketimizi savunmak ve yurtsever çevrelerimizi korumak için aktif bir çaba içinde oldu.

Mustafa ÖMÜRCAN yoldaş yalnızca faşistler ve sosyal-şovenlerden kaynaklanan saldırılar karşısında değil; MİT tarafından örgütlenilen ve Hareketimizin varlığına yönelen Sterka Sor ve Tekoşin oluşumlarının saldırılarına karşı da kararlılıkla duranlardandı. 1977 yılında Haki KARER yoldaşın ajan örgüt Sterka Sor eliyle katledilmesi ardından bu ajan örgütün dağılmasında aktif rol alarak, öğrencisi olduğu Haki yoldaşın anısına layık olmayı bildi. Yine bu dönemde Hareketimizin varlığına kasteden ajan-provokatör Tekoşin yapılanmasına karşı Hareketin birlik ve bütünlüğünün korunması ve bu alçakça provokasyonun etkisiz kılınmasında çaba sarfetti.

Mustafa yoldaş, 1980 yılında faşist cuntanın iktidarı gaspmesine kadar Antep alanındaki mücadele içinde yer aldı. Bu süreçte çeşitli mahallelerde sorumlu olarak görev almanın yanı sıra esas olarak Askeri Komite içinde görev yürüttü. Bizzat kendi önderliğindeki grubuyla birçok eylemi başarıyla planlayıp gerçekleştirdi. Devrimci silahlı otoritenin hakim kılınması ve siyasi mücadele-örgütlenme alanlarında başarı kaydedilmesinde Mustafa yoldaşın da içinde yer aldığı Askeri Komitenin önemli rolü oldu. Mustafa yoldaş uzun bir zaman sürecinde bu faaliyet içinde bulunmasına karşılık kendini korumayı ve düşmana kolay yem olmamayı bildi. Bu O'nun devrimci faaliyet ilkelerindeki tutarlılığının, kurallara sıkı sıkıya bağlı olmasının yanı sıra zekası ve ustalığının da bir sonucuydu. Yine, böbürlenme, kendini ön plana çıkarma, yaptıklarından dolayı gurura kapılma yerine, son derece sade ve alçakgönüllü bir yapı sergilemesinin de bundaki payı büyüktür. Bu özellikleriyle Mustafa yoldaş halkta saygı ve güven uyandırır, sevirdi.

Sömürgeci-faşist cuntanın iktidara geldiği 1980 yılının Ekim ayında Mustafa yoldaş, Partinin geri çekilme taktığının bir gereği olarak Lübnan-Filistin sahasına geçti. Burada çeşitli kamplarda siyasi ve askeri eğitim gördü. Geçmiş mücadeleden edindiği deneyimleri bu eğitimle bütünleştirerek güçlendi; kişiliğini köklü bir yenilemeden geçirdi. Partinin II. Kongresi'nde yer alan Mustafa yoldaş, Kongre'de alınan "ülkeye dönüş" kararının en çokkun savunucularından biri oldu ve Kongre sonrası ülkeye yönelen ilk gruplar içinde yer aldı.

Şemdinli alanında görev verilen Mustafa yoldaş, 1983 yılında komutası altındaki grupla birlikte bu alanda silahlı propaganda hazırlık faaliyetlerini geliştirmeye başladı. Daha önce Hareketimizin hiçbir çalışmasının olmadığı Şemdinli alanı yeni dönem mücadelemizin geliştirilmesinde büyük önem

taşımaktaydı. Buradan başlayarak adım adım Botan'a yayılma ve Botan'ı ulusal kurtuluş savaşımızın bir çıkış noktası olarak kullanma hedefi vardı. Sorumlusu olduğu grupla birlikte, alanı tanıma, ilk ilişkileri oluşturma ve barınma olanaklarını yaratma görevlerini başarıyla tamamlayan Mustafa yoldaş bu çabalarıyla ileride Şemdinli'nin Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesindeki tarihi çıkışın merkezlerinden birisi olma koşullarının yaratılmasında önemli rol oynadı. 1984 yılının ortalarına gelindiğinde ülkedeki grupların silahlı propagandanın zeminini yaratma çabası başarıya ulaşmış ve Kürdistan'daki tarihi çıkışın koşulları yaratılmıştı. Bu çıkış için seçilen iki alan vardı: Eruh ve Şemdinli. 15 Ağustos 1984'te Kürdistan tarihinde yeni bir sayfa yazılıyordu. Bu sayfaya yazılan onurlu isimlerden biri 14 Temmuz Silahlı Propaganda Birliği, diğeri ise 21 Mart Silahlı Propaganda Takımı idi. Mahsum KORKMAZ yoldaş önderliğindeki 14 Temmuz Silahlı Propaganda Birliği Eruh'a baskın gerçekleştiren, komutanlarından biri de Mustafa ÖMÜRCAN yoldaş olan 21 Mart Silahlı Propaganda Takımı da Şemdinli'yi basıyor ve başarılı bir eylemle ulusal kurtuluş savaşımızın başladığını ilan ediyordu. Planlanmasında ve gerçekleştirilmesinde aktif rol aldığı Şemdinli baskını ile Mustafa yoldaş, Kürdistan ulusal kurtuluş savaşının kahramanları arasında yer alırken, komutanlıkta adım adım gelişmesi de hız kazanıyordu.

1985 yılı başlarına kadar Şemdinli'deki faaliyetlerini sürdüren Mustafa yoldaş bir yandan örgütlenme faaliyetlerini sürdürürken diğer yandan da birçok eylemde yer aldı. Yer aldığı eylemlerle Şemdinli ve çevresinde keteciliğin ezilmesinde önemli katkıları oldu. Yaratılan zemin üzerinde mücadelemizin gelişme koşullarının artması ve yeterli güce önemli oranda ulaşılması sonucu Mustafa yoldaş yeni alanları mücadeleye açmak göreviyle yeni hedeflere doğru yöneldi. 1985 yılı başlarında sorumluluğunu üstlendiği bir grupla beraber Bingöl-Diyarbakır üzerinden Kürdistan'ı bir baştan diğer başa yürüterek Adıyaman'a ulaştı. Adıyaman ve çevresinde mücadeleyi yükselterek Botan'a bu cepheden güç verme çabası içine girdi. 1985-86 yıllarında Adıyaman'da Mustafa yoldaşın sorumluluğunda önemli gelişmeler yaşandı. 1986 bahar atılımı Adıya-

man'da güçlü eylemlerle karşılandı. Toybelen Petrol Dolum Tesislerinin tahrip edilmesi ve sömürgeci ordu güçlerine önemli darbelerin vurularak bazı askerlerin silahlarına el konulması, Kürdistan'da yeni bir savaş cephesinin güçlendirilmekte olduğunu ortaya koyuyor ve sömürgecileri paniğe itiyordu.

Bu dönemde Mustafa yoldaşın gerçekleştirdiği bir diğer önemli görev de Maraş-Pazarcık alanlarını dolaşarak incelemeler yapması, keşif hareketini yürütmesi ve mücadelenin geliştirilme koşullarını saptaması oldu. Düşmanın 12 Eylül sonrası üzerinde en çok oynadığı, devrimcilerin bitirildiğine kitleyi önemli oranda inandırdığı bu alanda, Mustafa yoldaş geliştirdiği sınırlı ve dar ilişkilerle umut tohumlarını ekmeyi başardı. Alan hakkında önemli gözlemlerde bulunarak Partinin bu alana yapacağı müdahalenin koşullarını saptadı. Halka deringüven ve devrimci inceleme tarzıyla, alanın mücadelenin geliştirilmesine elverişli olduğu, görünürdeki durgun ve yığın yapının altında hızla umuda ve mücadeleye dönüşebilecek bir yapının yatmakta olduğu ve bu nedenle de alana devrimci müdahalenin acil ve önemli olduğu sonuçlarına vardı; durumu Partiyeye bildirdi.

Mustafa ÖMÜRCAN yoldaş ülkede gerçekleştirdiği bu görevlerin ardından Parti III. Kongresi'ne katılmak üzere 1986 Haziran'ında yeniden alandan ayrıldı. Ulaştığı yeni alanda aktif olarak III. Kongre hazırlık çalışmalarına katıldı. Bir yandan savaş içinde geçen yılların ardından kendini yenileme çabası içine girenken diğer yandan da savaş deneyimlerini yoldaşlarına aktarmaya çalışıyor; mücadelenin sorunlarının tartışılması ve çözümlere ulaşılması için üzerine düşen rolü oynuyordu. 1986 Ekim'inde yapılan III. Kongre'ye delege olarak katıldı ve Merkez Komitesi Yedek Üyeliğine seçildi.

Kongre ardından Mustafa yoldaş tüm gücüyle III. Kongre Kararlarının hayata geçirilmesi ve yeni döneme hazırlık faaliyetlerine katıldı. Bu dönemde Mahsum KORKMAZ Akademisi yönetiminde görevlendirildi. Kendinde var olan tüm bilgi birikimi ve yetenekleri yoldaşlarıyla paylaşmak, onları geleceğe en iyi şekilde hazırlamak için örnek bir çaba içinde bulunuyor; bu alanda büyük bir fedakarlık ve sorumluluk sergiliyordu.

III. Kongre sonrası dönemde Mustafa yoldaşın ortaya koyduğu çabalar ve kişilik, ulusal kurtuluş mücadelemizde yenisinden doğuşun olumlu örneklerini kavramada bir ışıktı benim için. Mustafa yoldaş daha önce en son 1979'da Antep'te kısa bir süre için görmüştüm. O'nun devrimci mücadeleden kaydettiği gelişmeye yakından tanık olmamakla birlikte zaman zaman olumlu gelişmesini duyuyordum. Ancak 1986 sonlarından 87'de ülkeye yönelinceye kadarki sürede Akademide ortamında tanıdığım insan yepyeni bir insandı. Aske-

ri alandan örgütlemeye kadar devrimci mücadelenin hemen her alanında büyük deneyim sahibi, uzmanlaşma yolunda küçümsenmeyecek bir yol katetmiş olan bir öğretmendi karşımdaki. Burjuva eğitiminden sınırlı oranda yararlanmış olmasına karşılık devrim okulunda seçkin bir eğitimden geçmiş; kendisini her yönden eğitiyordu. Elinde tebeşirle karatahtanın başına geçmiş; anlatıyor, yazıyor, şemalar çiziyordu. Ama devrimci mücadelenin yetiştirdiği bu "profesör"ün geçmişte gördüklerimizle hiçbir ilgisi yoktu; O hayatın gerçeklerini, düşmanı nasıl yeneceğimizi öğretiyor ve öğretirken bile aynı zamanda bir öğrenci olduğunu unutmuyor, devrimci alçakgönüllülüğün en yücesini sergiliyordu.

Yoldaşlarına karşı derin bir sevecenlik duyar; onları hatalara karşı uyarmada, eğitmede, korumada büyük çaba sarfederdi. Sorumluluk duygusu çok derindi. Tehlikeyi sezdiğinde herkesten önce ileriye atılır, kendisini yoldaşlarına siper ederdi. O'nun bu özelliğine Akademi'de yaşadığımız bir olay sırasında çok yakından tanık olduk. Yine dershaneyi doldurmuş, Mustafa yoldaşın gerilla taktikleri üzerine verdiği dersi dinliyorduk. Birden büyük bir gürültüyle dershanenin duvarları, camları sarsıldı. İsrail yeni bir saldırıya geçmiş, kampları bombalıyordu. İlk aklımıza gelen, kampımızın bombalandığıydı. Hemen silahlarımızı alıp açık alanda mevzilenmek üzere kapıya yöneldik. Ancak Mustafa yoldaş hemen gerekli komutları vererek hepimizden önce kapıya yöneldi ve yakın çevrede tehlike olmadığını anladıktan sonra, arkadaşların çıkmasını sağladı. Ardından, arazide üçer-beşer dağılarak konumlanmış olan grupları tek tek dolaşıp eğitime devam etti. Ancak konu bu kez somut durmadan alınacak dersler üzeri-neydi. Ülkede yaşadığı birçok örnekten yola çıkarak, hava saldırılarına karşı nasıl kamuflej yapacağımız, nasıl korunacağımız konusunda eğitiyordu bizleri.

Bu dönemde Mustafa yoldaşın sergilediği en seçkin özelliklerinden biri de Parti içi sınıf mücadelesi konusundaki tutarlılığı, Partiyeye derin bağlılığı ve kendisini bütünüyle devrime adanmışlığıydı. Parti içi sınıf mücadelesinin yoğun bir şekilde yaşandığı bu dönemde III. Kongre çizgisinin tüm yapıya ve kendi şahsına egemen kılınması için yoğun bir çaba sergiliyordu; eleştiri-özeleştiri silahını yetkince kullanıyor; Partiçikarları ve yoldaşlık bağlarını her türlü kişisel, feodal bağın üstünde tutarak sınıf mücadelesinde yerini kararlılıkla alıyordu. Karşısında mücadele edilmesi gereken öğelerin üzerine son dere-

Devamı 19. sayfada

1 MAYIS EYLEMLERLE KUTLANDI

Baştarafı 1. sayfada lemeye çalışan sömürgeciler, başarılı olamayacaklarını görürnce, katı bir sansür uygulamasına başvurdular. Bununla da gelişmelerin düzeyini yansıtmamayı amaçlıyorlar. Ancak tüm örtbas etme çabaları da boşa çıktı.

Bahar Atılımımız, ülke içinde ve dışında büyük yankı uyandırmaya devam ediyor. Sömürgeci ordu birliklerine, özel tim elemanlarına ve son kırıntıları kalan köy koruculuğuna vurulan darbeler, halkımızın ulusal kurtuluş mücadelemiz etrafında daha fazla toparlanmasını sağlıyor. Gelişen mücadelemiz, sömürgecilerin "bitirdik, yokettik" iddialarının asılsızlığını da ortaya koyuyor. Nitekim, özel savaş yönetimi son dönemlerde "bitirdik, yokettik, kalmadılar" biçimindeki nakaratı telafuz etmeyi bıraktı. Özel savaş yönetimi, ortaya attığı iddialara çocukların bile inanmadığını çok iyi biliyor. Bunun için de, bu tür iddiaları nakarat gibi yinelemeyi bıraktı. Bu gelişme düzeyine ulaşmak bile, mücadelemizin gücünü gösteren önemli bir gelişmedir.

Dersim Çiçekli'de karakol baskını

Özel savaş yönetiminin, ulusal kurtuluş mücadelemizin gelişmesini engellemek için olağanüstü tedbirlere başvurduğu bölgelerden biri de Dersim'dir. Önemli bir askeri gücü bu alana yığan özel savaş yönetimi, 1 Mayıs dolayısıyla tedbirlerini daha da yoğunlaştırdı.

1 Mayıs'ı kutlama dolayısıyla ulusal kurtuluş güçlerimizin eylemlere girişeceğini bilen özel savaş yönetimi, özel kuruluşlar, karakol ve kışlalar etrafındaki güvenlik tedbirlerini iki katına çıkardı. Böylece, muhtemel eylemliliğin önünü almak isteyen özel savaş yönetimi, tüm hazırlıklarını ulusal kurtuluş güçlerimizin hareketliliğini engellemeye yönelik olarak yaptı.

Düşmanın bu yoğun hazırlıklarına rağmen, bir ARGK birliği 1 Mayıs'ın anlamına uygun olarak, düşmana beklediği alanlarda ağır bir darbe indirdi. 1 Mayıs günü, Çiçekli karakolunu basan ARGK birliği, düşmana ağır kayıp verdirdi. Baskında 7 asker öldürken, 10'u ağır yaralandı. ARGK birliği baskında kayıp vermeden geri çekilmeyi başardı.

Düşmanın bu yoğun tedbir aldığı bir dönemde, başarılı bir eylemle karakol baskınının gerçekleştirilmesi, ARGK'nin askeri gücünün geliştiğinin bir kanıtıdır.

Ovacık'ta ihbarcılara ait iki ev yakıldı

Ulusal kurtuluş mücadelemiz önünde ciddi engeller oluşturan ajan-ihbarcı yapıya yönelik geliştirilen eylemler, bu engelin ortadan kaldırılmasında önemli gelişmeler sağladı.

Düşmanın ajan-ihbarcı yapıya ağırlık verdiği bölgelerden biri de Dersim'dir. Köy koruculuğunu geliştiremeyen özel savaş yönetimi, burada ajan-ihbarcı yapıyı örgütlemeye ağırlık

verdi. Bazı alanlarda kendisine ihbarcılar bulan düşman, bunları ulusal kurtuluş mücadelemize karşı kullanmaya başladı.

ARGK gerillaları, düşmanın bu oyununu boşa çıkarmak için yoğun bir propaganda, ikna ve yıldırma faaliyetliliği içerisine girdiler. Yürütülen çalışmalar, geniş etki yaratarak, düşmanın oyununu boşa çıkardı. Son olarak Ovacık'ta iki ajan-ihbarcının evini yakarak uyarıda bulunan ARGK birliği, ihanete aman tanımayacağını da bu eylemiyle bir kez daha gösterdi.

Eruh'ta eylem dalgası

Mayıs ayının ilk gününden başlayarak, Eruh bölgesinde peşpeşe eylemler gelişti. 1 Mayıs'ta 5 özel tim elemanı asker ve 1 üstteğmen, 2 Mayıs'ta 1 asker, 3 Mayıs'ta 1 asker, 9 Mayıs'ta çok sayıda asker öldürül-

dü; onlarcası da ağır bir şekilde yaralandı. Bu yoğun eylemlilik içerisinde ARGK'nin iki kahraman savaşçısı da şehit düştü.

1 Mayıs günü, Eruh-Fındık yolunu ulaşım kapatan ARGK gerillaları, bütün taşıtları durdurarak kimlik kontrolü ve arama yaptılar. Sayısı 50'yi bulan ARGK gerilla müfrezesi, yola barikat kurdukları sürede 7 adet minibüs ve çok sayıda taşıtı durdurdular.

Yapılan kimlik kontrolü sonucunda yolcular arasında bulunan 5 özel tim elemanını ayırarak tutukladılar. Barikat sonucunda biriken topluluğa yönelik konuşma yapan ve 4 adet minibüsü ateşe veren ARGK birliği, eylemini tamamladığında 5 özel tim elemanını da birlikte götürdü. Yapılan soruşturma sonucu suçları sabit görülen özel tim elemanlarına hak ettikleri ceza verildi. Kurşuna dizilen 5 özel tim elemanı hakettikleri sona uğratıldılar.

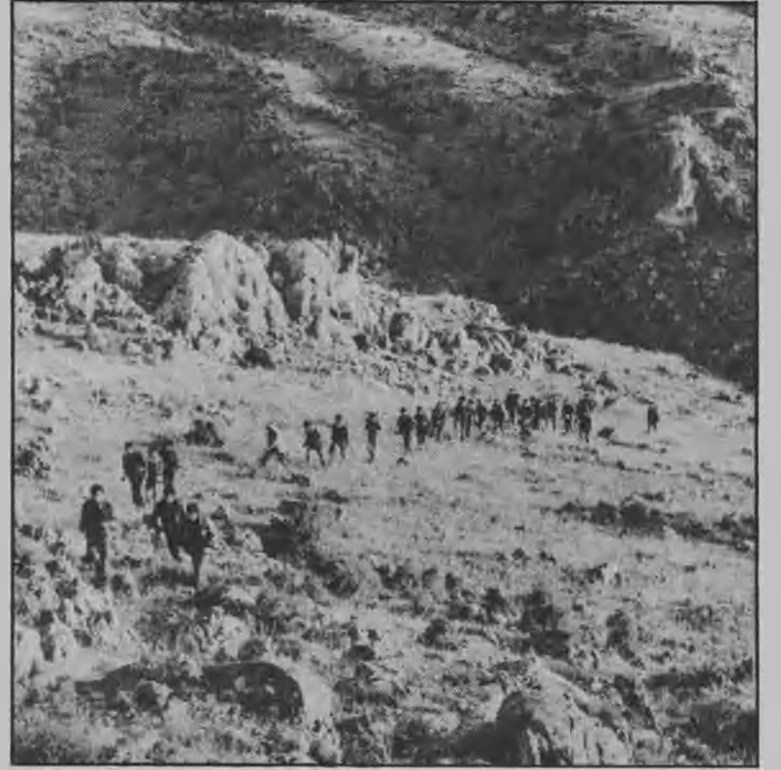
Eylem haberini alan sömürgeci ordu birlikleri, eylem alanına yönelik olarak bir operasyon başlattılar. Operasyon alanında ARGK'nin çeşitli noktalara döşediği mayınlara basan düşman askerlerinden çok sayıda ölü ve yaralı var. Bir mayına basarak ağır yaralanan üstteğmen Ömer Mavi daha sonra öldü. Böylece, aynı gün içerisinde düşmana peşpeşe kayıp verdirildi.

2 Mayıs'ta Türk sömürgeci ordu birlikleri operasyonlarını devam ettirdiler. Eruh-Fındık

bölgesine binlerce kişilik özel birlik sevk edildi. Bunların yanı sıra, helikopterler eşliğinde özel timler bölgede operasyonlara katıldı. Operasyonu ise Siirt Güvenlik Bölge Komutanı Tuğgeneral Erdinç Türe ile jandarma Alay Komutanı Albay Temel Cingöz yönettiler. Bütün bu çabalara rağmen, sömürgeciler yeni darbeler yemekten kendilerini kurtaramadılar.

Düşmanın operasyon birliğine karşı pusu kuran ARGK birliği, düşman güçlerini yayılım ateşi altında tuttu. Yoğun ateş sonucu 1 asker öldü, bir çoğu da ağır yaralandı.

3 Mayıs'ta ikinci bir çatışma daha meydana geldi. Bu çatışmada 1 asker öldü, bir çoğuysa yaralandı. 8 Mayıs'ta mayına basan sömürgeci askerlerden biri öldü, bir-kaçı ağır yaralandı. Eruh'un Dönerdöver ile Dadaklı köyleri arasındaki böl-

bu çetenin hak ettiği cezaya çarptırılması halkta büyük bir etki yarattı. Halk, ihanetçilerin, kendi kardeşlerine karşı silah kullananların affedilmeyeceğini bu örnekle bir kez daha gördü.

Diğer çetelerinse silahlarına el-beyan ARGK birliği, bu çeteleri de uyararak, düşmanın yanında, kendi kardeşlerine karşı savaşmaktan vazgeçmelerini istedi. Bir daha düşmanın yanında yer almayacaklarına dair söz vermeleri üzerine, ARGK birliği kalan 5 çeteyi serbest bıraktı.

Pervari ve Şırnak'ta ARGK saflarına katılım sürüyor

26 Nisan günü, Şırnak'ın İkizce köyünde çetecilik yapan bir hain ölümle cezalandırıldı. Öteden beri sık sık uyarılmasına rağmen, ihanette ısrar eden çete, en sonunda hak ettiği cezayı buldu.

Şırnak ve Pervari'de ARGK saflarına gençler yoğun olarak katılmaya devam ediyorlar. Şırnak'ta ve Pervari'de yoğun bir şekilde devam eden katılımlar, bu alanda gelişen Bahar Atılımımızın ortaya çıkardığı bir sonuçtur.

Şırnak'tan 10'a yakın genç ARGK saflarına katılırken, en son olarak Pervari'nin Erkent köyünden de 3 genç daha ARGK saflarına katıldı.

Ülkemizin diğer alanlarında da ARGK saflarına katılım yoğun bir şekilde sürüyor. Kürdistan gençliği, kendi öz ordusu saflarına katılarak, ulusal kurtuluş mücadelesi saflarındaki yerini alıyor.

5 Mayıs'ta Şırnak'ın Sarıdalı köyüne giden bir ARGK birliği, burada 1 genci askere aldı. Aynı eylemde köylülere yönelik propaganda amaçlı bir toplantı da düzenleyen ARGK birliği, köylülerden büyük bir ilgi gördü.

Cizre'de baskın

9 Mayıs günü, Cizre şehir merkezinde ajan bir aileye ait eve baskın düzenlendi. Aynı zamanda çevreye yozluğu ve ahlaksızlığı yaymaya çalışan ajanın evine düzenlenen baskın halkta büyük bir etki yarattı. Baskın sonucunda evde bulunan 3 kişi ağır yaralandı.

İdil'de bir çete ağır yaralandı

İdil'e bağlı Yükseköy'de bir çeteye karşı eylem gerçekleştirildi. Köy çıkışında gerçekleştirilen eylemde çete ve kardeşleri ağır yaralandı.

ARGK'nin tüm uyarılarına rağmen, çeteciliği bir meslek haline getirip ihaneti sürdüren çete şimdilik hak ettiği ölüm cezasından kurtulmuş olsa da ihaneti sürdürmekte ısrar ederse hak ettiği cezadan kendisini kurtaramayacaktır.

Uludere'de yola mayın

Uludere ilçesinin Ortabağ köyü yoluna mayın döşeyen ARGK birliği düşmana ağır kayıp verdirdi. ARGK birliğinin yola döşediği mayına çarpan düşman birliği ölü ve yaralı olarak kayıp verdi.

Şırnak merkezinde eylem

Şırnak şehir merkezinde koruculuk yapan İsmail Kuran'ın evine bomba atıldı. Yapılan uyarılara rağmen, çetecilikte ısrar eden bu hain son bir kez uyarılarak ihanetten vazgeçmesi istendi.

Son bir uyarı amacıyla yapılan eylem köy korucularını ve bu haini büyük bir korku içerisine sürükledi. Şehir merkezinde kendilerine ulaşamayacağını sanan bu hainler, gerçekleşen eylemle birlikte ciddi bir uyarı aldılar. Eylemin ardından koruculardaki paniğin daha da arttığı bildirilmektedir.

Beytüşşebap-Ayvalık köyüne baskın

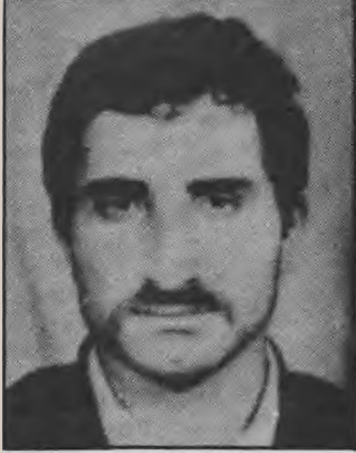
Ayvalık köyünde düşmana ajanlık yapan, köy muhtarı ve diğer 2 kişinin evlerine yönelik, saldırı eylemi gerçekleştirildi.

Köy muhtarı ve diğer iki ajanın evlerine yönelik olarak gerçekleştirilen eylemde, hainlerin evleri tamamen yıkıldı, ARGK birliği, daha önceden düşmana işbirliği yapmama konusunda uyardığı 3 haine yönelik gerçekleştirdiği eylemle, çetelerin ve ajanların yüreklerine korku saldı.

Deniz Gezmiş, Hüseyin İnan ve Yusuf Aslan 17. ölüm yıldönülerinde anıldılar

Deniz GEZMİŞ

Yusuf ASLAN

Hüseyin İNAN

6 Mayıs 1972'de idam edilen Türkiye devrimci-gençlik hareketinin önderlerinden Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan ölüm yıldönülerinde çeşitli etkinliklerle anıldılar.

12 Mart faşizmi ile birlikte devrimci-gençliğin önderleri üzerine amansız bir şekilde yönelen Türk egemenleri, Mahir Çayan ve arkadaşlarını Kızılde-re'de, Sinan Cemgil ve arkadaşlarını Nurhak'larda, İbrahim Kaypakkaya'yı işkencede katletti. Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan'ı ise tutuklayarak idama mahkum etti.

Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan, ve Hüseyin İnan 6 Mayıs 1972'de idam sehpasına çekildiler. Deniz, Yusuf, Hüseyin celladın idam ipini boyunlarına geçirip "Yaşasın Türk ve Kürt halklarının mücadelesi" sloganı ile devrime duydukları büyük inançla karşıladılar.

Ölümlerinin yeni bir yıldönümünde devrime duydukları büyük inancı idam sehpasında son nefeslerini verirken bile haykıran bu ihtilalci devrimcileri anmak için çeşitli etkinlikler yapıldı. İstanbul Üniversitesi'nde bir grup devrimci, ilerici öğrenci, forum düzenledi. Forumda idam sehpası yakılarak, Deniz, Yusuf ve Hüseyin'in idamları protesto edildi. Öğrenciler 6 Mayıs 1972'nin unutulmaya çağını belirterek, anılarına bağlı kalacaklarını haykırdılar.

Türkiye devrim tarihinde devrimci-ihtilalci çıkışı temsil eden 6 Mayıs direnişçilerini ölümsüzlüklerinin 17. yıldönümünde bir kez daha saygıyla anıyoruz. Anılarına bağlılığın da bir gereği olarak, Kürdistan'da bağımsızlık ve özgürlük mücadelemizin bayrağını daha da yükseklerde dalgalandıracağız.

Diyarbakır DGM'de 200 tutuklu tahliye edildi

Yeni yıl başından bu yana yapılan operasyonlarda tutuklanarak cezaevlerine konulan 200 kişi Diyarbakır DGM'de 9 Mayıs 1989'da yapılan celsede tahliye edildi.

Yılbaşından itibaren Batman, Diyarbakır ve Mardin şehir merkezleriyle ilçelerinde yapılan operasyonlarda binlerce yurtsever Kürdistanlı göz altına alındı. Büyük çoğunluğu mahkemelere bile çıkarılmadan, işkencelerden geçirildikten sonra serbest bırakıldı. Günüme kadar süren operasyonlarda ise 200 kişi tutuklandı. Diyarbakır DGM'de ilk celseye çıkarılan 200 tutuklu da serbest bırakıldı.

Binlerce kişinin gözaltına alınıp, sonradan serbest bırakılması, Türk sömürgecilerinin operasyonlarının hangi amaca yönelik olduğunu çok açık bir şekilde göstermektedir. Ulusal kurtuluş savaşımızın kitleleşmesini engellemek için faşist Türk sömürgecileri böylesine yaygın tutuklamalara girişmektedir. Yaygın bir terör estirerek kitlelerin ulusal kurtuluş saflarına alınmasını önlemeye çalışarak özel savaş yönetimi, bahar dönemine girmeden tutuklamaları yoğunlaştırdılar. Binlerce insanımız işkenceden geçirilerek PKK'ye destek vermemele-ri yönünde tehdit edildi.

İnsanlık dışı uygulamalara ve uygulanan vahşete rağmen, kitleler düşmana boyun eğmediler. "PKK'ye desteğinizi kesin" biçimindeki düşman tehditine karşı kararlıca Partiye sahip çıktılar. Kürdistan yurtseverlerinin bu kararlı tutumu geleceğin "İntifadası"nın da bir işaretidir. Düşmana karşı artan öfke, ulusal kurtuluş güçlerimiz PKK, ERNK ve ARGK'ye artan destek Kürdistan İntifadası'nın pek de uzak olmadığını haber veriyor.

12 Eylül faşizminin ölümüne terkettiği tutuklu devrimci Hamdullah Erbil'e sahip çıkın!

Yaşadığımız son on yıl içinde cezaevine girmeyen, tutuklanmayan, hatta gözaltına alınmayanlar bile bizim koşullarımız hakkında önemli oranda bilgi sahibidirler. Çünkü bu yıllar cezaevleri ve cezaevlerindeki insanların karşılaştıkları uygulamalar ile toplumun bütün alanlardaki yaşamın bir göstergesiydi. Ücreti yaşamasına yetmeyen işçi, ürünü yok pahasına elinden alınan köylü, ya da en sıradan demokratik hakkına sahip çıkma durumunda olan insanların tümü cezaevi gerçekliğiyle karşı karşıyaydılar. Halen de böyledir. Bu durumda, insanların cezaevine girmesiyle yaşamı hakkında en ciddi kararı vermiş olması gerekiyordu. 12 Eylül'ün gerçekleştirenleri sadece dışarda polisi, işkencesi, ihbarı ve terörüyle değil, aynı zamanda cezaevlerindeki uygulamalarıyla insanları sindirmek, seslerini çıkaramaz hale getirmek istiyordu. Elbette bu durumda da onuruna sahip çıkanları eğer açıktan öldürmüyorsa, beden ve ruhen çürütmek, karşısına çıkaracak bir muhalif olmaktan çıkarmak istiyordu. Cezaevlerinde, bu amaca hizmet eden uygulamaları gizli ölüm infazları diye adlandırmak gerekiyor. Ashında buna gizli demek bile uygun düşmüyor. Çünkü düzen, kendine muhalif herkese açık yaşam hakkı tanımayacak biçimde, en yetkililerin ağzından ifade edecek tarzda savaş açmıştır. Bu savaşta, onuruna sahip çıkan onlarcasını şehit verdik. Şimdi yüzlercesi bu yılların tahribatlarını, bünyelerinde tedavisi olanaksız hastalıkların ortaya çıkmasıyla, gizli ölüm cezası infazının sürecini yaşıyor.

Yaşadığımız koşullara yabancı sayılmazsınız. Çünkü dışarda da yaşam koşulları zindandan pek farklı değil. Ama şu da var ki, dışarda insanların yaşamlarını yönlendirmede bizden daha özgür olmaları sözkonusudur. Zaten bir devletin karakterinin bilinmesinde en önemli kıstaslardan biri olarak cezaevlerine bakılmasının belirlenmesi, insanları tutsak edip duvarlar arasına koyduktan sonra, onların yaşamı üzerinde nasıl bir tasarrufta bulunduğu onun önemindedir. Tarih, gelişmeye engel olan güçlerin, bu tavırlarını zindanları doldurmakla gösterdiklerine onlarca kez tanık olmuştur. Nitekim gelismeden, özgürlükten ve demokrasiden yana olan güçlerin de ilk önemli eylemlerinin zindanları boşaltmak olduğu örneklerle sabittir. Zindan yaşamı bizim için geleceğin özgürlüğü için ödenen bir bedeldir. Ne var ki her şeyde olduğu gibi, bu konuda ödenen bedelin büyük olup olmaması sadece gelişmeye engel olmak isteyen gücün karakterine bağlı değildir. Bir de bedel ödetilmek istenenlerin, yani topyekün halkın, kendi değerlerine ve haklarına sahip çıkmasının da önemi büyüktür. Nitekim bizleri cezaevlerine doldurmakla yetinmeyip yaşamamızı bile çok gören bir zihniyet elbette onlarca şehit vermeseydik ve dışarda halkın bizim şahsımızda kendi haklarına sahip çıkması olmasaydı bugün aramızda yaşayan onlarca insanı açık ya da gizli yine ölümüne yollayacağı kesindir. 9 yıllık sürecin bize ödettiği sadece şehitlerimizle mi sınırlıdır? Elbette değil. Hemen hepimizin ahlak grevleri ve ölüm oruçları ardından sadece nişasta ve şekerle yenilenen hücrelerinin direnci en ufak bir mikrobik hastalığa bile dayanamayacak derecede zayıflamış durumdadır. Bizleri ayakta tutan en çok da geleceğe, özgürlüğe olan inancımızdır. Ama bu, aramızdan birilerinin sık sık ölümcül ve tedavisi ya hiç ya da cezaevi koşullarında mümkün olmayan bir hastalığa yakalanmasını önlemeye yetmiyor.

Hamdullah Erbil adlı devrimci arkadaşımıza, Çukurova Tıp Fakültesi Hastanesi'nde lösemi (kan kanseri) teşhisi konulmuştur. Hamdullah arkadaş 12 yıldır cezaevinde yatmaktadır. Yıllardır onca işkence ve baskı yanında bir de bir çok kere mide kanamasına yolaçan ülserle de uğraşmaktadır. Bulunduğu koşullarda tedavi olanakları olmayan ülser yanında bir de lösemi teşhisi, 12 Eylül yıllarının devrimci tutsaklara yaşattığı işkence ve baskıların sonucudur. Hamdullah sadece bir örnektir. Üstelik, hükümlü olduğu gerekçesiyle bu arkadaş, hastanede tutulmamakta, Adana E Tip'i hastalığıyla başbaşa bırakılmış bulunmaktadır. Her geçen gün, onun gizli ölüm infazının gerçekleşmesi anlamına gelmektedir.

Daha önce yaşanan örneklerden bilinmektedir ki, tedavisi mümkün olmayan ya da en azından cezaevi koşullarında mümkün olmayanların erken tahliye ya da tedavi izni gibi yasal hakları vardır. Ancak devlet, özellikle de siyasi tutsaklara bu hakkı kullandırmakta cimri davranmakta, bu hakkın kullanımını ya çok geciktirerek pratik olarak geçersizleştirmekte ya da lösemi gibi geç kalınması koşullarında anlamsızlaşacak tavırlar sergilenmektedir. Bu durum karşısında sadece bir insanın, bir devrimcinin yaşaması için çaba gösterme sorumluluğu değil ama aynı zamanda bu sonuca yolaçan işkenceyi lanetlemek ve protesto anlamına da gelecek ve sorumlu yerlerin harekete geçmesine katkıda bulunacak girişimlerde bulunmak insanlık görevidir.

Biz sesimizi sizlere duyurabiliyoruz. Siz bizim duyularımızın yansıtıcısı olarak da çok şey yapabilirsiniz. Buna inanıyor, bunu umuyoruz.

Gaziantep Özel Tıp Cezaevinden Devrimci Tutsaklar

Çanakkale ve Bayrampaşa cezaevlerinde açık görüş yasağı

Şeker Bayramı dolayısıyla cezaevlerinde yapılan açık görüşler İstanbul-Bayrampaşa ve Çanakkale cezaevinde engellendi.

Bayramın ilk günü Çanakkale cezaevine gelen tutuklu aile ve yakınlarından 1'nci derecedeki akrabaları dışında, diğerlerinin açık görüşe alınmayacağı açıklandı. Yapılan bu açıklamaya devrimci tutsakların açık görüş haklarını gaspetmeye yönelik bir girişimdi.

Devrimci tutsaklar bu engellemeyi kabul etmeyeceklerini açıklayarak, 3'ncü derecedeki yakınlarının da açık görüşe alınmasını istediler. Cezaevi idaresinin, daha önce varolan bu hakkı gaspetme girişimleri nedeniyle devrimci tutsaklar görüşe çıkmayarak bu durumu protesto ettiler. "Ziyaret hak-

kımız engellenemez. Keyfi yönetime son. Kahrolsun faşist yönetim" sloganlarını atan devrimci tutsaklar koşullarına çekildiler. 1'nci derecedeki yakınlarıyla da açık görüş yapmayarak, cezaevi idaresinin bu tutumunu protesto ettiler.

Bayrampaşa Cezaevinde ise tünel bulunduğu gerekçesi ile devrimci tutsakların görüş hakları gaspedildi. Devrimci tutsaklar ile aileleri ve yakınları, bu yasağı protesto ederek, açık görüş hakkının gaspedilmesine karşı çıktılar.

İmpresum:
M. Atar
Göttinger Chaussee 75
3000 Hannover 91

Yazışma Adresi:
Berxwedan
c/o Feyka-Kurdistan
Postfach: 15 31
5300 Bonn 1

Ödeme Adresi:
HFG - Bonn
Konto Nr.: 12 05 24 21 00
BLZ: 380 101 11

Avustralya 3.00 \$
Avusturya 18.00 s.
Belçika 60.00 bfr.
Danimarka 8.00 dkr.
Fransa 6.00 ff.

Hollanda 3.00 fl.
İngiltere 0.80 £
İsviçre 6.00 sfr.
İsviçre 2.50 sfr.
Norveç 10.00 nkr.

1 MAYIS KUTLAMALARI BU YIL DAHA MİLİTANCA

Baştarafı 1. sayfada
lemeleri gerçekleştirerek 1 Mayıs'ı kutladılar.

Faşist-sömürgeci rejimin, Türkiye ve Kuzey Kürdistan'daki yasaklar çemberi 1 Mayıs kutlamaları ile daha açık şekilde kırılmaya başladı. TC'nin yasaklar çemberinin yarılması daha da hızlanacaktır.

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi, yaygın ve başarılı eylemlerle hızlanarak gelişiyor. PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaş, yeni yıl değerlendirmesinde, "1989 yılı, her yıldan daha fazla baskımızın olacaktır" mesajını kamuoyuna duyuruyordu. Ulusal kurtuluş mücadelemiz bugün bu mesajın gerçekliğini yaşıyor.

Türkiye işçi sınıfı, faşist rejimin egemen kıldığı sessizliği bozuyor. 1 Mayıs'ta ve öncesindeki gösteriler, bu yönlü adımların giderek daha da güçlendiğini gösteriyor.

Faşist sömürgeciliğin son durumu, karşısındaki devrimci-toplumsal muhalefetin güçlenmesi oranında kötüleşiyor. 1 Mayıs göstericilerine karşı, faşist kolluk kuvvetlerinin silah kullanması, tutuklamalara girişmesi, dünya kamuoyunda nefretle kınandı. 1 Mayıs'taki faşist saldırılar, TC'nin demokrasi maskesi altındaki faşist yüzünü daha da belirginleştirdi.

Batı Almanya'nın Der Spiegel dergisi, 1 Mayıs'ın, her ülkede bayram havasında geçerken, Türkiye'de kanlı geçtiğini yazdı. Aynı dergi, Türkiye'deki hareketlenmeyi, "Türkiye, sosyal patlama eşiğinde" şeklinde yorumladı.

Kürdistanlı ve Türkiyeli emekçilerin yoğunlaştığı Avrupa ülkelerinde sol güçler 1 Mayıs'ı bildiriler dağıtarak ve yürüyüşlere katılarak kutladılar. Bu yılki 1 Mayıs yürüyüşlerine ERNK taraftarlarının —bulundukları alanlarda—, geniş ve militanca katılımları hemen herkesin dikkatini çekti. ERNK taraftarı Kürdistanlı yurtseverlerin bu güçlü katılımları, onların bulundukları her yerde kendi davalarının daha bir güçlü temsiline ulaştıklarını gösteriyordu.

Batı Berlin, Frankfurt, Paris, Reims, Belçika, Stockholm, Atina **BERXWEDAN** muhabirleri bildiriyor.

BATI BERLİN

1 Mayıs birlik ve dayanışma gününde, Batı Berlin'de iki ayrı koldan yürüyüş yapıldı. Yürüyüş kollarından birini DGB, diğerini Anti-empyralist gruplar organize etti.

ERNK taraftarları kendi birliklerinin pankartları altında her iki yürüyüş kolunda da geniş katılımlarla yer aldılar.

FRANKURT

Batı Almanya'nın Frankfurt şehrinde, 1 Mayıs-ışçı sınıfının birlik, dayanışma ve mücadele günü düzenlenen bir yürüyüş ve mitingle kutlandı. Sol grupların ve ulusal kurtuluş hareketlerinin taraftarlarının da yer aldığı 1 Mayıs kutlamasına yaklaşık 20.000 kişi katıldı. Mevcut sayı içerisinde ERNK taraftarlarının sayısı 500'ün üzerin-

Paris 1 Mayıs yürüyüşü

Frankfurt 1 Mayıs yürüyüşü

Stockholm 1 Mayıs yürüyüşü

Belçika 1 Mayıs yürüyüşü

deydi.

Kürdistanlı yurtsever emekçilerin davul-zurna eşliğinde yürüyüşe katılmaları, çevrede izleyenlerin oldukça ilgisini çekti. Miting alanında ise Koma Serkeftin halk oyunlarını sergileyerek tüm kitlenin beğenisini kazandı.

1 Mayıs kutlaması esnasında Türkiye'de 1 Mayıs göstericilerine ateş açılması sonucu bir göstericinin öldürülmesi üzerine, tüm örgütler yeni bir protesto eylemine karar verdiler. TC-Frankfurt Konsoloslukuna kadar korsan yürüyüş düzenlenecekti. Almanların da katılımı sağlandı. Bu arada bazı Türk sol gruplar, ERNK taraftarlarının bayrak ve flama taşımamalarını istediler. Bunun üzerine tartışma çıktı. ERNK'li yurtseverler, gerekir-

se tek başlarına yürüyeceklerini, ama bayrak ve flamalarını da taşıyacıklarını söylediler. Sonunda tartışma, ERNK'li yurtseverlerin isteği doğrultusunda sonuçlanarak ortak yürüyüş gerçekleştirildi. Yürüyüşe yaklaşık 2000 kişi katıldı. Öldürülen göstericinin anısına saygı duruşu yapıldıktan sonra, TC protesto edilerek yürüyüş sonuçlandı.

(Stuttgart/Berxwedan) 1 Mayıs işçi bayramı, birçok Alman, Kürt, Türk ve başka yabancı örgütlerin katıldığı bir yürüyüşle kutlandı.

ERNK taraftarları, 1 Mayıs yürüyüşüne coşkulu ve disiplinli katılımlarıyla çevrenin büyük ilgisini çektiler. ERNK birlikleri (YKWK, YJWK, YXK) pankartı arkasında yürüyen Kür-

distanlı emekçilerin kortejinde davul-zurna eşliğinde folklor gösterileri yapılıyor ve Kürt kadınları zılgıt çalıyorlardı. Yine sık sık atılan sloganlar ve toplu alkışlar ilgiyle izleniyordu.

250'ye yakın ERNK taraftarının bulunduğu yürüyüş mitingine dönüştü. Miting alanında 1 Mayıs'a ilişkin konuşmalar yapıldı. Burada da Kürdistanlı emekçiler folklor gösterileri yaptı ve yayın sergisi açtılar. Miting alanında en sona kalan ERNK taraftarları, "APO Hate Hîlvanê" halayını çekerek 1 Mayıs kutlamasını sonuçlandırıdılar. Miting alanında 400'e yakın kişilik kitle ERNK'li yurtseverlerin gösterilerini sonuna kadar seyrederek alkışladı.

(Duisburg/Berxwedan) 1 Mayıs günü ERNK taraftarları, Duisburg-Pollman semtinde Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi birlikleri olan YKWK, YJWK ve YXK pankartları altında yürüyüş kortejinde yerlerini aldılar. ERNK taraftarlarının katılımı 300'e yakındı. Yürüyüş boyunca bildiri dağıtıldı, "Bijl 1 Gûlan!", "Kahrolsun sömürgecilik, yaşasın bağımsızlık!" ve "Selam selam APÖ'ya bin selam!" vb. sloganlar sık sık atıldı. ERNK korteji arkasında dost güç SVP taraftarları yürüyordu. "Yaşasın uluslararası dayanışma!" ve "Selam selam PKK'ya bin selam!" sloganları SVP'li dostların attıkları sloganlar arasındaydı.

Yürüyüşün sonunda DGB (Alman Sendikalar Birliği), 1 Mayıs şenliği düzenledi. Bu şenlikte Kürdistanlı çocuklardan oluşan bir folklor ekibi, çeşitli oyunlarıyla gösteri yaptı.

Daha sonra "1 Mayıs'ın siyasal anlamı, güncel gelişme ve görevlerimiz" konulu bir toplantı yapıldı. Saat 14.00'de başlayan toplantıya 150'ye yakın kişi katıldı. Toplantıda YKWK'yi temsilen 2, YJWK'yi 1, YXK'yi 1 ve SVP'yi temsilen 1 arkadaş konuşma yaptılar. Toplantının sonunda olumlu tartışmalar yapıldı. Kürdistanlı ve Türkiyeli işçilere ve Kürdistan'da savaşan gerillalara birer mesaj sunuldu.

PARİS

1 Mayıs yürüyüşü, biri Nation'dan ve diğeri Republique'den olmak üzere iki koldan başlatıldı.

ERNK taraftarları Republique kolunda yer aldılar. 1600 kişilik sayılarıyla yabancılar arasında en kalabalık grubu oluşturuyorlardı. Bastille alanına doğru yürüyüşe başlamadan önce başlangıç alanında her grup gösterilerde bulundu. Tüm örgütler, İstanbul'da bir göstericinin ölümü üzerine saygı duruşunda bulundular.

Başlangıç alanında ve yürüyüş sırasında tüm dikkatler ERNK'li Kürdistanlılar üzerindeydi. Kürdistan'dan eylem haberi geliyor; bu haberler gösterileri daha da hareketlendiriyordu. Tüm kitlede büyük coşku, sevinç ve hareketlilik vardı. Özellikle Ozan Seyitxan'ın "Stalin digot silah û silah" türküsünün eşliğinde Koma Serhed'in folklor gösterisi, alandaki hemen tüm insanları çevresinde topluyordu. Megafonlardan müzik, sloganlar, konuşmalar ve şiddetli alkışlar... Gerçek bir

bayram ve zafere adım adım yaklaşmanın sevinci yaşıyorlardı.

ERNK, THKP-C (Acilciler), Sosyalist, TKP(B), Dev-Sol ve THKP-C/HDÖ "Kürdistanlı ve Türkiyeli devrimciler" pankartı arkasında yürüdüler.

Yürüyüş 10.000 kişilik bir mitingle sonuçlandı.

REİMS

Reims'teki 1 Mayıs yürüyüşüne 70'in üzerinde Kürdistanlı emekçi katıldı. ERNK taraftarlarının YKWK pankartı arkasındaki coşkulu ve disiplinli korteji ilgi topladı. Yürüyüş boyunca Fransızca Kürdistan Dosyası vb. yayın dağıtımı yapıldı, tutuklularla dayanışma için imza toplandı. Miting alanında açılan yayın sergisi yabancıların dikkatini çekti.

(Marsilya/Berxwedan) Fransa'nın Marsilya bölgesinde de Kürdistanlı yurtseverler 1 Mayıs yürüyüşüne militanca katıldılar. ERNK taraftarlarının yürüyüş kortejindeki disiplin ve coşkuları, basının ve çevredeki kitlelerin büyük ilgisini topladı. 1 Mayıs yürüyüşündeki en coşkulu ve militan grubu ERNK taraftarlarının oluşturması birçoklarına merak konusu oldu. Bu nedenle birçokları gelip, "Hangi ülkedensiniz" vb. gibi sorular soruyordu ERNK taraftarlarına.

Ayrıca Fransa'nın Alsace-Lorraine ve Dreux alanlarında da Kürdistanlı yurtseverler 1 Mayıs yürüyüşüne katıldılar.

BRÜKSEL, LİEGE, ANVER

ERNK taraftarı Kürdistanlı yurtseverler, Belçika'nın Liege, Brüksel ve Anvers şehirlerinde toplam 1300 kişilik bir katılımı 1 Mayıs yürüyüşüne katıldılar. YKWK pankartı arkasında yürüyen Kürdistanlı emekçiler, yürüyüş boyunca yayın dağıtımı yaptılar, bildiriler dağıttılar.

STOCKHOLM

Kürdistanlı emekçiler, bu yılki 1 Mayıs yürüyüşüne daha coşkulu katıldılar. Kürdistanlı kitleler, üzerinde oynanan tüm oyunlara ve engellemelere rağmen, bir önceki yıla oranla üç misli (300) daha fazla bir katılımı 1 Mayıs'ına katıldılar.

ATİNA

Yunanistan'da 1 Mayıs işçi bayramı, dini bir bayram nedeniyle bir hafta gecikmeyle kutlandı.

PKK, SVP THKP-C (Acilciler) ve TKP(B) örgütleri, oluşturdukları Devrimci Birlik Platformu (DBP) kortejinde 1 Mayıs mitingine katıldılar. Mitingden sonra, Parlamento binasına kadar yürüyüş yapıldı. Buradan da Devrimci Birlik Platformu, Yunan İşçi Sendikası ve bazı Türk solu örgütleri TC elçiliğine kadar yürüyüşü sürdürdüler. Elçilik önünde gösteriler yapıldı. Kitle dağılmak üzereyken DBP, polis kortejini gerilerek ilerledi ve bir Türk bayrağını yakarak basın, TV ve kitlenin dikkatini üzerine topladı.

1989 Newroz kutlamaları coşkuyla sonuçlandı

GELECEK NEWROZ LARA...

Baştarafı 1. sayfada

Newroz kutlamasına davetli olarak katılan Torture Center (İşkence Tedavi Merkezi) Başkanı Inge Glenkiane de kısa bir konuşma yaparak, TC'nin Kürdistan halkı üzerindeki baskılarını dile getirdi. Danimarkalı Karin Hilseholm adlı dost, Abdullah ÖCALAN yoldaşın çizdiği portresini hediye etti. Gece programının sonunda çıkan Koma Berxwedan'ın türküler programı ardından söylediği "APO Hate Hilvanê" ile kitle halay çekerek Newroz kutlaması sonuçlandı.

Newroz kutlamasına THKP-C/Dev Savaş Yurtdışı Temsilciliği, Kopenhag'dan Fıratspor, Stockholm-ERNK taraftarları, Toplumsal Kurtuluş-Danimarka Temsilciliği, Danimarka-Sol Sosyalist ve Danimarkalı demokrat bir dost Lisbet Nielsen dayanışma mesajlarını gönderdiler.

LONDRA: İngiltere'nin Başkenti Londra'da 23 Nisan 1989 günü kutlanan Newroz'a 250 civarında kitle katıldı.

Devrim şehitlerine bir dakikalık saygı duruşuyla başlayan gece programı kitleler tarafından ilgi ve coşkuyla izlendi. Ozan Seyitxan, Ozan Xemgin ve Koma Berxwedan programın müzik bölümlerinde coşkuyla alkışlandılar. 3 Kürt çocuğunun birlikte okudukları şiir beğeniyle dinlendi. Koro devrimci marşlar sundu. Gece kutlamasına ilişkin yapılan siyasi konuşma sloganlarla karşılandı. HUNERKOM'un folklor ekibi, programa iki kez çıkarak Kürdistan'ın değişik yörelerinden halk oyunlarını sergiledi. Sahnelenen tiyatronun konusu ilgiyle izlendi. Gece programı "APO Hate Hilvanê" halayı çekilerek sonuçlandı.

Londra'daki Newroz kutlaması coşku içerisinde geçti. Kutlamada yaşanan bu coşku, yurtseverler üzerinde önemli olumlu etki bıraktı.

GRONOB: 23 Nisan 1989 günü Güney Fransa'nın Gronobl alanında kutlanan Newroz'a 400 civarında kitle katıldı.

Kutlama programının kültürel bölümüne HUNERKOM merkezinin ozanları, folklor ekibi ve Paris'ten Koma Serhed katılarak gösterilerde bulundular. Gecede yapılan siyasi konuşmada Newroz'un önemi ve anlamı üzerinde duruldu. Tiyatronun da segilediği Newroz kutlaması "APO Hate Hilvanê" halayı ile sonuçlandı.

METZ: Fransa'nın Metz alanında Newroz, 29 Nisan 1989 tarihinde kutlandı. Coşkuyla geçen Newroz kutlamasına 600'ün üzerinde kitle katıldı.

Gece, Newroz'u temsilen özel bir programla başladı. Ozan Xelil Xemgin, Ozan Şemdin, Ozan Tirej, Ozan Seyitxan ve Montbeliard'dan yurtsever ozanlar devrimci direniş türkülleriyle programın müzik bölümlerine katılarak kitleyi coşturup alkış topladılar. Montbeliard'dan folklor ekibi sergilediği oyunlarla alkış toplayarak beğeni kazandı. Gecede yapılan siyasi konuşma, "Selam selam APO'ya bin selam", "Biji PKK-ERNK-ARGK" v.b. sloganlarla

karşılandı. Folklor ve müziğiyle kutlamaya katılan Koma Serhed, başarılı programıyla kitlenin ilgisini topladı. Tiyatro konusu da kitle tarafından dikkatle izlendi. Son olarak Koma Berxwedan sahneye çıkarak programını başarılı şekilde tamamlayarak alkışlandı. Newroz kutlaması davul-zurna eşliğinde "APO Hate Hilvanê" halayı çekilerek sonuçlandı.

TRABLUS: 24 Nisan 1989 günü Libya'nın Trablus şehrinde gerçekleşen Newroz kutlaması güçlü katılımlı ve coşkuyla geçti. Kutlamaya 2500'e yakın Kürdistanlı katıldı. Yapılan Newroz gecesine, Kürdistanlılar dışında 200'ün üzerinde yabancı dost da katıldı. Bu dostlar arasında Sovyet, Bulgar, Filistin, Libya, Polisario vb. halklardan ilericiler vardı.

Gece programı şehitlere saygı duruşuyla başladı. Libya-merkezi kültür grubu devrimci

den siyasi konuşma yapıldı. Kitlelerin coşkuyla izlediği programda ozanlar, müzik grupları ve koronun devrimci türkü ve marşları alkışlar ve sloganlar arasında dinlendi. Çocuk ve büyüklere oluşturan folklor ekipleri Kürdistan'dan hareketli halk oyunları ile kitleyi coşturarak beğeni kazandılar. Program akışı içerisinde ARGK gerillalarının yaşamını dile getiren video filmi seyrettirildi. Ayrıca tiyatro da gece programında yer alıyordu. Newroz kutlaması "APO Hate Hilvanê" halayı çekilerek sonuçlandı.

B. Berlin Newroz kutlamasına, B. Berlin-Sosyalist Parti taraftarları, TKP(B) taraftarları, Alman Demokratik İzciler Birliği, YKWK, YJWK ve YXK dayanışma mesajlarını sundular.

GÜNEY-BATİ KÜRDİSTAN: Suriye egemenliğindeki Güney-Batı Kürdistan parçasında da Newroz, her yıl olduğu gibi bu yıl

Güney-Batı Kürdistan'da Newroz kutlaması

Den Haag Newroz kutlaması

marşlar söyledi ve folklor oyunlarını sergiledi. Koma Karker, büyük coşkuyla devrimci halk türkülerini sundu. Ayrıca Binvelid müzik ve folklor grubu gösterilerini sundu. Koma Zar-ya ise halk oyunlarını sergiledi. Gecede Kürtçe ve Arapça siyasi konuşma yapıldı. Tiyatronun da sahnelendiği gece, geleneksel "APO Hate Hilvanê" halayı ile sonuçlandı.

BATİ BERLİN: 15 Nisan 1989 günü, Batı Berlin'de Newroz bir gece düzenlenerek kutlandı. Newroz kutlamasına 1100'ün üzerinde kitle katıldı. Gece disiplinli ve coşkulu şekilde gerçekleşti. Newroz kutlamasında üç dil-

den yüzbinlerce Kürdistanlı katılımlı ile coşku içinde kutlandı. Kuzey-Batı Kürdistan parçasındaki ulusal kurtuluş mücadelemizden en çok etkilenen bu parçada halkımız PKK-ERNK-ARGK üçlüsünün manevi önderliğinde her yıl daha da çok anlamına kavuşturarak kutladığı Newroz'u bu yıl da birlik ve direnişle bütünleşme yolunda bir adım olarak kutladı. Kürdistanlılar Kamışlı, Derik, Amude, Heseke, Kobani, Afrin vd. yerleşim alanlarında Newroz'u kitlesel katılımla ve halk kültürümüzün en güzel örneklerini giyimlerinden folklorlerine dek zengin biçimde yansıtarak kutladılar.

NEWROZ KUTLAMALARININ ARDINDAN

1989 Newroz kutlamaları sonuçlandı. Batı Almanya, Fransa, İsviçre, İsveç, Hollanda, Danimarka, Avusturya, İngiltere, Norveç, Belçika, Yunanistan, Lübnan, Avustralya, Suudi Arabistan ve Libya'da ERNK yurt dışı temsilcilikleri tarafından geceler düzenlenerek Newroz kutlandı. Batı Almanya'nın 11, Fransa'nın 3, Avusturya'nın 2, Norveç'in 3, İsveç'in 2, İsviçre'nin 1, Hollanda'nın 1, Danimarka'nın 1, İngiltere'nin 1, Belçika'nın 1, Suudi Arabistan'ın birçok şehrinde, Libya'nın 1, Lübnan'ın 1, Yunanistan'ın 1, Avustralya'nın 1 yerleşim alanında Newroz gecelerine kitlesel katılım sağlandı. Avrupa, Asya, Afrika ve Avustralya kıtalarının toplam 31 yerleşim alanında Newroz coşkuyla kutlandı.

Çizelgede de görüldüğü gibi, 1989 Newroz'u Kürdistan'daki ulusal direnişin etkisiyle daha güçlü bir anlama ulaşarak halkımızın birlik, beraberlik ve dayanışmasını daha da güçlendirmiştir. Bir önceki yıla oranla, açık bir farkla daha da kitlesel olarak kutlanmıştır. '88 Newroz'una 20.000'e yakın katılım

geçmesi, kabul edilmesi gereken bir gerçeği kabul etmeyen kafalara çarpmıştır: Newroz, direniştir.

Yine bu yılki Newrozlarda diğer bir gerçek de görüldü: Kürdistan adına yabancı dillere tutunarak yaşamlarını sürdürmeye çalışan ilkel milliyetçi ve reformist güçlerin kendi mantıklarına göre olsa bile, Newroz'a sahip çıkmayısları. Yaptıkları bir iki "Newroz kutlaması"nı da kendi güçleriyle değil —çünkü güçleri yok—, meslekleri müzik olan ses sanatçıların propagandalarını yaparak gerçekleştirmeye çalıştılar. Newroz'u, öylesine anlamsız bir şekilde kutlamak zorundaydılar. Zira Newroz, direniştir. Tabii ki, direniş de reformist-teslimiyetçilerin çok yabancıları oldukları bir olgu.

Direnış ve bağımsızlığın düşmanı bu grupçuklar, her dönemde Kürdistan adına yeni yüzkarası izler bırakadursunlar, Kürdistan bağımsızlık mücadelesi yeni mevziler kazanıyor; Newroz'a bu paralelde yüklü anlamlar yüklüyor ve adının birlik, direniş ve isyan olduğunu is-

patlıyor.

'89 Newroz'u, bu yıl yurt dışının çok daha fazla yerleşim alanlarında kutlandı ve katılımlar çok daha yüksek düzeyde oldu. "Her şey direnişle mümkündür" deyimi, gerçekliğini pratikte gösterdi. Direnişin adı olan Newroz, bu yıl daha fazla sayıda insanımızı bir araya getirerek, birlik ve dayanışmasını güçlendirdi.

Kürdistan halkının isyan ve direniş geleneği olan Newroz'a ancak direnenlerin ve direnenlerin yanında yer alanların sahip çıkabilirdiği açıktan görüldü. Çünkü Newroz, Kürdistan'ın yeni tarihinde yeni bir içeriğe kavuşmuştur. Newroz'da Çağdaş Kawa Mazlum Doğan yoldaşın kanı vardır. Bu nedenle Newroz, Kürdistan halkı için bayram değildir. Hem köle bir halkın hiçbir şeyleri yoktur ki, bir şeyler için bayram kutlasın. Onun yapacağı, köle-

NEWROZ'UN KUTLANDIĞI ALANLAR VE KATILIM SAYILARI

(BATI ALMANYA)	
Nürnberg	: 1000
Rüsselsheim-Frankfurt	: 1800
Duisburg	: 1000
Saarbrücken	: 1000
Hamburg	: 2000
Stuttgart	: 1500
Köln / Bonn	: 2000
Hannover	: 2000
Braunschweig	: 400
Bielefeld / Münster	: 1200
Batı Berlin	: 1100
(FRANSA)	
Paris	: 2500
Gronobl	: 400
Metz	: 600
(NORVEÇ)	
Stavanger	: 150
Trondheim	: 300
Oslo	: 400
(İSVEÇ)	
Göteborg	: 200
Stockholm	: 1000
(AVUSTURYA)	
Viyana	: 700
...	: 600
(İSVİÇRE)	
Lozan	: 4000
(DANİMARKA)	
Kopenhag	: 1000
(İNGİLTERE)	
Londra	: 250
(YUNANİSTAN)	
Atina	: 300
(BELÇİKA)	
Liege	: 700
(AVUSTRALYA)	
Sidney	: ...
(LÜBNAN)	
Barlias	: 1000
(LİBYA)	
Trablus	: 2500
(S. ARABİSTAN)	
...	: ...
Toplam:	31 33.200

saglanırken, '89 Newroz'una katılım ise 33.000'i aşmıştır. Bu yılki Newroz kutlamalarının bu düzeyde güçlü katılımlı ve coşkulu

likten kurtuluş için her şeyini isyana dönüştürmektir.

Bağımsızlık ve özgürlük yolunda yeni Newrozlara doğru...

“Korku duvarı artık yıkılmıştır...”

Reims muhabirimiz, iznini Kürdistan'da geçiren bir yurtseverle söyleşi yaptı. Kürdistanlı yurtsever emekçi, bu söyleşide kısaca izlenimlerini ve bazı olayları anlattı

□ Kürdistan'a, yıllık izninizi kullanıp gittiniz. Bu süre içerisinde tanık olduğunuz olayları ve gelişmeleri aktarır mısınız?

□ Evet. Ben köyüme varmadan üç gün önce, cezaevinden çıkmış arkadaşlarla görüşmek üzere bir arkadaş köye geliyor. Kim olduğu belli olmayan bir köylü tarafından takip edilmiş. Arkadaş da bunu farkedince köylü terketmek zorunda kalmış. Köylü terkederken bakkala da uğrayarak bazı gıda maddelerini satın almış. Bakkal dükkanının sahibi muhtar, arkadaş kimliğini sormuş. Arkadaş söylemeyince, muhtar ısrar etmiş. Arkadaş çıkıp gittikten sonra, muhtar karakola bildirmiş. Bunun üzerine köye askerler yığılıyor. Hava da yağmurlu. Ayak izleri kayalık bir dağa kadar takip ediliyor. Operasyon birliği komutanı üstteğmen birliğe dur emrini verdikten sonra, muhtara dönerek, “yaptığını beğeniyor musun? Buradan gelip geçen yolcuyu hemen karakola bildiriyorsun. Ben de sana uyup Diyarbakır'a bildirseydim burası ana-baba gününe dönerdi. İyi bir muhtar olsaydın, yanına köy korucularını alırsın, takibe çıkardın. Bir daha böyle bir hata yapma” demiş.

□ Yani üstteğmen, arkadaşlarla çatışmanın çıkmamasına seviyor mu?

□ Tabii, evet. O an, üstteğmen için bir bayramdı.

□ Cezaevinden çıkan arkadaşlardan bahsettiniz. Bu arka-

daşların durumuna ilişkin bilgi verir misiniz?

□ Ben bunlardan bir arkadaşın durumuna tanık oldum. Bir gün köye bir sürü asker geldi. Bizi köy meydanına topladılar. O arkadaşaya yönelik olarak, “Sen o kadar yıl cezaevinde yattın, ne anladın?” denilince; arkadaş öne doğru çıkarak, “eğer konuşmak istiyorsanız, neden yalnız beni çağırıp konuşmuyorsunuz da, tüm insanları köy meydanına topluyorsunuz?” dedi. Bir şey demeden köylü terkettiler.

Bir arkadaş daha vardı. Zaten kolundan sakatlanmış. Bir gün onu da karakola çağırmışlar; “Sen sekiz yıl cezaevinde yattın ve sakat oldun. Boş bir dava için” demişler. Arkadaş buna sert tepki göstererek, “Aslında sizinki boş bir davadır, bizimki şerefisidir” deyince, üzerine çullarıyla dövülmüş. Arkadaş topallaya topallaya karakoldan çıkarken, “Bunun hesabını katbeke soracağız” demiş büyük bir kinle.

□ Pekli, hiç köy korucularıyla karşılaşmış olmanız mu?

□ Evet. Uzaktan iki akrabam da köy korucusudur. Ben bunlarla konuştum. Ben, “Bu silahları almayın; bunun suçu büyüktür” dedim. Ama beni dinlemediler. Fazla detaylı konuşmadım. Diğerleriyle hiç konuşmadım. Son dönemde köy korucuları Şemdinli'ye çağırılmıştı. Döndüklerinde, yüzlerinden derin bir pişmanlık okunuyordu.

□ Bu sürede siz herhangi bir

baskı veya soruşturmayla tabi tutulduunuz mu?

□ Evet. Beni bir gün karakola çağırdılar. İçeri girer girmez karakol komutanı sigara ikram etti. Sigara içmediğimi söyleyince, “galiba çekiniyorsunuz” dedi. “Hayır” dedim. Daha sonra çay ikram etti. Bu arada bir iki arkadaşın ismini söyleyerek, onları tanıyıp tanımadığımı sordu. “Hayır” dedim. “Fransa'da Apocular'la görüşüyor musun” diye sordu. Tekrar “hayır görüşmüyorum” dedim. Tüm sorularına “hayır veya bilmiyorum” cevaplarını verdim. En sonunda gülererek “ben şaka yapıyorum. Senin bir mahkemen vardı, onun için çağırdım” dedi.

□ Başka belirtmek istedikleriniz ve yurtseverlere duyurmak istediğiniz bir mesaj var mı?

□ Kürdistan halkına şunları duyurmak istiyorum: Eskiden düşman, 2 askerini bir köye gönderip her şeyi yaptırdı. Şimdi ise, yüzlercesi gönderiliyor, halk bunlarla alay ediyor. Ben diyorum ki; Artık korku duvarı yıkılmıştır. Yani biz yurtseverler daha fedakar ve daha duyarlı olursak, düşmanın asker sürdükleri ülkemizden defolup gidecekler.

Benim güvenim artık sonuna kadar pekişmiştir. Bizim, artık dağ gibi sarsılmaz önderimiz APO var. Şahin gibi vuran ordumuz ARGK var. Her yerde düşmanı yenilgiye uğratan cep-hemiz ERNK var. Biz bu üç silahımızla düşmanı yeneceğiz.

BERN'DE BASIN TOPLANTISI

21 Nisan 1989 tarihinde, İsviçre'nin başkenti Bern'de Kürdistan Komitesi basın toplantısı düzenledi.

Batı Almanya'da tutuklu bulunan Kürt politikacılar üzerindeki anti-demokratik uygulamaları İsviçre kamuoyuna duyurmak amacıyla düzenlenen basın toplantısına, basın muhabirleri, basın toplantısını desteklemek için AKAT'ın (İşkenceye Karşı Hristiyanlar Hareketi) Başkanı Ian Haos ve Sekreteri Mario Opizzi ile ASK'ın (İsviçreli ve Kürdistanlılar Derneği) temsilcisi katıldı.

Basın toplantısında Kürdistan Komitesi temsilcisi, Batı Almanya'nın Türkiye ile ilişkileri, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı tutumu ve devrimci Kürt politikacılar üzerinde uyguladığı anti-demokratik uygulamaları üzerinde durarak açıklamalarda bulundu.

İsviçre-AKAT Başkanı Ian Haos ise yaptığı konuşmada, PKK önderliğinde gelişen ulusal kurtuluş hareketinin desteklenmesinin bir insanlık görevi olduğunu, kendilerinin ise bu haklı mücadeleyi içten desteklediklerini belirtti. AKAT Başkanı, geçmişte Avrupalı anti-emperyalist güçlerin, Vietnam, Cezayir ve Nikaragua'daki mücadeleleri aktif biçimde destekledikleri gibi, Kürdistan'daki mücadeleyi de desteklemeleri ve TC'nin Kürdistan'da estirdiği teröre sessiz kalmamaları gerektiğini vurguladı.

Direnış şehitleri ve tutuklularla dayanışma gecesi

Nürnberg BERXWEDAN muhabiri

Kürt ve Türk Halklarıyla Dayanışma Birliği, Kürdistan ve Türkiye cezaevlerinde insanlık onurunu korumak için, sömürgeci-barbar işkencelere karşı direnerek şehit düşen ve hala direnmekte olan devrimci tutuklularla dayanışmak ve desteklemek amacıyla bir gece düzenledi.

Kürdistanlı yurtsever ve Türkiyeli demokratların birkaç ay önce kurdıkları KTHDB'nin organize ettiği geceye 400 civarında kitle katıldı.

Gece programı zengindi ve kitle coşkuyla izledi. Nihat Behram şiirlerinden okudu ve cezaevlerindeki durumla ilgili bir konuşma yaptı. TAYAD'dan gelen temsilci de konuşarak, tutuklu-

luk koşullarına ilişkin açıklamalarda bulundu. Ozan Savaş devrimci türkükleriyle programa katıldı. Kitle sık sık “Kahr olsun teslimiyet, yaşasın direniş” vd. sloganları atıyordu. HUNERKOM sanatçısı Ozan Döğüş'in söylediği türküler kitleyi oldukça coşturdu. Nürnberg'den folklor ekibinin sergilediği oyunlar canlı ve hareketliydi. Alman demokratlarından oluşan bir müzik grubu, “Binbaşı Ernesto'ya bin selam/APO'ya bin selam” marşını söyleyerek büyük alkış topladı. HUNERKOM'un korusu da direniş türkükleri söyledikten sonra, gece, “APO Hate Hılvanê” halayı çekilerek sonuçlandı.

KTHDB'nin düzenlediği gece, başarılı ve coşkulu geçerek olumlu bir sonuca ulaştı.

Hamburg'da Alevistan provası

Hamburg BERXWEDAN muhabiri

Hamburg Alevi-Bektaşî Kültür Grubu ve Hamburg Üniversitesi Alman Dili Bölümü 21 Nisan 1989 akşamı “Türkiye Toplumunda Alevilik-Bektaşîlik” adlı bir konferans düzenledi. Konferansa konuşmacı olarak Rotterdam Üniversitesi'nden (Hollanda) Prof. Dr. Mehmet Fuat Bozkurt ve davetli olarak Dursun Akçam, Fikret Otyam gibi yazarlar katıldılar. İzleyici olarak katıldığımız bu özel toplantının amacını konuşmacı şöyle açıklıyordu:

“Türkiye'deki sayıları 15 milyonu aşan Alevilerin ve Bektaşîlerin varlığını Almanlara tanıtmak; Almanya'da bulunan 35 bin kadar Alevinin azınlık haklarını savunmak; bu azınlık hakları çerçevesinde Almanlarla kaynaşmayı (enteegrasyonu) yürütmektir.”

Konuşmacı, konferansını Aleviliğin tarihsel kökenleri, Türkiye'de mezhepler ve azınlıklara tanınan haklar ve pratik uygulamalar üzerine çelişkilerle karışık sürdürmeye çalıştı. Güya Türkiye'de din eğitimi resmen Sunni mezhebi çerçevesinde yaptırılıyor ve Alevi-Bektaşîlik böylece dışlanıyor! Şimdilik TBMM'de en az 25 Alevi mebus varken, bunlar, Kürtçülük, işkence konularıyla çokça ilgileniyorlarmış, ama Alevilerin haklarına kimse aldırış etmiyormuş!

Alevilik tarihçesi anlatılırken, Altay Dağları'ndan Balıkanlar'a uzanan Türk tarihi övünçle savunulup, Yavuz Sul-

tan Selim döneminin Alevi-Sunni çatışmaları özenle anlatılıyordu. Öyle ya Yavuz Sultan Selim'in 40 bin Aleviyi kılıçtan geçirdiği biliniyor. Cumhuriyet ilanıyla, M. Kemal'in laikliği dayatması güya Alevi-Bektaşîlere da anayasal demokratik azınlık haklarını garantilemiş, ama son yıllarda bu haklar kullandırılmıyormuş! Buna rağmen “Millî Birlik” etrafında, Türkiye cumhuriyeti menfaatine çağrılar dikkati çekiyordu. Tabii bu yönelim konferans-TC Konsoloslugu ilişkisini de ortaya çıkarıyordu. Sorular ve cevaplar bölümünde bu daha da belirginleşiyordu.

Özellikle Hamburg Kürt Kültür Merkezi'nden bir grubun “dinî, kültürel azınlıklar” üzerine eleştirisel soruları konferansın akışını etkiledi, hatta bitişini hızlandırdı.

Kürdistan'da din ve mezhep çelişkileri üzerinde de yoğunlaşan bir savaş ve bunun yurt dışına yansımaları, bu tür konferanslarla içiçe yürütülüyor. Helikopterler bir ara “Bakara Süreleri”ni yağırdıyordu Kürdistan'a ve Batman şehir merkezinde de imama zorla rakı içiriliyordu. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi bir halk hareketi olarak, Kars-Dersim-Diyarbakır farkı gözetmeden her aşiret ve mezhepten kaynaşmayı hızlandırıyor ve savaş derinleştiriyor. Alevi-Sunni çelişkisini, Alevistan hayallerini böylece konferanslarla canlandırmak bir “özel savaş” yönütemidir. Ramazan ayı olmasına

rağmen oruç-namaz-niyazdan uzak ve böylesi bir Müslüman azınlık olduklarını belirten konuşmacı bir ara “din adamı” değil, bir “bilim adamı” sıfatıyla hareket ettiğini de belirtti. Kısaca Türklük temasının işlenilmeye çalışıldığı bu Alevilik-konferansında XIV. yy. Alevi Türkmenlerinin önderi Şeyh Bedrettin ve muridi Börklüce Mustafa'dan pek söz edilmedi. Öyle ya bu ayaklanmalar Osmanlılara ve onların resmi-Sunnilik siyasetine karşı yürütülmüştü.

Toplantıda hazır bulunan Dursun Akçam ve Fikret Otyam bu ortamda, tepkilere ortak olmamak için olsa gerek, Alevilik üzerine insanlık nutku atamadılar. Fikret Otyam 1975'de Cumhuriyet gazetesinde, “Beritan Aşiretinin” fotoğraflarıyla bu konulara öncülük ettiği için ödüllendirilmişti. “Cunta ilericiliği” bu yazar-çizer takımı vasıtasıyla daha nelere el atacak acaba?

BERXWEDAN OKUYUCULARI VE DAĞITICILARINA;

Gazetemiz Berxwedan'a abone bulma kampanyasına güçlü katılalım!

Gazetemizi en geniş çevrelere en erkenden ulaştırmak için gücümüzü seferber edelim!

BERXWEDAN

ABONE FİŞİ

Adı, Soyadı:

Adres:

6 Aylık

Almanya içi:

DM 30

1 Yıllık

Almanya içi:

DM 60

Almanya dışı:

DM 35

Almanya dışı:

DM 70

Abone Hesap Numarası:

BfG. - Bonn

Konto Nr: 1205242100

BLZ: 3801011

Yazışma Adresi:

Feyka-Kurdistan

Postfach 1531

5300 Bonn 1

Not: Bu fişi doldurarak ödeme makbuzu ile birlikte yazışma adresine postalayınız.

PKK ile bağlantılı “terörist birlik” nedeniyle 17 Kürdün davasına ve Federal Savcılığın iddianamesine ilişkin avukatların yaptığı basın açıklaması

— Karlsruhe, 19.04.1989 —

“Federal Savcılık tarafından tüm Avrupa’da yürütülen takibat, PKK’ye ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı Türk askeri rejimini destekleme eylemidir”

Bizler, 17 tutuklunun avukatları olarak (Düsseldorf Eyalet Üst Mahkemesine sunduğumuz) kapsamlı itiraz yazımızla ana davanın açılmasına karşı olduğumuzu belirttik. Gerçek bir dava ile bağdaşmayan bu davada önyargıya dayanarak müvekkil-lerimizi “terörist” olarak gösterme çabalarına ve bu yönlü özellikle de Federal Başsavcılık tarafından yürütülen yoğun propaganda kampanyasına karşı durulmasını kamuoyundan talep etmekteyiz. Yine, kamuoyundan, özel tutukluluk koşullarına ve savunma imkanlarının yoğun olarak engellenmesine karşı protestoda bulunmasını istiyor ve dikkatini tamamen haksız bir temele dayanan Federal Başsavcılığın iddianamesine çekiyoruz. Bu dava, hukuki ölçülere vurulduğunda, açılmasının mümkün olmadığı görülmektedir. Federal Başsavcılık, PKK (Partiya Karkerên Kurdistan) üyesi veya destekleyicisi 17 Kürde karşı Düsseldorf Eyalet Üst Mahkemesi 5. Ceza Senatusunda dava açmış bulunmaktadır. Bilgilerimize göre, Ceza Kanununun 129a maddesi ilk kez bir yabancı örgütün “üye” veya “destekleyicisine” karşı uygulanmaktadır. 15 kişi (ki hepsi özel tutukluluk koşullarında tutuklu bulunmaktadır) “terörist birliğe üye oldukları”ndan dolayı, 2 kişi de “destekledikleri”nden dolayı Ceza Kanununun 129a maddesi gereğince yargılanmaktadırlar. Ana iddianamede hepsine karşı, 1983 yılından buyana sözde “terörist örgüt” ile bağlantılı oldukları suçlamalarının yanısıra —bu örgütün kim ve ne olduğuna, iddianamede açıklık getirilmemektedir— başka suçları da (sahte belge düzenlenmesinden tutulmuş sözde öldürme olayına kadar) işlediklerine dair ayrıca tek tek kişilere karşı da suçlamalar ileri sürülmektedir. Başka tutuklamalar da yapıldı, başka davaların açılması beklenilmektedir. Federal Savcılığın açıklamalarına göre bu dava, şimdiye kadar Ceza Kanununun 129a maddesine göre Federal Almanya’da açılan davaların en büyüğünü oluşturacaktır. Henüz davanın görüleceğine dair bir kararın verilmesinden önce, Ceza Kanununun 129a maddesi gereğince yapılacak olan duruşmalar için şimdiden Düsseldorf Eyalet Üst Mahkemesi binasının özel olarak yeniden inşası için 7 Milyon DM masraf edilmiş; inşaatı şimdiden başlanmış bulunmaktadır.

Yıllardan beridir tüm Avrupa ülkelerinde, özellikle de şu anda Federal Almanya Cumhuriyeti’nde (FAC) Kürdistan ulusal kurtuluş hareketi ve Kuzey Kürdistan’da Türkiye’ye karşı verilen silahlı mücadeleye yönelik, her şeyden önce de bu mücadelede büyük rolü olan PKK’ye karşı bir propaganda yürütülmektedir. Şimdiye kadar diğer ülkelerde (İsveç, Fransa, İsviçre) PKK’ye karşı yapılan karalama ve suçlamalarda çok az denecek şekilde başarı elde edilebildi, hatta büyük oranda tamamen boşa çıktı.

(İsveç’te işlenen Palme cinayetinin PKK’ye yüklemek istenmesinde görüldüğü gibi.) Şimdi ise yapılan karalama ve suçlamalar Federal Savcılık tarafından FAC’de yoğunlaştırılmak istenmektedir. “Başarı” derecesi burada az görülmemektedir, zira;

— Diğer Avrupa ülkelerinde benzeri bulunmayan Ceza Kanununun 129a maddesi FAC’de bulunmakta ve bu maddeye dayanılarak özel yetkilerle donatılmış Federal Kriminal Dairesi (BKA), Federal Savcılık ve bazı Eyalet Üst Mahkemeleri, hukuk devleti esaslarıyla çelişen, özel tutukluluk ve özel tutukluluk genelgesi çıkarma yetkisine, bunu politik oluşum ve gelişmelere uygulama imkanlarına sahip bulunmaktadırlar.

— Devletin politik çıkarlarını dile getiren, Türk hükümetinin politik çizgisini —Kürdistan kurtuluş mücadelesini “terörist” olarak karalama— destekleyen devlet kurumlarının, bunu FAC’de daha yoğun bir şekilde işlemekte oldukları söylenebilir. Türkiye’deki yatırımların en büyüğünü FAC yapmaktadır. O, özellikle NATO’nun doğu kanadının sakin, sessiz olmasından kendini sorumlu hissetmektedir. Bundan başka, ayrıca çok geniş bir taraftar kitlesine sahip olan büyük bir Kürt örgütünün “terörist” olarak gösterilmesi, yabancılar ve sığınmacılar kanununu sertleştirmede haklılık kanısına denk düşürülmek istenmektedir.

1. Dava hukuksal olarak karışık ve tutarsız, hukuk politikası açısından tehlikelidir.

Federal Savcılık iki yıldan bu yanadır bir bütün olarak PKK’yi “terörist” olarak lanse etme yönünde geniş ve yoğun bir basın politikası yürütmektedir. PKK’ye mal edilen cinayetler ve “Halk Mahkemeleri” gibi değişik iddiaların kısmi olarak yanlışlığı ortaya çıkmış bulunmaktadır. Soruşturmaların başlangıcından kısa bir müddet sonra, bu iddialar temel gerçeklikler olarak kabul edildi ve yaygınlaştırıldı. Yaygın tutuklamalara, aramalara ve el koymalara da sebebiyet verildikten sonra, Federal Savcılık nihayet davayı iç politika ön çalışması-nın geçici olarak “taçlandırılması” (zaferi ç.n.) olarak ileri sürdü.

20 Ekim 1988 tarihinde Federal Savcılık 249 sayfa-yı kapsayan iddianamesi ile bir taaruzu başlattı. Bu taaruzda, şimdiye kadar Ceza Kanununun 129a maddesinin kapsamını birçok noktada aştığını ve nihayet bu üst yargı organının ciddiyetini ve hukuk devleti anlayışını açık bir şekilde aydınlığa çıkarmaktadır.

Hukuki açıdan iddianame öyle karışık ve temelsiz ki, “normal” bir savcının böyle bir iddianameyi ileri sürmesi mümkün değildir. Açıkçası, Federal Savcılık, güven içinde, Özel Senato ile (Ceza Senatosu ç.n.) birlikte garanti edilen çalışmayla bunu başarabileceği düşüncesindedir. Her şeyden önce, karışıklık aşağıdaki çıkmaza dayanmak-

tadır: Açıkçası, bir taraftan Federal Savcılık iç politika ve propaganda alanında kendisine yarattığı durumların muhakkak olduğu gibi kalmasını istemektedir. Bunun için de, yargı işlevleri kendilerince yürütülen yabancı örgütlere karşı mücadelede sorumlu merkez olarak kendisini gören Federal Savcı Rebmann’a göre, Ceza Kanununun 129a maddesine göre bir “terörist birliğin” muhakkak ortada olması gerekir. Diğer taraftan ise, yaptığı propagandaya karşılık PKK’yi hem hukuki, hem de gerçek nedenlerden “terörist” olarak yargılamanın korkusu ve bu korkudan da öte, dış politik nedenlerden dolayı da içine gireceği çıkmaz korkusu vardır.

Davanın bir bütün olarak PKK’yi karşısına alması mümkün değil. —Çünkü, FAC’de geçerli olan hukuki çerçevede, Ceza Kanununun 129a maddesine göre, yabancı bir örgüt olan PKK’ye —Merkezi Şam’da bulunmaktadır— saldırılamaz. Anayasa Mahkemesinin 3. (politik) Ceza Senatosunun son olarak 1982 yılında bir Neo-faşist örgüt olan “Hoffman Savunma Spor Grubu-Yurt dışı” üyesi olan Alman vatandaşları davasında almış olduğu karar gibi. (Dava Dosyası: BGHS 30 328 ff) Bu da FAC’ın açıkça bir dünya polisi rolünü oynama küstahlığı manasına gelir ki, o zaman PKK’nin Kürdistan’daki faaliyetleri ve oradaki silahlı ulusal kurtuluş mücadelesini de burada yargılamak zorunluluğu doğar.

— Çünkü, Federal Savcı, PKK’nin cinayetleri ve özgürlükleri kısıtlamayı örgütlediğini, tersine bir bütün olarak FAC’de Kürtler arasında yayınsal, kültürel ve sendikali çalışmaları yürüttüğünü inkar edemeyecektir. Şimdiye kadar Federal Savcı ve BKA’nın karanlık kişilerin açıklamalarına, birçok kez canalcı noktalarda yanlışlığı ispatlanan tercümelerdeki yanlışlıklara dayanarak yapabildikleri tutarsız açıklamaları olayların PKK tarafından veya onun bir yan örgütü tarafından yapılmadığını göstermektedir. Tersine, olaydan olaya değişiklik gösteren, bireysel kişilerin bireysel olaylarıdır. Federal Savcı kendisi bile, kendi açıklamalarını ispatlamak için, olanlardan hemen hemen partiden kimsenin haberi olmadığını belirtmektedir. Ancak böylece açıklamalarını belli bir tutarlılığa kavuşturabilir. Federal Savcı FAC’de gerçekleştiren bireysel olayların (C.K. 129a maddesine göre. İddianame bunlara dayanmaktadır) Partiden “oldukça gizli” olarak organize edildiği iddiasına sıkıca sarılmaktadır.

Böylece iddianamede PKK’nin sözde herhangi bir alt örgütünün, FAC’de bireysel olaylardan sorumlu “alt örgüt” olarak ileri sürülmesi denenmektedir.

Keza; Anayasa ve Federal Üst Mahkemelerin kararlarında belirtilen özelliklere uygun bir örgütün varlığı dahi oldukça açık kalmaktadır; hele de söz konusu olan örgüt çerçevesi, yapısı ve özellikleri olunca. İd-

dianame ve soruşturmaların önemli kesimlerinde FAC’de olduğu ileri sürülen örgütün (mahkeme kararlarının öngördüğü şekilde) yapısı, bileşimi, örgütsel yapısı asgari derecede de olsa, bırakalım bir kez tanımayı, tahmin dahi edilememektedir. Federal Savcı tutukladığı insanların çoğunu “terörist örgüte” üye olmaları nedeniyle —ihtimalen bu durum bilinmeyen daha büyük sayıda insanlar için de geçerli olacaktır— yargılamak istemektedir. O halde sormak lazım: “Terörist örgüt” olarak hangi örgüt kastediliyor?

İddianamenin hiçbir yerinde —toplamı 430 sayfayı kapsayan iki dosyadan oluşmaktadır.— Savcılık “örgüt” olarak ileri sürdüğü yapıya ilişkin herhangi bir işaret, somut faaliyetlerini ve bu yapıyı örgüt yapabilecek özelliklerini gösterememektedir. Uzun yıllardır sürdürülen soruşturmalara rağmen, Federal Savcının bunu yapacak güçte olmadığı görülmektedir. Görülmektedir ki, iç ilişkileri bilinmeden, daha birçok sözde örgüt, grup, grupçuk ve insan birlikleri, bireysel kişilere kadar indirgenen, içinde çelişkiler taşıyan ve kesişen birlikler ortaya çıkarılarak, yan yana düzlecektir. Böylece hukuk diline sürekli olarak aşağıda görüldüğü gibi, PKK’ye mal edilen beklenmedik yeni terimler girmektedir: “Avrupa Önderliği”, “Önder Takımı”, “Önderlik”, “Önderlik düzeyi”, sözde bir “Avrupa Merkez Komitesi”, bir “Avrupa Çalışma Alanı, Parti Birliği, Kontrol ve İstihbarat”, keza FAC’de “Gruplar”, “Özel görevler için”, “Halk Mahkemeleri” veya “Devrim Mahkemeleri”, “Parti Araştırma Komisyonları”, “Bölgeler düzeyinde”, “Alt Komiteler”, “Cephe Komiteleri” vb... Bir kez Federal Savcının toplayabildiği tüm şeylerden suçlanan “örgütün” nasıl oluştuğunu iddianamede hukuki olarak açıklamadığı ve bu yönlü bir tercihinin de olmadığı görülmektedir.

Evet dahası da var. Gerçi Federal Savcı bir ara başlıkta “FAC’de PKK’nin yan örgütü” deyimini kullanmaktadır. Ama hiçbir yerde, her ne olursa olsun sadece nispi de olsa, kendisi tarafından ileri sürülen gruplaşmaların —Anayasa Mahkemesinin geçerli kararına göre, merkezi yurt dışında olan ana örgütün bir yan örgütünün takibata uğramama dokunulmazlığı vardır— FAC’deki, “örgüt” (ler?)’in bağımsızlığı iddia edilmiyor. Tam tersi, Federal Savcı kendisine tam da uygun olan, kendince çizdiği PKK’nin Marksist-Leninist ve demokratik merkezizetçiliğe ilişkin “korkunç” resmini—her üyenin ve yan örgütlerin MK emirlerine ve hatta Genel Sekreter A. Öcalan’a tamamen bağlı olduğunu sık sık vurgulamaktadır.

Geçerli hukuk ölçülerine göre, daha kendi içinde kararsız ve tutarsızdır. Dava hukuk politikası uyarınca planlanmıştır, bu da Ceza Kanununun 129a maddesinin daha da genişletilmesi tehlikesi anlamına gelmektedir.

Eğer bu dava açılacak olursa şu ana kadar Ceza Kanunun 129a maddesinin uygulanması sonucu edinilen tecrübeler göre, hukuki açıdan tutarsızlığına rağmen şu sonuçları doğuracaktır:

— İlk kez olarak bu paragrafın (129a ç.n.) 50’li ve 60’lı yıllarda (eski) KPD (Alman Komünist Partisi) FDJ vb. örgütlerin üyelerine karşı uygulandığı gibi, bir kitle işçi örgütünün tüm üyelerine karşı uygulanması söz konusu olacaktır.

— İlk kez olarak —cüzi de olsa— bir yapı oluşturulmuş olacaktır. Her ne şekilde olursa olsun, buna dayanılarak uydurma “yan örgütler” FAC’de takibata uğrayacaktır. Ki, Cenevre Sözleşmesi ve 1977 tarihli ek protokolüne göre, bağımsızlık mücadelesini destekleyen yurt dışı örgütleri cezai takibe uğrayamazlar. Böylece dava diğer 129a davaları için de, örneğin, İRA, PLO vb. örgütlerin üyelerine karşı bir öncü rolü oynayabilir.

— Eğer örgüte malledilen suçlamaların net olarak ispatı istemi kesinlik kazanırsa, o zaman “terörist örgüte” sadece üye olmak veya desteklemek nedeniyle yapılacak olan takibatın keyfi bir hukuk zihniyeti olduğu tamamen ortaya çıkmış olacaktır.

2— Özel takibat önlemleri (yönlemleri ç.n.) ve Federal Savcının basın kampanyası önyargı havasını yaratmaktadır.

Basının “FAC tarihinde görülen en büyük terörist davası” olarak gösterdiği dava, başlangıçtan beri alılgılagelmemiş durumları karakterize etmektedir.

— Dava, yabancı örgütleri takibata uğratmayı mümkün kılan Ceza Kanunu 129a ek maddesinin 1.1.1987 tarihinde yürürlüğe girmesinden hemen birkaç gün sonra, Federal Kriminal Müdürlüğünün (BKA) geniş kapsamlı bir dosya açmasıyla başlatıldı.

— 1987 yazından bu yana Almanya çapında Kürt örgütlerine yönelik aramalar, operasyonlar ve tutuklamalar yürütülmektedir. 700.000 DM’ye elkonuldu. Ve altı aya yakın, hiçbir hukuki neden gösterilmeden alıkonuldu. Legal olarak yapılan birçok Kürt örgütlerin geceleri çeşitli bahaneler ileri sürülerek yasaklandı veya katılan tüm kitlelerin üzeri aranarak, kayıtlara geçirildi. Daha 1988 Aralık ayında Feyka-Kürdistan’ın Bonn’da yapılan bir toplantısı polis tarafından kesintiye uğratıldı.

— Sadece Federal Almanya çapında Kürtler çağrılarak PKK veya belirli yöneticileri hakkında sorgulanmakla kalmadı, aynı zamanda İsveç ve Hollanda’da şahitlerin ifadesine başvuruldu. Federal Savcı İsveç, Fransa, Hollanda ve hatta Türkiye’den insanların buraya teslim edilmesi için resmi başvurularda bulundu.

— Kendilerine karşı hiçbir şey (suçlama ç.n.) bulunmayan Kürtlere karşı bazı toplantı ve geceler esnasında ve Türk Cumhurbaşkanı Evren’in ziyareti esnasında, evlerini terketmeme yasağı uygulandı.

— Federal Savcı, “Suçlu ba-

yan K'nin tutukluluk halinin kaldırılması halinde yurt dışı edilmesi durumunda tutuklanma ihtimalinin olup olmadığı" şeklinde sormasından sonra, 1988 Haziran'ında sığınma başvurusunda bulunmuş bulunan bir tutukluya karşı yetkili Sulh Mahkemesince yurt dışı kararı verildi. Sulh Mahkemesi hukuki bir dayanak bulamamasına rağmen, ilginç bir neden ileri sürdü: "Federal Almanya kendisinin yabancı terörist örgütlerin oyun sahası olarak kirletilmesine müsaade edemez. Politikacılar cesaretsiz kaldığı müddetçe, eğer böyle yurt dışı edilme olayı idari makamlara kalırsa, bu her şeyden önce mahkemelerin (yargı organlarının ç.n.) görevidir.

Her ne kadar sonradan bu karar bozulduysa da davaya yaklaşımın tehlikelerini göstermektedir. Avukatlara gönderilen dava dosyalarının fotokopisi bu arada 150 klasöre (30.000 sayfayı aşmaktadır) vardı. Bunların içinde, destekleyenler, ilişkiler ve sayısız insanların kişisel özellikleri ve adlarını kapsayan Kürt örgütlerine ait resmi ve gizli binlerce belge bulunmaktadır. 1988 Ekim tarihli dava iddianamesi 250 sayfayı kapsamaktadır. Buna ispat belgeleri ve bulundukları yerleri gösteren 300 sayfa daha eklenmelidir.

— Davanın görüleceği yer olan Düsseldorf Eyalet Üst Mahkemesinin devlet güvenliğiyle görevli Senato binası özel olarak bunun için aylardan beridir 7 milyon DM harcanarak, bir nevi çok sağlam bir sığınak haline getirildi. Halbuki davanın açılıp açılmayacağına ancak şimdi karar verilebilmektedir.

Federal Savcılık şimdiye kadar konuya ilişkin yaptığı tüm açıklamalarında sözkonusu davanın çok önemli olduğunu vurguluyordu.

"Kürtlerin bu davası devlet güvenliğimizi ve yargı organlarımızı, hukuki alanda şimdiye kadar bilinmeyen boyutlarda sorunlarla karşı karşıya getirmektedir..." (Basın Açıklaması, 21.7.1988, sayfa 6)

Protesto eylemleri, hakim ve savcılara karşı sözde tehditlere —ki bunun ispatlanması için şimdiye kadar beş kez başvurulmasına karşın herhangi bir ispat delili gösterilemedi— ilişkin şöyle denilmektedir:

"Federal Savcılığın soruşturmalarının yürütülmesini etkilemek maksadıyla 1977 yılından bu yana böyle bir şey görülmemiştir ve hele yabancılar tarafından hiç bir zaman olmamıştır..." (aynı açıklama, sayfa 5)

Kulakları tırmalayan seslerden sonra Federal Savcı kendisi tarafından takip edilen politik hedefleri açıklayıp, sonuç almak istemektedir:

"PKK'nin ileri düzeydeki eylemleri bilmeliler ve aynı zamanda düşüneliler ki, bu tür eylem ve tehditlerle FAC'de belli bir oranda yabancı düşmanlığına kendileri zemin hazırlamaktadırlar. Bu bağlamda, ülkemizin güvenliğini çıkarlarına zarar vermeden, geniş müsamahakar bir sığınma ve yabancılar politikasının bir faktör olarak ileri bir süreçte devletimizi istikrarsızlığa götürebileceğini, gözönüne almak zorunluluğu vardır." (aynı açıklama, sayfa 5)

Gerçeklerin aydınlığa kavuşması için, avukatlar olarak bugüne kadar giriştiğimiz tüm çabaların boşa çıktığı bir esna-

da, Federal Savcının bu ve diğer tüm açıklamalarına istisnasız tüm basın ve yayın kuruluşlarında az veya çok yer verildi.

Bu nedenle şu sonuca vardık: Federal Savcı, basın ve yayın kampanyası ve buna paralel olarak yürütülen takibat ve baskı yöntemlerinin yarattığı önyargılar sonucu, artık gerçek bir davanın görülmesinin mümkün olmayacağı görülmektedir. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine göre, suçluluk ihtimalinin artık sadece partiye bağlı olarak görülmemesi gerekir. Açıkçası Yabancılar ve Sığınmacılar Kanununun daha da daraltıldığı bir zamana, "PKK'nin davası" ile "Kürt terörü" korku ve yabancı düşmanlığını geliştirir düşünceleri gerçeğe bağdaşmamaktadır.

3— Tutukluluk koşulları ve savunmaların kısıtlanması, Suçlanan tutuklular çok sıkı koşullarda tek kişilik hücrelerde, özel emniyetli yerlerde tutulmaktadırlar; hücrelerde ek emniyet tedbirlerine başvurulmaktadır. Ziyaretçiler ve tutuklular hem ziyaretten önce ve hem de ziyaretten sonra aranmaktadırlar. Avukatların yazışmaları da kontrol edilmekte, avukatların telefon görüşmelerine dahi müsaade edilmemektedir.

Geçen yılın Mayıs ayına kadar diğer tutuklularla ilişki tamamen yasaklanmıştı, tutukluların sivil elbise giymelerine müsaade edilmemekte, hücre pencereleri ek olarak ızgara tellerle veya delikli metal tabela ile kapatılarak, dışarıya karşı görüş engellenmekte vb... Avukatların geçitli başvuruları, değişik önerileri ve tutukluların birçok kez açlık grevine başvurmalarından sonra, "soruşturmalar esnasında tutukluların hal ve davranışları gözönüne alınarak" Mayıs 1988'den itibaren tutukluluk koşullarında kısmi bazı hafiflemelere gidildi: Cezaevlerindeki kitlesel toplantılara katılma imkanı, sivil elbiselerin giyilmesine izin verilmesi, pencerelerden dışarıyı görmeyi engelleyen maddelerin kaldırılması gibi. Diğer kısıtlamalar ise, "davanın özelliği gözönüne alınarak" olduğu gibi kaldılar. Eğer soruşturma esnasındaki tutukluluk hali ve cezaevi düzeni gerektiriyorsa, Ceza Davaları Düzenleyen Kanunun (StPO) 119. mad. 2. fık. kısıtlamaların tutuklulara uygulanmasını öngörür. Tek tek durumların incelenmesi ve gerekçelendirmeler müvekkillerimize uygulanan kısıtlamaların haksızlığını göstermektedir. Kısıtlamaları haklı gösterecek herhangi bir nedenin varlığı ne iddia ve ne de ispat edilmektedir. Ne suçlananlar, ne de bir bütün olarak PKK, FAC'de devlet kurumlarına yönelik, hele cezaevinde, eylemleri nedeniyle suçlanmamaktadırlar.

Davaya bakmakla sorumlu Düsseldorf Eyalet Üst Mahkemesi davanın kendisine devredilmesinden sonra, tutukluların önceden ifadesine, avukatların görüşüne ve tek tek olayların gerekçelerini incelemesine başvurmadan, Kasım 1988 tarihinde 57 maddeden oluşan, tecriti daha da sıkılaştıran yeni bir tutukluluk genelgesi çıkardı. Ayrıca şu hususlar da ileri sürülmüştü: Hücre kapılarına ek bir anahtar veya zincirin takılması, hücre pencerelerinin ek olarak ızgara tel veya delikli metalle kaplan-

ması, diğer tutuklularla kesin olarak teması kesme, aramalar, avukatların savunma yazılarının kontrolü, göze çarpmayacak şekilde tutukluyu gece ve gündüz sürekli gözetleme vb. Buna karşı birçok açlık grevleri ve protesto eylemleri yapıldı. Avukatlar olarak Federal Üst Mahkemesinin tutumuna karşı birlikte yaptığımız açıklamada tepkilerimizi dile getirmiş ve tamamen nedensiz olarak oluşturulan tutukluluk koşullarının sertleştirilmesinin müvekkillerimizi —bir kısmı Alman dilini konuşmamaktadırlar— özellikle etkilediğini vurgulamıştık. Başlangıçtan beri müvekkillerimize zoraki olarak uygulanan kısıtlı yazışma ve haberleşme olgusu yanında bir de tecrit durumunun varlığı, fiziki ve psikolojik olarak büyük etkiler yaratmaktadır. Özellikle tutuklular tehlikeli olarak görüldükleri için böyle hareket edilmekte; yani tutukluluk koşulları sertleştirilerek sonuç alınmanın denendiği açıkça görülmektedir.

Yukarıdaki girişimler üzerine Düsseldorf Eyalet Üst Mahkemesi Şubat 1989'da koşulları bazı noktalarda hafifletmek zorunda kaldı; hücrelerin ek emniyet tedbirleri kısmi olarak geri alındı; bazı cezaevi yönetimlerine cezaevinde yapılan kitle toplantılarına katılmama yasağının kaldırılma yetkisi verildi; gazete ve dergilerin alınması sınırı biraz genişletildi.

Müvekkillerimizin tecrit durumları tabi hiçbir zaman kaldırılmadı. Cezaevlerinin çoğu, mantığa uygun bir biçimde diğer hükümlülerle ilişki imkanlarının genişletmesini hiç düşünmedikleri gibi, hatta bazıları kolaylıkların uygulanmasına tamamen karşı çıkmaktadırlar!

Özellikle "Serxwebûn", "Berxwedan" gazeteleri ile "Ağrı Yayınevi'nin diğer yayınlarını alma yasağı olduğu gibi kaldı; zira bunlar, "PKK'nin yayın organları"ymış. Ziyaretlerin, Eyalet Kriminal Dairesinden bir görevlinin hazır bulunması şartıyla ve cam arkasında en fazla 30 dakika olmak üzere ayda iki kez yapılmasına izin verilmektedir. Telefon görüşmelerine ancak özel durumlarda cezaevi yönetiminin müsaadesiyle ve bir tercümanın hazır bulunması koşuluyla izin verilmektedir.

Gerek bizlerden müvekkillerimize ve gerekse de müvekkillerimizden bizlere postalanan mektuplar ancak 4 haftalık bir süreden sonra verilmektedir, kısmen daha da uzun bir süreyi kapsayan durumlar yaşanmaktadır. Tutukluların Kürt gazetelerine gönderdikleri birçok yazılarına Düsseldorf Eyalet Üst Mahkemesince, "suçlananlar mektuplarla PKK'nin lehine politik ajitasyon yapmaktadırlar" gerekçesiyle el konulmaktadır.

Bu nedenle şu sonuca vardık:

Bu gerekçe ile Düsseldorf Eyalet Üst Mahkemesi gerçekte PKK'yi bir bütün olarak takibata uğratmaktadır ve böylece Federal Savcılığın politik çizgisini —Evet hukuki olarak sadece PKK'nin FAC'daki bir "Yan örgütü" yargılanır olmasına rağmen— takip etmektedir.

Kürt gazetelerinin okunmasına izin verilmemesi, savunma ve düşünce özgürlüğüne vurulmuş en büyük darbedir. Müvekkillerimiz PKK için veya PKK bünyesinde yürüttükleri faaliyetlerinden dolayı suçlanmaktadırlar. O halde, savunma-

larını hazırlamak için mevcut kendi yayınlarından yararlanmalarına imkan verilmek zorunluluğu vardır.

Ceza Kanununun 129a maddesine göre açılan davalarda savunma oldukça sınırlıdır. Diğer ek engellemeler şunlardır:

— İddianameden başka ayrıca soruşturma dokümanlarının önemli yerlerinin Kürtçe veya Türkçe olarak tercüme edilmesine Federal Savcı ve Federal Üst Mahkeme karşı çıkmaktadırlar. Bu, tutuklularla avukatları arasında davaya ilişkin yapılan görüşmeleri imkansız kılmak demektir.

— Senatonun verdiği bilgiye göre, ekonomik anlaşmazlıklarla ilgili davalarda mümkün iken, bu davanın oldukça geniş ve karışık olması nedeniyle, suçlananın isteyeceği ikinci bir avukatın tutulmasına müsaade edilmemektedir.

— Zaman zaman avukatlar ve tutukluların karşılıklı gönderdikleri yazılar kontrol hakimleri tarafından engellerle karşılaşmaktadır. Gerekçe olarak, "Bir avukatın gözaltında bulunan tutukluya gönderdiği yazının içeriğini incelemek mümkün değil, zira yazı —muhtemelen Türkçe— yetkili kontrol hakimince anlaşılmamaktadır. Bunun mümkün kılınması için, bir tercüman vasıtasıyla yazının tercüme edilmesi gerekir ki, bu da kontrol hakiminin susma (mesleki gizlilik ç.n.) görevine ters düşmektedir..." iddiası ileri sürülmektedir.

4. Dava, Federal Savcılığın Türk askeri rejiminin Kürt halkına karşı yürüttüğü savaşı destekleme deneyidir.

Suçlananlardan çoğu, Türk askeri rejimine karşı verilen Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi içinde verdikleri faaliyetlerinden dolayı —çoğu Fransa'da— politik olarak takibata uğrayanlar olarak tanınmaktadırlar. FAC'de ise şimdi aynı faaliyetlerinden dolayı "terörist" olarak takibata uğradıklarını görmektedirler.

Federal Savcı, "yetkili Türk makamlarına" başvurarak, suçlananlarla ve henüz tutuklanmayan diğer Kürtlerle ilgili geçmiş tüm sicillerinin (daha önceden ceza ve suçları vb. ç.n.) ve diğer bilgileri istemesi sonucu, Ankara-İnterpol'dan "bunların terörist faaliyetlerinden dolayı Türkiye'de tutuklandıkları" iddiası ve suçlananların ve diğer TC vatandaşlarının özgeçmişleri, kişisel bilgiler, faaliyetleri hakkında çok geniş yazılı bilgiler dosyalarda mevcut bulunmaktadır.

Yukarıda açıklanan ve Federal Savcılık tarafından tüm Avrupa çapında yürütülen takibat önlemleri ve soruşturma dosyalarındaki durumlardan şu sonuç çıkmaktadır: Mevcut dava Türk askeri rejiminin çıkarına olarak, "devletin bir numaralı düşmanı" PKK'ye karşı, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı önemli bir destekleme eylemidir. Dava, "Avrupa'da açılan ikinci cephe" olarak Türkiye tarafından sevinçle karşılandı. Bundan bir yıl önce Türkiye İçişleri Bakanı Kalemli Federal Hükümet'e şu sözlerle teşekkür etti; "Alman makamları, bizim son zamanlardaki haklı şikayetlerimizi yerinde görmüş ve bu konuda gereken tedbirleri almıştır. Dostlarımızın bu şekilde hareketlerinin devamından da büyük memnuniyet duydum. Bölücü terör örgütü

PKK'nin devletin bütünlüğüne yöneltilmiş olan saldırılarına karşı hükümetlerimizin aldığı tedbirler başarılı olmuştur. Hepsinin hakkından geliriz! (Tercüman 26.03.1988)

Türk askeri rejiminin "haklı" şikayetlerinin Federal Savcılıкта yankı bulacağı beklenen bir şeydir, ama buna karşı terörist eylemlerden dolayı Türkiye'nin "bozkurtlarına" karşı hiçbir şey yapılmadığı gibi şefferi 1987 yılında Federal Almanya'yı gezebilmekte ve Franz Josef Strauss tarafından karşılanabilmektedir, ki bunların terörist eylemleri kısmi olarak mahkemeler tarafından ispatlanmıştır.

Az veya çok Türkiye askeri rejimine verilen bu destek yardımı, PKK'yi bir bütün olarak "terörist" olarak damgalayıp, terörizm kategorisini Kürdistan'da verilen silahlı ulusal kurtuluş mücadelesine yükleme deneyidir.

Burada şu sonuca varmaktayız: Ulusal bağımsız bir Kürdistan yaratmak için, halkın büyük bir kesimi tarafından desteklenen PKK tarafından Türk devletine karşı silahlı bir mücadele yürütülmektedir. Burada savaşlarda geçerli olan uluslararası hukuk kurallarına ve Savaş Esirlerine Karşı Muameleye ilişkin olarak 12.8.1948 tarihli Cenevre Antlaşmasına göre silahlı bir ihtilaf sözkonusudur. Önceleri 1960 yılında Birleşmiş Milletlerce alınan bir kararda, uluslararası silahlı ihtilaf (ve bundan ayrı olarak BM Sözleşmesinde savunma savaşları) belirtilmektedir. 12.12.1977 tarihli Cenevre Sözleşmesine Ek Protokol'e göre, uluslararası silahlı ihtilaf, "halkların sömürgeci hakimiyete, yabancı işgale ve ırkçı rejimlere karşı kendi kaderlerini tayin hakkı için verdikleri mücadele... silahlı ihtilaflardır" (Ek-Protokol'ün 1. mad.4. pragraf)

Demek ki, PKK'nin silahlı eylemleri (Kürdistan'daki) Uluslararası Savaş Hukukuna göre bir savaş olduğundan PKK'li-ler ceza hukukuna göre takibata uğratılamazlar ve demek ki PKK bir bütün olarak "terörist karakterli" bir kuruluş olarak ifade edilemez.

Eğer Ortadoğu'daki savaş koşullarının ortaya çıkardığı uygulamalar —Lübnan'daki PKK kamplarında uygulanan bir disiplin cezası gibi— hiç koşulsuz burada Federal Savcılıkça Ceza Hukukuna tabi tutulursa bu, Federal Savcılığın geçerli Uluslararası Savaş Hukuk Kurallarını inkar ettiğini göstermektedir ve yabancı devletlerin iç işlerine müdahale etmenin ispatıdır.

Avukatlar:

Rainer Ahues, Dortmund
Elard Biskamp, Frankfurt/M
Joachim Bromer, Frankfurt/M
Jürgen Crummenerl, Köln
Ulrike Halm, Giessen
Franz Hess, Köln
Carl W. Heydenreich, Bonn
Albercht Scharmann, Frankfurt
Jens Janssen, Freiburg
F. Eckart Klawitter, Hannover
Thomas Klein, Osnabrück
Uli Kraft, Bielefeld
Edith Lunnebach, Köln
Dietmar Müller, Köln
Ernst Rönthe, Frankfurt/M
Klaus Döter, Osnabrück
Dirk Schönlann, Hannover
Hans E. Schultz, Bremen
Michael Schubert, Freiburg
Reinhold Wendel, Wiesbaden

İddianame FAC savcısına mı, yoksa faşist Türk sömürgeciliğinin savcılarına mı ait?

Bizler, bir kısım Kürdistanlı devrimci politikacı ve yurtseverler olarak ortalama bir yılı aşkın süredir tutukluyuz. Kamuoyu ve yurtseverlerce neden tutuklandığımız ve ne ile itham edildiğimiz az çok bilinmektedir. Davanın Türk sömürgeciliği adına açıldığını ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini tecrite yönelik olduğunu, bu karakteriyle davanın tümüyle siyasal bir komplo olduğunu da yurtseverler bilmektedir.

Sorulabilir; sözde demokratik olan burjuva hukuku bile olsa titizlikle uygulandığı, kamuoyunun hakları konusunda son derece duyarlı olduğu, kocaman bir faşist yönetim ve tahribat deneyi yaşanmış bir ülkede, nasıl oluyor da başka bir devlet adına dava açılıyor, üstelik her türlü hukuk ve ahlak ilkeleri çiğnenerek.

Savcının iddianamesi her şeyi ortaya koymaktadır. Komplonun boyutlarını, yurtseverlerin kavraması açısından iddia savcısının hazırladığı iddianameden bazı ana bölümleri aktaracağım.

1— İddianame PKK'yi suçlamakla başlamaktadır. PKK, üç-dört cümleyle tanımlanmaktadır. PKK'nin ideolojisi, politikası nedir sorularına cevap mevcut değildir. PKK'nin var oluşuna yol açan tarihsel ve güncel zemin ile nedenler nedir; onlar da dava savcısı için bir sırdır.

Kürdistan neresidir, Kürt halkı kimdir, ne durumdadır? Kürdistan'da sömürgecilik; tarihi, güncel; katliamlar, asimilasyon, insan hakları tanımayan zulüm, sürgünler, cezaevleri, işkenceler, kimyevi gazlar (bunların Alman firmaları ile ilişkisi) vb... Tüm bunlar savcı için önemli değildir. Ve tek kelimeyle bahsedilmemiştir.

Halbuki PKK bu gerçeklerin adıdır. Her gücü doğuran siyasal-sosyal zemin vardır. Bu gerçekler sıralanmadan PKK tanımlanabilir mi?

Sözde adaletin savcısı tüm bunlardan tek kelime ile söz etmiyor. Ama sözü PKK'yi tanımlamak ve suçlamakla açıyor.

Peki, bu savcının görevi değil miydi? Eğer PKK değerlendirilecekse bunlar konmak zorundadır. Savcının bilgisi mi yok? PKK hakkında birkaç aydır suçlayıcı binlerce bulgu toplanmayıp beceren savcının, Kürdistan ve sömürgecilik hakkında bilgi bulamaması düşünülemez. En azından bu bilgiler, FAC parlamentosunda, basınında ve bizzat savcının kendisinde var.

Fakat savcı, Türk savcıları gibi hareket ediyor, Kürdistan adını ağzına almıyor, Kürdistan'ı reddediyor, PKK'yi uzayda, sosyal-siyasal bir temeli olmayan bir güç olarak ele alıyor...

Bu tarzda bir koyuş savcının komplosunu ele veren temel anahtardır.

2— Okuyucu şaşıracaktır, şu cümleleri okuyunca: "PKK'nin merkezi Şam'dadır. PKK'nin İran ve Irak'ta kampları var." Bu cümleler Diyarbakır sömürgeci Türk mahkemelerinin savcılarına ait değil, FAC'ın en yetkili ve de en hünerli savcısına aittir!..

Her şeyden önce Alman savcısına sorulmaz mı: Sana ne?

Kürt halkı düşmanına karşı uzayda bile örgütlenme olanağı bulabilse değerlendirecektir.

Yurtseverler bilir ki, bu alçakça çarpıtmaların tarihi çok eskidir. 1920-40 arası Kürt ayaklanmaları, İngiliz kaynaklı ve kışkırtmalı gösterildi. 1950'lerde İngilizlerin yerini bu defa SSCB aldı... Şimdi de Suriye, İran ya da Yunanistan...

Tüm bu yaklaşım, Kürdistan gerçeğini inkara yöneliktir. Özünde Kürdistan'ı, Kürt halkını ve özgürlük hakkını inkar eden, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini yadsıyan yaklaşımdır.

Evet, tarih boyunca Kürdistan sorununu sömürgeci ve emperyalist güçlere dayalı olarak çözmek isteyenler olmuştur. Birakalım bunların herhangi bir çözüme varmalarını, bu politika Kürdistan sorununu bugüne kadar çözümsüz bırakan en önemli nedenlerden biri olmuştur.

Savcının PKK'yi ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini dış kaynaklı gösterme çabası; yalanı, çarpıtmayı, kini, tepkiyi ve kuyruk acısını içeriyor. Bonn, Paris, Londra ve Washington'a göre Kürdistanlı işbirlikçiler oluşturmada çok geç kalınmış ve PKK üzerine oynanan tasfiyeci çabalar amacına ulaşamamıştır.

Bu çarpıtma diğer önemli bir konuyu da içermektedir. PKK ve ERNK ile Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi bölgesel ve uluslararası alanda önemli bir dayanışma gücü olarak yükselmiştir. TC sömürgeciliğine tutum alan ve bu tutumları tarihsel ve güncel olan pekçok güç vardır. Bu tepkileri Kürdistan'a kanalize edebilmek ve bu yönlü bir çaba Kürt halkının lehinedir ve doğrudur. Bu dayanışmalarda temel alınan ilkeler nettir; anti-emperyalist, anti-sömürgeci, anti-feodal; daha net olarak da anti-TC'ci ittifaklardan ve bu yelpazede stratejik-taktik ittifaklardan yana olmak gerekir. Bunları inkar etmek politik çocukluk ve ciddi bir güç durumuna gelmemektir. PKK'nin yapabildiği —az ya da çok dayanışma ilişkileriyle, tarihte ilk defa Kürt halkının çıkarları temelinde dayanışmalar sağlaması ve TC faşizmi ile emperyalizmi iyice korkutacak düzeyde gelişme sağlayabilmesidir.

Herhalde PKK'nin merkezi Bonn'da olsaydı, dava savcısı çok sevinir ve her gün çiçek yollardı. Ama o zaman da ortada ne bağımsız tutum, ne direniş, ne de onur kalırdı... Örneği, Komkar'dır.

Savcının iddiası, Kürdistan'ın dört bir yanında yıllardır verilen mücadele, çarpışmalar, şehitler, cezaevleri, tutuklular ordusu ve Kürdistan'da konulanmış Türk ordu gücü ile yalanlanmaktadır...

3— İddianamede (s. 63) "PKK üyeleri Ebu Nidal terör grubu ve Necla Seyriye grubunun kamplarında özel eğitim görmektedirler..." denmektedir.

Neden özellikle "Ebu Nidal" seçilmektedir. Bilindiği üzere dünya kamuoyu bu gruba karşı koşullandırılmaktadır. Buradan PKK'ye darbe vurulmak isteniyor. Kaldı ki Ebu Nidal adlı bir örgütün ve kamplarının olduğunu da kim iddia edebilir

ki... Herkes biliyor ki böyle bir örgüt varsa dahi, karşı karşıya olduğu onca saldırıdan sonra ne açık kampı, ne de belli üyesi olacaktır.

Herhalde, savcıdan başka dünyada Necla Seyriye adlı örgütün adını duyan yoktur. Zira böyle bir örgüt yoktur.

Savcı bir film senaristi gibi, örgüt ve senaryo yaratıyor. Amaç belli: PKK'yi mahkum etmek.

Peki ama, bu kocaman gerçeği nasıl inkar edebileceğine ya da başkalarına yutturabileceğine inanıyor? PKK, 1984'ten beri fiili silahlı mücadele veriyor. Kocaman beş yıl. Üstün ordu güçleriyle her gün çatışmalar oluyor. Bazıları bir-iki gün devam eden muharebeler düzeyine varıyor... Bu savaşı verebilmek inanç ve fedakarlığın yanı sıra askeri beceri ister. Bu durum da, birakalım PKK'li-leri başkalarının eğittiğini, ARGK komutan ve gerillalarının başkalarını eğitecek güç ve askeri kapasitede olduğunu gösterir. Yine şu açıktır ki savaşı insanların %90'ı yurtdışını görmemiş Kürdistan gençleridir.

Savcının komplocu yalanının başka bir amacı da var: Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi ile Filistin ulusal direnişi arasında kanla yaratılan dayanışmaya gölge düşürmek. Neden bu dayanışmadan söz edilmiyor? PKK, Filistin direnişinde 11 şehit verdi. Bu şehitler Kürdistan'ın onuru, Filistin halkına kan bağışı... Bu kanı hiçbir düşkünlük lekeleyemez. Neden Filistin örgütleri içinden özellikle ikisi seçiliyor? Okuyan herkes için savcının niyeti açıktır.

Şu husus da nettir. PKK'nin bir tarihsel doğrusu da 1980 12 Eylül darbesiyle yurtdışına çıktığında toparlanmak için Filistin direnişi ve diğer Ortadoğu alanlarını seçmesidir. Öyle yapmaz da, Avrupa'yı seçseydi, ne olurdu? Diğer Kürt örgütleri ve Türk örgütleri; yani bir Komkar ve Dev-yol gibi olurdu... Bu amaçla PKK'yi Avrupa'ya çekmek için ne kadar uğraşıldı? Birakalım örgütleri, tek başına olan sıradan Kürdistan insanlarını düşünelim. Kaçta kaç bireysel yokoluştan kendini kurtardı?

Savcı, ERNK'ye saldırıyor. Çünkü ERNK'nin Lübnan, Avrupa ve Kürdistanlıların yoğun bulundukları diğer alanlardaki örgütlenmesini, buradaki Kürt yığınlarının politikleşmesini, yurda dönüş ruhunu hazmedemiyor. Dünyanın herhangi bir yerindeki —aslında Almanlılığından bir şey kalmamış bireyi için her fedakarlığı yapan FAC savcısının, her türlü haktan yoksun bırakılmış Kürdistan bireyinin ülkesi için çalışmasına saldırmasının altında yatan neden izah gerektirmeyecek kadar açıktır.

4— Savcı, kocaman PKK programını şu birkaç cümleye indirgemektedir (s. 62): "PKK Ortodoks bir komünist partisi durumundadır, yalnız kendi önderliği altında komünist bir milli Kürt devleti kurmayı hedeflemektedir. Parti, bu hedefine Türkiye'de ve Kürtlerin toplu olarak yaşadıkları diğer devletlerde devrim gerçekleştirerek

ulaşmaya çalışmaktadır..."

M. Doğan'ın savunması hatırlanırsa, Diyarbakır'da faşist Türk savcısının da aynı çarpıtmayı yaptığı görülecektir. M. Doğan, amaç-araç örneğini vererek, savcının alçakça çarpıtmalarını gayet açık çürütmüştü.

Halbuki, PKK'nin programı çok açık. Azami, asgari programı var. PKK marksist-leninist ilkeleri rehber alıyor. Bu ilkeler bilimsel, toplumsal ve ulusal kurtuluş ilkeleridir. PKK, ulusal kurtuluş hareketidir ve bağımsız-demokratik bir Kürdistan'ı hedeflemektedir.. Bu hedef hiç de komünist bir ülke hedefi değildir. ERNK ve ARGK ile onlarda örgütlenen hiç de komünist olmayan çeşitli yurtsever sınıf ve katmanlardan kesimlerin varlığı bunun ispatıdır.

Savcının dili, bir türlü Kürdistan demeye varmıyor... Kürtlerin toplu yaşadıkları devletler ne demek... Kürdistan var. Zorla bölünmüş ve sömürgeci egemenlik altında Türk devletinin 80.000 insan için Kıbrıs'da devlet kurmasını meşru gören ve halen Demokratik Alman Cumhuriyetini tanımayan bay savcı neden kendi kaderini tayin etme hakkını Kürt halkı için fazla görüyor...

Kaldı ki, PKK'nin diğer Kürdistan parçalarında devrimi kendi öncülüğüne bağlama ilkesi yoktur. Programında böyle bir ilke yoktur; savcı komplocu hüneri ile bunu eklemiştir. Komünist devrim tanımı da savcının, bilime ve PKK programına bir katkısıdır!

PKK, Türk sömürgeciliğinin egemenliğindeki Kuzey-Batı Kürdistan'da örgütleniyor. Burada ulusal-demokratik devrimi öngörüyor. Her Kürdistan parçasının kurtuluşu o parçadaki Kürt halkının özgücü ve örgütlenmesinin ürünüdür. Kürdistan'ın birliği, bu kurtuluşları izleyen uzun bir sürecin sonucudur...

Demek ki savcı, açık yalan söylüyor. Ayrıca PKK'nin kendisi dışında güç tanımadığı yalanına da sarılıyor. Bu iddianın sahipleri bellidir. PKK'nin ulusal kurtuluş anlayışı, ulusal kurtuluş cephesi anlayışıdır. Bu anlayış örgütsel olarak ERNK'de somutlaşmıştır. Yurtsever ve ulusal kurtuluşçu tüm kişi, grup ve örgütlere açıktır. Ki bu bırak ilke Kürdistan halkının %95'inin toplumsal ve ulusal konumuna denk düşüyor.

Dikkat edilirse, ERNK'nin kitleleştiği ve Kürdistan çapında Ulusal Kongre'nin gündemde olduğu, bunun siyasal koşullarının olgun olduğu ve Kürt halkı için bu gelişmenin acil bir beklenti haline geldiği dönemde savcı yalanları diziyor.

Savcı Kürdistan adına, insanına, kurtuluş mücadelesine ve birlik çalışmalarına saldırıyor...

5— Ve nihayet savcı asıl saldırısını yapıyor. Bu asıl niyeti de açığa çıkarıyor. PKK'nin örgütsel işleyişi tanımlanıyor. Beylik "PKK, demokratik-merkeziyetçilik ilkesi üzerinde örgütüdür." ifadesi sıralandıktan sonra (iddianame s. 63-64), bu ilkenin açıklaması yapılıyor ve şu sonuca varılıyor: "PKK'de diktatörlük var, PKK içinde muhalefete izin vermiyor, ken-

dinden ayrılanları vuruyor."

Bunlar kimin cümleleri, neden ve ne zamandan yapılıyor? Tüm, PKK'yi az çok tanıyan yurtseverler tarafından gayet iyi bilinmektedir. Uzun açımlaymıyorum. Sadece savcının niyetini koyuyorum.

Herkes biliyor ki, gündümüzde tüm devletler ve kurtuluş örgütleri merkeziyetçilik üzerinde örgütüldür. Hele faşist Türk devletine karşı ulusal bağımsızlık savaşı veren bir güç en katı merkeziyetçilik ve disiplin olmadan bir gün dahi varlığını sürdürebilir mi? Kaldı ki PKK'yi yaşatan önemli bir özelliği de disiplini olmuştur. Merkeziyetçilik demokrasiyi dışalar mı; elbette hayır.

Ama savcının niyeti belli. Benimsenen, 1980 sonrası Avrupa'da bir kısım döneke ve tasfiyecinin yaydığı "demokratik birey" anlayışıdır. İlginç, adı bile inkar edilen Kürdistan bireyi hiçbir hakkı olmadan demokrasi ekseninde tartışılmak isteniyor. Kendi ülkesinde ve insanı için bile demokrasinin düşmanı bir savcı Kürt bireyinin demokratik haklarını savunuyor! Ne büyük özveri!

Kendi tutukluluk deneyimimden şunu net gördüm: FAC'da bütün hukuki hiyerarşiye rağmen, bir BKA ajanı ve emri savcı ve hakimleri aşıyor ve kimse karışmıyor. Gestapo anlayışı hukuki ve demokratik örtü altında dört dörtlük yürütüldü.

Hayret ki, Kenan Evren bile PKK'de demokrasi yok diyordu. Savcının amacı nettir. Savcı iddialarıyla, savaşı Kürdistanlılara, şehitlere, on yıldır sömürgeci zindarlarda inançlarından başka sermayeleri olmadan direnen savaş esirlerine ve nihayet Kürdistanlı yurtsever politik yığınlara hakaret ediyor.

Ama, aynı zamanda bunlar savcının iddialarını çürüten ve düşman maksadını açığa çıkaran net olgulardır.

6— İddianamede savcının büyük kozu yalancı şahitlerdir. Siyasal davalarda yalancı şahitliğin ne anlama geldiğini her Kürdistan insanı bilir. Ajanlaştırılmış, kişiliksizleştirilmiş, düşman tarafından tuzaga düşürülmüş, neticede düşmanın piyonu olan bu kişiler, 12 Eylül '80 dönemi hukukunun temel ögesi oldular. Binlerce insan, bu yalan ifadeler yüzünden ağır cezalara çarptırıldılar. Özellikle PKK'ye karşı bu ahlaksız yasa işletildi... Kürdistan halkı halen bu aşağılık insanlardan büyük zarar görüyor.

Bunların sonunu da halk biliyor. Estetik ameliyat oluyorlar; bir kısmı pişmanlığın pişmançası oluyor, ama neticede işleri bitince düşman tarafından da atılıyor, toplum tarafından dışalanıyor ve çoğu da intihar ediyor.

Bu piyonların kaçınılmaz sonu. Bu uygulamanın hukuki geçerliliği var mıdır? Elbette yoktur. Ahlaki yönü ise hiç yoktur. Türkiye'de bile hukukçuların bir kısmı bunu reddettiler. Zira yalancı şahitlik, —burjuva hukuku bile olsa— hukukun reddidir.

Şimdi, FAC'ın dava savcısı Devamı 19. sayfada

GEL CİHADA İMAM KARDEŞ

Vatan toprak namusumuz
Ezilenler kardeşimiz
Yoktur aslında farkımız
Gel cihada imam kardeş

Özgürlüğe mutluluğa
Dostluğa kardeşliğe
Birliğe eşitliğe
Cihada gel imam kardeş

Vatan paramparça olmuş
Anadilden alıkonulmuş
Şeyh Sait ipe çekilmiş
Gel cihada imam kardeş

Cihad farzdır bilirsiniz
Adaleti ister misiniz
Halka vaaz verirsiniz
Gel cihada imam kardeş

Arau'dan bir yurtsever
imam hatip öğrencisi
3 Nisan 1989

Şirin ülkemizi, Kürdistan'ımızı terketmedik, terketmemeliyiz. Çünkü her karış toprağını oluk oluk akan kanla suladık. Çok şehit verdik onun uğruna; kurtuluşu için daha da vereceğiz. Tek bir insanımız kalana dek...

Nasıl savrulduk dörtbir yana; kentlimiz, köylümüz nasıl ulaştı Avrupa alanlarına ve Arap çöllerine?..

Kimler yeniden diriltti, varlığımızı dünyaya duyurarak kabul ettirdi bizi?..

Kimiz biz; bilinmiyordu. Yıllar öncesine kadar nasıl anılıyorduk? Dün varlığımız-yokluğumuz bir bilmeceyken, gülüp geçilir ve ciddiye bile alınmazken, bugün dünya yoklar ordusundan varlar ordusuna geçtik. Nasıl direndik, şirin ülkemiz Kürdistan toprağında?..

PKK öncülüğünde başlayan ve gelişen ulusal kurtuluş ve yeniden diriliş mücadelesi, bin yılların dolup taştan intikamıyla bir bomba gibi patladı. O gün gelip çatmıştı: Ya bağımsızlık ve özgürlük, ya ölüm!..

Gün geçtikçe bağımsızlık ve özgürlük mücadelesi geliyor. Sömürgecilik büyük bir korku ve panik içinde. Faşist devlet önce terörü ile sindiriyor, sonra yurt-

dışına açılan kapıları gösteriyor; "Doğduğunuz yere değil, doğduğunuz yere bakın" diyor. Bunun için birçok yol ve yöntem deniyor; aracılar piyasaya sürüyor.

Önce köylerimizi satmaya ve yıkıp-yakmaya yöneldiler. Sonra insanlarımızı Avrupa pazarlarına sürdüler. İnsanlarımız gittiler; ama oralarda nasıl yaşıyorlar? Kesinlikle huzurlu değil. "Vatan gibi yar olmaz" sözünü vatan-sızlığı yaşayanlar boşuna söylememiş. Biz Avrupa'da yaşayanların neyi var, ne için yaşıyoruz? Gelecek kuşağa hangi mirası bırakıyoruz? Koskocaman bir hiç... Avrupa devletleri bizlere ne veriyor ki, yarınlarımızı kurtarabilelim? Bunu çok iyi biliyoruz. Verilenlerin ne için verildiğini de biliyoruz. Fakat bilmeyenlerimiz de var. Bugün Avrupa'da bize verilenler, halkımızın kurtuluş mücadelesinden uzak tutmak içindir; ve de bu, "doğduğunuz yere değil, doğduğunuz yere bağlan" politika-sıdır. Sömürgecilik ve emperyalizm bin almazsa, bir vermez. Bir söz vardır, "dirhem dirhem veren, okka okka alır" diye. İşte Avrupalıların Kürdistanlı emekçilere yönelik politikası böyle...

Berxwedan aracılığıyla Avru-

pa'da bulunan tüm yurtsever halkıma seslenmek istiyorum:

Ülkemizden koparılıp Avrupa ve Arap çöllerine atıldık. Bu kopuştan hiçbir çıkarımız yoktur. Ama sömürgecilik ve onu destekleyen emperyalizm, kökünü topraktan koparıp çıkardığı bu ağacın meyvesini yiyemeyecek. Bunu biliyorlar. Sömürgecilik, topraklarımızı yabancı tohumlar ekmek istiyor. Dün Afgan gericilerini yerleştirdiği gibi, bugün de başkalarını yerleştirecek, bizlerin terkettiği köylerimize ve kentlerimize. Öyleyse şirin ülkemize, topraklarımıza yeniden dönelim. Kürdistan halkı, yalnız Avrupa'nın çeşitli alanlarına dağıtılanlar değil otuz milyonluk bir halkın birer parçası olarak, özkaynağımız Kürdistan'a geri dönelim. Orada bağımsızlık ve özgürlük mücadelesini daha da alevlendirelim. Ve ülkemiz toprağından bir daha hiç ama hiç kopmamak üzere kök salalım. Çünkü Kürdistan bizimidir, terkedilemez; o şirin vatanımızdır.

Yaşasın özkaynağımızın temsilcisi PKK!

Berxwedan okuyucusu
Suna

Direnışı destekleyelim

Can kurban yoldaşlarım. Mücadelenizi ne sömürgeci Türk ordusu, ne de ihanetler durdurabilir. Abdullah ÖCALAN yoldaşa uzanan eller kırılacak ve zafer Kürdistan halkının olacaktır.

Kimimiz kurtuluşu Avrupa'ya kaçışta bulduk. Avrupa'da da değişik yöntemlerle baskıya maruz kalıyoruz.

Kürdistan'da maruz kaldığımız baskıyı zulmü unutamadım. Yani yoldaşlarımın, kardeşlerimin işkence altında en zor koşullarda Partiyi savunduklarını, bir dilim ekmeklerini tümünden fenala-

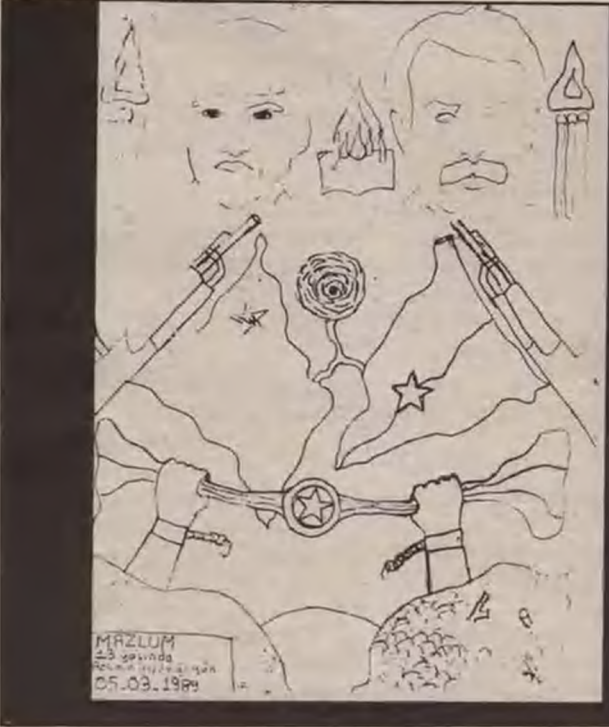
şan arkadaşlara verdiklerini unutmadım. Onların zindanlardaki yaşamlarını bir an olsun kafamdan silip atamadım.

Savaş esirlerimizin direniş çağrısına kulak vermeliyiz. Bu, sömürgeci Türk ordusuna darbe vurmakta olan kurtuluş ordumuz ARGK'ye katılmakla mümkündür. Bağımsızlık ve özgürlük için ARGK'yi maddi ve manevi olarak desteklemek gerekiyor. Ağlamak ve sızlamak kurtuluşumuza çare değildir.

Arnhem'den bir yurtsever

Berxwedan gazetesine....

Bu kendi düşüncelerim ve ellerimle yaptığım resmi '89 NEWROZ'u için çizdim. Bütün dünya halkına NEWROZ kutlu olsun.

Yaşasın Newroz bayramı!
Yaşasın Çağdaş Kawa Mazlum DOĞAN!
Yaşasın önderimiz Abdullah ÖCALAN!
Kahrolsun emperyalizm ve Türk sömürgecileri!

Devrimci selamlarımla
Mazlum

“Kürdistan bizimdir, terkedilemez...”

Başlıksız bir yazı olmaz mı?

Bir defasına...

Öyle ya başlıksız yazı

Eksik de olabilir...

Çünkü gördüklerime söyleyecek kelime bulamıyorum

Ama kelime bulamıyorum anlamına gelmez...

Bende derin iz bırakan görünüm: SESSİZLİK.

Bu da bir başlık olabilir.

Bir cümle ne yazı, ne dizi.

Bir beyaz sayfa ve bir dakikalık saygı duruşu.

Size bir görünüm hatırlatayım sadece

Televizyonlarda da gösterdiler.

Tüm bir sivil halk

Yerlerde, yollarda, caddelerin kenarında.

İnsanlar yan üstü, sırt üstü, ağız üstü

Uyuyorlardı sanki güler yüzlü...

Ama öldürülmüşler... kimyasal gazla.

Irak faşist rejimi Halepçe'de...

Burası Hiroşima'yı, Sabra'yı, Şatila'yı hatırlatıyor

Ama kansız...

Yaralı da çok...

Gözleri görmüyor, dilleri dönmüyor anlatsınlar

İnanılamaz, düşünülemez vahşeti...

İsviçre'den Ali / 23.04.1989

YURTSEVER KÜRDİSTAN GENÇLİĞİNE

Dağlarda, zindanlarda bir parça özgür vatan toprağı yaratma uğruna her türlü zorluğa göğüs gererek "ölümde yaşamı yaratan" direniş şehitlerimizin bizlere bıraktığı değerlere sahip çıkmak Kürt gençliğinin görevidir.

Bundan dolayıdır ki, Kürt gençliğine sesleniyoruz. Bir parça özgür vatan toprağını görmek ve halkımızı insanlık arenasında çağdaş konuma yükseltmek için zaman kaybetmeden kurtuluşumuzun umudu olan ordumuz ARGK saflarında yerimizi alalım!

Nuri Dersimi'nin gençliğe çağrısını gerçekleştirelim!

Savaşanlara yoldaş olmak için ileri!

Yaşasın PKK, ERNK, ARGK!

Kassel'den C.E.
8.4.1989

Araya araya bulsam seni

Araya araya bulsam seni
İzini tozuna sürsem yüzüne
Allah nasip etse de görsem yüzünü
Serok APO canım fedadır sana

Şanlı bir savaştır bizim yolumuz
Kürdistan yolunda canımı versem
Bir gün nasip olsa da yüzünü görsem
Serok APO canım fedadır sana

Cihan kalmadı gönlümde bile
Mazlum'un direnişiyi girmişsem bu yola
Haki, Kemal, Hayri'nin şanlı yoluna
Serok APO canım fedadır sana

Haki, Mazlum, Kemal, Hayri yolunda
Sevgisi gönlüm, PKK yolunda
Herkes gelsin savaşıalım ARGK saflarında
Serok APO canım fedadır sana

Gabar, Cudi'dir bizim dağımız
Orda şehit oldu Agit yoldaşımız
Kürdistan'da yatar bizim şehitlerimiz
Serok APO canım fedadır sana

Haki, Mazlum, Kemal, Hayri yücelti
bizi dillerde.

Dillerde, dillerde tahtı kurdun gönüllerimizde
Bin selam olsun tüm şehitlerimize
Serok APO canım fedadır sana

Bonn'dan
ERNK taraftarı Turgut

Kürdistanlı analara ve babalara

Yeter artık yeter. Bizim yerimiz ARGK saflarıdır. Biz gidiyoruz analar-babalar, vatan görevimizi yapmaya gidiyoruz. Siz de bunu isteyin bizden. Artık ağlamayacaksınız. Ağlamak halkımıza mı kalmış?

Avrupa bizim kurtuluşumuz değil. Onun lüks yaşamına ulaşsak bile, geçicidir, kurtuluş değildir. Kaybeden biz oluruz. Bizim savaşa gitmemiz gerek. Dersim, Maraş ve Halepçe katliamlarının intikamını almaya gideceğiz. Yolumuz şehitlerimizin yoludur analar-babalar...

Tüm halkımızı, önderimizin ıslıklı yolunda görev başına çağırıyoruz. Her Kürdistanlı bir görev üstlenmeli, boş kalmamalı. Şirin ülkemiz Kürdistan'ın kurtuluşu için ordumuz ARGK'ye daha fazla destek vermeli.

Duisburg'dan 6 kişilik
ARGK taraftarı bir grup

Öğrendim Kürdistan'ın karanlık günlerini!

Daha küçük çıktım düşe kalka yürüyen
Hep kucaktan kucağa atılarak sevilen
Zaman gelir gülerdim, zaman olur ağlardım
Fakat büyüklerimin sözlerini dinlerdim
Gün geçtikçe büyüdüm perişanlık içinde
Kızım diyordu babam, anne olacaksın
Sen büyüdüğün zaman söyle ne olacaksın
İnanki anneciğim sözünü tutacağım
Okuyup yükselerek ATATÜRK olacağım
Annem hayret içinde donup kaldı yerinde
Ağabeyime dönüp baktım, yaşlar dolu gözünde
Koştum ona sarıldım, dedim neden ağlarsın
Üzülme dedi, büyüyünce anlarsın
ATATÜRK ne demektir?
Bu duygular içinde geçti aylar seneler
Okudum birçok, öğrendim neler neler
Öğrendim güzel Kürdistan'ın karanlık günlerini
Daha iyi anladım ağabeyimin gözyaşlarını
Rahat ol Kürdistan korurum eserini
İnkâr etmem sakın bir an özümü
İlk şikâyet eden ben miyim
Aldırma sen kardeşim sen de bizdensin
Üzerine bastığım toprak toprağı değil
Göklerde dalgalanan bayrak bayrağı değil.

Danimarka'dan N. Heval

GERÇEKLER VE BURJUVA BASININ ARTAN HEZEYANLARI

Baştarafı 1. sayfada
muş! Kaybettiklerini yeniden kazanma umuduyla yalan üzerine yalan üreterek diğer burjuva gazetelerine fark atmaya çalışıyor.

Türk basını, bunalımlı rejime uşaklığını devam ettirdikçe, inkarcı mantığı üzerinden atmadıkça ve yalan-düzmece haberlerle okuruna saygısızlığını sürdürdükçe tiraj kaybının önüne geçmeye güç yetiremeyecektir. Bu birkaç nokta üzerinde kısaca durduktan sonra, Nisan ayında Türk basınının ulusal kurtuluş mücadelesini karalamak amacıyla işlediği haberlerden bazılarını ele almak istiyoruz.

TARİHE KARIŞACAK GÜÇ AÇIKLANMIŞTIR: TC

Tescilli MİT ajanı Tokay Gözütok'un 14 Nisan '89 tarihli Tercüman'daki haberinin büyük puntolu başlığı: **"PKK çocuk savaşçıların eline kaldı."** 200'ün üzerinde çocuğun —onlara göre— kaçırılıp eğitildiği ve fakat yarısının geri kaçtığı belirtiliyor.

ARGK saflarına, kendilerinin çocuk dedikleri gençlerin katılım sayısı belirtilenin birkaç mislidir. Çoğu alanda gençler, gönüllü olarak tercih yapmaktadırlar; TC ordusuna değil, Kürt ordusuna asker olmak istiyorlar. Kurtuluş ordusuna katılan gençler, aksi durumda TC tarafından "mehmetçik"leştirileceklerdi. Evet bu durumda kazanan kim, kaybeden kim? Bunun telaşıdır TC'yi sahtekarlığa iten...

Aynı gazeteci taslağı, haberinin kaynağını dayandırdığı faşist Vali H. Kozakçıoğlu'ndan şu gülünç sözleri almıştır:

"Yaptığımız son operasyonlar ve aldığımız tedbirlerle PKK örgütü, değil fetih planlarını uygulamak, kendilerini bile toparlayamaz duruma geldiler. Şu anda örgütün attığı her adımdan haberimiz var. Çok yakın bir zamanda PKK tarihe karışacak. Örgüt diye bir şey kalmayacaktır."

Bu sözlerin ardından bir hafta geçmeden PKK "fetih planını" Silopi'de uyguladı. Bunun dışında birçok başarılı eylem cabası. Operasyonlara, tedbirlere, istihbaratlara vb. tüm uygulamalara hepten inkar mantığı yön verdi ve vermeye devam ediyor. İşte bu mantık PKK'yi anlayamadı, anlayamayacak da.

Faşist-sömürgeci vali ne zaman keskin konuşmuşsa **"çok yakın bir zamanda"** tükürdüğünü yalamıştır.

Tarihe karışacak bir güç vardır: TC. PKK, bunu tüm dünyaya ilan etmiştir.

EMPERYALİZM KÜRDİSTAN'I KAYBETMİŞTİR

Birkaç ay öncesinde Türk basını **"Hayret"** diyordu, **"ABD, PKK'yı terörist saymadı..."** Basınla birlikte, sömürgeci rejim de ABD'ye yalvar-yakar oldu. Susturuldular. Gözden kaçtığı belirtildi, bir sonraki raporda PKK'nin "terörist"liğinin işleneceği söylendi.

14 Nisan tarihli gazeteler, "PKK'nin teröristliğinin" nihayet ABD tarafından da kabul edildiğini yazdılar. ABD Dışişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan **"uluslararası terörizm raporu"**nu, "Çark raporu" olarak yorumladılar. Tercüman, Milliyet ve Hürriyet de aynı mantıkla haberi yorumlayarak, ABD tarafından, PKK'nin ilk defa 'Marksist-Leninist terör grubu' olarak değerlendirildiği konusunu işlediler.

ABD Dışişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan raporda, PKK'nin "terörist" gösterilmesinin anlamı, bağımsızlık çizgisinin zaferidir. Aynı şekilde bu, ABD'nin bağımlı-otonom Kürdistan umudunu yitirmesi ve Kürdistan'ı kaybetmesidir. Onun Kürdistan politikasının iflas etmesidir. Kısacası bu, PKK'nin hiçbir güç tarafından hizaya getirilemeyeceği ve onun Kürdistan'ı sahiplerine kazandıracığı yönündeki kararlılığının ispatlanıp kabul edilmek zorunda kalınmasıdır.

Açık ki, ABD bir sonuca ulaşarak PKK değerlendirmesini yapmıştır. 1988 yılına ilişkin bu rapor, '88 trafiğinin sonuçlarını temel almıştır. Hatırlarda tazeliğini henüz koruyor; C. Talabani'nin ABD'ye uçması, İran-Irak savaşının sonuçlandırılması, Irak'ın kimyasal gaz kullanması, TC'nin "mülteci Kürtlere sahip çıkması", PKK'ye provokasyonun dayatılması, Batı Alman emperyalizminin PKK'ye yönelik tutuklamalara girişmesi, ilkel milliyetçilerin TC ile ilişkilerini daha da sıkılaştırmaları, Fransa'nın teslimiyetçi Kürt reformistlerini bir araya getirerek otonomiye hazırlaması vb. vb... Evet, emperyalizmin Kürdistan'ı PKK'den koparıp almak için yürüttüğü çabalar, PKK'nin bağımsızlıkçı ve direnişçi çizgisinin duvarında parçalandı. Sonuç olarak emperyalizm Kürdistan'ı kaybetti. Kazanan yine PKK oldu.

PKK'YE HAYALİ "BÜYÜK DARBE"

Mardin'in Silopi ilçesi, kalabalık bir ARGK birliği tarafından tüm giriş-çıkışları kontrol altına alınarak basılıyordu. İlçe merkezindeki jandarma Alay Bölüğü ve polis lojmanları da seri ateşlerle taranacaktı. Eylem altında TC ordusundan ölümler ve kayıplar bırakarak başarıyla tamamlanıyordu. Uluslararası haber ajansları ise eylemi, **"PKK'nin şimdiye kadarki en büyük eylemi"** şeklinde dünyaya duyuracaklardı.

Silopi'nin basılması eyleminin yankıları sığıcağı sığıcağına devam ediyorken, Özel Harp Dairesi, Tercüman gazetesine dağarcığındaki hayali haberlerden birini yetiştiriyordu: **"PKK'ya büyük darbe..."** Habere göre sözkonusu çatışma 10 gün önce akşam saatlerine kadar devam etmiş ve "7 terörist öldürülmüş!" "7 teröristin öldürüldüğü" bir çatışma, 10 gün sonra duyurulsun! Ancak tümünden boş olan bir mantığa sığabilir. Silopi eylemi haberi bir sonraki güne ertelenerek, bu hayali haber araya sıkıştırılıyordu. Kimbilir, Silopi eylemi, ger-

çektiği tarihten 10 gün sonra yapılsaydı, Nasreddin Hoca gibi hayali haber sahipleri de sözlerinden dönmeyecek ve yine 20 değil de, 10 gün önce "7 teröristin öldürüldüğü" duyuracaklardı. Bunca sahtekarlığa ve yalancılığa rağmen hala ustalaşamama ve bunu yüze-göze buluşturma.

HALK BİRLİĞİMİZE YÖNELİK BİTMEYEN OYUNLAR

"PKK şimdi de Yezidiler'e çengel attı." 28 Nisan 1989 tarihli Tercüman, bu başlıklı haberi, birinci sayfasının en üst sağ köşesine yerleştirerek duyuruyordu.

Bu haber de, Türk sömürgeciliği ve Batı Alman emperyalizminin ortaklaşa halkımızın Yezidi kesimine yönelik bilinen oyunlarını iğliyor. Amaç, Yezidiler'e sahip çıkıldığı imajını yaratmaktır. Ve onları Partimize karşı çıkarmaktır.

Sözkonusu haberde, Alman hükümetinin, Yezidiler'e Türk makamlarıyla irtibata geçmeleri halinde oturma izni verdiği belirtiliyor. Bunun karşılığı alınmak istenen bir oyun olduğunu belirtmek bile gereksiz. Gazetemize, bu oyuna dikkat çekmek ve oynamak istenen oyunları teşhir etmek için açıklamaların yayınlanmasını isteyen çok sayıda okuyucu mektubu ulaşmaktadır.

Evet, halkımızın bu kesimine yönelik oyunlar son dönemlerde daha da artmıştır. Özellikle belirli bazı ajanlar çevresinde bu oyunlar dini toplantılar aracılığıyla gerçekleştirilmek istenmektedir. Türk basını da bu oyunların başarısı için destek vermektedir. Yezidi dinine mensup insanlarımızın büyük çoğunluğu bu oyunların farkına varmış durumda ve bu yurtsever kesim, kendileri üzerinde oynamak isteyen unsurlara karşı cephe alarak ulusal kurtuluş mücadelesinden yana tavrı almaktadır. Böylelikle bu sinsî

şetinin gerekçesi olarak "Kürt tahriki"ni görmesi ve bununla da şovenizmi körüklemesi onun suçlarına, suç ekliyor.

Halkımıza karşı bu şekilde düşmanlıkta sınır tanımayan bir rejimin, "mülteci Kürtlere sahip çıkıyor" imajına inanan ve onunla dostluk ilişkilerini geliştirme çabasında olan Barzaniler ve Talabanilere ne demeli?..

CEZALANDIRMAK SUÇLARIN BEDELİDİR

5 Mayıs 89' tarihli Tercüman'ın bir diğer haberi, **"PKK'nin 1 Mayıs katlamı 5 evde ağıt yaktırdı..."** başlıklıydı. Haberde, cezalandırılmış "mehmetçik" oğlu için gözyaşı dökken bir ailenin fotoğrafını da yerleştiren bu ırkçı gazete, suç işlemiş 5 halk düşmanı için "kallesçe öldürüldüler" diyor. Bundaki amaç çok açık.

Bütün Kürt anaları az mı gözyaşı döktü? Oğullarını, kızlarını ve bebelerini kaybeden Kürt analarının ağıtları, feryatları az mı kulakları sağır etti? Kürt analarının tarihi gözyaşı, ağıt ve feryatlardan ibaret değil mi?

Tabii ki halkımıza sıra geldiğinde her şey tersine işletiliyor.

Eruh'ta 5 halk düşmanı, sadece hakkettikleri için ölümle cezalandırıldılar. Halkımıza karşı suç işleyerek ve bunun mükafatını alarak 2 ay öncesinden terhis olacaklar!

Geçmişte Kürdistan'da halkımıza karşı işlenen suçların hesabı verilmeden, hep sahiplerinin yanına kâr kaldı. Bu büyük haksızlık tespit edilmiş ve suç sahipleri açığa çıkarılmıştır. Halkımıza karşı suç işleyenler, suçlarının hesabını veriyorlar ve vereceklerdir.

Türk ordusu, halkımıza karşı suç işlemekte başarılı olan "mehmetçikleri", izine ayırarak, erken terhis ederek ödüllendiriyor. Halkımızın kurtuluş ordusunun da ödüllü var: Ölüm. ARGK ödülünün daha geçerli olduğu, bu eylemle pratikte bir kez daha görüldü. Halkımıza karşı suç işleyenlerin affedilmemesinden daha doğal ne olabilir...

DAYANAMAYAN SÖMÜRGEÇİ TÜRK REJİMİDİR

"APO'ya adam dayanmıyor", 2 Mayıs 89 tarihli Tercüman'ın diğer bir şaibeli haberi. Sözde, PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaş, PKK'de sivrilen militanları çeşitli yöntemlerle tasfiye ediyormuş!

Bu gerçeğe ilgisi bulunmayan iddia, halkımızın bilcümle düşmanları tarafından yıllardan beri ileri sürülmektedir. Bu iddia üzerinde kafa yormak bile yersiz.

Her şeyden önce, emperyalizmin ve her türlü gericiliğin dize kapandıramadığı bir PKK hızla gelişiyor. Onun liderliğini yapan Apo'dur. Tereddütsüz ve gün gibi gerçek olan budur.

O halde, "APO'ya dayanamayan", PKK'nin gelişen kadroları değil; Türk sömürgeciliği, emperyalizm ve provokatörlerdir.

Sömürgeci rejimin kendi vah-

Bereketli ovanın ortasında bir şirin beldemiz

M U Ş

— III —

YERLEŞİM ALANLARI VE NÜFUS DAĞILIMI

Muş beldemiz, "Türk Cumhuriyeti"nin ilanı ile birlikte il yapıldı. Ancak Kuzey-Batı Kürdistan'da yer yer patlak veren isyanlar ve politik çalkantılar nedeniyle TC yeni düzenlemelere gitmek zorunda kalır. 1925'te Şeyh Sait isyanının gündeme gelmesi Muş'un idari şeklinde değişiklik yaratır. Muş beldemiz, 1926'da TC yönetiminin Bitlis'e bağlanır. Şeyh Sait isyanı sonrasında yapılan bu düzenleme, Kürdistan'daki isyanların zorlanmadan bastırılması ve bir bütün olarak Kürdistan'ın teslim alınarak susturulması amacıyla yöneliktir. Zaten TC, Kürdistan'daki idari bölünme ve yönetimi bu şekilde yapmıştır.

Muş, 1929 yılına kadar Bitlis'e bağlı bir ilçe olarak kaldıktan sonra il yapılmıştır. Bu yıllarda Muş'a, Bitlis dışında Mutki, Sason, Genç, Bingöl, Solhan, Varto, Bulanık ve Malazgirt ilçeleri de bağlıdır. Bir süre bu idari bölünmeyle yönetildikten sonra, 1936'da yeni bir düzenleme yapılarak, Muş şimdiki durumuna getirilir.

Muş beldemize, —1980 istatistiklerine göre— 3 ilçe, 11 bucak ve merkezi olan 372 köy bağlı bulunuyor.

MERKEZ İLÇE: Muş Ovası'nda kurulan Merkez, beldenin güneyinde yer alır. Kuzeyinde Varto ve Bulanık ilçeleri, doğusunda Bitlis, güneyinde yine Bitlis, Siirt ve Diyarbakır, batısında ise Bingöl'le çevrilidir.

Merkez'in nüfusu 146.527, yüzölçümü 3.538 kilometrekaredir. Denizden yüksekliği ise 1260 ile 1520 metre arasında değişir. Beldenin hem nüfus bakımından, hem de alan bakımından en büyük yerleşim alanıdır. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 41 kişidir. Nüfusun %72'si (105.550) kırsal kesimde yaşamaktadır. Merkez İlçe'nin topraklarının büyük bölümünü Muş Ovası kaplar. Yerleşim, bitkisel üretimin ve daha çok da hayvancılığın yapıldığı bu ovada yoğunlaşır.

Merkez İlçe'ye 4 bucak ve merkezi olan 150 köy bağlıdır.

Muş merkezinin nüfusu, 1955'te demiryolu ulaşımı ile birlikte artmaya başlamıştır. Merkez İlçe'nin 2 belediyesi vardır. Bunlardan biri Merkez Belediyesi, diğeri ise, beldedeki tek köy belediyesi olan Hasköy Belediyesi'dir.

BULANIK: Beldenin kuzeydoğusunda yer alır. Kuzeyinde Erzurum ve Malazgirt, doğusunda yine Malazgirt, güneyinde Bitlis, batısında ise Merkez ve Varto ile çevrilidir. 1924'te Muş'a bağlanan Bulanık, beldede Merkez İlçe'den sonra ikinci büyük yerleşim alanıdır.

Denizden yüksekliği 1.480 metre olan Bulanık, kendi adıyla anılan (Bulanık Ovası) ovada kurulmuştur. Bu ova, beldede bitkisel üretimin en ağırlıkta olduğu yerdir. Bitkisel üretim içinde de tahıl ekimi ağırlıktadır.

Bulanık'ın nüfusu 63.420'dir. Bu nüfusun %85,6'sı (54.280) kırsal kesimde, %14,4'ü (9.140) ise ilçe merkezinde yaşamaktadır. Yüzölçümü 1706 kilometreka-

Nüfusu:	364.000
Yüzölçümü:	8.713
Kilometrekare başına düşen nüfus yoğunluğu:	41,8
İlçe sayısı:	3
Bucak sayısı:	11
Köy sayısı:	372

redir. Kilometrekare başına düşen nüfus yoğunluğu 37 kişidir. Bu oran belde ortalamasıyla aynıdır. 2 bucak ve merkezi olan toplam 64 köyü vardır. Bu köylerden 3'ünün nüfusu 2000'in üzerindedir.

Malazgirt

MALAZGİRT: Kuzeyinde Erzurum ve Ağrı, doğusunda yine Ağrı, güneyinde Bitlis, batısında Bulanık ve Erzurum'la çevrili olan Malazgirt, beldenin kuzeydoğu ucunda yer alır. 1924'ten sonra Muş'a bağlanmadan önce, Osmanlı dönemi süresince Erzurum'un bir sancağıydı. Topraklarının %60'ı ovalık, diğer kalanı ise dağlıktır. Üzerinde kurulduğu topraklar, daha çok hayvancılığa elverişlidir.

Malazgirt'in denizden yüksekliği 1550 metre yüksekliğinde ve yüzölçümü ise 1534 kilometrekaredir. İlçenin 49.711 olan toplam nüfusunun %71,7'si (35.643) kırsal kesimde, %28,3'ü (14.068) ise ilçe merkezinde yaşamaktadır. İlçenin kırsal kesimi 3 bucak ve merkezi olan 70 köyden oluşur. Malazgirt'e bağlı köylerin nüfusları genellikle azdır.

Malazgirt'te nüfus yoğunluğu, belde ortalamasının altındadır. Kilometrekare başına düşen nüfus yoğunluğu 32 kişidir. Beldenin, Merkez'den sonra nüfusu 10.000'i aşan ikinci bir yerleşim alanıdır. Düzenli bir kent görünümünde olan Malazgirt, Türk askeri birliklerinin üs olarak kullandığı bir yöredir de.

VARTO: Belde topraklarının kuzeyinde kurulmuştur. Varto, kuzeyinde Erzurum, doğusunda Bulanık, güneyinde Merkez İlçe, batısında ise Bingöl'le çevrilidir. Hem nüfus ve hem de toprak bütünlüğü olarak beldenin en küçük ilçesidir.

1418 kilometrekarelik yüzölçüme sahip olan Varto'da, kilometre başına düşen nüfus yoğunluğu 30 kişidir. Nüfusu 42.748'dir. Bu toplam nüfusun %83,9'u kırsal kesimde, %16,1'i ise ilçe merkezinde yaşamaktadır. 2'si bucak

merkezi olan 80 köyü vardır. Varto'ya bağlı köyler, beldenin en az nüfuslu yerleşim birimleridir.

Varto'nun yerleşim alanı dağlıktır. Merkezi ve birçok köyü deprem hattında yer alır. 1946 ve 1966 yılında iki büyük depremi yaşadı. Bu depremlerde Varto'da azımsanmayacak sayıda yapı yıkıldı ve çok sayıda insan öldü. Bu depremler sonucu, Varto, nüfus kaybına uğradığı gibi, nüfusunun bir bölümü de göç etti. Kimi yerleşim birimleri tümünden yerle bir olarak oturulamaz hale geldiler. İlçe merkezi yaşadığı depremler

Bulanık

sonucu hemen hemen tümünden yıkıldığı için, yeniden inşalara geçildi. Varto'nun yıkılıp viraneye dönmesi üzerine birçok türkü ve ağıtlar yakıldı. Varto ve çevresinin birinci derece deprem kuşağına girmesi ve birçok depremi yaşamasına rağmen, TC'nin bırakalım depremlere karşı tedbir geliştirmesi, tersine o bu depremlerde büyük vurgunlar vurmuştur. Depremlerin açtığı yaraların sarılması için çeşitli miktarda yapılan iç ve dış yardımlar gaspedilerek depremden zarar gören halka ulaştırılmamıştır. Sadece gasp ve talancılığı gizlemek için çadır ve gıda madde-

Bulanık

lerini yöreye göndermiştir.

Muş beldemiz, nüfus varlığı bakımından Kuzey-Batı Kürdistan'ın küçük yerleşim alanlarından biridir. Son yıllarda nüfus yüksek doğurganlık nedeniyle hızla artmaktadır. Yıllık ortalama nüfus artışına göre, 1988 yılında Muş beldesinin nüfusu 364.000'e yükselmiştir. Ve kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu ise 41,8'e çıkmıştır.

Beldedeki hızlı nüfus artışı ve

ekonominin yetersizliği, beraberrinde işsizliği de arttırmıştır. Bunun sonucu olarak nüfusun bir kısmı başka alanlara göç etmiştir. Beldedeki göç hareketi 1950'lerden sonra başlamıştır. Ancak bu oran o kadar yoğun değil. 1955'te beldeye uzanan demiryolu, Türk kapitalizminin sömürü amaçlı girişi göç hareketinde rol oynamıştır.

KÜLTÜREL YAŞAM

1950'lere kadar yöre halkı dışı kapalı bir yaşamı sürdürüyordu. Kürtlük özelliklerinin belirgin olarak yaşandığı bir alandır Muş beldemiz. Sömürgeci egemenliğin tahribatlarına ve iç ihanete rağmen, yöre halkı geçmiş isyanları belleğinde canlı tutmakta ve modern şekilde olmasa da ülke sevgisi taşımaktadır. Kendi değerlerine, gelenek ve göreneklerine bağlıdır. Özellikle kırsal kesimlerde güzel ve sade Kürtçe konuşulur.

Halk oyunları ve müziği bakımından da zengin olan bir beldemizdir Muş. Müzikte, folklor, hikaye vb. türdeki anlatımlarda halk ve yöre sevgisi dile gelir. Muş ve ovasının doğal güzelliği Kürt halk türkülerine konu olmuştur. Beldede oynanan cirit oyunu ise meşhurdur.

Yöredeki giyim-kuşam, Kürdistan'ın diğer alanlarında olduğu gibi, halkımızın gelenek ve göreneklerine göredir. Kadınlar renkli entari ve uzun şifanlar giyerler. Erkekler ise şal-şepik giyerler. Bu giysiler mevsimlere göre değişir. Giyilen ayakkabılar ise çeşitlidir. Yazın ince çoraplar, kışın ise tiftikten çoraplar giyilir.

SOSYAL YAŞAM VE EKONOMİK YAPI

Yöre halkının yaşamında, feodal-aşiret bağlarının ve çağdaş gericiğin tahribatları izler bırakmıştır. Ancak toprak ağalığı ve feodal ilişkiler sınırlı da olsa çözülmüş durumdadır. Özellikle Muş şehir merkezinde ve çevre alanlarında feodal gericiğin ağır etkisi vardır. Geçmişte MHP ve MSP, günümüzde ANAP yöredeki aşiretçiliğe ve feodal gericiğe dayanmaktadır. Bu kesim ulusal inkarcı ve feodal komprador kesimdir. Aynı şekilde ulusal kurtuluş mücadelesine düşman olan Türk sömürgeciliğinin gönüllü uşaklarıdır bunlar. Kalsınlar, Ak-

Bulanık

taşlar ve Sakıklar, bu kesimlerin belli bağlı ileri gelenleridir.

Bölgede aşiretler arası kavgalar ve kan davaları yaygınca görülür. Bu durum öyle ileri düzeydedir ki, Bulanık ve Malazgirt'in kimi köyleri boşalmak durumunda kalmıştır. Mezhepsel çelişkiler de mevcuttur. Bu, en çok Varto ilçesi ve çevresinde görülür. Buradaki Alevi ve Sünni kesim bu yönlü çelişkiyi yaşıyor.

Beldede Türk kapitalizminin

MUŞ'UN ÇEVRE İLLERE UZAKLIĞI

Muş-Bitlis	85 km
Muş-Bingöl	118 km
Muş-Siirt	185 km
Muş-Elazığ	275 km
Muş-Diyarbakır	272 km
Muş-Erzurum	257 km

MUŞ MERKEZİNİN İLÇE MERKEZLERİNE UZAKLIĞI

Muş-Bulanık	113 km
Muş-Malazgirt	140 km
Muş-Varto	53 km

gelişme düzeyi sınırlıdır. Fakat buna rağmen Kemalizmin Türkleştirme özellikleri özellikle şehirsel alanlara yoğunca taşırılmıştır. Muş şehir merkezinde, Varto'da, Malazgirt'te ve başka birkaç alanda asimilasyonun en yoğun olarak geliştirildiği kurumlar olan yatılı okullar açılmıştır. Ulusal değerlere yabancılaştırma politikası hızla geliştirilerek yaygınlaştırılmaktadır. Özellikle Varto'da kendisini Türk sanan ve ulusal kurtuluş mücadelesine karşı alet edilen önemli bir kesim vardır. Hormek aşiretinin ileri gelenlerinden M. Şerif Fırat'ın konumu açık bir örnektir. Bu gönüllü uşak unsur, geçmişte kendi aşiretini Şeyh Sait isyanı'na karşı kullanmış ve bölgeyi etkileyen isyanın bastırılması için kemalistlere yardım etmiştir. Bununla da kalmayarak, yazdığı "Doğu İleri ve Varto Tarihi" adlı kitapta, Alevi kesiminin kökenini ve tüm aşiretlerin geçmişini Orta Asya'dan gelen Türk'lere bağlayacak kadar ileri gitmiştir. Günümüzde bu aşiretin bağları Kemalizme uşaklıklarını sürdürmektedirler.

Beldede Türk kapitalizminin sömürüsü daha çok tarımsal ve hayvansal ürünlere dayanır. TEKEL, Türkiye Şeker Fabrikası A.O., Süt Endüstri Kurumu, Devlet Malzeme Ofisi ve Et-Balık Kurumu başlıca sömürgeci işletmelerdir.

Tarımsal alanda en çok pancar, tütün ve hububat yetiştirilir. Muş tütünü meşhur, sarı, ince ve yüksek kapasitesiyle aranan bir tütündür. Muş merkezinde Pancar Değerlendirme İşletmesi ve Süt Endüstri Kurumu vardır. Bu her iki işletmenin de işçi çalıştırma kapasitesi oldukça düşüktür. Bölgede daha önemli düzeyde canlı hayvan üretimi için Yem Sanayi Fabrikası kurulmaya çalışılmaktadır. Her yıl Erzurum Et Kombinasyonu'na binlerce küçük ve büyükbaş hayvan sevkedilmektedir. Tüccar, tefeci ve aracılar bu sömürden önemli pay almaktadırlar. Alpaslan Devlet Üretim Çiftliği bu amaçla kurulmuştur.

Halkın geçim kaynağı tarımcılık ve hayvancılıktır. Halkın binbir emekle elde ettiği ürünler TEKEL tarafından çok ucuza alındığı gibi, bir de tüccar ve aracıların vurgunlar vurması halkın geçimini daha da zorlaştırmaktadır.

Orta köylülük giderek yoksullaşıp, yoksul köylülüğün yaşadığı sorunlarla karşılaşarak geçim sıkıntısına düşmektedir. İşçi kesimi ise yok denecek kadar azdır.

Belde nüfusunun ezici çoğunluğu köylülüktür; onun da ezici çoğunluğu ise yoksul köylülüktür. Artan hayat pahalılığı, ve yoğunlaşan sömürü ile düşük taban fiyatları, mevcut sınıfsal ve ulusal çelişkileri derinleştirmektedir.

SÜRECEK

PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaş değerlendiriyor

“Örgütsel bağlarımız ve anlayışımız güçlü olmalıdır”

Kürdistan'da kardeşin bile kardeşi ciddiye almadığı, çıkar için kavgaya tutuşmaktan geri durmadığı bir toplumsal zeminde, en yüce söze metelik kadar değer verilmediği, herkesin herkese karşı kıskırtıldığı, ikili bir ortamdan bugüne kadar gelinmiştir. Halkın irade birliğine yö-

“... Parti bağlarını oluşturmak tamamen örgüt olayına verdiğimiz önemden ileri gelmiştir. Örgütsel ilişkiyi ele alış, bütün dayanışma faaliyetimiz de insana değer verme ve insanı örgütsel ilişkiye çekmenin gereğine inandırma temelinde olmuştur...”

nelmek, irade birliğini sağlamak, en zor koşullarda Parti bağlarını oluşturmak tamamen örgüt olayına verdiğimiz önemden ileri gelmiştir. Örgütsel ilişkiyi ele alış, bütün dayanışma faaliyetimizde insana değer verme ve insanı örgütsel ilişkiye çekmenin gereğine inandırma temelinde olmuştur. Bunun için en doğru sözü söyleme, en çekici davranışı gösterme —ki, bu küskün sözlerle olmaz—, onun insanı ve hayati çıkarını öne çıkarma, bunu bitmez-tükenmez bir anlatımla sunma, sonuçlarını ona gösterme, onu adeta doğal bir örgüt gücü haline getirme, bunu bütün çalışmaların başına alma ve benzeri; işte bunlar ilişkinin gelişmesini sağlamıştır. PKK'deki güçlenmeyi ortaya çıkaran bu tutum olmuştur. Şüphesiz, diğer çalışmaların da, yararı ve katkısı vardır; ama, güçlenme esas olarak buraya dayanır. Çok sayıda eylem yaparsın, etkili de olur ama, eğer örgüt bağları kopuksa, o eylemin sahipleri bir gün gelir imha olur. Örgütsel ilişkiye dönüşmezse kesintiye uğrar; kesintiye uğrayınca da, kişi daralır ve tasfiye olur.

Bütün bu eylemler, bütün gösteriler, ilgiler eğer örgüt bağlarına dönüştürülmezse; başkaları kullanır, düşman kullanır, paramparça olmaya götürür. Dolayısıyla en ihmale gelmeyecek çalışma, kızgın bir savaş içinde de olsa, bu alandaki çalışmadır. Bu savaşımın kazanılması için, örgütsel bağların, alt-üst ilişkilerinin, demokratik-merkeziyetçiliğin her düzeyde sağlanması, kopuk halkaların anında takviye edilmesi, kurulması, çürük halka varsa koparılıp yenilenmesi şarttır. Kültür çalışmalarından tutalım, gerilla faaliyetlerimize kadar, gevşek kitle bağlarından tutalım merkez komite düzenlenmesini yapmaya kadar, sağlam örgüt ilişkileriyle donanmazsak, hepsi boşta kalır. Ne kadar çalışma yürütürseniz yürütün, kolayca tasfiyeye uğrayabilir. Bütün bunlardan çıkarılacak sonuç; bütün çalışmalarda ihmal edilmemesi gereken, tüm çalışmaların en başına alınması gereken şey, bu çalışma, bu eylem bu iş örgütünü müdür, değil midir? Yeterince örgütlenmiş midir? Bağlar yeterince kuvvetli midir?

Gizlilik sağlanmış mıdır? Sorumlusu iyi seçilmiş midir? Hep bakacağız, deneyeceğiz ve denetleyeceğiz. Ve işin yürürlükte olduğuna emin olacağız.

Önümüzdeki dönem, bu özellik konuşturularak kazanılacaktır. Militan, görevler üstlenirken bu özelliğimizi esas alarak dönemin üzerine yürürse, başarı imkanını daha şimdiden hazırlamış olacaktır ve daha birçok eksikliğini şimdiden ilk

rek yaklaşanlar kaya gibi sağlam adamlardır. Böyle adam olmak istemez misiniz? Böyle adam olmak, güçlü adam olmak demektir; sınıf savaşımında, ulusal kurtuluş savaşımında zaferin güvence altına alınması demektir. Şüphesiz somut koşullara uygun olarak bu özellik konuşturulur. Somut koşullara göre; silahlı savaşımında ayrıdır, cephe çalışmasında ayrıdır, şehirde ayrıdır, kırdan ayrıdır, yurt dışında ayrıdır, yurt içinde ayrıdır, dağ faaliyetleri için ayrıdır, geniş faaliyetler için ayrıdır. Örgütsel ilişki, alanın özelliklerine göre biçimlenir. Bu da örgütsel ustalıktır; örgüte biçim kazandırmaktır. Aynı zamanda biçimsellik, somut koşullara göre renk almasını bilmektir. Bu, aynı zamanda üstün bir politikanın icrası içinde olmaktadır. Güçlü örgütsel özelliği olanlar, güçlü politik uygulayıcılardır da. Çünkü, güçlerini ancak örgütsel çalışmalarıyla ölçebilir, ölçüp-biçebilirler; örgütün gücünü avucunda tutarlar. Örgüt ilişkileriyle güçlü olduğunu bilirler. Dolayısıyla bu konuda en az yanılırlırlar; gerçek güçlerini bilirler.

Gücünü bilen ise, düşmana gücü oranında yaklaşır, halkına gücü oranında yaklaşır. Haklı temelde güçlü olduğunda, halk sana müthiş bağlanır. Düşmanın, örgütlü olduğunu sezdi mi, senden çekinir, yine dost senin ne kadar örgütlü olduğunu gördüğünde saygı duyar. Bütün bunlar, sınırsız gelişme imkanına sahip olmak demektir. Çizgimizin muhtevası, zengin bir ör-

sözçüklerinden başlayarak, ilgisini yoğunlaştırarak girecektir. Büyük eksiklikler içinde bulunulmaktadır. Birçok çabamızın bu nedenle boşa çıktığını da iyi biliyoruz. Çabamızın boşa gitmemesinin tedbiri bu özelliğimiz geliştirilerek alınabilir. Bu, defalarca uygulanmıştır. Militanın aldığı her görevinde başarısının esas ölçüsü, işlere örgütlü yaklaşımı ve örgütlenmeyi doğru dayatması olacaktır. Başka hiçbir ölçü aranmayacaktır. Bir çalışmaya örgütsel özellik verildiği bu mutlaka başarıyı getirecektir; ancak, bütün ilişkilere bu özellik kazandırıldığında bu mümkündür. İlişki bir emir biçiminde ya da resmi örgüt toplantıları biçiminde ele alınmamalıdır.

“... Örgütsel yaşamda kararlı olanlar, örgütsel yaşamı her şeye dayatanlar büyük direniş abidesidirler. Bütün umutlarını, hayallerini örgütsel potada yoğunlaştıranlar; bütün ilişkilerine; eş-dost, akraba, hatta düşmana yönelmesine bile örgüt ilişkilerine ne kazandırıp ve kaybettireceğini ölçüp biçerek yaklaşanlar kaya gibi sağlam adamlardır...”

Örgüt yaşamı, tamamen örgütsel yaşamdır. Bütün hal, hareket ve mimiklerden tutalım, en resmi otoriter tavra kadar; yemek başındaki sohbetlerden tutalım, hayati bir söylev vermeye kadar; hepsi örgütsel yaşamdır. Düşman, bugün en çok bu özelliğimize öfkeleniyor: “Hepsi birbirine benziyor, sanki bir makinadan çıkmış gibiler” diyor. Bu, bizim için iyi bir şeydir. Birbirine benzemek, bir makinadan çıkmış gibi olmanın özeli içinde olmak örgütsel özelliğin gelişmesinin ifadesidir. Düşmanın korkusu bu nedenle boşuna değildir.

Eğer bugün PKK'lilik bir özellik olarak uluslararası ifadeye bile kavuşmuşsa, yine bu özellik sayesinde. Örgütsel yaşamda kararlı olanlar, örgütsel yaşamı her şeye dayatanlar büyük direniş abidesidirler. Bütün umutlarını, hayallerini örgütsel potada yoğunlaştıranlar; bütün ilişkilerine; eş-dost, akraba, hatta düşmana yönelmesine bile örgüt ilişkilerine ne kazandırıp ne kaybettireceğini ölçüp biç-

gütlülüğü yaşamaya imkan sunuyor. Her türlü örgütlenmeye imkan sunuyor. Ulusal kurtuluş çizgisi; gerilla ordusunu oluşturmaktan tutalım kültür cephesini oluşturmaya, her türlü kitle örgütlülüğünü geliştirmekten tutalım en katı gizlilik koşullarında çalışacak birim çalışmalarına kadar; diplomatik faaliyetten aşiretler arasındaki ça-

alışmaya kadar; hepsine uygun biçimlerle karşılık vermemizi mümkün kılacak bir muhteva zenginliği sunmaktadır. Bir siyasi hazinemiz vardır; bu zenginliğe göre biz kendimizi biçimlendirirsek, her yönüyle yaşayacak olan halk savaşımıdır ve böyle bir örgüt savaşımını hiç

“... Ulusal kurtuluş çizgisi; gerilla ordusunu oluşturmaktan tutalım kültür cephesini oluşturmaya, her türlü kitle örgütlülüğünü geliştirmekten tutalım en katı gizlilik koşullarında çalışacak birim çalışmasına kadar; diplomatik faaliyetten aşiretler arasındaki çalışmaya kadar; hepsine uygun biçimlerle karşılık vermemizi mümkün kılacak bir muhteva zenginliği sunmaktadır...”

kimse yenemez; başarısını da önleyemez.

Demek ki, önümüzdeki dönemin üzerine yürürken en çok konuşturmamız gereken, örgütsel özelliğimizdir. Partinin, en başta ilk çekirdek örgütlenmesinden ve onun yönetiminden tutalım, dalga dalga ulusal kurtuluşun bütün düzeylerine azami örgütlülüğü vermektir. Bileceğiz ki, yeme-içme ihtiyacının karşılanması bir örgüt işidir. Bileceğiz ki, canalcı bir eylemin düzenlenmesi de, bir örgüt işidir. Hiç birisine örgütsüz yaklaşmayacağız. Sen herhangi birini yeme-içmeye gönderdiğinde bile, bunu, örgütsüz yaptığın anda düşmana çok ciddi açığı verdin demektir. Bir eylemin içinde yer alacak adamların sayısını bile az veya çok tayıp etmemişsen, bir de eylemin gereklerine göre kişi seçimi yapamamışsan, başarısızlığı peşinen kabul eder bir durumdasın demektir. O halde kendini örgütlülüğe vereceksin. Sıradan bir ilişkiye yöneldiğinde; bu dosttur, bu fazla ayağa kalkacak veya örgüte mesele olacak birisi değildir sonucuna varsan bile, örgütsüz yaklaşmayacaksın, ciddiye almamazlık etmeyeceksin. Yine buraya da örgüt özelliğini dayatacaksın. Bu eğer yeni bir genç adayımızsa, örgütümüzün büyük özelliklerini buna hemen açmaya gerek yok ne de olsa kendi kendine alışırdı deyip yaklaşmayacaksın, onu ciddiye alacaksın. Örgüt kuralını, ona en iyi bir şekilde özümsetecek bir biçimde dayatacaksın; onu, bu temelde eğitime katacaksın; hele hele temel hayati toplantılarda kararlar mı alınıyor, buna en üst düzeyde bir yoğunlukla gireceksin. Kimlerle yapılmalı, nasıl yapılmalı, baştan sona kadar kendini etkili ve sorumlu tutacaksın. Sonuç almak için yapacaksın. Buna yine azami örgütlülüğü vereceksin. Biz, bütün bu hususlarda örgütselliği konuşturmakla, sonuç alabiliriz.

Gerçekten bütün gelişim ta-

“... Dolayısıyla, bütün sorumlu militanların soruna böylesine yüksek bir çözüm gücü vererek, kendilerinde bu çözümü sağlayarak, bütün görevlerine bu temelde yaklaşarak sorunları çözmeleri halinde, özlenen militan ölçülere ulaşacakları kesindir. Ve böyle militanlar vasıtasıyla yürütülen çalışmaların da başarısı kesindir...”

rihimiz boyunca ve aynı zamanda halkımızın tarihinde, Partimiz tarihinde tekrar, ama bu sefer onurlu özgürlük temelinde yenilenerek, karışımıza çıkan bu büyük sorunu hayati tüm gelişmeleri kendisine bağlayan ve şimdi de önümüzdeki dönemin büyük hamlesinin tamamen kendisine

“... Bütün Partililerimizin, şüphesiz, böylesine çözümleyici, sonuç alıcı bir örgütsel çalışmaya, onun bütün gelişkin özelliklerine ulaşmaya bütün güçlerini verecekleri ve sonuca gidecekleri, canı gönülden buna katılacakları açıktır...”

bağlı olduğu örgüt sorununu bu temellerde çözüme kavuşturarak döneme hakkını vermiş olacağız. Bütün çabalarımıza, cesaret ve fedakarlığımıza, layık olduğu değeri o zaman vermiş olacağız. Çok büyük bir faaliyetlilik içinde bulunan Parti çalışanlarımızın emeklerini en iyi bir biçimde değerlendirmiş olacağız. Çok acısını çektiğimiz kayıpları —özellikle anlamsız kayıpları— bertaraf etmiş olacağız. Ve yine ulaşılabilir, kurtarılabilir çok sayıda değerimizi zamanında ulaştırarak kurtarabileceğiz. Bütün bunları yaptığımızda göreceğiz ki, en hayati çözümlenme pratik uygulamada da sağlanmış olacaktır. Bunu yaşıyan, kendini pratikte de tamamen böyle çözümleyen ve uygulatan Partimiz, sağlam adımlarla zafere yürümektedir. İşte örgütsel çalışma, örgütsel çalışmanın Parti muhtevasına uygun biçimlenişi bütün yönleriyle böyle sağlanıldığında, Partimizin böylesine bir yürüyüşü gerçekleşecektir.

Dolayısıyla, bütün sorumlu militanların soruna böylesine yüksek bir çözüm gücü vererek, kendilerinde bu çözümü sağlayarak, bütün görevlerine bu temelde yaklaşarak sorunları çözmeleri halinde, özlenen militan ölçülere ulaşacakları kesindir. Ve böyle militanlar vasıtasıyla yürütülen çalışmaların da başarısı kesindir. Açık ki, böyle militanlar olmak için Partimizin bütün geçmiş deneyiminden çıkardığımız dersler bizi zorluyor, güncel somut koşullar zorluyor ve bu, sorunun canalcı halkası olarak çözüm bekliyor. Geleceğin daha şimdiden birçok bakımdan belirttileri ortaya çıkmış olan devrimci gelişmeyi hızlandıracak olaylar; savaşımımızda bizi zorluyor. Özellikle geçmiş pratiğin en yakıcı dersi olan yanılırlı ve eksik yaklaşımların acısını bertaraf etmenin, ancak, önümüzdeki dönemin pratiğine böyle yürümekle mümkün olacağı ortaya çıkıyor. Bütün Partililerimizin, şüphesiz, böylesine çözümleyici, sonuç alıcı bir örgütsel çalışmaya, onun bütün gelişkin özelliklerine ulaşmaya bütün güçlerini verecekleri ve sonuca gidecekleri, canı gönülden buna katılacakları açıktır.

Bayan Mitterrand'ın gezisi ve Fransa'nın Kürt sorununa yaklaşımı

Fransa Cumhurbaşkanı François Mitterrand'ın eşi Danielle Mitterrand, Nisan sonunda Türkiye ve Kürdistan'a bir gezi düzenledi. Gezinin esas amacı, Irak faşist Saddam rejiminin saldırılarından kaçarak Kuzey-Kürdistan'a sığınan halkımızın yerleştirildiği kampları yerinde görmektir. Bayan Mitterrand, Diyarbakır, Muş ve Kızıltepe'deki kampları ziyaret etti.

Fransa Özgürlükler Vakfı Başkanı olan Bayan Mitterrand, geziye bu vakıf adına geldiğini söyledi. Türkiye'nin içişlerine karışma gibi bir niyeti olmadığını belirten Bayan Mitterrand, insani nedenlerle gezi düzenlediğini açıkladı. Hatırlanacağı gibi, faşist Türk devleti de sırf insani nedenler dolayısıyla(!), Güney Kürdistan'daki halkımıza sınırı açtığını söylemişti. Daha sonra bu insani nedenlerin neler olduğunu gördük, yaşadık.

Evet, şimdi de bir başkası halkımıza sırf "insani nedenlerle" yaklaşıyor, yardım elini uzatıyor! Bu insani yaklaşımın altından nelerin çıkacağını da yakın bir zamanda hep birlikte göreceğiz.

Fransa devletinin öteden beri Kürdistan sorunu karşısında belli bir politika izlediği bilinmektedir. Özellikle de son dönemlerde Fransa, bilinen bu yaklaşımını daha da açığa vuruyor. Fransa, koşulları kendi yaklaşımını hayata geçirmek için uygun görüyor ve buna göre de girişimlerde bulunuyor.

Fransa'nın benzer bir rolü, I. Dünya Savaşı yıllarında ve hemen sonrasında oynamak istediğini de biliyoruz. I. Dünya Savaşı sonrasında Antep, Maraş ve Urfa gibi Kürdistan bölgelerini işgal eden Fransa, burada egemenlik kurmaya çalıştı. Yine aynı dönemlerde Fransa'nın mimarlığında Sevr antlaşmasının da imzalanması, bu devletin Kürt sorununa yaklaşımının temelini ele vermektedir.

Sevr antlaşmasıyla Kürdistan'a tanınan statü, kültürel-özerklikti. Bugün de Fransa yeniden Sevr günlerini getirmek ve sorunu kültürel-özerklikle çözmek istiyor. Fransa'nın bu yönlü çabaları yeni oluşmuş değil. Bunun hazırlığının daha uzun bir süreye dayandığını söyleyebiliriz. 12 Eylül askeri faşist darbesi ardından PKK'nın hazırlıklarını ülkeye taşıyarak devrimci mücadeleyi yükseltmeyi başarması, bu hazırlıkların su yüzüne çıkmasına yol açtı. Bugünse bu hazırlıkları uygulamak için açık girişimlerde bulunuluyor.

Fransa'nın Kürdistan sorununa yaklaşımını ele alırken, bunu emperyalizmin genel tavrından ayırmamak gerekir. Esasında Fransa da, İsveç ve Almanya gibi, Kürdistan sorunu karşısında özel görevler yüklenmiş bir devlet durumunda. Bunun bir sonucu olarak, Paris Kürt Enstitüsü'nü kurdurmuş, başına işbirlikçilerini geçirtmiştir. Kürt Enstitüsü'ne maddi ve manevi olarak yaptığı destekle, ayakta kalmasını sağlamıştır. Bu nedenle, Fransa'nın tutumunu değerlendirirken, bu gerçekleri göz önünde bulundurmak zorunludur. Aksi durumda "insani nedenlerin" altında ne tür insani nedenlerin bulunduğu da

anlaşılamaz.

Yine, Fransa Cumhurbaşkanı'nın eşinin ziyaretini de, bu kapsamda ele almak gerekir. Her ne kadar, Bayan Mitterrand Fransa Özgürlükler Vakfı adına gezi yaptığını açıklamışsa da az-çok politikayı bilenler, bunun Fransa devletinin tutumundan ayrılamayacağını da bilirler. Yani, bu gezi de Fransa'nın girişimlerinin bir parçasıdır. Fransa'nın Kürdistan politikasının ayrılmaz bir parçasıdır.

Bu ziyareti ve ardındaki gerçekleri kavramak bakımından, güncel politikalara da kısaca değinmekte yarar var. Emperyalizmin Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı son dönemlerde yoğun karşı saldırılar geliştirdiği bilinmektedir. İsveç, Almanya ve şimdi de Fransa ve ABD ağıttan oyunlarını oynamaktalar. Bu planlara İngiltere ve diğer emperyalist ülkeleri de dahil etmek gerekir.

Son yıllarda ağırlıklı olarak geliştirilmeye çalışılsa da söz konusu güçlerin Kürdistan sorununa yaklaşımlarının temelleri eskiye dayanmaktadır. I. Dünya Savaşı yıllarında Fransa'nın yanısıra İngiltere de Kürt sorununu kültürel-özerklik temelinde çözümlenmek için yoğun çaba sarfetti. İngiltere'nin, özellikle de Güney Kürdistan'daki ilkel-milliyetçi güçlerle daha sonraki yıllarda geliştirdiği ilişkiler de, bu çözüme ulaşmayı hedeflemiştir. ABD'ye, 1975 yenilgisi öncesinde Güney Kürdistan'daki ilkel-milliyetçi KDP önderliğiyle ilişkilerini geliştirmiş ve yenilginin hazırlayıcısı olmuştur.

Emperyalist çevrelerin Kürt sorununu tarihten silme çabaları beklenen sonucu vermeyince, meseleye yaklaşımları da inkarcılıktan öte, kültürel-özerklikle kapatmaya yöneldi. İlkel-milliyetçi önderlikle birlikte Kürdistan meselesini de hallettikleri yönünde umutlanan emperyalistler ve sömürgeciler, Kuzey Kürdistan'da PKK önderliğinde ulusal kurtuluş mücadelesinin gelişmesiyle birlikte tüm planlarının bozulduğunu gördükçe, büyük bir komplo ve saldırı içerisine girmektedirler. PKK'nın bugün ülke içinde ve ülke dışında önemli gelişmeleri sağlaması, bu güçleri zaman geçirmeden komplo ve saldırılarını uygulamaya yöneltti.

Başlangıçta İsveç eliyle uygulamaya konulan saldırılar, Almanya ve diğer emperyalist ülkelerin ortaklığıyla daha geniş boyutlara vardiirıldı. ABD PKK'yi terörist ilan ederek, "PKK'ye hayır, Kürt sorununa evet" yaklaşımını geliştirmeye başladı. Bu yaklaşımın temelindeyse PKK dışında Kürt sorununu ulusal-kültür özerkliğiyle çözmeye yatmaktadır.

ABD emperyalizminin söz konusu yaklaşımını, başta İngiltere olmak üzere Almanya, Fransa ve İsveç emperyalistleri de kabullenmeye başladılar. Bu güçler eliyle, halkımıza, emperyalist metropollerin tezgahlarında dokunan elbise, kültür özerkliği oluyor. Düne kadar tarih sahnesinden silmek için büyük bir çaba harcadıkları Kürt sorununa, bu emperyalist güçlerin böylesi bir yaklaşım geliştirmeleri, halkımızın bağımsızlığı ve özgürlüğü doğrudan-

tusunda büyük gelişme sağladığı bir döneme denk düşüyor. Bu güçler, Kürt meselesini tarihin müzesine havale edemeyeceklerini görünce bu kez kendi çıkarları temelinde bir çözümü sağlamak için olağanüstü çaba sarfediyorlar.

Yıllardır emperyalist metropollerde hazırladıkları uşaklarını peşpeşe piyasaya sürerek, bunları Kürt temsilcileri olarak lanse ediyorlar. Bunlara toplan-tılar düzenletiyor, konferanslar tertipletiyor, imza kampanyaları açtırıyorlar. Yine, işbirlikçi uşaklarına yeni örgütler kurduruyor, birliklere yöneltiyorlar, Tevger'in emperyalist metropollerde alacele kurulması, emperyalizmin işbirlikçilerini hazırlama çabasının bir parçasıdır. Bunların yanısıra, Paris'te, Stockholm'de ve Bremen'de "Kürt konferansı" adıyla toplantılar düzenletilerek, işbirlikçi-uşaklar etrafında kurdukları özerklik planını uygulama hazırlıklarını yürütüyorlar.

Emperyalist güçlerin son dönemlerde yürüttükleri hazırlıkların önemli bir odağını da Fransa oluşturuyor. Esasında Fransa daha 12 Eylül askeri-faşist darbesi ardından belli bir rol yüklenmiştir. Ancak çeşitli nedenlerden dolayı politikasını ağıttan oynamamış, daha sinsi bir yol izlemiştir. Kürt Enstitüsü adı altında bir oluşuma gittiği halde, bunun faaliyetlerini belirli bir süre kendi dışında oluşan gelişmeler olarak yansıtmaya çalışmıştır. Ancak her aklı başında kişi de çok iyi biliyor ki, Fransa bu adımı atmakla tarihsel Kürt oyununa yeniden başvurmayı hedeflemiştir. Geçtiğimiz yıl Fransa kartlarını açık oynamaya başladı. Enstitü'ye yüksek meblağda bir maddi yardım yaparak yeniden canlandırmaya çalıştı. Yine, bu Kürt Enstitüsü eliyle, çeşitli toplantıların yanısıra bir de konferans düzenletti. Benzer bir konferans da Paris'te Fransa Devriminin 200. yılını kutlama etkinlikleri çerçevesinde gerçekleştirmek istiyor.

Fransa'nın bütün bu girişimlerinin altında yatan nedir? Herkes de biliyor ki, bu nedenler Bayan Mitterrand'ın açıkladığı gibi, "insani" nedenler değildir. Yıllardır zulüm altında olan ve ulusal kurtuluşu için mücadeleye geçen bir halka herhangi bir insani yardım yapmayan Fransa, nasıl oluyor da bugün bu nedeni ileri sürerek, harekete geçiyor? Bu yanıtı oldukça açık olan bir soru. Halkımıza gerçekten yardım etmek isteyenlere biz de canı gönülden katılı-

yoruz. Ama, emperyalizmin kölelik zincirlerini sırf "insani nedenlerle" halkımızın boynuna geçirmek isteyen girişimlere canı gönülden katılamıyoruz. Bu tür girişimler, bizim, büyük nefretimizi toplar.

Bize Halepçe'yi ve suçlularını kim unutturabilir? Birkaç işbirlikçinin, uşaklıklarını sürdürmek için yaptıkları girişimler bunu başarabilir mi? Elbetteki hayır! Kimlerdir Halepçe'nin suçluları? Kimlerdir halkımıza karşı öldürücü silahları sömürgecilerle veren? Kimlerdir kimyasal gazın sorumluları? Evet, kimlerdir halkımıza bu vahşeti, katliamı, zulmü reva görenler?

Bazıları, bunları öyle kolay unutacağımızı, her zaman olduğuna gibi halkımızı kendi çıkarlarına yeniden alet edebileceklerini sanıyorlar! Halkımızın eskisi gibi, emperyalizmin birkaç uşağı tarafından ulusal çıkarlarına karşı çıkarılması mümkün değildir. Bu gerçeğin

Bugün aynı Fransa'nın halkımıza kendisini şirin göstermek için, "insani" nedenlerle harekete geçtiğini görüyoruz! Arkadan halkımıza hançer saplayan Fransa, karşısına geçip, kuzu postuna gizlediği kanlı elini halkımıza, yeni katliamlara yol açmak için uzatıyor. Halkımızın boynuna emperyalizmin kölelik zincirlerini geçirerek, beyaz katliamı gerçekleştirmek istiyor.

Bayan Mitterrand'ın yaptığı gezi ve sonuçlarına baktığımızda da bu gerçeği görüyoruz. Türk Devletinin içişlerine karışma niyeti olmadığını söyleyen bayan, kamplardaki insanlarımızın sorunlarına ilgi gösterir gibi davranırken, Kuzey Kürdistan'daki halkımızı görmezden geldi. Kuzey Kürdistan'da uygulanan insanlık dışı uygulamalara karşı da Bayan Mitterrand'ın insani nedenlerle tavır alması gerekiyor muydu? TC'ye "içişlerinize karışmıyoruz" diyerek, Kuzey Kürdistan'daki halkımız üzerindeki uygulamalara onay vermiyor mu? Peki "insani nedenler" nerede kaldı? İnsan olmak, insan soyu üzerinde uygulanan her türlü katliama, işkenceye ve uygulamaya karşı çıkmayı gerektiriyor mu?

Bayan Mitterrand, Diyarbakır, Muş ve Kızıltepe kamplarını gezince, halkımızın hem kamplarda ve hem de dışarıda yaşadığı zulme tanık oldu; zulmün izlerini gözleriyle gördü. O halde, halkımıza hiçbir ardiyet taşımadan yardım etmek, bütün bu zulme karşı çıkmayı gerektirir. Ama, Bayan Mitterrand, gözlerini kapatarak zulmü görmediğini, TC'ye onay verdiğini içişlerine karışmayacağını söyleyerek dile getirdi.

Halkımız böylesi ikiye bölünmüş tavırla yeni karşılaşmıyor. Bunu tarihte yaşadığı acı tecrübelerden de biliyor. İlkel-milliyetçiliğin ve işbirlikçi Kürt küçük-burjuvazisinin halkımıza emperyalizme peşkeş çekmesini kabul etmeyecektir. Bu uşakların, kamplarda esaret altında tutulan halkımızı TC'ye peşkeş çekmek için ancak onlara "yaşasın Türkiye, yaşasın Evren" sloganlarını attırdıklarını da halkımız unutmayacaktır. Aynı uşakların, bugün de kendi uşak yaşamları uğruna, halkımızı Fransız emperyalizmine peşkeş çekmek için, halkımıza attırdıkları "yaşasın Fransa, yaşasın Mitterrand" sloganlarını da halkımız lanetle anacaktır. Halkımızın katillerine ellerindeki, dişlerindeki kanlar daha kurumadan "yaşasın" naraları atanları, halkımız ihanete duyduğu öfkeyle hak ettiği sona uğratacaktır. Bu uşakların emperyalist metropollerde hazırlanarak halkımızın başına musallat olmalarına mücade edilmeyecek ve gereken karşılık verilecektir.

Emperyalizmin ve işbirlikçi Kürt çevrelerin kültürel-özerklik oyununu halkımız PKK önderliğinde aşmasını bilecektir. Bu vesileyle, halkımızın bağımsızlığı ve özgürlüğünden yana olan gerçek demokratları halkımızın ulusal kurtuluş mücadelesiyle dayanışmaya çağırıyoruz.

—Ya bağımsız Kürdistan ya ölüm!

—Kahrolsun emperyalizm ve her türden uşakları!

LTTE (Tamil Kurtuluş Kaplanları) Merkez Komite Üyesi Lawrence THILAKAR:

“Halkımızın özgürlüğünü ve saygınlığını kazanmak için savaş veriyoruz”

Tamillerin kendi kaderlerini tayin etme ve devletlerini kurma mücadelesi, Sri Lanka hükümetlerince yaklaşık 40 yıldır sürdürülen ve bugün Hindistan Hükümetinin de içinde yer aldığı, Tamil halkını imhayı hedefleyen şiddet ve kanlı baskıların bir sonucu olarak doğdu. Tamil halkının on yıllarca süren barışçıl ve demokratik politik mücadelesi vahşi askeri baskılarla karşılandı. Tamil ülkesi üzerindeki yoğun askeri hükümrancılık, silahlı güçlerin dayanılmaz terörizmi, insanlıkdışı katliamlar, toplu tutuklamalar ve zenginliklerin yoğunca tahrip edilmesi; bütün bu baskıcı metodlar Tamil halkının özgür yaşama arzusunu bastırmak, ona boyun eğdirmek ve adalet için meşru mücadelesini yoketmek için uygulamaya kondu. Devlet terörü ve soykırımın bu şekilde yaygınlaştırılması, birlikte yaşamayı dayanılmaz hale getirdi ve sonunda ezilen Tamil halkının ayrılma talebini doğurdu.

Bilinmektedir ki, çağımızda ulusal kurtuluş mücadeleleri tarihi önemde addedilmektedir. Ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı, bugün uğruna birçok ulusal özgürlük mücadeleleri verilen en temel ilkedir. Bu, bir halkın zedelenmiş olan kendi politik kaderini belirleme hakkını koruma ilkesi, BM sözleşmesinde de yeralan, bir halkın politik bağımsızlık hakkını garanti altına alan uluslararası bir ilkedir. Tamil ulusal bağımsızlık mücadelesi, Tamil halkının kendi kaderini belirleme hakkı temeline dayanmaktadır.

Hindistan hükümetinin adadaki etnik çatışmaya bir son vermek için Jayawardene rejimi ile imzaladığı sözümona “barış” anlaşmasının üzerinden bir yılı aşkın süre geçti.

Hem Hindistan ve hem de Sri Lanka'nın anlaşmanın barış ve etnik uzlaşmayı getireceğine dair yaptıkları açıklamaya karşın, savaş Tamil anayurdunda hala şiddetlenerek sürüyor.

Tarihsel geçmiş

Seylan (şimdiki adı Sri Lanka) adasındaki Tamiller, kendi öztarihleri, gelenekleri, dilleri ve ekonomik yaşamlarıyla kaynaşmış sosyal bir bütünlük oluşturarak kendilerini bir ulus olarak şekillendirmişlerdir. Ulusun yaygın adı Tamil Elam'dır. Tamiller, M.S. 6. yüzyılda Kuzey Hindistan'dan Sinhallerin gelişinden önceye dayanan Milattan önceki dönemlerden beri adada yaşamaktadırlar. On milyonluk nüfuslarıyla egemen ulus durumunda olan Sinhallar'ın ayrı bir dili, kültürü ve kendi tarihi vardır. Tarihi belgeler, adanın hem Tamil ve hem de Sinhal krallarınca yönetildiğini ortaya koyuyor. 13. yüzyıldan yabancı sömürgeciliğin yerleşmesine kadar Tamil Elam halkı kendi devlet yapısı olan yerleşik bir ulus olarak yaşad ve kendi kraları tarafından yönetildi. Portekizliler 1619 yılında bölgeyi ilhak ettiler; ancak yine de Tamillerin geleneksel yurdunu ayrı bir halkın varlığı temelinde yönettiler. Ardından gelen Hollanda sömürgeciliği bölgesel ve ulusal otonomiye dokunmadı; ancak 1833'te alana giren İngiliz imperyalizmi, Tamil ve Sinhal kralarını birleşik bir devlet yapısına kavuşturarak bugünkü ulusal çelişkilerin temelini döşedi. İngiliz emperyalist yönetimindeki bir diğer önemli olay da, Güney Hindistan'dan bir milyon Tamillinin işçi olarak getirilip adaya yerleştirilmesi ile uygulamaya konan sömürücü plan-

tasyon ekonomisinin yaratılmasıydı. Tamil Elam ulusal yapısının dev işçi kitlesi, adanın zenginliklerini üreten kesim olmasına karşılık hala ırkçı baskının en kötü biçimine maruz bırakılmaktadır.

Ulusal baskının boyutları

Tamil ulusuna karşı Sinhallerin şoven baskısı 1948'de İngilizlerin devlet yönetimini Sinhalli yönetici azınlığa bırakmasından sonraki ulusal bağımsızlığın hemen ardından en çirkin biçimlerde kendisini ortaya koymaya başladı. Bu baskı ırkçı önyargının basit bir ifadesi değildi; fakat ulusal topluluğun gerekli temellerinin aşamalı ve sistematik imhasını hedefleyen iyi planlanmış bir soykırım planıydı. Bu nedenle, baskı, ulusal oluşumun değişik yapısal yönlerine; bir ulusun varoluş koşullarına, onun diline, eğitimine, kültürüne, ekonomisine ve topraklarına sürekli saldırarak çok yönlü bir hamleyi geliştirmiyordu. Bu soykırım programının bir parçası olarak, devlet, Tamillerin yaşamı ve zenginliklerinin toplu yıkımına neden olan toplumsal saldırıları teşvik etti.

Bu soykırımcı baskının ilk büyük saldırısı, Sinhal yönetici sınıfının cezalandırmak istediği ve sınırsız politik güce sahip bulunan tek örgütlü proletarya olan Tamilli plantasyon işçilerine yöneltildi. Kötü bir öne sahip vatandaşlık yasalarını (1948 ve 1949 vatandaşlık kanunları) karara bağlamakla, Sri Lanka Hükümeti, bir milyon Tamilli plantasyon işçisini seçme ve seçilme hakkından yoksun bıraktı. Bu baskıcı yaptırım, bu insanları herhangi bir medeni ve temel insani hakkı olmayan, insanlıktan çıkarılmış ve vatansızlaştırılmış bir koma düşürdü.

Tamillerin ulusal kimliğini ortadan kaldırmayı hedefleyen en kötü baskı biçimi, hemen “bağımsızlık”tan sonra başlayan ve 3 bin kilometrekarelik

Lanka Anlaşmasından bu yana, mülteci yerleştirme maskesi altında Sri Lanka Hükümeti aktif bir şekilde Tamil anayurdunda Sinhallilerin yerleştirilmesiyle hızlı ve yoğun bir koloni oluşturma hareketine girişmiştir.

Sinhal şovenizmi, Tamillerin dili, eğitimi ve görevleri alanlarına derinliğine nüfuz etti. Aşırı milliyetçilik ideolojisini had safhaya vardırıarak, Bandaranayake adada Sinhal dilini tek resmi dil ve Buda dinini devlet dini yapma vaadleriyle 1956 yılında iktidara geldi. Parlamentodaki ilk işi, bir yasayla (the Sinhala Only Act) Tamil dilinin eşitlik durumuna son vererek Sinhal dilini tek devlet dili haline getirmek oldu. Bu gayrimeşru yasanın felaket getiren sonuçları vardı. Tamilli memurları ya Sinhalce öğrenmeye ya da işi bırakmaya zorlandı. Bundan sonraki onlarca yıllık sürede kamu kuruluşlarında iş bulma imkanları pratikte Tamillere kapatılmış oldu. Tamiller, kamu sektöründe olduğu gibi, askeri kuruluşlarda da yetkili görevlerden adım adım uzaklaştırıldılar.

Eğitim, ırkçı saldırıların geniş Tamil gençlik nüfusunu yüksek öğrenim yapmaktan alıkoyduğu katı bir alandı. 1970 yılında, “standartlaştırma” adı verilen ve üniversite kayıtları için Tamillerden daha yüksek, Sinhallerden ise daha düşük puanlar isteyen ayrımcı bir seçme sistemi getirildi. Mevcut rejim, daha öncekilerden daha ayrımcı olan ve binlerce Tamilli öğrencinin kazanılmış yükümlü öğrenim haklarını inkar ederek büyük bir işsiz genç ordusu yaratan yeni bir planı uygulamaya koydu.

Dil, eğitim ve iş alanlarına derinliğine işleyen ulusal baskı hamleleri Tamilce konuşan halkın ekonomik yaşamı üzerinde büyük etkiler yaptı. Otuz yıldan fazla bir süre tüm başarılı Sri Lanka hükümetleri Tamil alanlarını ulusal kalkınma projelerinin dışında tutmak için bilinçli

Tamil karşıtı saldırılar ve Tamil katliamı

Adada sürekli yaşanan Tamil karşıtı saldırılar, iki toplum arasındaki nefret duygularının kendiliğinden patlak vermesi şeklinde görülmemelidir. Tamilce konuşan halka karşı yöneltilen bütün büyük ırkçı saldırılar Sinhal rejimince büyük soykırım programının bir parçası olarak planlanmakta ve teşvik edilmektedir. Bu ırkçı saldırılara karşı, 1956, 1958, 1961, 1974, 1977, 1979, 1981 ve Temmuz 1983'te adada şiddetli anti-ırkçı isyanlar patlak verdi.

Bu katliamlarda aralarında kadın ve çocukların da bulunduğu binlerce Tamilli acımasızca katledildi, milyonlarca lira değerindeki Tamil zenginliği imha edildi ve yüzbinlerce Tamilli mülteci durumuna getirildi. Temmuz 1983'ten bu yana Tamillere yönelik soykırım saldırıları, silahlı güçlerin halkın fiziki imhasına direkt katıldığı örkütücü boyutlara ulaşmıştır. Ordu, bir dizi planlı katliamla çok sayıda sivil öldürerek gerilla mücadelesine karşı bu toplu cezalandırma yöntemiyle karşılık vermektedir. Temmuz 1983'ten bu yana, yaklaşık 10 bin masum Tamilli sivil bu barbar askeri vahşet sonucu ortadan kaldırıldı.

Bu çok yönlü soykırımcı baskı Tamillerin varlığını tehdit etmektedir. Ulusal çelişkiyi kızdırmakta ve kendi kaderini tayin etme, politik bağımsızlık ve devlet olma mücadelesini tek seçenek olarak bırakmaktadır.

Federal otonomi için barışçıl kampanyalar

1956'daki “Yalnızca Sinhal Yasası” (The Sinhala Only Act)'nin uygulanması ardından Tamilli parlamenter önderlik Tamil ulusu için federal bir otonomi talebiyle kitlesele ajitasyon kampanyaları örgütledi. 1961'deki Satyagraha (barışçıl sabotaj) kampanyası Tamil özgürlük mücadelesi tarihinde büyük bir olaydı.

Bu kurallara uymama kampanyası, bütün bir halkın Sinhalli yöneticilerin baskıcı politikalarına karşı ortak küskünlüğünü sembolize eden ve yüzbinlerce Tamillinin katıldığı ulusal bir ayaklanmaya dönüştü. Birkaç ay içinde bu başarılı kurallara uymama kampanyası hükümetin başarısı üzerine alarına geçen baskıcı devlet mekanizması, hızla tepki göstererek olağanüstü hal ilanına ve sokağa çıkma yasasına başvurdu ve askeri terörizmle barışçıl sabotajları (satyagraha) geçersiz kıldı. Bu saldırgan olmayan protestocuların yüzlerce ciddi yaralar aldı ve liderleri tutuklandı. Böylece, devlet terörizmi ezilenlerin barışçıl kampanyasını ezmeyi sonunda başardı; silahlı terör Tamillerin taleplerini bastırdı. Bu şiddetli baskının başarısı Sri Lanka devletini Tamillerin bütün demokratik-politik kampanyalarına karşı askeri terör uygulama konusunda cesaretlendirdi. Büyük

Tamil halkı kadın-erkek hep birlikte ulusal kurtuluş savaşında yerini alıyor.

Tamil Elam toprağını şimdiden yutmuş bulunan saldırgan sömürgeciliğidir. Tamil topraklarının yüzbinlerce Sinhalli tarafından bu planlı işgali, Tamil ulusunun coğrafik varlığını yoketmeyi amaçlayan devlet tarafından desteklenmekte ve imkan sunulmaktadır. Hint-Sri

bir politika uyguladılar. Devlet tüm ekonomik yardımları Güney'e döker ve Sinhal ulusu yoğun kalkınma programlarından sevinç duyarken, Tamil ulusu istenmeyen bir sömürge gibi dışlandı ve en kötü biçimdeki ekonomik mahrumiyetten muzdarip olmaya terkedildi.

sayıda silahlı güç Tamil topraklarına aktarıldı ve sonunda Tamil halkı askeri kuşatma altına alındı.

Tamil halkının ulusal kurtuluş mücadelesi

1972 yılında Sri Lanka Hükümetince kabul edilen yeni anayasa ulusal azınlıklara tanımış olan temel hak ve ayrıcalıkları ortadan kaldırdı. Bu kara namı anayasa Tamillilerin siyasal yabancılaşmasının koşullarını hazırlayarak iki halk arasındaki derin bağı kopardı. Sürekli bir biçimde artan ulusal baskı ile karşılaşan, en temel demokratik ve politik insan haklarından bile yoksun kılınan Tamil milliyetçi partileri tek bir hareket yaratmaya yöneldiler (Tamil Birleşik Kurtuluş Cephesi) ve ulusal bağımsızlık sorununu ulusların kendi kaderlerini kendilerinin belirlemesi ilkesi temelinde çözümlmeye karar verdiler. 1977 genel seçimlerinde cephe halktan kendisine ulusal mücadeleyi Tamil ana yurdunda ulusal egemenlik kurma aşamasına çıkarmak için açıkça yetki vermesini istedi. Bu seçimler bir referandum karakterini aldı ve Tamilce konuşanlar ezici çoğunlukla ayrılma lehine oy verdiler. Böylece Tamil siyasal yaşamında yeni bir çağ başladı ve devrimci mücadele ulusal bağımsızlığın rehberi oldu.

Silahlı direniş ve Kaplanlar Hareketi

Ulusal bağımsızlık mücadelesi demokratik yığın ajitasyonunda başarısızlığa uğrayıp, barışçıl kampanyalar ile yığınları seferber etme gücünü tüketince silahlı direniş hareketi erken bir dönemde gündeme geldi. Silahlı direniş hareketi, halkımız için devrimci direniş mücadelesinden başka hiçbir seçenek kalmadığı ve vahşi devlet terörizmine karşı başka hiçbir direniş olasılığı kalmadığı zaman, savaşım biçimi olarak ortaya çıktı ve gelişti. Silahlı mücadele, bu açıdan dayanılmaz ulusal baskının bir tarihsel ürünü, ezilen halkımızın siyasal mücadelesinin genişlik kazanması, devamlı ilerleyişidir. Ulusal kurtuluş hareketimiz Tamil Elam'daki silahlı devrimci mücadelenin öncü gücü, ulusal mücadelenin silahlı öncüsüdür. Bizim kendi belirlememize göre, mücadelemizin özgül ve somut koşullarında silahlı devrimci mücadele stratejimiz yığınların yurtsever devrimci duyguları ile işçi sınıfının bilinci arasında bağ kurmakta ve böylece de sosyalist devrim ve ulusal bağımsızlık sürecini hızlandırmaktadır.

Kurtuluş hareketimizin silahlı mücadelesi en geniş Tamil halk yığınlarının desteğine dayanmakta ve bu yığınların Sri Lanka devletinin ağır baskı ve egemenliğinden kurtulma yönündeki derin özlemlerini, siyasal bağımsızlık özlemlerini dile getirmektedir. 10 yıl önce başlayıp düzenli olarak gelişen gerilla savaşımımız artık halkın ulusal kurtuluş mücadelesine dönüşmüştür.

Özgürlük mücadelemiz meşruluk kazanmıştır. Kurtuluş mücadelemiz bir adalet mücadelesidir. Halkımızın özgürlüğünü ve saygınlığını kazanmak için savaşım veriyoruz. Bu mücadelenin barışı getirmesi için savaşım veriyoruz.

LTTE örgütü lideri V. Pirabakaran

Hindistan'ın işgali Hindistan-Sri Lanka anlaşması

Trajik çelişki şuradadır ki, barış ve adalet getirmeyi vaadeden anlaşma sonucunda, ezilen Tamil halkı korkunç biçimde acı çekmeye devam etmektedir. Hindistan Barış Gücü (IPKF) Tamil Elam'ın öncü hareketi olan Tamil Elam Kurtuluş Kaplanları (LTTE)'nin kanına susamışçasına hareket edip bir işgal ordusu rolünü oynamaktadır. Hindistan hükümeti uluslararası diplomatik kuruluşlara gönderdiği açıklamalarda, bu anlaşmayı, bağımsız bir Tamil devleti hariç diğer tüm siyasal istemleri için gerçekleştirdiğini belirtmektedir. Oysa, şuna hemen dikkati çekmek isteriz ki, Hindistan tarafından öne sürülen bu yorum, gerçeği bilinçli olarak tersyüz etmektedir.

Devrimci bir kurtuluş hareketi olarak anti-emperyalist bir politika güdüyoruz ve en önemlisi de dış politikada Hint Okyanusunun bir barış bölgesi ve her türlü dış müdahalelerden arınmış bir bölge olmasını istiyoruz. İşte bu bağlamda LTTE savaşçıları bu yabancı işgal ordusuna karşı kahramanca ve amansız bir savaş vermektedirler.

LTTE Elam Tamilleri'nin özlemlerini simgelemektedir ve bu özgürlük hareketi bu soylu ülküleri feda etmeye hiç de hazır değildir. Hindistan, Tamillerin birleşik bir Sri Lanka yaratılması temelinde sınırlı birtakım ayrıcalıklar elde etmesinden yanadır. Hindistan bunun böyle olmasını kendi jeo-politik güvenliği ve bölgesel üstünlüğü için istemektedir. Bu politika ise, Hindistan hükümeti ile LTTE arasındaki anlaşmazlığın temelini oluşturmaktadır.

Hindistan bu felaketli savaşın sonuç alıcı stratejik hedefi olarak direniş hareketini tümyle silahsızlandırmayı gördüğü için yüzeysel propaganda taktikleri ile uluslararası kamuoyunda Tamil bölgesinde seçimler gibi siyasal süreçlerin artık yerleşmeye başladığı imajını yaratmaya çalışmaktadır.

İşte bu koşullarda, bizim, uluslararası kamuoyunu Tamil halkının yığınsal savaşımı ile dayanışmaya ve destek olmaya çağırmaktan başka bir seçene-

cavüz etmiş, Tamil ülkesinde milyonlarca rupi (Hint para birimi) değerinde zarara yol açmıştır.

Hindistan, Tamil ulusal sorununu Hindistan'daki ulusal azınlıklar sorununda olduğu gibi, "Özgür olmamak"tan daha kötü bir biçimde çözmeye çalışmaktadır. Hindistan'ın planlarına göre, "eyaletler meclisi" Tamil halkının Sinhal egemenliğine bağımlılığının temel taşı olarak ortaya çıkmaktadır. Bu planın mimarlarına göre, eyaletler güçlerini gerçek iktidarı elinde tutan Sinhal Yönetim Başkanına devredeceklerdir. Şu andaki Kuzey-Doğu eyaletinin yöneticisi, emekli ordu yöneticisi Nalin Seneviratne'dir. Sri Lanka hükümeti Hindistan işgali altındaki doğu eyaletindeki referandumu açıkça sahtekarlığa ve hileye başvurarak yürütmüştür. Gerçek iktidar, Sinhal yönetimi tarafından atanan eyalet yöneticisinin elindedir. Başbakanın ve halk tarafından seçilen yürütme konseyinin yetkileri eyalet yöneticisinin yönetimine bağımlıdır. Eyalet meclisinin yetkileri son derece sınırlı olup, ancak pazar etkinlikleri, kooperatifler, hayvan yetiştiriciliği ve rehin komisyonculuğu gibi konularda yetkiye sahiptir. Oysa tüm bu yetkiler dahi Sinhal çoğunluklu merkezi parlamento tarafından yürürlükten kaldırılabilecektir. Eyalet meclisi, gerçekten Tamil bölgesinde devlet sömürgeciliğini devam ettirmekten ve bunu meşrulaştırmaktan başka bir işe yaramamaktadır. Üniversitelere kabul ve iş bulma-

Sömürgeci Sri Lanka devletinin Tamil halkına yönelik soykırım politikası kadın-çocuk ayrımı yapılmaksızın tüm halkı hedeflemektedir.

mil Elam'ın ulusal mücadelesi dünya arenasındaki tüm özgürlük mücadeleleri ile aynı içeriği taşımaktadır.

LTTE, Elam halkının kutsal çıkarları için, heybetli Hindistan savaş aygıtına karşı savaş vermektedir ve bu gücü silip süpürmeye kararlıdır. Hindistan ordusu 10.10.1987'den beri 6000'den fazla Tamilli sivili öldürmüş, 800 Tamilli kadına te-

yayılmacı politikası, Silkim, Butan, Nepal, Sri Lanka ve Maldiv adası gibi küçük devletler karşısında takındığı tavır ile çok açıktır. Güney Asya'da hiçbir devlet Hindistan'ın bu politikası karşısında özgürlüğü, saygınlığı ve güvenliği açısından tehlikenin dışında değildir. Bu bağlamda, Tamil Elam Kaplanları'nın savaşı Hindistan güçleri tümüyle geri çekilinceye ve Sri Lanka egemenliği sona erinceye kadar sürdürmektен başka bir seçenekleri yoktur. Hindistan yayılmacılığı ve Sri Lanka şovenizmi her ne pahasına olursa olsun mağlup edilmelidir. Hindistan'ın, LTTE'yi imhayı ve Tamil halkına boyun eğdirmeyi amaçlayan, askeri stratejisi bozguna uğrayacaktır. LTTE askeri örgütü, bu heybetli orduyu, dünyanın dördüncü en büyük ordusu olan Hindistan ordusunu şiddetli ve gerekirse yıllarca sürecek bir savaşla bozguna uğratacaktır. Kurtuluş hareketinin bir dizi başarıları Hindistan hükümetine kararlılığımızı ve askeri güce boyun eğmeyeceğimizi göstermiştir. LTTE kadrolarının moral gücü ve disiplini ulusal kurtuluş ordusunun yenilmezliğinin güvenceleridir. Bu yüksek düzeydeki gerilla hareketi ve bu hareketin dayandığı halk gücü LTTE'yi yenilmez kılmaktadır.

Hindistan, Kurtuluş Kaplanları'nı silip süpürmeyi ve Tamil halkının başına işbirlikçileri geçirmeyi ummaktadır. Hindistan'ın gerçek amacı Tamil halkının ulusal bağımsızlık mücadelesini baskı altında ezmektir. Hindistan, Tamil halkını, terör kampanyaları ve iktidardaki işbirlikçi gruplar ve toplum karşıtı unsurlar eliyle zincirsiz köle durumuna getirmeyi amaçlamaktadır. Bu amaçla Kuzey-Doğu eyaletlerinde askeri işgal altında seçim oyunları sahneye koymaktadır. Hindistan, eyalet meclislerinin gerçek bir güce sahip olmasını dahi istememektedir. Hindistan bu demokrasi ve seçimler maskesi ile gerçekte Tamil bölgesinde kendi egemenliğini kurmak istemektedir.

Sri Lanka hükümeti Hindistan'ın bu Tamil meclis kuruluş hamlesini ezme politikasına yardım ederek Hindistan'ın egemenliğini kurmada onunla suç ortağı olmaktadır. Sri Lanka hükümeti acınacak güçsüzlüğünün bilincinde olduğundan Ada üzerindeki kontrolünü Hindistan'ın hegemonyası altında kurmak istemektedir. LTTE büyük güçlüklerle rağmen ve gelecek konusunda açık bir görüşe sahip olarak Hindistan egemenliğine karşı Adadaki kahramanca direnen tek güçtür. Uluslararası dayanışma ve destek LTTE'nin Hindistan egemenliğine karşı bu mücadelesi için gereklidir.

Sinhal şovenizminin olağanüstü boyutlanışı ve Janotha Vimukty Peremura (JVP)'nin aşırı milliyetçiliği açıkça bir kez daha göstermektedir ki, Adamızda iki halkın birlikte tek bir devlet olarak yaşaması mümkün değildir ve Tamil ulusunun bağımsızlığı soruna tek çözümdür.

Tamil Elam Kaplanları, ulusal ve anti-emperyalist savaşım veren Kürt halk yığınları da dahil olmak üzere tüm ilerici güçlerin zaferine kadar emperyalizm ve ajanlarına karşı savaşını sürdürecektir.

Metelokên Kurdi

Bû çîroka ezimandina quling û rovi!

SANAT ÜZERİNE

Materyalistler, insan irade-siyle gerçekleşen olay ve olguları ele alırken doğal olarak toplumsal ve sınıfsal yönleriyle birlikte ele alıp bu temelde gerçeklerle yola çıkarlar.

Toplumsal yapının maddi koşulları, toplumun sınıfsal şekillen-işi ve sınıflar arası çelişki ve çatışmaların yaptığı etki ve yarat-tığı gelişmeleri gözönüne alırlar.

Yine, toplumsal yaşamda yer alan ve yaşam üzerinde önemli bir etki yapan SANATI ele alırken, san-nat niçin yapılır; neden ihtiyaç duyulur; kime hizmet eder; sınıf-la ilişkisi nedir vb. soruların izahı yapılmadan anlaşılamaz.

Bu temel perspektiflerden hare-ket ederek ben de, sanata ilişkin önceden edindiğim bilgileri, son olarak yaptığım kısa bir araştı-rmayla birleştirip, Berxwedan'ın Kültür-Sanat-Edebiyat sayfasın-da yayınlanan "Devrimci Müca-delede Sanat ve Edebiyat Etkinli-ği Üzerine" başlıklı konuya pa-ralel olarak görüş ve düşüncelerimi kaleme aldım.

Kuşkusuz eksiklerim çok ve yanlışlarım olabilir. Buna ra-ğmen konuyu ele alan değerli arka-daşların soylu çabalarına birazcık da olsa katkıda bulunabilmişsem mutlu olurum.

Kendim için söyleyeyim; şu ana kadar sanat ve edebiyat konusunu neredeyse unutmuş ve bir kena-ra bırakmıştım. Değerli arka-daşların bu konuyu açmaları ilgi ve dikkatimi çekip, konu üzerinde araştırma yapmama ve konuyla tanışmama neden oldu.

Arkadaşların çalışmalarında başarılar dileyerek konuya geç-mek istiyorum.

Bilindiği gibi, insan düşünen, üretim yapan sosyal bir varlıktır. Ancak insan düşünebildiği halde onbinlerce yıl doğanın verdikle-riyle yetinerek yaşamını idame et-tirmekle karşı karşıya kalmıştır. Uzun süren bu doğaya bağımlılık koşulları, giderek el ve beyinin yetkinleşmesinden sonradır ki, in-sanlar, üretim faaliyetlerine bi-linçli olarak katılır. Artık insanlar doğanın kölesi olmaktan çıkıp, doğanın efendisi olmaya başlar-lar. Yani artık doğanın kendile-rine hazır verdikleriyle yetinmez, doğayı değiştirir. Ve kendi hizme-tine sokabilme sürecine girerler.

Üretim faaliyetlerine bilinçli ola-rak katılan insanlar, üretimde tecrübe kazanıp, belli bir bilgi bi-rikimine kavuşurlar. Bütün bun-lar toplumsal olup, yapılan ortak üretim sonucu gerçekleşmiştir. Ü-retim ve sosyal ilişkiler sonucun-da ortaya çıkan bilgi birikimi, in-sanın kültürünü oluşturur. Kültür, üretim güçlerinin gelişmişlik dü-zeyi ve bunun üzerinde şekillenen sosyal yaşama paralel olarak ge-lişir. Üretim güçleri geliştikçe kül-türde de gelişme olmuş ve kuşak-tan kuşağa aktarılarak günümüze kadar gelmiştir.

Sanat olayı bir üretim ve kültür olayıdır. Tarihsel materyalizm bak-ış açısıyla toplumların gelişi-mine bakıldığında (ki bu bilimsel-dir), sanatın toplumsal yaşamın bir parçası olduğu görülür. O hal-de, sanatın insanlık tarihi bir eski olduğu gerçeği karşımıza çıkar.

İlkel komünal toplumda avcılık, hayvancılık ve tarım alanında çok ilkel tarzda da olsa üretim ya-pılır. Burada her ne kadar doğanın ağır baskıları ve üretim güçle-rinde gerilik varsa da, sınıflar, sınıf baskısı ve üretim güçlerinin önünü tıkayıcı yapay (iradi) bir

etken yoktur. Üretim ve paylaşım ortak olup, yaratılan her değer tüm topluluğa hizmet içindir.

Geri ve ilkel maddi yaşamını iyileştirmek, daha yaşanılır kı-lmak için, insan, pratik faa-liyetlerine çeşitli biçimler vere-rek maddi ve ruhsal duygularını, görsel ve duygusal yönden güzel-leştirerek yansıtmıştır. Örneğin, ava gitmeden önce, totemleri et-rafında yaptıkları dans ve ayinler, bir tempoda çıkarttıkları seslerle, avını hazırladıkları tuzağın üze-rine sürmeleri ve bütün bunları resim olarak kaya duvarlarına çizmeleri bir sanat veya sanatın ilk çekirdeği olarak görülebilir.

İnsanlar maddi yaşamın ola-nakları içinde gelişir, güçlenir ve yoğunlaşırlar. Yani hiçbir insan, toplumsal yaşamın ne gerisinde üretim yapıp düşünebilir, ne de i-lerisinde. Ancak insan düşünen bir varlık olarak her zaman kötüyü, çirkini ve geriyi reddetmiş; iyiyi güzeli ve ileriye arzulamıştır. İn-san, haksızlıklardan tiksindir, öz-gürlükten hoşlanır. Sanata yansı-yan aslında, bu arzulanan yaşa-mın estetiğidir. Demek ki estetik, son çözümlemede, insanın dünya-yı dönüştürme sürecinin yasa-larını saptar. Estetiğin düşünsel yanı, maddi yanından ayrılamaz. Bunun bileşimi sonucu sanat olayı ortaya çıkar. Böylece sanat top-lumsal yaşamla içiçe girip, yaşa-mın kopmaz bir parçası haline ge-lir. Toplumun yaşamı anlamılaşı-r ve daha çekici bir tarza bürünür.

Sanatın gelişimi, toplumsal ge-lişmişliğe veya toplumsal geliş-menin önünün açılmasına bağlı olarak olur. Öndü tıkanan hiçbir ola-yın da geliştiği görülmemiştir. Ki hiçbir olumsuz koşul toplumsal ilerlemenin önünü kesip durduramaz. Ancak öndüne ket vurabilir, ge-lişmesini geciktirebilir. Ama so-nuçta mutlaka tıkanmada bir ged-dik açılır ve ilerleme başını alır gider. Örneğin, öndüne baraj diki-len bir akarsuyu düşünelim; baraj akan suyu durdurur. Ama aynı za-manda da suyun birikimini sağlar. Biriken su bir gün ya aşar, ya ba-rajı yıkar, ya da mutlaka bir yer-den sızar ve giderek yatağını ge-nişletir. İstendiği kadar barajın du-varı güçlendirilsin ve duvar yük-seltülsün bu böyledir. Tıpkı toplum-sal olaylar gibi...

Toplumsal olaylarda da, iste-nildiği kadar gelişmenin öndü ka-patılsın, vahşetin dozu artırılınsın, mutlaka yeni ve ileri olan eski ve geriye galebe gelecektir.

İyiye, güzele ulaşmak iste-niyorsa (ki hiçbir insan isteyerek kötü yaşamı arzulamaz) tıkanan toplumsal gelişmenin önünü aç-mak için bilinçli bir mücadele ver-meli ve iradi bir birliği sağlamalıdır. Yani nasil olsa gelişme ola-cak deyip, yerinde oturarak ev-rimci bir anlayışa girilemez.

Gerçek olan şudur; amaca va-rılmak isteniyorsa pratik mücade-leye girilmelidir. Aksi takdirde "kiyamet kopar." "Kiyametin koptuğu" yerde kişi, sınıf ve top-lum batır. Tarihte böylesi durum-lara düğün, veya yurtlarından edi-len birçok halka rastlanır.

Sınıflı toplumlarda ileriyi yöne-lilik her türlü mücadele biçimi si-nifsaldır ve amaç, en iyi bir şekilde yaşamaktır. Ezilen sınıf için oldu-ğu gibi, ezen sınıf açısından da böy-ledir. Sömürücü egemen sınıfın ne kadar obur olduğunu biliriz. Ka-zancı ne kadar çok olursa yine az bulur. Ortalıkta ne varsa hepsini ister. Her şey benimdir, herkes ba-

na çalışsın der. Türklerdeki; "Rab bana hep bana" deyimi burdan gelir. Herkesin ona çalışmasına gözü ha-len doymaz, Rab (allah) da bana çalışsın der. Yine de mutlu de-ğildir, dünya da bana olsun der. Ve dünyayı kazanmak için savaşı-r. Konunun dışına çıktığım için oku-yucudan özür dilerim.

Sınıflar ortaya çıktıktan sonra, sınıfsal çelişki ve çatışma da mey-dana gelir. Varolan çelişki ilk e-tapta cılız, zayıf gözükse de kendi içinde çok yönlü çelişkiyi barın-dırmaktadır. Ekonomiden siyase-te, kültürden sanata kadar çok yön-lü kavgaya başlar.

İlk sınıflı toplum olan köleci toplumda, köleciler servetlerini çoğaltmak için olmadık yol ve yöntemlere başvururlar. Ki bu toplumda kölenin kendisi bir üre-tim aracıdır, ve aynı zamanda sa-hibi için bir servettir.

Toplumun çoğunluğunu oluşturu-an köleler kendileri için ne bir ideoloji, ne bir politika, ne bir san-at ve ne de herhangi bir şey üre-tecek durumda değildir. Tüm di-reniş gözencikleri tıkanmış, bağımsız gelişmesinin öndü engellenmiştir.

Atomuna kadar parçalanma ve sömürünün olduğu bir toplum-da, üretim değerleri üzerinde, adil bir paylaşımdan söz edilemez. Hakça paylaşım olmayınca insan-lar göndüllü ve severek üretim yap-maz. Ve giderek her türlü üretim-de (sanat da buna dahildir) bir durgunluk başgösterir. Geliş-menin olmadığı bir ortamda da kaos, bunalım ve her türden kiş-iiksiz insan tipleri şekillenir.

Böylesi bir ortamda yaşamaya mahkum edilen bir halktan, halk sanatı diye bir şey beklenemez. Çünkü bunalımın yaşandığı dö-nemler hakim sınıf (sömürücü) i-deolojisinin egemen olduğu dö-nemlerdir ve bu arada bireycilik, ailecilik, kişisel düşmanlık, dağı-nıklık vb. durumlar söz konusudur. Diğer yandan, sanat olayını top-lumsal değerlerin estetik formas-yona kavuşturulması olarak de-ğerlendirecek olursak; bireyci düşüncenin hakim olduğu, buna-lımlı bir ortamda, birakalım top-lum için sanatla uğraşmayı, onun için düşünmek bile pek nadir olur. Burada birey daha çok beslenme, giyinme vs. günlük yaşamını sür-dürmekle meşguldür. Yani sanat-la uğraşacak ne zamanı var, ne imkanı var, ne de buna ortam mü-saittir. Her şeyden önce sanatın gelişip serpilmesi için, asgari de olsa bir zeminin olması ve önünün açılmış olması gerekir. Bu konuda Parti Önderliğimizden yapa-cağımız bir alıntıyla konuya ay-dınlık getireceğiz.

"... Bizde devrimci faaliyet ay-nı zamanda devrimci sanatın da yaratılmasının zemini-dir. Devrim-ci faaliyetin gelişimi, devrimci sa-natın doğuşunu garantiye alır... O-nun ortamını oluşturur. Ve ortamı biraz da koruduğu için sanat ürün-leri gelişir. Yani sanatla devrimci görevler arasındaki ilişki çok sıkı-dır. Halk sanatı halkın dile gelme-sidir. Halkın duyarsızlaşan etkin-liklerinin tekrar duyarlı hale ge-tirilmesidir. Göze-kulağa-düşün-ceye-ruha kavuşmasıdır da diye-biliriz..."

Görüldüğü gibi, maddi olarak, ruhsal olarak ve düşünsel olarak halkın tutunabileceği bir dalı, bağ-lanabilecek bir yerinin olması şarttır. Bu nedir? Bu vatanıdır. Bu onun vatanını sevmesi, bağlı ol-masıdır. Gelişmeye açık bir yolu-nun olmasıdır. İşte ne zamanki ki-

şi veya halk, bu olgulara inanıp bağlandıysa, onu ruhta ve düşün-cede yaşıtıysa, o zaman atılacak her adım ve söylenecek her söz toplumsal olur. Dolayısıyla güzel ve sanatsal olur. Halk sanatında yurt sevgisi, toplum sevgisi kesin-likle temel alınır.

Bilindiği gibi, ilkel komünal toplumun sonlarında barbarlık dönemine girilir. Bu dönemde ka-bile, aşiret vb. topluluklar ara-sında yoğun çatışmalar, kavgalar ve birbirlerini köleleştirme dö-nemi yaşanır. Üretim güçlerinde durgunluk, toplumda kaos ve bu-nalım vardır.

Ne zaman ki bu bunalımlı dö-nem aşıldıysa, halklaşmaya (yer-leşik yaşama, köleci de olsa) ge-çilir.

Topluma egemen olan sömürü-cü güç, köle sahipleri iktidarını güçlendirip pekiştirmiş ve önemli oranda bir rahatlığa kavuşmuş-lardır.

İşte sanat denen olay, gerçek anlamda bu dönemden itibaren başlar ve anlama kavuşur.

Sınıflı olan köleci toplumun ilk evrelerinde üretim güçlerinden ge-lişip serpilme durumu vardır. A-ma her türlü gelişme, egemen gü-cün denetiminde ve ona hizmet temelinde gelişir.

Bu gelişmelerin bir parçası o-lan sanatta da gelişme olur. Sanat olayına yönelme düşüncesi tama-men köle sahiplerinin ürettiği dü-şüncelerdir. Buradaki amaç; ik-tidarlarını güçlendirmek, sınıf çı-karlarını uzun vadeli kılmaktır. Ve böylelikle emekçi kesimlerin hayallerinde başka dünyalar ya-ratıp, kendilerini güvenceye al-maktır.

Kral tanrılar, çok tanrılı din ideolojileri halkın yaşamına dam-gasını vurur. Geliştirilen sanat ve sanatsal çalışmalar bunlar tara-fından kendi çıkarları için yapılır.

"Köleci toplumda bir avuç köle sahibi arasından da çıksalar, bi-reyler son derece önemli gelişmeler sağlarlar. Kendilerinden sonraki toplumun gelişiminde önemli rol-ler oynamayacak olan üretim güçle-ri, devlet aygıtı, bilimler ve sanat-lar geliştirilir. Egemen sınıftan gelen bir avuç azınlık tüm bu işle-ri yönetir. Ancak toplumun maddi ve entellektüel üretimini ege-menlik altına alan köle sahipleri sınıfı, ezilen sınıf ve tabakaların entellektüel gelişmelerine ket vur-du. Köleci toplum özellikle Yuna-nistan ve Roma'da doruğa çıkan görkemli sanat eserleri, astron-mi, matematik, felsefe, hukuk vb. alanlarda üstün bir uygarlık ya-ratılmasına rağmen, yine de başta köleler olmak üzere, ezilen sınıf ve tabakaların yeteneklerinin mezar-lığıydı." (Kürdistan'da Kişilik Sorunu Devrimci Militanın Özel-likleri ve Parti Yaşamı, sayfa:30)

Halkın maddi ve ruhsal duru-mu ise, hayal ettikleri, arzuladık-ları dünyaya ulaşmak ve orada rahata kavuşmak istemi biçimin-dir. Tanrı krala, heykel tan-rılara tapınış; her türlü hizmeti ve ibadeti, saygı törenleri ve me-rasimleri yaparken aslında hayal ettiği ortama kavuşmak için ya-pmıştır. Hatta, hayal ettiği yaşamı sık sık folklor, müzik, resim gibi sanatsal nitelikli çalışmalarla dile getirerek ruhsal dünyasını renk-lendirmiştir.

Bütün bunlar ruhen de olsa, mevcut yaşamlarını biraz daha yaşanılır kılmayı sağlamak içindir. Fakat bir türlü hayal ettikleri cenneti bulamazlar. Hele hele ü-

retim ilişkilerinin giderek gerici-leştiği, insanların aslanlara par-çalatıldığı, yaşamın çekilmez ol-duğu bir dönemde, her alanda ol-duğu gibi sanat alanında da bir du-raklama yaşanır. Ne zaman ki da-ha ileriye temsil eden feodal bir sı-nıf ortaya çıkıp, gelişmenin önünü açma ve bu yönlü mücadeleye koyul-duysa, işte o zaman sanatta da bir gelişmenin olduğunu görüyoruz.

Feodal beylerin öncülüğünde oluşan yeni düzen, feodal devlet biçiminde şekillenir. Burada da sanat ve her türlü üretim, devlet erkini ellerinde bulunduran, padişah, kral ve derebeylere hizmet temelinde gelişir. Mimari yönden mükemmel birer sanat eseri olan saraylar, şatolar, kilise ve cami-ler, sanat yönünden bugün bile göz kamaştıracak güzelliktedir. Büt-ün bunların kimler için ve hangi amaçla kullanıldığı bilinir. Ede-biyat, müzik ve folklorda da önemli gelişmeler sağlanır. Örneğin; İslamiyet ilk ortaya çıktığında, ede-biyata ağırlık verilir. Köleciliğe karşı toplumsal birliği sağlamak için sanatsal çalışmalara yoğun bir ihtiyaç vardır. Özellikle ede-biyattaki şiirsellik kölelerin duy-gularını okşamış ve kendilerine maddi olarak da eskiye oranla çok daha iyi bir yaşamı, bu dönem sağlamıştır.

Geliştirilen müzik ve folklor yine feodal beye hizmet temelinde gelişir. Örneğin; tarlada çalışır-ken koro halinde söylenen müzik, emeğin verimini arttırmada ö-nemli bir rol oynamıştır. Yine mü-zikte dile gelen tüm sözler, hep a-ğayı methedici ve onun güçlü ol-duğunu gösteren anlamlarla do-ludur. Ama her şeye rağmen tüm bunlar her ne kadar emekçilerin maddi yaşamında köklü bir de-ğişiklik yaratmıyorsa da, manevi yönden yaşamlarını renklen-dirmiş ruhen de olsa onların yaşa-ma bağlanmalarını sağlamıştır.

Daha sonra üretim ilişkilerinin gericileşip üretim güçlerinin iler-lemesinin engellendiği feodal top-lumun sonlarına doğru toplumda kaos ve bunalım doruğa çıkar. Av-rupa feodalizminin koyu bir şekil-de yaşandığı, halk adına söylenen tek bir sözün, atılan ufak bir adı-mın engizisyon mahkemelerinde acımasızca yargılandığı bilinir.

Artık üretim ilişkilerindeki ge-rilik, sanat vb. toplumsal dina-miklerde tıkanmalara yol açar. Ta ki toplumun bağrından yeni ü-retim ilişkileri filizlenene kadar bu böyle devam eder.

Yeni filizlenen üretim ilişkile-rinin içinde sanatın tohumları eki-lir. Ve ilk dönemlerde bilinen rö-nesans dönemi yaşanır.

Bu dönemde sanatta önemli ge-lişmeler katedilmiştir. Özellikle edebiyat, müzik ve folklorun ya-nında tiyatro sanatı da bu dönemde sistemleştirilerek ileri düzeye vardiirılmıştır.

Bütün bunlar yapılırken, yeni güçlenmekte olan burjuva sınıfı-nı denetimi ve eliyle yapılmaktay-dı. Feodalizmin ağır baskı ko-şullarından, koyu karanlık orta-mından kurtulup, biraz daha öz-gür ve daha aydınlık bir ortama kavuşmak, doğal olarak emekçi-lerin de işine geliyordu. Bunun i-çin emekçiler, kısmen de olsa öz-gür yaşamına, "burjuva sınıfının çıkarlarına bile olsa" estetik bir formasyon vererek, özellikle ma-nevi alanda kendilerini mutlu kılmışlardır.

Kapitalizmin ilerici olduğu dö-Devamı 19. sayfada

Sanat üzerine...

Baştarafı 18. sayfada
nemde birçok ünlü ressam, müzik ustaları; Viktor HUGO ve Balzac gibi ünlü edebiyatçıların ve sanatçıların yaşadığı bilinir.

Sınıflı toplumların sonuncusu olan kapitalist toplumda giderek sermaye birikimi sağlanır ve egemen sınıf olan burjuvazi, ilk dönemde ulusların yaratıcısı ve önderi durumundayken bu sefer halkların yok edilmesinde önder rolü üstlenir. Ve gerici, çağdışı bir konuma düşer. Ancak buna karşı oluşan ilerici çağdaş işçi sınıfı, kendi sınıf bilincine varmış, kendisi için mücadele ve kurtuluş yolunu bulmuştur.

İşçi sınıfının savaşımlı, nihai olarak sınıfsız, sömürsüz, her türlü kötülükten ve her türlü çirkinliklerden arınmış, tertemiz, güzel bir dünya yaratmak içindir. Onun için, yaptığı her hareket, verdiği her türlü mücadelenin özü ve biçimi böyle güzel bir dünyaya ulaşmak içindir. Dolayısıyla, özü böyle olan bir mücadelenin, sanatsal yönü de çok ileri düzeyde olur. Artık halkın tarihten beri arzuladığı ama bir türlü ulaşamayıp, hep hayalinde yaşadığı dünyaya varmanın yolu ve ortamı doğmuştur.

Bu dönemlerde işçi sınıfı önderliğinde dünyanın birçok yerinde halk savaşı verilmiş ve halk savaşının teorisi ve pratiği bir sanat haline getirilmiştir. Öyle bir sanat ki, her yanı özenle işlenir ve yaşamın kendisi sanatsal olur.

Üretim güçlerinin önünün sınrısız olarak açık olduğu, insan unsuruna verilen önemin hadsafhada olduğu ve her şeyin insanın mutluluğu için olduğu komünist toplum, konunun fazla uzamaması için yazmaya gerek görmedim.

Biraz da Kürdistan toplumunda sanatın gelişimine bakmakta yarar vardır.

KÜRDİSTAN TOPLUMU

Kölecî Asur İmparatorluğunun

yıkılmasından sonra, Medler 60-70 yıl kadar bağımsız kaldığında, yaşamın çeşitli alanlarında nicel bir takım gelişmeler katetmişler.—Toplumlar tarihinde 60-70 yıl çok kısa bir zaman sürecidir.—

Perslerle girişilen savaşta yenilgiye uğrayan Medler ve daha sonra devamı olan Kürtler o zamandan bu yana sürekli yabancı güçlerin işgal ve istilasına maruz kalmışlardır.

Sırasıyla ele alacak olursak, Persler, Ermeniler, Helenler, Romalılar ve Bizanslılar gibi kölecî devletler, daha sonra da Araplar ve Osmanlıların istila ve işgal olayları olmuştur. Adıgeçenişgalci güçler Kürdistan zeminini kendileri için bir savaş alanı haline getirmişlerdir. Kürdistan'da onyıllarca aralıksız süren yabancı devletlerin birbirleriyle savaşları olmuş, Kürtlerin yarattığı tüm değerler talan ve yağma edilmiştir. Kürtler, düşmana köle olmaktan sa ve düşman çizmeleri altında çiğnenmektense dağlara çekilip doğa koşullarının her türlü zorluğuna rağmen yaşam kavgası verirler.

Arapların gelişi her ne kadar kölecillği tasfiye ediyorsa da, Kürtlerin 200 yıl kadar kopkoyu, karanlık bir ortamda yaşamasını da beraberinde getirmiştir.

Görülüyor ki, yaşamın çekilmez olduğu, yaratılacak herhangi bir değerın her an viran olacağı kaosu bir ortamda, Kürtlerin sanat yönünden bir gelişme sağlamaları mümkün değil.

Ancak 11. ve 16. yüzyıllar arasında Kürdistan'a yönelik dışarıdan gelecek herhangi bir tehlike yoktur. Ve bu dönem Kürtler için bir rahatlama, bir gelişme dönemi olur. İşte bu dönemde üretimdeki gelişmeden tutalım da devlet örgütlenmesine kadar birçok alanda gelişmelere rastlanır. Sanatsal çalışmalara ağırlık verilir, egemen olan feodal beylerin çıkarına hizmet temelinde de olsa bu yönlü

bir faaliyetliliğe girilir.

Toplumsal gerçekliğimize baktığımızda, Kürtlerde yazı dilinin gelişmediği bilinir. Onun için Kürtlerde Kürt diliyle yazılmış yazılı edebiyata ve herhangi bir esere rastlanmaz. Daha çok sözlü edebiyata ağırlık verilmiştir. Sözlü edebiyatla dile getirilen hikaye, masal ve halk türkülleri, baştan başa feodal beyleri methedici temalarla doludur. Bugün bile klasik müziğini dinlediğimizde, söylenen her parçada, "Agao tu ağayı, Tu mirê mirayî, tu mezîne heft gündayî..." (Ağam sen ağasın, sen beylerin beyisin, sen yedi köyün büyüğüsün) türünden sözleri duymak mümkündür. Açık ki, işlenen, ağanın güçlülüğü ve büyüklüğüdür. Yine, anlatılan her masalda, bir yandan bir ağa kötü gösterilir, diğeryse iyi gösterilir. Maddi olarak egemen gücün çıkarı doğrultusunda kullanılıyorsa da, köylü de bundan haz duymuş; ruhsal olarak yaşama bağlanıp, ağanın himayesinde kendisini nispeten mutlu hissetmiştir.

Kürt toplumunun gelişme gösterdiği bu dönemde Feqiyê Teyrani gibi halk ozanlarının, Ahmedê Xane gibi edebiyat alanında sanatsal değerler yaratan ozan ve edebiyatçıların yetiştiği bilinir. Bugünkü zengin folklorumuzun tarihi, Kürtlerin gelişme gösterdiği 11.-16. yüzyıllar arasındaki döneme dayanır. O günden buyana Kürtler, müzik ve folkloru sanatsal bir tarzda birleştirerek, estetik bir güzellik verip yaşamını renklendirmiştir.

Daha sonra Kürdistan'a yönelik Osmanlı saldırıları ve TC'nin sömürgeciliği, Kürtleri yine karanlığa boğmuştur. Yaratılan tüm değerler tahrip ve talan edilip; klanları asimile edilerek, toplumsal birleşmede rol alan tüm direnme öğelerini boğma ve yoketme başarmıştır. Bilindiği gibi, kültür-sanat gibi halkın toplumsal

değerlerinin birleştiği olgular, direnişin önemli bir halkasını oluşturur.

1970'lerin ortalarına gelindiğinde, Kürdistan ve Kürtlük adına hemen hemen hiçbir şeyin kalmadığını görürüz.

Bu tarihten itibaren Partimizin tohumlarının atıldığını ve her türlü tahripkarlığa karşı giderek gelişip mücadeleyi yükselttiğini biliyoruz. Mücadelenin gelişmesiyle birlikte sanatsal alandaki çalışmaların geliştiğini ve giderek önünün açılacağı bir ortam ve döneme hızla gireceğimizi şimdiden görmek, kahin olmayı gerektirmez.

Artık geleneksel halk kültürü ile çağdaş sosyalist kültür giderek birleştirilip kaynaştırılmaktadır. Mücadele geliştikçe sanat ürünlerinin (müzik, folklor, edebiyat vb.) önü açılacaktır. Toplumsal birleştirici özelliği olan sanat ögesi, halkın benliğine-ruhuna kazındıkça ve özenle işlendiği zaman, ulusal bütünlük sağlar. Ve ulusal kurtuluş için —devrim için— düşmana karşı önemli bir silah olur. Devrimci mücadele sanatın önünü açar, ortamını hazırlar. Ortam hazırlandıkça, sanat gelişir ve mücadeleyi besler. Çünkü halk her alanda maddi zorluklardan kurtulmak, arzuladığı güzel yaşama kavuşmak için, tüm direnme öğelerini harekete geçirir. Yeter ki bunun yolu açılсын Parti Önderliğinin; "... Biz sanatın tanımını, halkın, maddi yaşam zorluklarından sıyrılmak ve onu ruhen yücelerek aşmak için gösterdiği etkinlikler biçiminde yaptık. Yani bizde sanat, maddi ve manevi yaşamın acımasızlığından sıyrılmak için özellikle bazı alanlarda yoğunlaşarak ruhta yüceleşmeyi ifade etmektedir..." şeklindeki sözleri bu gerçeğe parmak basmaktadır.

Çelik zincirlerle bağlanıp tutsak edilen emek, zincirlerinden boşandığı zaman, insanın başarı ve etkinlik gösteremeyeceği hiçbir şey yoktur. Partimizin on yıl ve özellikle Parti Önderliğimizin 15 yılı aşkın verdiği mücadelesiyle bugün halkımızın bağlı olduğu zincirler kırılmış ve halkımız birçok alanda, destansı mücadele biçimleriyle yaşama katılmaktadır.

Hasan

Komutan Mustafa ÖMÜRCAN...

Baştarafı 2. sayfada
ce kararlı giderken, yarılgıya düşen yoldaşlarını eğitim aydınlatmada ise büyük bir duyarlılık ve çaba sergiliyordu.

Mustafa yoldaş, Antep, Maraş, Urfa, Adıyaman alanlarını kapsayacak mücadele alanına yönelmeden önce, bu alanları tüm yönleriyle bilince çıkarıp devrimci hedefler programına ulaşmak için grubuyla birlikte yoğun bir çaba içinde bulunuyordu. Bir yandan grubunun eğitimiyle uğraşıyor, diğer yandan da gidecekleri alanın özelliklerini araştırıp tartışıyor; mücadeleye nereden ve nasıl başlayacaklarının planlarını yapıyor ve ulaşacakları örgütsel hedefleri çizip eylem hedeflerini sapıyordu. Bu faaliyete bütün grubu katıyor, alanı tanıyan grup dışından arkadaşların da fikirlerini alarak en zengin sonuçlara ulaşma çabası içinde bulunuyordu.

Mustafa ÖMÜRCAN yoldaş özellikle Pazarcık insanının mücadeleye çekilmesi üzerinde kafa yoruyor; düşmanın özel politikalarla yöneldiği bu alandaki politikalarının boşa çıkarılıp bu alanın ulusal kurtuluşunu sağlamak bir kalesi haline getirilmesi gerektiğini derinden hissediyordu. Şöyle konuşuyordu Mustafa yoldaş: "Geçmişte yurtseverliğe önemli oranda yabancılığın yaşandığı bu alanda 1981 yılında Besey A-

NUŞ, Battal EVSAN, Ahmet AT-LAN, Abbas DOLDUR, İsmet ÖMÜRCAN gibi devrimcilerin sergilediği direniş bir direniş geleneği yarattı. Bu geleneği geliştirmeli, yaşatmalıyız. Bu alana hakim kılınan edilgen, pasif, sorunlu, zayıf kişiliği parçalamalı; militan PKK'li tipi mutlakla yaratmalıyız. Bunun için ise, her şeyden önce kendimizden başlayıp güçlü birer örnek olmalıyız. Ancak böylelikle olumsuz, zayıf tiplerin bu alan kitlesi üzerinde yarattığı tahribatlar bertaraf edilebilir ve kitleler direniş çizgisi etrafında örgütlendirilip ayağa kaldırılabilir. Ancak böylece düşmanın bu alanı Türkleştirme, ulusal kurtuluş mücadelemizden koparma planları boşa çıkarılabilir."

İşte Mustafa ÖMÜRCAN yoldaş mücadeleye böylesine yüce bir ruhla yaklaşıyor ve sahip çıkıyordu. Kürdistan'ın bağımsızlığı ve özgürlüğü için oynanması gereken rolü çok iyi bilince çıkarmış bulunuyor; buna layık olmanın kavgasını veriyordu. Biliyordu ki, O sadece bir şahıs değildir; şehitlerin direniş bayrağının taşıyıcısıdır. Ve bu bayrağı düşürmeden yükseltmenin yeni ellere ulaştırmanın sorumluluğunu taşımaktadır. Mustafa yoldaş 1987 Mayıs'ında, sorumluluğunu üstlendiği bir grup yoldaşıyla birlikte, Botan'ın türküsüne Maraş'ta, Adıyaman'da,

Antep'te, Urfa'da eşlik etmek için ülkeye yöneldi. Uzun bir yürüyüşün ardından nihayet mücadele alanlarına ulaşmışlardı. Ancak ihanet bir kez daha pusdaydı. Sömürgecilerin madalyalı övgüsüne mazhar olmuş, alçaklıkta sınırlanmayan faşist bir köyün sakinleri tarafından ihbar edildiler 25 Mayıs 1987 günü sömürgeci güçlerle giriştikleri büyük bir çatışmada son mermilerine kadar savaşmış saatlerce direndikten sonra şehit düştüler. Son nefeslerinde yine direnişe çağrı, yine Partiye ve halka bağlılık vardı. Mustafa yoldaş, beraberinde bulunan dört yoldaşı ile birlikte Adıyaman topraklarını bir kez daha kanla sularken; geride kalanlara çağrısını tekrarlıyordu: "Düşmanın oyunlarını boşa çıkarın; ulusal kurtuluş ve bağımsızlık mücadelesi saflarında yerinizi alın; şehitlerin kanını yerde bırakmayın!"

Bu çağrı bize, size, hepimizdedir! Şehitlerimizin çağrısına kulak verelim! Onları intikam yeminimiz yapaalım! Düşmandan binlerce yıllık kölelik tarihimizin intikamını alalım! Onların dillerinde yarım kalan türküyü bizzatamamlayalım; hep bir ağızdan haykıralım! Kanınız yerde kalmayacak! Adınız Bağımsız, Birleşik, Demokratik Kürdistan'ın semalarında sonsuza dek yankılanacak!

Reheval

İddianame FAC savcılığına...

Baştarafı 10. sayfa
aynı ahlaksız araca sarılıyor. Türk faşizminden yalancı şahit alıyor. Aslında bu uygulama Gestapo yöntemi. Dimitrov (1933) davası bilinir. Gestapo bu konuda o kadar uzman ki, Yahudi kıyımında bile Yahudi alçaklar kullanılıyor...

Bir Nusret Aslan, bir Hasan Doğan kimdir? Hangisi PKK üyesi? Savcı ilkinin PKK-MK yedeği yapıyor. Anlaşılan bunlar yetmiyor, yalanlar ortaya çıkıyor, SÄPO'dan yenilerini devralıyor... Hem de yargılamama güvencesi vererek.

Bunlar da yetmiyor, piyonluğu siyasal maske altında yapanlar bulunuyor. Komkarlıklar gibi... Hangi PKK'li ya da aklı başında Kürdistan yurtseveri, Alman emperyalizminin mahkemesinde kendini halkının özgürlüğüne adayan insanlar aleyhine ifade —hem de yalan— verir. Ölüm pahasına da olsa asla. Ama bu alçaklar veriyor.

7— Bireysel suçlamalar bölümü. Bu bölümü açmayı bırakıyoruz. Zira sayfa olarak sığmaz. Tüm iddialara da malik değilim. Fakat çerçeve şu; ilk altı başlık altında sergilediğim mantık doruğa çıkarılıyor. Birçok örgüt kuruluyor; tümü

Partimizin insana kazandırdığı kişilik sanatsaldır. Kişinin düşüncesi ve ruhunun tertemiz olmasıdır. Zaten sanat, bir şeyin kaba-saba şeylerden arındırılıp, özünün biçimlendirilip güzelleştirilmesi olayıdır. Şehitlerimizin son nefeslerine kadar, Partiye ve Parti Önderliğine ne kadar bağlı olduklarını, bu konuda ruhlarının tertemiz katışıksız olduğunu biliyoruz. İşte bu ruhun yaratılması ve bu düşüncenin yaşamda mad-dileşmesi, sanatın da kendisidir.

Bütün bunlar halkın yaşamını yaşanır hale getirmesi içindir. Yani düşman halkın hangi değerini hangi alanda tahrip etmişse, halk da o sahada ona karşı savaşı geliştirir. Bütün bunlar bir savaştır. Halkın tüm yeteneklerinin bir noktada birleştirilip, en iyi, en güzel bir şekilde konuşturulmasının kendisi, gerçek anlamda sanatın kendisidir. Parti Önderliğinin: "... Sanat, halkın dile gelmesidir..." sözü konumuzu aydınlatmaktadır.

Bugün ülkemizde halk topyekün ayağa kalkmıştır. Ama, ayağa kalkıp tüm yeteneklerini harekete geçirmesinin öndü açılmıştır. Ve bu süreçte, sanat alanında büyük gelişmelerin olacağı açıktır. Tarih ve toplumbilim, bize bunu kanıtlamıştır. Daha şimdiden mücadeleimizin sanat alanında hatırı sayılır derecede bir aşamaya vardığını kabul etmek lazım. Diyarbakır zindan direnişçiliği, en iyi bir şekilde nakşedilen bir sanattır. Zindanda edebiyat alanında da önemli ilerlemenin olduğu bilinir.

Yine Partimizin mücadele döneminde, folklor, müzik ve edebiyatta meydana gelen sanatsal etkinlikler önemli boyutlara varmıştır. Ayrıca yaratılan çağdaş halk sanatının yanında, birçok devrimci halk sanatçısı da yetişmiştir. Halk sanatını kendi vatanında, mücadelenin özgür ortamında ve daha güzel bir şekilde geliştirmek için yola çıkan; bu uğurda hayatını feda edecek kadar kararlı ve inançlı davranan ulusal kahraman ve gerçek halk sanatçısı SEFKAN yoldaşın mücadele ortamında yetiştiği bilinir.

Selabattin Çelik
18 Nisan 1989

Hilpişkîna me ya Biharê li bilindahiyân YEKÊ GULANÊ BI LIVBAZIYAN PÎROZ BÛ

Destpêk di rûpela dawî de bo niximandina pêşveçûnan ji tev di avê de çûn û nekarin tişteki bikin.

Hilpişkîna me ya Biharê berdewam dike, ku li welat û derveyî welat posî-deyên mezin dabigirîne. Lêdanên ku li yekitiyên artêşa dagirker, endamên hêzên taybetî û jêmayên parêzkarên gundan dikevin, dibin bingeheke xurt ji bo civandina gelê Kurdistanê li dora têkoşîna me ya rizgariya netewî. Têkoşîna me ya bi xurtî pêşve diçe, bê bingehiya wan îddiayên mêtîngeran ji yên weke, “Me wan xilas kir, tune kir” datîncê pêşîya çavan. Nexasim di vê dema dawiyê de kargêriya şerê taybetî çirokên mina, “Me wan xilas kir, tune kir, neman” li kêlekekê hiştiye. Kargêriya şerê taybetî êdî gelek baş dizane, ku zarok ji bi van çirokan xweş dikenin û derbas dibin. Baş dizane, ku êdî tu kes bawerî bi van gotinan naynin. Lewma niha dev jê berdane, ku van çirokan mina benîştê di devên xwe de bicun. Gihana koçbera vê pêşveçûnê jî, buyereke gelek pêwîst e, ku him û xurtiya têkoşîna me şanî dike.

Li Dêrsimê derdorên Çîçeklî êrişek çû ser karakolekê

Ji bona ku kargêriya şerê taybetî bikanibe pêşveçûna têkoşîna me ya rizgariya netewî rawestîne, serî dide çarê û azîneyên her cureyî. Êrdîmeke welatê me, ku mêtînger bi dijwarî li wir ji amadekariyên xwe birêve dibin, êrdîma Dêrsimê ye. Kargeriya şerê taybetî himêke leşkerî ya herî mezin û tûkûzbuyî, li vê êrdimê bi cih kiriye. Lê ji ber roja Yekê Gulanê, amadekariyên xwe dijwar û tundetir kir û serî da her çareyekê.

Kargêriya şerê taybetî, ku dizane hêzen me yên rizgariya netewî ji ber piroziyên Yekê Gulanê wê dest bi livbaziyan bikin, li dora sazîyên taybetî, karakolan û baregehên leşkerî hejmara hêzên parastînê zêde kir. Bi vî awahî kargêriya şerê taybetî dixwest pêşîya livbaziyan bigire û hemû hazîriyên xwe li ser bingeha rawestandîna bizava hêzên me yên rizgariya netewî birêve bir.

Lê bîlî amadekariyên dijmin ên tund, yekitiyeke ARGK li gora naveroka cejna Yekê Gulanê lêdaneke mezin li dijmin xist. Lêdana li dijmin ketî, li êrdîmeke ku dijmin amadekariyên xwe kiribû, xwe şanî kir. Roja Yekê Gulanê yekitiya ARGK avêt ser karakola Çîçeklî ya li êrdîma Dêrsimê. Dijmin rastî hundabûnên mezin bû. Di vê êrişê de heft serbaz hatin kuştin û 10 jî bi xedarî birindar ketin. Di encama êrişê de yekitiya ARGK bê hundabûn vegeirîa baregeha xwe.

Di demekê de ku dijmin tedbirên mezin ji xwe re birêve biribû, bi livbaziyeke çalak û jêhatî, êrişa li dijî karakolê pêkhat. Ev rastî disa bû îspatek, ku hima leşkerî ya ARGK xweş xurt buye û pêşve ketiye.

Li Dêrsimê navçeya Zerenik du xaniyên gilikaran hatin şewitandin

Wekê tê zanin avahiya sixur, guhbel û gilikaran li pêşîya têkoşîna me ya rizgariya netewî çeper û diwarên mezin dirisênc. Livbaziyên ku li dijî vê avahiyê

tên pêkanin, ji bo ji holê rakirina van çeper û diwaran, pêşveçûnên pêwîst bi destê me ve anîne.

Dijmin bi şeweyeke berfireh giraniya xwe dide avahiya sixur û gilikaran, pêşemûn ji li êrdîma Dêrsimê kargêriya şerê taybetî ku nikare parêzkariya gundan pêşve bibe, serî da rêkxistinkirina avahiya sixur û gilikaran. Dijmin, li hinde deran ji xwe re hinde gilikaran peyda kiriye û destpêkiriye, ku van gilikaran li dijî têkoşîna me ya rizgariya netewî bikarbîne.

Gerillayên ARGK jî, ji bo pûçkirina vê leyistoka dijmin, dest bi xebatên bangeşî, razikirinê û tirsandinê yên dorfireh kirin. Xebatên pêşmergeyên ARGK hikarî û posîdeyên berfireh derxistin rê û leyistokên dijmin ji xweş hatin şikandin. Di vê dawiyê de li navçeya Zerenikê pêşmergeyên ARGK du xaniyên sixur û gilikaran şewitandin û bi vî awahî bang li gilîkar û sixuran kirin. Herweha yekitiya ARGK bi vê livbaziya xwe careke din şanî kir, ku bêbextî û welatfiroşî tu caran bê tewan naminin.

Pêtên livbaziyên rêz bi rêz li Dihê

Ji roja Yekê Gulanê pêve, li derdorên navçeya Dihê (Eruh) gelek livbazî li dûv hev hatin pêkanin. Roja Yekê Gulanê pênc serbazên endamên hêzên taybetî û “üstegmen”ek, roja didoyê Gulanê serbazek, roja sîsiyê Gulanê serbazek, roja çarê Gulanê serbazek, roja heştê Gulanê serbazek, roja nehe Gulanê gelek serbaz hatin kuştin û gelek jî birindar ketin. Hejmara birindaran gelek bilînd e. Di domana van livbaziyên berfireh de, du têkoşerên ARGK ên qehreman jî şehîd ketin.

Roja Yekê Gulanê gerillayên ARGK riya Dih û Beronî (Findikê) jî bo çuyin û hatina tomofilan girtin. Hemû mekinên dihatin û diçûn rawestandî, li wan gerîyan û seh kirin. Kontrola kesbûnê jî birêve birin. Hejmara yekitiya ARGK li ser pêncî kesî bû. Gava yekitiya ARGK barikatan li ser rê danî, heft minibus û gelek mekîneyên din jî rawestand.

Piştî kontrola kesbûnê pêşmergeyan pênc endamên hêzên taybetî ji rêviyan cuda kirin. Pêşî wan girtin û tevlî xwe birin. Di encama danîna barikatan û sekinandîna mekîneyan de, komeke xilbe ji rêviyan kom bûbû. Yekitiya ARGK axiftîneke dorfireh ji bo rêviyan çêkir û agir berda çar minibusan. Piştî qedandîna livbaziyê pêşmergeyan, her pênc endamên hêzên taybetî tevlî xwe birin. Ev pênc kes bi şeweyeke berfireh hatin pirsyar kirin. Di dawiyê de derkete holê, ku tewanbar û gunehkarên mezin in. Lewma ji toleya (cezaya) ku maf kiribûn, girtin. Her pênc endamên hêzên taybetî, bi ber û gulleyan bi mirinê hatin ceza kirin.

Yekitiyên artêşa mêtînger, ku bi livbaziyê paşê agahdar bûn, operasyoneke dorfireh anin ser êrdîma ku livbazî li wir pêkhatibû. Hêzên ARGK, li gelek daran mayîn vegirtibûn. Gelek serbazên dijmin, ku li cihê operasyonê pêl mayînan kirin, mirin an jî birindar ketin. “Üstegmen” Omer Mavî, ku pêl mayînê kiribû û bi xedarî birindar ketibû, paşê mir. Bi vî awahî di yek rojê de dijmin rastî lêdan û hundabûnên rêz bi rêz bû.

Roja didoyê Gulanê yekitiyên artêşa dagirkerên Tirk operasyonên xwe berdewam kirin. Yekitiyên taybetî yên bi hezaran serbaz anin derdorên Dih û Beronî. Li kêleka van jî, hinde hêzên taybetî yên din jî tevlî balafar û helikopterên dest bi operasyonên dijwar kirin. Komutanê parastîna êrdimê yê li bajare

Sêrtê Erdinç Türe û Komutanê Alaya Cendirman Albay Temel Cingoz, serokatiya operasyonan kirin. Bîlî hemû keftûleştan, mêtînger nekarin xwe jê xilas bikin, ku lêdanên nuh negirin û nexwun.

Yekitiyên ARGK xef û kemînan danin pêşîya yekitiyên artêşa dijmin ên derketibûn operasyonan. Hêzên dijmin ketin bin barana reşandîna ber û gulleyên jî aliyê hêzên ARGK. Di encama şerê dijwar de serbazek hat kuştin û gelek jî birindar ketin.

Roja sîsiyê Gulanê şereki duwemîn derket. Di vî şerî de leşkerek mûr gelek jî birindar ketin. Roja çarê Gulanê serbazek din jî ber mayînan mir û roja heştê Gulanê serbazek din jî hêzên mêtîngeran pêl mayînê kir. Herweha çendek jî bi xedarî birindar ketin. Di navbera gundên Donerdever û Dadaklî li navçeya Dihê gelek mayîn hatibûn vedan. Ji ber ku serbazên artêşa mêtînger dûv hev pêl mayînan kirin û gelek hatin kuştin, artêşa dagirker kete nava xof û tirsê. Her di wê rojê de, roja heştê Gulanê şerek jî derket. Di şer de serbazek din hat kuştin. Ev şer li nêzîkî gundê Tûnekpînar navçeya Dihê çêbû û lêdanên mezin li hêzên dijmin hatin xistin.

Livbaziyên xef û kemînan ên ku li dijî yekitiyên dijmin hatin bikaranîn, ruxîna di nava rêzên dijmin de lezandin. Tevlî vê, mêtînger bi şeweyeke pêwîst delîva tevgerandin û livandîna xwe jî hunda kirin.

Li derdorên navçeya Dihê şereki mezin jî roja nehe Gulanê çêbû. Li gundê Akdizgîn qopaniya Beronî navçeya Dihê ev şer derket. Bîlî hima dijmin a mezin, di şerê derketî de, yekitiya ARGK xweş zani ku lêdanên mezin li dijmin bixe. Lê heya niha nûçe û saloxen ronî li ser vê pozberiyê hin negihane me. Tê gotin ku hejmara kuştî û birindarên jî dijmin gelek bilînd e. Di vî şerî de du şervanên ARGK ên bi nîrx û heja jî şehîd ketîne.

Li Çelê şeş cerdevan hatin bê çek kirin

Li derdorên Pînyanîş-Sêvê li navçeya Çelê şeş cerdevan (çete) hatin bê çek kirin. Yek ji cerdevanan, ku gunehên wî ronî derketin holê, bi mirinê hat ceza kirin. Ev cerdevan, tevlî gelek operasyonên leşkerî bûbû û rê şanî mêtîngeran dikira.

Cezakirîna vî çeteyê ku li derdorê xebat jî bo pêşvebirîna cerdevaniyê pêşve dikir, şahîyek li ba gelê me jî birêve bir. Gelê me disa bi çavê xwe dit, ku ew kesên çek li dijî birayên xwe hildigirin, tu caran nayîn efû kirin û herdemê wê bersiya xwe bigirin. Ev buyer jî, ji bo vê rastiyê bû nimûneyeke zelal û ronak.

Yekitiya ARGK dest danî ser çekên cerdevanên din. Herweha bala van cerdevanan jî kişand, ku li kêleka dijmin çek li dijî birayên xwe ranekin û dev ji vî karê xwe berdin. Piştî ku van kesan sozdan, ku disa nema alîkariya dijmin dikin, yekitiya ARGK jî wan disa berda.

Li Berwarî û Şîrnexê gelek kes xwe gihandin ARGK

Roja 26'ê Nisanê li gundê Îkîzce navçeya Şîrnexê bêbextekî ku cerdevanî dikir, bi mirinê hat ceza kirin. Ev

cerdevanê ku jî demeke dirêj bû, bang li wî dihat kirin, jî ber ku dev jî kirinên xwe berneda, di dawiyê de giha bersîva xwe ya ku maf kiribû.

Li derdorên Şîrnex û Berwarî, bi şeweyeke dorfireh, xortên Kurd xwe digihînin nav rêzên ARGK. Ev tevlibûnên nav rêzên ARGK li Şîrnex û Berwarî, encameke ronî ne ji bo pêşveçûnên Hilpişkîna me ya Biharê.

Li Şîrnexê biqasî 10 xortên Kurd xwe gihandin ARGK. Di van rojên dawiyê de jî, ji gundê Erkent navçeya Berwarî sê xortên Kurd xwe gihandin hêzên şoreşê.

Ji êrdimên welatê me yên din jî, tevlibûnên nav rêzên ARGK berdewam dikin. Cîwanên Kurdistanê bi lez diherîkin nav rêzên artêşa xwe ya netewî û cihên xwe di nava rêzên têkoşîna rizgariya netewî de digirin.

Roja pêncê Gulanê yekitiyeke ARGK çû gundê Sarîdallî navçeya Şîrnexê. Li vî gundî xortekî tevlî rêzên xwe kir. Yekitiya ARGK her di vê livbaziyê de civînekê jî bi armanca bangeşiyê jî bo gundiyan çêkir. Gundiyên gundê Sarîdallî piştigirî û dilxweşîyeke gelekî mezin şanî kirin.

Êrişek li Cizîra Botan pêkhat

Roja nehe Gulanê êrişek çû ser malbateke sixur li navenda bajarê Cîzîra Botan. Pêşmergeyan avêt ser xaniyê malbata nandoz û sixur. Ev malbata sixur, xebatên dorfireh kirîna gemarî û bê chlaqiyê jî birêve dibir. Lewma ev êrişa li dijî vê malbata sixur, posîdeyên mezin dagerand û dilê gelê me jî xweş kir. Di encama vê êrişê de, sê kesên ku di xênî de bûn, bi xedarî birindar ketin.

Li Hezexê cerdevanek bi xedarî birindar ket

Li gundê Barîmê navçeya Hezexê livbaziyek li dijî cerdevanekî hat bikaranîn. Livbazî li derveyî gund çêbû û cerdevan tevlî birayê xwe bi xedarî birindar ket.

Bîlî hemû bangên ARGK, ev cerdevan karê xwe mina karekî berdewamî pêşve dibir û dev jî welatfiroşiyê, bêbextiyê û îxanetê bermedîda. Niha jî cezaya mirinê ku mafî kînye xilas bû, lê heke vî karê xwe berdewam bike û dev jî serhişkiya xwe bernede, careke din wê bersîva xwe bi mirîna xwe bigire. Ji ber ku di rewşeke wîlo de, tu kes nikare wî jî mirinê xilas bike.

Li Qilaban mayinek li ser rê hat vedan

Li ser riya gundê Ortabax navçeya Qilaban yekitiyeke ARGK mayîn veda. Bi vê livbaziya vedana mayînan yekitiya ARGK, lêdanên mezin li dijmin xist. Yekitiyeke dijmin jî ser mayînen ku yekitiya ARGK vedabû, derbas bû û mayînek peqî. Gelek mirî û birindarên jî yekitiya dijmin hene. Weke nûçeyên gihan me, êşkere dibe, ku hejmara hundabûnên dijmin pîr bilînd e.

Livbaziyek li navenda Şîrnexê

Hêzên ARGK li navenda navçeya Şîrnexê narinçokekê (bombeyekê) avêtin mala sixurê bi navê Îsmail Kuran, ku parêzkariyê dikir. Berî niha hêzên ARGK gelek caran bang li vî sixurî kiribûn, lê wî di karê cerdevaniya xwe de serhişki kir. Bi livbaziya vê dawiyê cara dawî bang li wî hat kirin, ku dev ji

bêbextî û îxanetê berde.

Ev livbazî bi armanca banga dawî hate birêve birin. Lê vî xayînî û hemû parêzkarên gundan xiste nava tîrs û xofeke gelekî mezin. Ev bêbext bawer dikir, ku destê hêzên ARGK nagihîne wî, jî ber ku ew di navenda bajêr de rûdinişt. Lê bi livbaziya pêkhatî carek din xweş hatin hişyar kirin, bi şeweya ku hêzên ARGK dikarin çî bikin. Weke nûçeyên gihan me, êşkere dibe, ku piştî vê livbaziyê tîrsa parêzkarên gundan gelek mezintir û kûrtir buye.

Êrişek çû ser gundê Ayvalîk navçeya Elkê

Li gundê Ayvalîk navçeya Elkê êrişek çû ser mala keyê (muxtarê) gund û malên du kesên din, ku sixurî û cehşîtî bo dijminên dagirker dikiran.

Di vê livbaziyê de xaniyên bêbextan bi tevayî hatin hilweşandin. Hêzên ARGK berî niha bang li van welatfiroşan kiribûn, daku hevxebatkariya dijmin nekin. Lê ev bêbext dev jî karên xwe yên gemar bernedan. Lewma êriş çû ser malên wan. Ev livbaziya li dijî van hersê cehşan, tîrs û xof berda hinavên cerdevan û sixuran. Ji tîrsa mirîna xwe hemû bêbext û parêzkar jî kûraniyên dilên xwe ketin nava tîvanca tîrsê. Disa hat şanî kirin, ku hêzên ARGK tu sixur û welatfiroş, bê bersiv û ceza nahêlin. ■

PÎROZIYÊN NEWROZÊ BI GIYANA BERXWEDÊ TIJÎ ŞAHÎ Û DILXWEŞÎ NE

Destpêk di rûpela dawi de

beşdaran gihandin baniyan. Axiftinên rêzani û konevani bi zimanên Tirkî û Almanî hatin çekirin. Komeka govendê ya ku ji Almanya Rojava bajarê Frankfurtê hatibû û du komên govendê ji Avusturya, yek a zarokan û yek a mezinan, leyistokên renga-reng leyistin. Naveroka şanoya pêşkêş buyi, li ser “Berî dirokê Newroz û bikaranînen Komara Tirk ên niha” bû. Beşdar bi bal şano temaşê kirin û gelek tişt jê hin bûn. Helbest, dirûşme û axiftinên ajitasyonê yên ji aliye **Hozan Şiyar** û zaroka heşt salî **Sebahat**, birê bernameyê yên xweş bûn. Şeva cejna Newrozê bi kilam û govenda “**APO hate Hilwanê**” dawi bû.

Stuttgart-Almanya Rojava: Şeva berxwedanê ya cejna Newrozê roja 25’ê Adarê li bajarê Stuttgartê piroz bû. Bi beşdarbûna bêhtiri 1500 kesan, pirozi gelek bi şahî derbas bû.

Bernameya piroziyê bi silava ji bo şehidan destpêkir. Bi bernameyêke taybetî maneya Newrozê hat hilimandin. Koma stranan a ji 30 kesan, xoşxaneyên şoreşgerî xwend. **Hozan Seyidxan**, **Koma Jiyan**, **Hozan Şiyar**, **Koma Serkevtin** û **Koma Berwedan** tevli birê mûzikê yê bernameyê bûn û gelek stranên xweş xwendin. Stran, şahiya beşdaran bilindtir kirin. Komeke govendi ji, ji bajarê Bonnê hatibû û govendên gelêrî pêşkêş kir. Li ser maneya Newrozê bi sê zimanan axiftin çebûn. Bili mesajên hatibûn şevê, du mesajên ji girtigehan ji hatin xwendin, ku **Dursun Ali Kûçuk** û **İrfan Güler** ji girtigehên li Tirkîyê û Kurdistanê şîyan-dibûn. Mesajên herdu diliyên şer bi bal hatin guhdarî kirin û mesaja wan bo piroz kirina cejna Newrozê, bûn bingehek ji bo şahî û dilxweşiya hemû beşdaran. Şadimaniya piroz kirina cejna Newrozê bi govenda “**APO hate Hilwanê**” giha dawîya xwe.

Den Haag-Hollanda: Roja 1’ê Nîsanê cejna Newrozê li bajarê Den Haag piroz bû. Bêhtiri 1600 kes beşdar bûbûn. Hinde derdoran gili li ser piroz kirina cejna Newrozê kiribûn û polisên Hollandi ji, bi hiceta vê giliyê welatperwerên Kurdistanê aciz kirin û serî dan pikolîyên babêti. Polisan, bi hiceta “parastinê” demeke dirêj nehiştin, ku girsên gel derbasî eywana piroz kirinê bibin. Girsên gel ji li hemberê lîva polisan dest bi dirûşman kirin û wan protesto kirin. Bili hemû xebatên derxistina zehmetiyan, cejna Newrozê bi şahî hate piroz kirin.

Bernameya şevê bi silava biranina şehidan destpêkir. Wekê tê zanin roja 1’ê Gulanê, herweha sersaliya **Berxwedana Bagokê** ye. Li Den Haagê Newroz, di vê roja sersaliyê de hate piroz kirin. Bi vi awahi naveroka şadimaniya cejna Newrozê bêtir dewlemend bûbû. Di şevê de rêhevalekî, ku tevli Berxwedana Bagokê bûbû axiftinek çekir. Axiftina wi bersiva xwe bi çepikan û dirûşmeya “**Biji berxwedana me ya li Bagokê**” girt.

Di birê çandî yê bernameyê de pêşî koma stranan, xoşxaneyên şoreşgerî xwend. Paşê **Hozan Şiyar**, **Hozan Zinar**, **Hozan Seyidxan**, **Hozana Zozan**, **Hozan Xemgin**, **Koma Zilan** û **Koma Berxwedan** stranên berxwedanê xwendin. Bi şanoyekê ji Newroz û têkoşîna şoreşgerî hatin zimên.

Ali Haydar Kaytan, Dursun Ali Kûçuk, İrfan Güler, Yekitiya Rewşenbîrên Welatparêzên Kurdistan-YRWK, Yekitiya Xwendevanên Welatparêzên Kurdistan-YXWK ji bajarê Bochumê Almanya Rojava û rêkxistina bi navê EKİM, mesajên xwe gihandin şeva cejna Newrozê.

Şadimaniya Newrozê li Den Haagê ji destpêkê heya dawiyê bi şahî derbas bû û bi govenda “**APO hate Hilwanê**” dawi bû.

Hannover-Almanya Rojava: Şadimaniyêke piroz kirina cejna Newrozê ji li bajarê Hannoverê hatibû dirust kirin. Nêziki 2000 welatperwer û demokrat beşdari şeva Newrozê bûbûn.

Şadimani gelek zinde û bi bizmîti çebû. Ji sala par bêtir, şadiyêke gelek mezin di şeva Newrozê de hebû. Bi vi awahi û xurti piroz kirina cejna Newrozê, bû lêdanêke ku li derdorên dijmini keti.

Komên govendê ji gelek êrdimên Kurdistanê leyistokên folklorî pêşkêş kirin. Hozan û grubên mûzikê stranên gelêrî yên şoreşgerî xwendin. Axiftinêke ramyarî bi sê zimanan çebû û mane û pêwîstiya Newrozê, pêşveçûnên politîkî yên vê dawiyê di axiftinê de hatin nîrxandin.

Dilxwazên Toplumsal Kurtuluş, Av. Dev-Genç û TKP-B mesajên piştigiriyê gihandin cejna Newrozê.

Cejna berxwedanê Newroz, tevli govenda “**APO hate Hilwanê**” bi şahî û serbilindî dawi bû.

Braunschweig-Almanya Rojava: Li vi bajarê Almanya Rojava yê piçûk ku nêziki bajarê Hannoverê ye, roja 7’ê Adarê cejna Newrozê bi şadimaniyêkê hat piroz kirin û bêtirî 400 welatperwerên Kurdistanê û demokratên ji gelên din beşdar bûbûn. Gelek xwendevanên Filistinî û bêtirî 50 demokratên Almanî bi armanca hevkarî û piştigiriyê hatibûn cejna Newrozê. Newroz bi giyanêke internasyonalîst û şahî piroz bû.

Hozanên xwecih ên welatparêz helbest û stranên şoreşgerî û berxwedanê pêşkêş kirin. **Koma Amed** ji govendên Kurdî yên çê û xweş da temaşê kirin. Di şevê de, bi sê zimanan axiftinên konevani û rêzani ji çebûn. Herçûqasî cara yekemin bû, ku li vi bajarî Newroz dihat piroz kirin ji, cejna Newrozê bi şeweyêke xurt, serketî û çalakî derbas bû. Hemû beşdarên hatibûn şadimaniyê bi dilevîni û dilxweşî veşerîyan malên xwe. Bi lîva xwe şanî kirin, ku wê bîriya şadimaniyên vê nolê bikin.

Atina-Yewnanistan: Roja 5’ê Adarê cejna Newrozê li paytextê Yewnanistanê bajarê Atina piroz bû. Nêziki 300 kesan, beşdari şadimaniya cejna Newrozê bûbûn.

Bername bi koma stranan destpêkir, ku endamên komê tev bi cilên leşkerî bûn. Paşê **Koma Munzur** stranên berxwedanê xwend û şahî di nava beşdaran de gerand. Koma folklorî ji bi muman, ku agirê Newrozê tanin zimên, dest bi bernameya xwe kir û govendên babêti pêşkêş kir. Stranên **Hozan Armanç** şahiya piroziyê mezintir û zêdetir kirin. Axiftina konevani û helbesta “**Merheba Çiyayê Gabarê!**” bersivên xwe bi çepik û dirûşman girtin.

Dilxwazên SVP, THKP-C (Acilciler), TKP-B û Devrimci Kurtuluş ji, bi armanca hevkarîyê hatibûn şadimaniya cejna Newrozê. Mesajek ji, ji Partiya Komunîsta Yewnanîstan a Hundurî giha cejna Newrozê, ku 20 endamên komîteya navendî yên vê partiye imze kiribûn. Piştigiriya xwe ji bo Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistanê anibûn zimên. Bili van rêkxistinên dost, ku hevkarîya xwe danin holê, herweha gelek abukat, serleşkerên teqawut bûne, mamhosta û mihendisên Yewnani û gelek demokratên Yewnani yên din ji tevli şadimaniya cejna Newrozê bûn. Bili kêmasiye teknîkî, piroziya cejna Newrozê gelek bi şahî derbas bû.

Lozan-Swis: *Di şadimaniya cejna Newrozê ya li bajarê Lozan welatê Swis de Peymana Lozanê hat pirsyar kirin û mehkum kirin.*

Cejna Newrozê li vi bajarî roja 8’ê Nîsanî piroz bû û nêziki 4000 kes beşdari şevê bûbûn. 4000 mirov bi yek dengî bangin, ku **Peymana Lozanê** napejirînin, ku di sala 1923’an de bûbû

bingeha bêtir perçe kirina Kurdistanê. Di sala 1923’an de bi vê peymanê Kurdistan li ser maseyêke ameliyate hatibû razandin û perçe-perçe hatibû leva kirin. 4000 mirovî bi bangîna xwe eşkere kirin, ku ev peyman ne mafdar û meşrûye. Ji ber vê yekê cejna berxwedanê, şadimaniya Newrozê ya li bajarê Lozanê xwediyê pêwîstiyêke mezin û buha bû. Nexasim bili hemû keftûlaftên polisan, ev livbaziya girseyî nekari bê rawestandin.

Şeva berxwedanê Newroz, bi silava biranîna şehidan destpêkir. Komên stranan xoşxaneyên şoreşgerî xwendin. Komên folklorî, bi cilên xwe yên renga-reng gelek govendên netewî pêşkêş kirin. **Hozan Seyidxan**, koma mûzikê ji bajarê Zûrich, koma mûzikê ji bajarê Basel, **Hozan Xelil Xemgin**, **Hozan Xemgin** û **Koma Sefkan** a ji 18 kesan stranên gelêrî yên berxwedanê xwendin û bersiva xwe bi çepikan û dirûşmeyerên awazî girtin. Bi axiftina ramyarî pêwîstiya Newrozê û pêşveçûnên politîkî yên vê dawiyê hatin nîrxandin û li ser Peymana Lozanê ji wusa hat gotin:

«Vê rojê li vê derê, belê li Lozanê, em mezinahi û bilindhiya Newroza xwe piroz dikin. Bi vê livbaziya xwe ya dirokî, em destur nadin ku li Lozanê dirok xwe disa veşerîne...

Sal 1923; ji vê eywana şadimaniya me kilometreyek dûr, di navenda Lozanê de, welatê me Kurdistan razandin ser maseya kuştin û tune kirinê. Hêzên imperyalîst welatê me di nava xwe de kirin çar perçe. Kurdistanê ji nexşeya cihanê rakirin. Peymana Lozanê bazareke qirkirinê bû, zîncereke koletiyê bû ku avêtin mejiyê gelê me û gelê me pê girêdan, şûrek bû ku kirin dilê gelê me de. Lozan vê peymanê dirokê ya bi lanet û reş, mîna barekî ev bû 66 sal in li ser piştî xwe hildigire.

Hêzên imperyalîst, ji bona ku suçên xwe yên li Lozanê yên li dijî gelê me veşerînin, serî didin her babê komplot, provokasyon û eşişan li dijî hêza pêşengi ya gelê Kurdistanê, Partiya Karêrên Kurdistanê. Daku dirûşmeyerên me yên serxwebûn û azadiyê li vir neyin hildan, serî didin hemû leyistokan.

Belê, weke ku ew navenda fermana qirkirina gelê me dayî ne ev der be, weke ku kesên alîkariya dîktatoriyên faşîst û mêtînger ên dijminên gelê me dikin ne ew bin, weke ku piştigirên dîktatoriyên faşîst ên ku li welatê me Kurdistan çavên ciwan, kal, jin û zarokên me kor dikin û wan bi saxî didin ber agirî ne ew bin, dixwazin niha ji têkoşîna gelê me ya mafdar û bi heq terorîst şanî bikin.

Em dipirsin; kîne yên welatê me dihilweşînin, talan dikin û mirovên me qir dikin? Kîne yên gelê me yê ji 20 milyon mirovan înkâr dikin? Kîne yên ku welatê me yê ji sedhezaran km² ji dirokê û ji nexşeya cihanê radikin?

Ew navendên terorîzmê yên ku jin û zarokan bê cudahi bi girseyî qir dikin, ji hêla kî alîkarî û piştgirî distînin, ji aliye kî tîn şixulandin?

Pir eşkereye, ku ew navendên imperyalîst bi xwe ne...

Di şadimaniya piroz kirina cejna Newrozê li Lozanê de, dirûşmeyerên ku 4000 mirovan bangin, di vê avahiya ku di sala 1923’an de biryara perçe kirina welatê me têde hatibû dayin, çîngîni dan. Ev peyman bo perçe kirina welatê me, ku ji aliye kuştwar û xwinxwaran hatibû imze kirin, hat mehkum kirin. Dengê dirûşman li diwarên wê avahiyê ketin û bajarê Lozanê hejandîn. Êdî gelê Kurdistanê Newroza xwe li ser wê bingehe piroz dike, ku hikmê dirokê yê ne mafdar napejirîne û mehkum dike. Dirokê dî nikare xwe veşerîne û gelê me ji bi tu rengan nema destura vê yekê dide.

Gelek emdamên rojname, televîzyon û weşanên din hatibûn eywana şadimaniya li Lozanê. Gava pirozî berdewam

dikir, ji kanalê bi zimanê Frensî şadimani bi dirêjahî hat weşandin. Gelek rojname ji li ser şadimaniyê nûçe belav kirin.

Rêkxistinên bi navên EKİM û Av. Dev-Genç mesajên xwe gihandin cejna Newrozê.

Şadimaniya piroz kirina cejna Newrozê, bi şeweyêke gelek şadî, bi leyistina govenda “**APO hate Hilwanê**” ji aliye bi hezaran mirovan dawi bû. Govend bêtirî niv-saetê berdewam kir.

Bielefeld-Almanya Rojava: Roja 9’ê Adarê cejna Newrozê li bajarê Bielefeldê hat piroz kirin. Dora 1200 welatperwer beşdar bûbûn.

Bernameya şeva Newrozê bi silava biranîna şehidan destpêkir. Komên govendê yên ji bajarên Hannover, Celle û Frankfurtê leyistokên ji gelek êrdimên Kurdistanê yên babêti pêşkêş kirin. Ji aliye koma stranan ji xoşxaneyên şoreşgerî hatin xwendin. Komên mûzikê yên ji bajarên Münster, Frankfurt û Bielefeldê stranên şoreşgerî yên gelêrî xwendin. Bi şanoyekê ji jiyana malbateke welatperwer hate şanî kirin. Hunermendeka ji welatê Şîlî bi stranên xwe hevkarîya xwe dani holê. **Koma Berxwedan** ji bi stranên berxwedanê şahiya beşdaran eşkir.

A. Haydar Kaytan, Av. Dev-Genç, TKP-B, EKİM, Hozan Zamani û gelek rêkxistinên pêşverû yên ji gelek welatan mesajên xwe yên hevkarîyê gihandin cejna Newrozê. Hinde berpirsiyarên rêkxistinên pêşverû tevli cejnê bûbûn. Çar rojnameyên Almanî nûçe li ser şadimaniya cejna Newrozê belav kirin.

Piroziya Newrozê bi govend û kilama “**APO hate Hilwanê**” dawi bû.

Bili şadimaniyên li welatên li jorê me rêz kirine, li welatê **Saudî Erebistanê** jî li gelek bajarên, bi hezaran welatperwerên Kurdistanê cejna Newrozê, sembola yekîti û berxwedanê bi amade kirina şev û ciwanan piroz kirin. Bi piroz kirina cejna Newrozê girêdana xwe ya maddî û manevî bi têkoşîna rizgariya netewî re anin zimên.

Herweha li welatê **Avustralya** bajarê **Sidney** ji bi dirust kirina şadimaniyêkê cejna Newrozê hat piroz kirin. Di şeva şadimaniyê de bi çend zimanan axiftinên ramyarî hatin çekirin, li ser mane û pêwîstiya Newrozê hat rawestandin. Di şadimaniyê de birekî çandî ji hebû. Piroz kirina cejna Newrozê li Sidney, bi şahî bi ser ket.

Yekitiya Xwendevanên Welatparêzên Kurdistan cejna Newrozê li Moskow piroz kir

Roja 18’ê Adarê piştî xebateke mezin û amadekariyên xurt, cejna Newrozê, ku buye sembola serhildanê û azadiyê li dijî hêzên serdest, li Yekitiya Sovyet bajarê Moskow hate piroz kirin.

Berî ku bernameya şadimaniya Newrozê destpêbîke, eywan bi gelek dirûşmeyerên şoreşgerî, wêneyên şehidan û aşişan hat xemilandin. Herweha maseyek ji bi pirtûk û belavokên Partiyê hat zin kirin. Di singê eywanê de ala ERNK û dirûşmeya “**Biji serxwebûn û azadiya Kurdistan!**” hatin daleqandin.

Gelek mêhvanên ji gelên Sovyetî, welatperwer û hunermendên Kurd hatibûn vexwendî kirin. Ji bo şevê xwarinên Kurdî ji hatibûn amade kirin. Du belavok ji, yek bi Erebi û yek ji bi Rusî li ser Newrozê hatin çap kirin. Bi sedan hatin belav kirin û ji bo gelek bajarên Sovyetê hatin şîyandin, da li wan bajarên ji bîr belav kirin.

Bernameya şevê bi du naverokan hatibû amade kirin. Bername bi helbestên şoreşgerî yên li ser şehîdên Kurdis-

tanê û şehîdên tevgera rizgariyxwaz li cihanê destpêkir. Paşê axiftinên politîkî û disa helbest hatin pêşkêş kirin. Axiftin bi navê Yekitiya Xwendevanên Welatparêzên Kurdistan-YXWK li Yekitiya Sovyet hat çekirin. Axiftin bi kurtî l ser van pirsan bû: Newroz û piroz kirina cejna Newrozê ji aliye gelê Kurdistanê, bi gelemperî rewşa Kurdistanê û bi taybetî xebata şoreşgerî piştî 15’ê Tebaxê li bakurê Kurdistanê, diroka PKK û armancên PKK.

Li ser politikaya Yekitiya Sovyet li Rojhilata Navin ji hat rawestî û wusa hat gotin: “...Tu aşitî li Rojhilata Navin nabe, heya ku pîrsa gelê Kurdistanê neyê verisandin û Kurdistan negihe serxwebûn û azadiya xwe.” Axiftin bi dirûşmên şoreşgerî dawi bû.

Piştî axiftinê mesajek bi navê partiyên komunist li Rojhilata Navin û yek ji bi navê Yekitiya Giştî ya Xwendevanên Filistinê hatin xwendin.

Bername bi birê çandî berdewam kir. Gelek stranên şoreşgerî û berxwedanê hatin xwendin. Komeka mûzikê ji, ji bajarê Leningradê hatibû û şeva Newrozê bi şahî xemiland. Gava bernameya çandî berdewam dikir, filmekî video ji dihat şanî kirin. Film li ser jiyana pêşmergeyan bû. Serok APO di nava pêşmergeyan de diçû û dihat.

Şev bi xweşî bi ser ket û hemû mêhvanên hatibûn şadimaniyê bi dilxweşî veşerîyan.

Piştî şevê bi çend rojan grubên sporê hatin dawet kirin. Grupa sporê “Kamonda Kurdistan” ji bo cejna Newrozê leyistokên futbolê di nava komên sporê de amade kiribû. 12 grubên sporê tevli leyistokan bûn. Berî ku leyistok destpêbikin, endamekî YXWK axiftinêke li ser Newrozê çekir û paşê leyistok destpêkirin.

Li Yugoslavya cejna Newrozê piroz bû

Di vê salê de xwendevanên Kurd li Yugoslavya disa şadimaniyêke cejna Newrozê amade kirin û cejna xwe ya netewî bi dilekî germ û bi şahî piroz kirin. Şeva cejna Newrozê roja 29’ê Adarê çebû. Xwendevanên Kurd bi axiftin, helbest û stranên şoreşgerî bernameya xwe xemilandibûn. Bi dirûşmên berxwedanê yên ku mîna narinçokan di serê dijminan de dipeqin, şadimaniya xwe zin û dewlemend kiribûn.

Gelek dilxwazên ERNK, xwendevanên Kurd ên niştimanperwer û mêhvanên biyani beşdari şadimaniya cejna Newrozê bûbûn.

Şeva Newrozê bi silava ji bo şehîdên Kurdistanê û cihanê destpêkir. Dûv re bi zimanê Kurdî axiftinêke Newrozê hat pêşkêş kirin. Di axiftinê de bi kurtî wusa hat gotin: Cejna Newrozê li ba gelê Kurdistanê simbola berxwedanê ye, ku agirê wê di her salê de ji nuh ve tê pêxistin; bi destê Kawayê hemdemi rêheval Mazlum DOĞAN cejna Newrozê gihaye maneya xwe ya nûjen û serdemi; xebata gelê Kurdistanê bi taybetî li bakura rojavayê Kurdistanê di bin ala PKK, ERNK û ARGK de bi lez pêş ve diçe û gelê me li dijî mêtîngerên Tirkên faşîst xwe li dora rêberên xwe kom dike.

Di şeva Newrozê de gelek poster û wêneyên şehîdên Kurdistanê hatin daleqandin û belav kirin. Helbest û stranên şoreşgerî li ser têkoşîna Partiyê û şehidan hatin xwendin. Hinek weşanên Partiyê hatin belav kirin.

Herweha belavokeke bi sê zimanan ji, Yugoslavî, Kurdî û Erebi, hate belav kirin. Rojêkê piştî şeva Newrozê ji civinek hate çekirin. Di civinê de li ser pêwîstiya damezirandina şaxekî YXWK (Yekitiya Xwendevanên Welatparêzên Kurdistan) hat axiftin.

BERXWEDANA DI GIRTÎGEHÊN ALMANYA ROJAVA DE Û LIVBAZIYÊN HEVKARIYÊ LI EWRUPA

Destpêk di ripela dawî de

Împeryalizma Ewropî jî, mina dagirkeriya Tirkî ketiye nava gevzina hun-da kirina Kurdistanê û derxistina wê jî destê xwe û wê roj bi roj bêhtir bigewize jî. Di koletiya hezar salan de, gelê Kurdistanê tehni serxwebûn û azadiya xwe buye û lewma niha digihe welatê xwe û wê bigihe jî.

Gelê Kurdistanê xwediyê wê biryarê ye, ku bigihe serfiraziya xwe. Li Kurdistanê û li hemû deverên cihanê bê tirs dengê xwe bilind dike dibêje:

An welatekî serbixwê û azad an jî mirin!..

Piştî ku Kurdên politîkî yên li Almanya Rojava girtine dest bi greva xwebirçîhiştinê kirin, karker û xebatkarên li Ewropa jî dest bi liv û bizavê kirin. Her vê dirûsmê hildan û serî dan livbaziyan. Livbaziyan hevkarîyê yên karker û xebatkarên welatparêz, ku li gelek bajarên Ewropa pêkanine, li jêr in:

Frankfurt-Almanya Rojava: Roja 4'ê Nisanê 30 welatperwerên Kurd li pêşiya parlametoya Hessenê xwepêşdanek çekirin. Berpirsiyarên parlamentoyê sozdan, ku wê di civîna xwe ya 13'ê Nisanê de, daxwazan binin zimên. Ji aliyê din şiyandin pey polisan û polisan kotrola kesbûnê kirin. Paşê welatperweran jî pêşiya avahiya parlamentoyê dîr kirin.

Rojnameyên bi navên Rhein-Main Zeitung, Wiesbadener Tageblatt û Mainz Kurier hatin cihê buyerê û agahî jî welatperweran standin.

Her bi vê armancê, roja 19'ê Nisanê jî nêzîkî 40 welatperwerên Kurd avahiya DGB (Yekîtiya Sandikatên Almanî) vegirtin. Berpirsiyar daxwazan pejirandin û daxweyanîyê amade kirin û jî bo weşanan şiyandin. Daxweyanîyê ku wê di mitînga 1'ê Gulanê de li ser pirsê raweste.

Nürnberg-Almanya Rojava: Roja 4'ê Nisanê 30 welatperwerên Kurd radyoya Nürnberg vegirtin. Nêzîkî 10 Alman jî, jî bo piştigiriyê tevli livbaziye bûn. Livbazi du saetan berdewam kir. Belavokeka ku welatperweran amade kiribû, jî radyoyê hate xwendin. Herweha ev belavok, bi telefaksê jî bo balyozxaneyê Nikaragua, hemû weşan û televizyonên Almanî re jî hat şiyandin.

Roja 19'ê Nisanê jî 30 welatperwerên Kurd buroja rojnameya Nachrichten Zeitung vegirtin. Daxwazên welatperweran hatin bi cih anin. Lê di dawiyê de 40 polisan êriş anin ser welatperweran û 12 welatperwer jî bo demekê di bin çavan de girtin.

Hamburg-Almanya Rojava: Roja 4'ê Nisanê 60 dilxwazên ERNK avahiya Serokatiya Piskoposiyê Almanya Bakur vegirtin. Li ser daxwaza welatperweran, armancên livbaziye jî bo DPA (Ajansa Nûçeyên Almanya) hatin şiyandin. Telefon jî bo girtigeha Stammheim li bajarê Stuttgartê hat kirin û haydarî li ser rewşa Ali Haydar Kaytan hatin standin. Livbazi bêhtir 4 saetan berdewam kir û giha armancên xwe.

Rojnameya TAZ, livbaziye nola nûçeyekê belav kir.

Roja 8'ê Nisanê jî rêveçûnek li Hamburgê hat çekirin. Gelek belavok hatin belav kirin û di domana rêveçûnê de axiftîneke ramyarî jî hat çekirin. Rêveçûn jî aliyê Feyka Kurdistan-Hamburg û Dostên Gelê Kurd hatibû amade kirin.

Her bi vê armancê roja 19'ê Nisanê jî 46 welatperwerên Kurd avahiya DGB-Hamburg vergirtin. Daxwazên welatperweran hatin pejirandin. Bi teleksê jî bo hemû weşanan armanc hatin şiyandin. Herweha berpirsiyarên DGB soz-

dan, ku wê jî nêzik ve xwe bi rewşa Kurdên politîkî mijûl bikin û bikaranînen dij-demokrati bi diwari protesto bikin. Her di wê keliyê de komeka welatperweran jî avahiya SPD (Partiya Sosyal Demokrat) vegirtin.

Ajansa DPA û rojnameya Bild hatin cihê buyerê û haydarî standin.

Berlin-Almanya Rojava: Roja 4'ê Nisanê 20 piştigirtên ERNK buroja AL (Listeya Alternatîf) vegirtin. Berpirsiyarên AL liveka nebaş şanî kirin. Lê disa jî daxwazên welatperweran gihandin van sazi û rojnameyan: Balyozxaneyê Nikaragua, DPA, AP, Tagesspiegel, Radio 100, SFB, Springer, TAZ, Volksblatt, Der Spiegel, Tip, ZDF, Rias, Freizeit, Frankfurter Allgemeine, Frankfurter Rundschau, Süd-Deutsche Zeitung, Stern, Milliyet, Hürriyet û Tercüman. Livbazi 4 saetan doma.

Celle-Almanya Rojava: Roja 4'ê Nisanê 50 dilxwazên ERNK avahiya DGB vegirtin. Livbazi giha armancên xwe. Rojnameyêke bajarê Cellê li ser livbaziye nûçe belav kir.

Hannover-Almanya Rojava: 50 piştigirtên ERNK avahiya DGB jî bo sê saetan vegirtin. Li cihê livbaziye belavok hatin belav kirin. Panqart hatin vekirin û xoşxaneyên şoreşgerî hatin xwendin. Serokê DGB-Hannover Heinz H. Witte hevdişînekê bi welatperweran re çekir. Di encama hevdişînekê de armanc hatin pejirandin. Ev livbazi roja 19'ê Nisanê hatibû çekirin.

Köln-Almanya Rojava: Roja 4'ê Nisanê 70 dilxwazên ERNK buroja CDU (Partiya Fillehên Demokrat) vegirtin. Li ser daxwaza welatperweran ajansa DPA û rojnameya Kölner Stadtanzeiger hatin cihê livbaziye û haydarî girtin. Birê Tirkiyê radyoya WDR di nûçeyên êvarî de cih da livbaziye.

Roja 19'ê Nisanê 60 dilxwazên ERNK buroja Yekîtiya Abukatan vegirtin. Berpirsiyar di destpêkê de rewşeka nebaş danin holê û tehdîten xwe eşkere kirin. Hinde welatperwer zincir avêtin dest û lingên xwe. Ji ber liva bi biryar a welatperweran, berpirsiyar neçar man, ku daxwazan bi cih binin. Di encamê de hemû weşanên li bajarê Kölnê hatin cihê buyerê û daxweyanîyê birin. Ji bo weşanên li derveyî bajêr jî bi telefaksê daxweyanî hatin şiyandin. Livbazi bi şeweyêke baş bi ser ket.

Li kêleka hemû weşanên bajêr radyoya WDR-Birê Tirki, radyoya Hollanda-Birê Tirki livbazi weşandin.

Karlsruhe-Almanya Rojava: Roja 19'ê Nisanê abukatanê Kurdên politîkî yên li Almanya Rojava girti ne, civînekê bo rojnameyan çekirin. Di domana civînekê de 40 dilxwazên ERNK buroja Weşanên BNN vegirtin. Du berpirsiyarên welatperweran bi berpirsiyarên buroyê re peyivîn û armancan jî wan re eşkere kirin. Daxwaz hatin pejirandin. Berpirsiyarên BNN sozdan, ku ji bo

ditina girtiyan wê desturê jî berpirsiyar bixwazin. Livbazi 2 saetan berdewam kir û bi ser ket.

Abukatan di civîna xwe de hinde daxweyanî li ser pirsê çekirin. Der Spiegel, Stern, Baseler Zeitung û pênc nûçegihandkarên rojnameyan hatibûn civîna abukatan.

Bonn-Almanya Rojava: Roja 4'ê Nisanê 60 welatparêzên Kurdistanê buroja AI (Amnesty International) vegirtin. Berpirsiyarên AI pirsê gihandin navendê xwe yê li bajarê London welatê Îngiltere. Ji bo 7'ê mehê soza hevdişînekê dan. Lê roja hevdişînekê liveka gelek nebaş danin holê.

Roja 19'ê Nisanê jî 30 welatperwer buroja Yekîtiya Abukatan vegirtin. Berpirsiyar liveka nebaş li hemberê daxwazên welatperweran danin. Ji bo pejirandina daxwazan gotin, ku nikarin berpirsiyarî bigirin ser xwe. Gava welatperwer li ber xwe dan, wêça şiyandin dût polisan. Polisan pikolî û tehdîten xwe eşkere kirin. Di dawiyê de welatperwer jî avahiye derketin û bi riyên din, daxwazên xwe gihandin weşanan.

Ji bo 20 saziyên weşanî hatin şiyandin. 4 rojname hatin cihê livbaziye û wêne kişandin.

Paris-Fransa: Roja 3'ê Nisanê 60 dilxwazên ERNK xwestin buroja ajansa DPA vebigirin. Berpirsiyarên DPA deriyan venekirin. Welatperwer, li pêşiya avahiye panqart vekirin û daxwazên xwe dan bihîstandin. Levbaziye, paşê qulibandin rêveçûnekê û deng li awîra giştî kirin. Di domana rêveçûnê de bi hezaran belavokên bi Fransî hatin belavkirin.

Her bi vê armancê roja 19'ê Nisanê 70 dilxwazên ERNK li pêşiya buroja navendiya AFP (Ajansa Nûçeyên Fransî), rê jî bo trafikê (çuyin û hatina tomoşilan) jî bo sê saetan girtin. Rê bi zinciran hat girtin û trafik bi tevayî rawesti. Hinde welatperwer jî xwe bi zinciran girêdabûn. Di domana livbaziye de panqart hatin vekirin û belavok hatin belav kirin. Livbazi, bala bi hezaran mirovan kişand ser xwe. Gelek saziyên weşanan û endamên televizyonan livbazi şopandin. Gava polis xwest bi zorê dawî bi livbaziye bike, mirovên Fransî yên li derdore "yuh" jî bo polisan bangin. Ji ber êrişê polisan şer jî derket. Polisek û welatperwerek bi sivikî birindar ketin. Pênc welatperwer jî ji aliyê polisan hatin girtin. Rojê paşê disa hatin berdan.

Ajansa AFP livbaziye bi hemû saziyên weşanî yên cihanê da bihîstandin. Hemû radyoyên Fransî armancên livbaziye di nûçeyên xwe de çend caran dan belav kirin.

Stockholm-Swêd: Roja 4'ê Nisanê 30 dilxwazên ERNK buroja Lufthansa (Riyên Asmanî yên Almanya Rojava) vegirtin. Daxwazên welatperweran hatin pejirandin. Bi teleksê jî bo hikûmeta Almanya Rojava re hatin şiyandin. Welatperwer bi hinde endamên weşanan re hevdişî jî çekirin û bi belavkirina belavokên bi Kurdî û Swêdî armancên xwe dan bihîstandin.

Liege-Belçîka: Roja 4'ê Nisanê 30 dilxwazên ERNK avahiya balyozxaneyê (konsolosiyê) Almanya Rojava vegirtin. Daxwazên welatperweran hatin bi cih anin.

Televizyona RTBF û çend rojnameyên Belçîkî armancên livbaziye weşanên li livbazi dan bihîstandin. Livbazi 2 saetan berdewam kir û bi ser ket.

Wien (Viyan)-Avusturya: Roja 4'ê Nisanê 18 dilxwazên ERNK buroja Lufthansa vegirtin. Daxwazên welatperweran hatin pejirandin. Armancên livbaziye bi teleksê jî bo serekwezîrê Almanya Rojava Helmut Kohl hatin şiyandin. Di domana livbaziye de belavok jî hatin belav kirin.

Endamên weşanan û nûçegihandkarên televizyonan hatin cihê buyerê û haydarî standin. Televizyona Avusturya

filmeka livbaziye kişand. Rojnameyên Volksstimme û Kroner nûçe li ser libaziye belav kirin.

Her bi vê armancê roja 13'ê Nisanê jî 23 zarokên Kurdan ORF (Radyo û televizyona Avusturya) vegirtin. Livbazi bi şahî û nîzami derbas bû û bala gelek mirovan kişand ser xwe.

Livbazi saetek û niv doma. Televizyona Avusturya livbazi kişand filmê. Dora saet 17.00'an di bermameya "Mini-Zib" de livbaziye weşand. Livbazi bi çalakî bi ser ket.

Den Haag-Hollanda: Roja 4'ê Nisanê 40 welatparêzên Kurdistanê li pêşiya avahiya balyozxaneyê Almanya Rojava xwepêşdanekê çekirin. Welatperweran komiteyeka berpirsiyar jî xwe re saz kirin û hevdişînekê bi berpirsiyarên balyozxaneyê re çekirin. Di nava daxwazên welatperweran de avakirina komiteyêkê jî hebû, ku ev komite here Almanya Rojava û rewşa girtiyan jî nêzik ve bişopîne. Welatperwer derfetên vê yekê jî berpirsiyarî xwestin. Hemû daxwaz hatin pejirandin û jî bo hikûmeta Almanya Rojava re hatin şiyandin. Piştî du rojan konsolosê Almanî telefonî welatperweran kir û wusa got, "Ez bi berpirsiyarî re peyivim. Ez hin bûm, ku rewşa girtiyan baş e. Lê niha delîlê min e, ku komite di demeka kin de bikaribe here Almanya Rojava."

Livbazi bi şeweyeka jêhatî bi ser ket.

Strasbourg-Fransa: Roja 11'ê Nisanê 15 dilxwazên ERNK avahiya buroja Lufthansa vegirtin. Daxwazên welatperweran hatin bi cih anin. Armancên livbaziye bi teleksê jî bo Wezîneyeta Karên Hundurî ya Almanya Rojava hat şiyandin. Di domana livbaziye de gelek belavok hatin belavkirin. Du nûçegihandkar hatin cihê buyerê û haydarî li ser armancên livbaziye standin.

Karker û xebatkarên Kurd ên welatperwer, di eynî rojan de, bi vî awahî xwe li gelek bajarên Ewropî tevgerandin û livbaziyan protestoyê hildan.

Di encamê de, bala awîra gelemperî xweş li ser pirsê hat kişandin û gelek hevkarî û şeweyên piştigirtinê xwe şanî kirin. Welatperwerên Kurd li Ewropa dengê xwe bi xurtî hildan û deng li saziyên weşanan kirin. Bi rîya weşanan dan xweya kirin, ku tu kes û tu hêz nikarin têkoşîna serxwebûn û azadiya Kurdistanê rawestînin, ji ber ku ev doz, dozeke herî mafdar û dadiye. Herweha bangin, ku pêşengê gelê Kurdistanê PKK, hêzeke mafdar û dadiye. Ev livbaziyan dordîreh ên welatparêzên Kurdistanê li Ewropa, şanî kirin, ku hêzên împeryalist ne xwediyê wê hîme û qudrê ne, ku karibin têkoşîna rizgarîya netewî ya mafdar û dadi pirsyar bikin û gunehkar şanî bikin.

Li Almanya Rojava bajarê Stuttgartê operasyona polisan

Li bajarê Stuttgartê polisên Almanya Rojava şeva 18'ê Nisanê êrişê komeleya demokratîk a girseyî ya welatparêzên Kurdistanê kirin û hemû deriyan şikê-nandin. Ketin hundurê komele û bi huri her deran seh kirin. Dest danin ser materyalên komele yên nivîsî. Hiceta şanî kirin jî ev bû: Di komele de çek, esrar, heroyîn ûh.w. hene!

Bili komele, xaniyên hinde welatparêzan jî li Stuttgartê bûn hedefên operasyonên bê destur ên polisan. Deriyên xaniyan jî hatin şikê-nandin. Polisan di domana gerîna xwe de, tiştên malan û gelek tiştên şexsî jî hevûdu belavkirin û giştan pekandin derdore xwe, avêtin rastê. Bili van bikaranînen dij-demokratîkî yên li dîji welatperweran, herweha polisan welatperweran tehdîd jî kirin. Polisên Almanya Rojava di dema

operasyonên xwe digotin, "Hun piştigirîya Ali Haydar Kaytan dikin, hun hevkarîya wî dikin" û bi wî awahî dixwestin. welatparêzan bitirsînin. Ji welatperweran dixwestin, ku tevgera piştigiriyê bilind nekin.

Ev liva dewleta Almanya Rojava ya li dîji welatparêzên Kurdistanê, wan idîdayên sexte bi tevayî derewkar dardixine. Ev dewleta împeryalist, ku dibêje, "Em ne li dîji gelê Kurdistanê û têkoşîna wî geli ne" dest diavêje sextekariyên herî mezin û bi bikaranînen xwe yên bê maf û dij-demokratîkî, çiqasî dikeve tengezariyê hevqasî jî nûçîkê xwe yê rast şanî dike. Împeryalizma Almanya Rojava çî bike bila bike, wê nekaribe gelê Kurdistanê jî PKK qutbike û ew armanc jî bo tenê hiştina PKK, wê bi fiyasko dawî bibe.

BIJÎ YEK GULAN, CEJNA KARKER Û XEBATKARAN

Destpêk di ripela dawî de

dixwaze vê cejnê qedexê bike. Li hemberê vê daxwazê ji karker naxwazin min berê bê deng bimin. Girsên gel dixwazên mafên xwe yê dadi û zagonî di karvaniyê de bibin û bijin.

Baş te zanin, ku polisen faşist berî Yekê Gulanê bi gelek rojan, amadekariyê ji bo qirkirinê birêve dibiran. Polisan bi amana kuştinê reşandin ser livbazîkan, ev ji rûçikê polisan e rast ronahi dîke. Polisen faşist ji serî heya bini, ji bo qirkirinê xwe amade kiribûn. Ji ber ku livbazîkar hişyar xwe tevgirandin û li hemberê polisan xwe parastin, qirkirineke mezintir rawestand.

Piroz kirina Yekê Gulanê di qadan de hoyên pêşveçûna tevgera şoreşger û demokrat a Tirkîyê, mezintir dîke. Bili hemû tehditan karker, xwendevan û mirovên pêşveçûyî ji bo mafên demokratîkî û sendîkatî, xebata xwe ya xurt dilezînin. Roja Yekê Gulanê derdikevin qadan û vê xebata xwe berdewam dikin. Ev gîşt şanî me dikin, ku ew tîrsa girsan hêdî-hêdî xweş dişîke û perçe

dibe. Girsên gel êdî wê rewşa pasîfîkasyonê napejirînin, ku cuntaya faşist ji salan vir ve bi qirkirinan, pikolîyan û hingavtînan serdest kiribû. Karker û xwendevan bi têkoşîna xwe, berdewamkirina vê rewşê radiwestînin.

Pêşveçûna tevgera girseyî bi vê nolê, cesareta ji bo piroz kirina cejna Yekê Gulanê ku ji salan vir ve qedexê bû, pêşveçûnê herî pêwîst in. Di pêşveçûnê de posîdeyên serrast (direkt) ên têkoşîna rizgariya netewî hene, ku li Kurdistanê di bin pêşengîya PKK de tê bilind kirin. Herweha karkerên Kurd ên ku tevli çîna karkerên Tirkîyê derdikevin qadên Yekê Gulanê, ji bo pêşveçûna tevgera şoreşgerî li Tirkîyê, hevkarî û alîkariya karvanî datînin holê. Bi vî awahî têkoşîna, ku PKK bilind dîke, di pêşveçûna tevgera şoreşgerî li Tirkîyê de, rîst û roleka bîngehin dileyîze. Pîştî qadên derveçûna Yekê Gulanê de hatin hildan û dirûşmêyên hatin bangin. Nîmûneyên berçavî ne ji bo vê alîkarî û hevkarîyê.

Bangekî Marks û Lenin heye dibêje,

“Karkerên hemû welatan û gelên bindest xwe bikin yek!” Roja Yekê Gulanê proletaryayên Tirkîyê û Kurdistanê bi bersîveka xwedî-naverok, bi dirûşmêyên hevpare bersîva vê bangê di qadan de dan. Roja yekîti, hevkarî û têkoşîna çîna karkeran bi şeweyekê li vê gîyanê lihevhati, carek din hat piroz kirin. Ev serpêhatin di biryarîya şoreşgeran de, ku meşîyan qada Yekê Gulanê û sohriya xwina hati rijandin de, hat berdewam kirin.

Çîna karkerên Kurdistanê û Tirkîyê, ku xwe gîhandina yekîtiya têkoşîneke vê nolê, wê li hemberê faşîzma 12'ê Elûnê têkoşîna xwe bilind bikin û wê rojê Yekê Gulanê yê azad biafirînin.

LI TIRKIYÊ YEKÊ GULANÊ

Pîştî ku Yekê Gulanê ji hêla Înternasyonalîzma Duwemin nola rojekî navnetewan hat pejirandin pêve, roja Yekê Gulanê xwe xîst rojenîna çîna karkerên Tirkîyê ji. Weke çîna karkerên hemû cihanê, çîna karkerên Tirkîyê ji dest bi xebatê kir, ku Yekê Gulanê piroz bike.

Cejna Yekê Gulanê pêşemîn car li Tirkîyê, di dema Împaratoriya Osmani de hat piroz kirin. Civînan Yekê Gulanê pêşemîn car li bajarê Selanîk (niha li Yewnanîstanê) hatin amade kirin. Lê ev pirozî, ji komên teng derbas nedibûn û nedigihan piroziyêke girseyî. Herçiqasî hingê bajarê Selanîk tevli axa Împaratoriya Osmani ji bû, di rastîniyê de tevli tixûbên Balkanê bû. Ji ber vê yekê piroziyê cejna Yekê Gulanê di wê demê de, bi tîkîliya komên piçûk tenê diman.

Piroziyê Yekê Gulanê yê pêşemîn, ku mirov bibêje bi şeweyekê baş derbas bûn û bo çîna karkerên Tirkîyê pêwîtiyêke mezin danin holê, di sala 1920'an de li bajarê Stanbolê çebûn. Di salên 1921, 1922 û 1923'an de cejna Yekê Gulanê, bi xebatên Firkaya Sosyalîst a Tirkîyê hat piroz kirin. Karkerên Tirkîyê tevli xoşxaneyî (marşa) Înternasyonal cejna Yekê Gulanê piroz kirin. Rêxistinên bi naven Îttîhada Beynel-

milel a Karkeran, Firkaya Sosyal Demokrat, Firkaya Sosyal Demokrat a Ermenîyan û Firkaya Karkeran û Sosyalîstan a Tirkîyê û hinde yekîtiyên destkaran (esnafan) ji tevli piroziyê Yekê Gulanê bûn.

Di sala 1924'ê de bi hiceta, ku berpirsiyarên Firkaya Sosyalîst a Karker û Gundîyan, belavokeka Yekê Gulanê belav kiribûn, hatin girtin. Cejna Yekê Gulanê bi xebatên Yekîtiya Umûmî ya Ameleyan hat piroz kirin. Ji vê salê pêve gelek zehmetî û diwar li pêşîya piroz kirina cejna Yekê Gulanê hatin avakirin û risandin. Cemiyeta Tealî ya Ameleyan, ku di sala 1924'ê de hatibû damezirandin, ji bo piroz kirina Yekê Gulanê, di sala 1925'an de hinde xwepêşdan amade kir. Miduriyeta polisan şîyand pey berpirsiyarên komelê û ji wan re gotin, ku destur bo piroziyê nîne. Di salên paşê de pikolî bi diwarî berdewam kirin. Piroziya cejna Yekê Gulanê li Tirkîyê ya dawî, di sala 1927'ê de çebû.

Di vê salê de, di meha cotmehê de, dewlet dest dani ser defter û dokumanên Cemiyeta Tealî ya Ameleyan. Ji wê mîjuyê pêve êdî gelek kêr mirov dibîne, ku cejna Yekê Gulanê li Tirkîyê hatiye piroz kirin. Herçiqasî hinde pî-

rozî paşê ji çebûne, ev ne hevqasî giring derbas bûne. Pîştî gelek salan piroziya girseyî ya mezintir, di sala 1976'ê de çebû. Yanê pîştî 49 salan cara yekemîn di sala 1976'ê de cejna Yekê Gulanê bi şeweyekê girseyî piroz bû.

Piroziya Yekê Gulanê di sala 1977'ê de, nola Yekê Gulana Xwînî derbasî dirokê bû. Di sala 1977'ê de karkeran xwe di qada Yekê Gulanê de kom kirin. Polisan êrişêke çekdari anîn ser karkeran. Di encama êrişê de nêzîkî 40 karker hatin kuştin. Bi sedan karker birindar ketin û bi sedan ji hatin girtin. Yek Gulana 1978'ê ji bi girseyî hat piroz kirin.

Di sala 1979'ê de piroziyê Yekê Gulanê ji aliyê girêdana awarte (îdarîya orfî) hatin qedexê kirin. Lê disa ji li gelek deran xwepêşdan û livbazî çebûn. Pîştî ku cuntaya 12'ê Elûnê ya faşîst dest dani ser rejîmê, piroziyê Yekê Gulanê ji bi tevayî hatin qedexê kirin. Ji roja 12'ê Elûnê heya niha cara yekemîn vê salê, cejna Yekê Gulanê hat piroz kirin. Vê salê ji cejna Yekê Gulanê hatibû qedexê kirin. Lê disa ji roja Yekê Gulanê cejn bi girseyî hat piroz kirin. Pêşemîn li bajarê Stabolê bi hezaran karker û xwendevan derketin qadên bajaran, ji bo piroz kirina cejna Yekê Gulanê.

ÇIYE YEKÊ GULANÊ?

“Heke em bîr darvekirin ne ji ber ku em kuştwar in, ji ber ku em sosyalîst in em bîr darvekirin.” Ev gotin ji devê pêşengên karkeran derketine, ku ji ber roja Yekê Gulanê li bajarê Şîkago li Emerîka hatine darvekirin. Albert Parsons, August Spies, Adolf Fischer û George Engel roja 11'ê Mijdarê 1887'ê hatin darvekirin. Berî ku cellad bîrî derbasê seriyê wan bike, van gotinên li jor ji devên xwe derxistin.

Roja Yekê Gulanê sala 1886'ê karkerên bajarê Şîkago ji bo daxwaza “**di rojê de heşt saet kar**” derketin qadan. Karker dixwestin, ku hoyên jiyandê bîrî baş kirin. Di wan salan de ger li Emerîka û ger ji li Ewropa, hoyên jiyana karkeran gelek ne baş bûn. Karker di rojê de 15 saetan dixebitîn. Ji bo vî kare xwe ji gelek hindik dirav (pere) digirtin. Hoyên xebatê pîr ne baş bûn. Bîrçûbûn jiyana karkeran kiribû nava rewşekê, ku êdî nedikarî bê debar kirin. Karker, ji bo kinkirina saetan xebatê, başkirina hoyên xebatê û daxwaza zêdekirina diravan dest bi livbaziyê tûnd û berfîreh kirin.

Xwepêşdan û livbaziyê karkeran, ku li Emerîka bi daxwaza “**di rojê de heşt saet kar**” destpêkiribûn, pêşveçûnêke mezin derxistin holê. Roja Yekê Gulanê bi hezaran karker xwepêşdanekê diûst kirin. Polisan êriş anîn ser xwepêşdanê. Polisan bi çek û narinçokan (bombeyan) êrişî karkeran kirin. Ber û gulleyan barandin ser karkeran. Bi yek carê hemû kolan û zîkakên bajarê Şîkago rasti liv û tevgereke mezin bûn. Karker, jin û zarok man di bin barana ber û gulleyan de. Kolanên Şîkago bi xwina karkeran sor û rengin bûn.

Ev buyer di sala 1886'ê de çebû. Ev buyer êrişêke xwintirîn û diwartirîn bû, ku burjuwazî bîrîbî ser karkeran. Burjuwazî ji bo rawestandîna tevgera karkeran, ku roj bi roj bilindtir dibû, serî dida êrişên vê nolê. Êrişî bi xwînî, ku roja Yekê Gulanê li bajarê Şîkago bikarhatibû, êrişêke herî hovtirîn û diwartirîn bû.

Burjuwazî tenê bi reşandîna ser karkeran di kolanên de tîr nebû. Pêşengên karkeran ji da girtin. Pênc pêşengên karkeran Albert Parsons, August Spies, Adolf Fischer, George Engel û Louis Lingg her di wê rojê de hatin girtin. Cezaya darvekirinê ya li dijî çar pêşengên karkeran roja 11'ê Mijdarê sala 1887'ê hat bi cih anîn. Louis Lingg di hucre de hat kuştin. Ruyê wî bi dinamîtan perçe kirin û wusa kuştin.

Burjuwaziya Emerîka ji alîkî xwina karkeran da rijandin, ji aliyê din ji pêşengên karkeran da kuştin û bi vî awahî karkeran bê pêşeng hişt. Pîştî Yekê Gulana Xwînî, terora li dijî karkeran nesekîni. Teror gihişt koçberên xwe yê bilindtir û gelek bi hovi. Lê teviya proletaryayê cihanê xwedî li daxwaza çîna karkerên Emerîka ya ji bo “**di rojê de heşt saet kar**” derket û hevkarîya xwe bi xurtî bilind kir. Li hemberê êrişên burjuwazî him li Emerîka û him ji di navnetewan de hevkarîya tevgera karkeran bilind bû.

Federasyona Karkeran li Emerîka di sala 1888'ê de civînek çekir. Biryar girt, ku heya “**di rojê de heşt saet kar**” neyê pejirandin, di roja Yekê Gulana her salê de greveke karberdanê ya gelemperî (gîşteyî) bê çekirin. Rêxistinên karkeran ên li Almanyayê, Belçîkayê, Frensê û Îngîlîterê ji xwe tevli vê biryarê kirin. Di Kongreya Yekemîn a Înternasyonal Duwemin de, ku xwe li bajarê Parîsê welatê Frensê civandibû, biryar hat dayin, ku mîjuya Yekê Gulanê ya sala 1890'ê bibe rojekê xwepêşdanê navnetewan. Ev Biryar hat pejirandin. Bi vî biryara Înternasyonal Duwemin xwepêşdanê gelek mezin û bi şahî hatin diûst kirin. Ji ber gelek xurt derbasbûna Yekê Gulanê, Înternasyonal Duwemin di Konreya xwe ya Duwemin de, di sala 1891'ê de biryar girt, ku Yekê Gulanê hersalê nola cejnêkê bê piroz kirin. Pîştî vê biryarê Yekê Gulanê, hersalê mina

roja yekîti, hevkarî û têkoşînê hat piroz kirin û bû serpêhatînek ji bo çîna karkeran.

Hersalê gelek zehmetî hatin birêve birin û ketin pêşîya piroziyê Yekê Gulanê. Têvgera çîna karkerên cihanê di encama têkoşîna li hemberê burjuwazî de giha derfeta piroz kirina Yekê Gulanê bi şeweyekê berfîreh. Niha li 116 welatên cihanê Yekê Gulanê bi şeweyekê fermî tê piroz kirin. Lê li Tirkîyê û Kurdistanê, ku di bin hikmeta cuntaya faşîst a 12'ê Elûnê de ne, piroz kirina Yekê Gulanê qedexeye. Kesên xwestin Yekê Gulanê piroz bikin, rasti êrişên polisan bûn. Polisan êriş anîn ser karkeran û qirkirineke bikaranîn. Piroz kirina Yekê Gulanê bi azadî, tenê bi serfiraziya têkoşîna şoreşgerî bi derfet û mimkin e.

LI KURDISTANÊ YEKÊ GULANÊ

Destpêka piroziyê Yekê Gulanê bi naveroka xwe li Kurdistanê û destpêka xwepêşdanê Yekê Gulanê li Kurdistanê, xwe dirêjî rojê avêtina bîngehên damezirandîna Partiya me PKK dikin. Piroziyê Yekê Gulanê li Kurdistanê yê pêşemîn bi civîn û xwepêşdanê ciwanên xwendevan û bîrên karkeran çebûn.

Pîştî ku PKK bû Partiyekê girseyî, taybetiyê girseyî yê piroziyê Yekê Gulanê ji pêşve çûn. Di salên 1978, 1979 û 1980'an de Yekê Gulanê bi civînan berfîreh, xwepêşdanê girseyî, livbaziyê çekdari û belavkirina belavokan hat piroz kirin. Têkoşîna me ya

rizgariya netewî cara dawî di sala 1980'ê de berî, ku cuntaya faşîst bê serkar, bi şeweyekê girseyî Yekê Gulanê piroz kiribû.

Pîştî 12'ê Elûnê Partiya me PKK Yekê Gulanê, bi şeweya ji derveyî welat veşerîna ser axa welat, bilindkirina hilpişkîna vergerîna welat, piroz kir. Di sala 1982'ê de roja Yekê Gulanê, Sekreterê Gelemperîya PKK rêheval Abdullah Ocalan konferansêkê çekir. Di konferansê de hedefên ji bo ji nuh ve bilindkirina berxwedanê li Kurdistanê, carek din ronahî kir. Konferans, carek din perspektîfê berê xwe daniya welat,

ronahî û zelal kir.

Bi destpêka Hilpişkîna 15'ê Tebaxê di sala 1984'ê de li Kurdistanê Yekê Gulanê, bi şeweya bilindkirina têkoşîna rizgariya netewî li dijî dagirkerîya Tirk a faşîst, tê piroz kirin. Livbaziyê dorfirêh en roja Yekê Gulanê di sala 1989'ê de, ku li Kurdistanê birêve ketin, bo giyana têkoşîna Yekê Gulanê di şexsiyeta çîna karkerên Kurdistanê de, bûn nûnerîyeka rind û pêşketî. Di têkoşîna afirandin û avakirina Kurdistanê serbixwe û azad de cejna Yekê Gulanê ji, bi hilpişkinê domanên nuh wê bi berdewamî bê piroz kirin. ■

Êriş çûn ser şoreşgerên dili yên ku di girtîgeha Nazîllî de greva xwebirçîhiştinê bilind kiribûn

- Polis, cendirme û gardiyanan êriş birin ser koxuşên girtiyan. Diliyên şer dan ber lêdanê. Girtiyeş şoreşger ji bersiva êrişê dan. Di encamê de 27 şoreşgerên dili birindar ketin.

Metingerên Tirk ên faşist, xwestin di girtîgeha Nazîllî de, disa “Fermana Yekê Tebaxê” bikarbinin. Ji ber vê yekê tevli girtiyeş endamên PKK, hemû girtiyeş şoreşger dest bi grevêka xwebirçîhiştinê kirin. Grevê xwebirçîhiştinê ji hêla 33 diliyên şoreşger hat rakirin. Berpirsiyareş girtîgehê rast û rast bi fermana weziriyetê, erîş birin ser şoreşgerên di berxwedana xwebirçîhiştinê de bûn.

Girtiyeş şoreşger ji bo van daxwazên li jêr dest bi berxwedanê kiribûn:

- Serbestkirina rojnameyan, kovaran û weşanên din, ku ji aliyê mehkemê hatine qedexê kirin.
- Dayîna desturê anîna xwarinê ji derveyî girtîgehê.
- Dayîna desturê ji bo hevdişinê di nava koxuşan de.
- Serbestkirina radyo û teypan di hemu koxuşan de.
- Rakirina politikaya izolasyonê (tec-ritê) ya li ser koxuşa jinan.
- Dayîna desturê ji bo pijandina xwarinê di mitbexê de.
- Dayîna desturê ji bo girtiyan, daku di hemû demên hevdişinê de bikaribin bi merivên xwe yê ji reza sewemîn ji biaxîfin.
- Dayîna desturê ji bo girtiyan, daku karibin ihtiyacên xwe ji kantîne bikirin.
- Vegerandina hemû tiştên girtiyan ên ku berî niha dest li ser wan hatibû

danin.

- Serbestkirina ocaxên pijandine di nava koxuşan de.
- Dawî anîna bi cezayê ji ber greva xwebirçîhiştinê tîn dayin.

Piştî ku greva xwebirçîhiştinê dest-pekiri, berpirsiyareş girtîgehê ji dest bi hazîriyên xwe kirin, da erîş bibin ser girtiyan. Heya roja 26’ê Nisanê, girti hevdişin bi berpirsiyareş girtîgehê re çekirin, daku daxwaz bîn pejiwandin. Lê berpirsiyareş girtîgehê hin di dest-peke de bingeha lihevhatinekê ji holê rakirin. Ji alîki amadekariyên xwe kirin, da erîş bibin ser koxuşan, ji aliyê din ji xebitin ku girtiyeş şoreşger bitirsînin.

Ji ber ku girtiyeş şoreşger ketibûn bin tehdîta erîşêke tazî, di koxuşan xwe de barikatan ji bo parastina xwe danin. Deriyan ji piştê ve bi ranzayên xwe asê kirin û xwestin erîşan bi vî rengî rawestînin. Berpirsiyareş xwîn-xwar û çav-sor, cendirman û polîsan erîşî girtiyeş şoreşger kirin. Bombeyên hestîrên çavan, jop û dar hatin bikaranîn. 27 girti birindar ketin. Diliyên şoreşger ji bi armanca parastina xwe, li heinberê wan rabûn. Di encama vê berxwedanê de 18 polis û cendirmeyên metîngeran ji birindar ketin. Berpirsiyareş girtîgehê paşê, bê ku girtiyan şanî bijîjkan (dox-toran) bikin, wan xistin hucreyan.

Rejîma faşist bi polis û cendirmen xwe erîşî girtiyan dike û bersiva da-

xwazên mirovî yê dîliyên şoreşger bi vî awahî dide. Eşkereye ku rejîma faşist, wusa dixwaze bikaranînen xwe yê derî-mirovahi mafdar şanî bike. Sawciyê Nazîllî Unal Şeref Mollaoxlu, da-xweyanîyek çekir û xwest vê erîşa nîzmu weke ku mafê wan be, şanî bike. Wusa got: “Tiştên ku girti dixwazîn, bi Fermana Yekê Tebaxê hatine qedexê kirin. Ev der ne cihê bazare ye. Em ne saziya weziriyeta adaletê ne. Çi di fermanê de hatibe nivîsandin, em wê bi cih tinin.” Bi wan gotînen xwe Mollaoxlu eşkere dike, ku dixwazîn bikaranînen xwe bi şeweyêke berdewamî serdest bikin.

Berpirsiyareş girtîgehê, bi erîşa xwe ya li dijî diliyan ji tîr nebûn. Weke ku şoreşger ji buyeran berpirsiyar bin, daweyek li dijî wan vekirin. Berpirsiyareş girtîgehê 27 girtiyan kirin di hucreyan de, ji ber “rabûna li hemberê memurên berpirsiyar” daweyêke nuh li dijî girtiyan dan destpêkirin. Herweha mafê hevdişinê ji hat rakirin. Destur nedan, ku girti merivên xwe bibînin. Bîrîyar hatîye girtin, ku roja cejnê ji destur nebe ji bo hevdişinê. Ev buyereş wê dawiyê nîmûneyên wusa ne, ku ruçîkê rast e rejîma faşist xweş ronahî dikin. Bangêşî û qir-qîrên demokrasîye yê tîn hildan, disa derkete holê, ku tenê bi dev in. Pîr eşkere zelal bû, ka demokrasîyeke çawa dixwazîn bikin taybetîya xwe.

Di daweya PKK a koma Cizîra Botan de 14 kes hatin berdan

Roja 20. Nisanê 1989’ê daweya PKK a koma Cizîra Botan li bajarê Amedê destpêkir. Gişt bi hev re 23 welatperwer ji vê daweyê tîn pîrsyar kirin.

Ji ber sedema xwendina şaxên weşanî ye PKK, alîkariya û piştgiriya PKK, metînger van welatperweran derxistin pêşîya dadgehên xwe. Pîrsyari roja 20’ê Nisanê li pêşîya dadgehê destpêkir. Di roja yekemîn de birara berdana 13 kesan hat dayin. Piştî ve biryarê, hejmarê welatperwerên ku di koma Cizîra Botan de tîn pîrsyar kirin, dakete 7 kesan.

Bi destpêka sala nuh, têkoşîna me ya rizgariya netewî li Cizîra Botan û derdorên Cizîra Botan pêşveçûneke mezîn şanî kiribu. Ji bo rawestandina ve pêşveçûnê dagirker, berê xwe dabûn girsên gel û dest bi girtinê dorfirêh kiribûn. Bi sedan mirovên me ji ledan û higavînan hatin derbas kirin. Piştî tirsandinê,

piraniya mirovên hatibûn girtin, disa hatibûn berdan. Kesên mabûn, ji ber tewanên nola xwendina weşanên PKK û belavkirina wan, alîkari û hevkarîya PKK wan dabûn nehkeme. Bi vî awahî metînger dixwestin rawestînin, da têkoşîna me ya rizgariya netewî xwe negihîne girsên gel û nebe tevgerêke girseyî.

Li hemberê van erîşên metîngeran, welatparêzên Kurdistanê liveka bi biryarî danin holê û erîşên wan di avê de birin.

Di vê daweya dawiyê de ji, welatparêz biryara xwe bi ronahî danin holê û doza xwe ya bi rûmet bi meranî parastin.

Navê welatperwerên ku roja 20’ê Nisanê hatine berdan, ev in: Nurettin Bingol, M. Selim Manak, Şehime Seyhan, Mustafa Çetin, Şukrî Demirtaş, İsmail Aslan, Abdullah Aydın, Abdullah Tekes, Süleyman Tekes, Şexmus Aydoxan, Sabri Oner, Tahir Aktürk, Halil Akgül û Bedrettin Akgül.

RÊVEÇÛNEK LI STANBOLÊ

Biqasî 200 xwendevanên Zanîngeha Stanbolê, ji bo protestokirina politikaya pikolî û mişxetêkirne ya li dijî gele Kurdistanê û bikaranîn faşist, rêveçûneke diîrust kirin. Ev livbazi roja 21’ê Nisanê çebû. Xwendevanên ku panqartên piştgiriya têkoşîna serxwebûn û azadiya Kurdistanê hildabûn, di domana rêveçûna xwe de diîrûşme bangin û li ser diwaran gelek diîrûşme nivîsandin. Hevkariya têkoşîna gele Kurdistanê bili hemû enşên faşist bi xurtî bilind dibe.

Bireke Geliya (Kehniya) Kasaban hat vekirin HOVÎTIYA MÊTINGERÊN TIRK RONAHÎ BÛ

Roja 23’ê Nisanê hinde kolandin di Geliya Kasaban de çebûn, ku ev der, wekê zîbilxaneyê belediya bajarê Sêrtê te bikaranîn. Di encamê de çar cesed hatin peyda kirin. Heya niha nehatiye daxweyanî kirin, ku ev cesedên kî ne. Lê li şûna vê, sawciyê bajarê Sêrtê daxweyanîkir, ku êdî xebata kolandinê wê bê sekinandin.

Piştî ku di rojnameyan de hat belav kirin, cesedên militan û têkoşerên PKK ên di şer de û bi îşkencê tîn kuştin, diavêjin Geliya Kasaban, dagirkerên hov neçar man, ku destur bidin xebatên kolanê u gerina li pey cesedên di vir de. Dagirkerên hov pêşî daxweyan kirin, ku tu cesed li vir nehatine avêtin. Xwestin rastiyan bin av bikin û iddiayan derew şanî bikin. Paşê waliyê êrdimê pejiwand, ku çar cesedan avêtine Geliya Kasaban û cesedên çar şervanan di zîbilxaneyê belediya bajarê Sêrtê de ne.

Di encama protestoyên awîra gelemperî yê diîwar de, dagirkerên Tirk ên faşist neçar man, ku Geliya Kasaban vekin û kolandinan bidin destpêkirin.

Lê ji aliyê din ji gelek keferat dikiran ji bo weşartin û niximandina suc û gunehên xwe. Berî xebatên kolandinê destpêbikin, waliyê êrdimê mecbur ma, ku daxweyan bike, sê cesed ji Geliya Kasaban berî hingê hatine derxistin. Lê metînger bi van kirînen xwe ji neman, xwestin xebatên kolandinê dereng bi-hêlin, da buyer di demê de bê ji bir kirin.

Bili hemû keftûlaflên ji bo weşartin û niximandina buyereş û bili ku roja cejna 23’ê Nisanê destur dan xebatên kolandinê ji, disa ji dagirkerên Tirk ê faşist nekarin hovîtiya xwe biniximînin û diîz bihelin. Di kolandinên pêşemîn de çar cesed hatin derxistin. Sawciyê Sêrtê nekari veşere, ku cesed hatine peyda kirin. Bi fermanêke ku ji banî ve ji wî re hati, daxweyan kir, ku kolandin u gerin nema berdewam dikin. Bi vî awahî metînger dixwazîn rawestînin, da behtir cesed ji Geliya Kasaban kifş û eşkere nebin.

Li birekî piçûk ji Geliya Kasaban kolandin çebûn û çar cesed hatin peyda

kirin. Tenê ev buyer hovîtiya metîngeran îspat dike û zêdeye ji. Ji ber ku metînger baş dizanin, heke kolandin berdewam bikin gelek cesedên din ji wê bîn peyda kirin, destur nedan ku li teviya Geliya Kasaban kolandin çebibin.

Ronahibûna ve hovîtiya derî-mirovahi rast û rast bi destê metîngeran faşist bi xwe, nîmûneyêke zelal e, ji bo hovîtiya diîjminên me. Xwe-rizgar-kirina ji van diîjminên hov û barbar, ku pîsiya mirovan bi mirovan diîdin xwarinê, ku şehidên şoreşa Kurdistanê diavêjin zîbilxaneyan, iro buye delamet û vatîniyêke bi lez û bez. Dirok tu caran nebûye şahid ji bo bê ceza mayîna û hiştina bikaranînen wusa hov. Pîrsîna hisaba ji rêjîmeke minî ya metîngeran Tirk ên faşist, ku xwediyê bikaranînen derî-serdemiye, tenê bi bilîndkirina têkoşinê bi derfet û mimkin e. Kesên ku cesedên me diavêjin zîbilxanan, kesên ku pîsiya mirovan bi mirovên me diîdin xwarinê, wê nekaribin xwe ji hêrs û gira me ya şoreşgerî xilas bikin. Bila ev wusa bê zanin.

Hevkariya ERNK ji bo Serokê Dewleta Nikaragua Daniel Ortega li Parîsê

Serokê Dewleta Nikaragua Daniel Ortega li bajare Parîsê welatê Frense, bû vexwendiyê Komela Hevkariya Nikaragua.

D. Ortega di eywanêke li Parîsê de, ji bo girseki mirovan a xilbe, axiftinekê çekir. Ev civin roja 23’ê Nisanê çebû. Piştî axiftina xwe Serokê Dewleta Nikaragua Daniel Ortega ji gulbaran xwest, ku bi devkî pîrsên xwe pêşkêş bikin.

Di nava kesên pîrs ji D. Ortega kirin de, welatparezêki Kurdistanê ji hebû. Kurdê welatperwer pêşî manifestoya PKK - Riya Şoreşa Kurdistanê ya bi Frensi û kovara bi navê Dossier du Kurdistan a Frensi da D. Ortega û paşê van pîrsan ji D. Ortega kir:

“Serokê birêz reheval Daniel Ortega,

ez dixwazim du pîrsan ji te bikim.

Pîrsa yekemîn; Kurdistan di nava çar dewletên dagirker û hêzên imperyalist de ve rojê hatiye perçe kirin, ku welateki xwediyê 25 milyon mirovan e. Gelê Kurdistanê, di bin rêberîya rêkxistinê xwe PKK, ERNK û ARGK de li dijî faşîzm, imperyalîzm û dagirkeriyê ji bo serxwebûn û azadiyê têkoşîneke çekdari bilind dike. Şerê xwe yê ji bo rizgariya netewî bi vî awahî bilind dike. Hinde derdor dixwazîn bi gelemperî hemû têkoşinên serxwebûnê û bi taybetî ji Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistanê bi terorîzmê bi nav bikin. Li ser vê yekê tu çî dibêji?

Pîrsa duwemîn; sala par hêzên faşist û dagirker, bi alîkariya dewletên imperyalist çekên kimi li dijî gele Kurdistanê bikaranîn. Di koçbera pêşkêşitir ya şoreşên welatên Emerîka Latîni de, guman heye ku hêzên imperyalist çekên kimi bikarbinin? Heke hebe, tu çawa li tevgera hevkarîya navnetewan li dijî ve yekê dinêrî û ve tevgerê dinirxîni?”

Nûçeyên ku bi derengi gihane rojnameya me

Xwendevanên Kurd li Moskow bi mîtingekê yek-saliya qirkirina li Helebçe protesto kirin

Roja 16’ê Adarê welatparêzên Kurdistan li bajarê Moskow xwe civandin. Li pêşîya malbendekê (înstîtuycê) dest bi mîtingekê kirin. Hinde xwendevanên biyani ji tevli mîtingê bûn. Axiftinek li ser Helebçe û rewşa Kurdistanê bi navê xwendevanên Kurd çebû. Paşê bi navê partiyên komunist li Rojhilata Navîn, endamekî Partiya Komunista Libnanê axiftinek pêşkêş kir û piştgiri bo xebata gele Kurdistanê diyar kir. Bi nava xwendevanên Afrîka ji axiftinek çebû. Di vê axiftinê de wusa hat gotin, “...Diktator û faşist li ve cihanê pir in, le tiştê bi serê gele Kurd hatiye yek carîye. Di vê sedsala bîstan de faşîstên hov, çekên kimi li dijî zarok, pîr û kalên Kurdan bikartînin.” Paşê helbestek li ser biranîna şehidên Helebçe hat xwendin. Gava axiftin çedibûn, herweha fîlmekî video ji li ser qirkirina Helebçe dihat şanî kirin. Welatperwerek ji, ji bo kesên fîlm temaşê dikiran, bi Rusî qise dikir.

Gelek wêneyên şehidan û diîrûşme ji

Serokê Dewleta Nikaragua Daniel Ortega ve bersivê da:

“Li cihanê gelek rezervên çekên kimi hene. Berî hertiştî, divê çekirîna van çekan bê qedexe kirin. Hemû gelên cihanê, divê di ve pîrsê de, yekîtiya livbaziyeke hevpare deynin holê.

Lêkirîna navê terorîzmê bo têkoşinên serxwebûna netewî, ne tiştêki nuh e. Ev azîneyêke bangêşiyê ye, ku hêzên paşverû serî didinê. Weke hun dizanin, ve salê wê sersaliya Şoreşa Frensi ya 200’an bê pîroz kirin. Lê ev şoreş ji aliyê hinekan, minîa tevgera terorîzmê ya diîwartir dihat navdan. Bi van gotînen xwe ez dixwazim ve bibêjim: Li ku derê têkoşîneke şoreşgerî hebe, li wir erîşa diî-şoreşê ji heye. Her şoreşek tevli xwe diî-şoreşê ji tine. Ji ber vê yekê, şoreşên serxwebûna netewî, têkoşinên serxwebûna netewan ku li dijî imperyalîzmê û dagirkeriyê ji aliyê gelan tîn bilind kirin, bi terorîzmê tîn navdan. Lê ev têkoşinên mafdar û şoreşger in.”

Eniya Rizgariya Netewa Kurdistan-ERNK ji, ve mesaja jêr gihand Serokê Dewleta Nikaragua Daniel Ortega, ku hevkarîya bi gele Nikaragua re tine zimên:

“Reheval Ortega,

berî hertiştî bi navê Eniya Rizgariya Netewa Kurdistanê, ku di bin pêşengîya PKK de, ji bo azadî û serxwebûna Kurdistanê têkoşîneke çekdari li dijî imperyalîzmê û dagirkeriyê bilind dike, destur bide me, ku em di şexsiyeta te de, silavên şoreşgerî yê gele Kurdistanê bigihînin çîna Karkerên Nikaragua û gele Nikaragua yê qehreman, ku dîktatoriya Somozaxandîye. Têkoşîna gele Nikaragua ya li dijî imperyalîzmê, birekî têkoşîna gele Kurdistanê ye, ku ji bo serxwebûn û azadiyê bilind dike.”

hatibûn hildan. Yek bi Erebi û yek ji bi Rusî, du belavok ji hatibûn amade kirin û hatin belav kirin. Belavok ji aliyê Yekîtiya Xwendevanên Welatparêzên Kurdistan-YXWK amade bûbû û 23 rêkxistinên xwendevanan û konevanî imze kiribûn. Belavok li cihê mîtingê, di nava xwendevan de li gelek zanîngel û malbendan û di nava bajarê Moskow de hatin belav kirin. Herweha li hemû bajaran Yekîtiya Sovyet, ku xwendevanên Kurd li wir hene, belavok hatin belav kirin.

Belavokên bi Rusî ji hêla YXWK ji bo hinde rêkxistinên Sovyetî ji hatin şiyandin, weke: Komiteya Navendî ya Partiya Komunista Sovyetîstanê, Komîta Navendî ya Komsemolê Lenîni, berpirsiyareş beşê politîkî di televizyon û rojnameyên Bovîn, Seyf-Almulukov û rojnameyên weke Prawda, İzvestiya, Komsomolskaja Prawda, Argumentî, Faktî, Riya Teze û beşê Kurdi di Înstîtuya Rojhilat de li Moskow.

Di yek-saliya qirkirina Helebçe de livbaziyeş protestoyê

Wien (Viyana)-Avusturya: Li bajarê Wien 400 dilxwazên ERNK rêveçûnek çekirin û qirkirina Helebçe protesto kirin.

Lindau-Almanya Rojava: Li bajarê Lindau dora 50 dilxwazên ERNK rêveçûneke protesto diîrust kirin. Piştî rêveçûnê grevêka xwebirçîhiştinê hat çekîrîn. 14 welatperwer tevli greva xwebirçîhiştinê bûn. Cara yekemîn bû, ku li derdorên bajarê Lindau livbaziyeş ve

nolê çebûn. Levbazi bala gelek mirovan kişandin ser xwe.

Frankfurt-Almanya Rojava: Li bajarê Frankfurtê rêveçûnek û mîtingek hatin diîrust kirin. Dora 300 kesan beşdari rêveçûn û mîtingê bûn. Qirkirîna li Helebçe hat protesto kirin. Dilxwazên ERNK, TKP-B, Toplumsal Kurtuluş, TKP/ML-Hareketî û TSK beşdari rêveçûn û mîtingê bûn.

Li Almanya Rojava bajarê Bremenê civinek li ser “PERSPEKTÎFÊN BERXWEDANA KURDAN”

Roja 16.3.1989'ê li bajarê Bremen Almanya Rojava di bin navê “Perspektîfên Berxwedana Kurdan” de civîneke agahdariyê çebû. Civin, li ser merhela Têkoşina Rizgariya Netewa Kurdistanê û êrişên Almanya Rojava li diji vê têkoşinê bû.

Ji SPD (Partiya Sosyal Demokrat) A. Stole, mebusê Die Grünen (Partiya Keskane) Paul Tiefenbach, Dr. Jochen Zenker, keşe Hans-Günter Sanders û berpirsiyarê Komîteya Penahberan Thomas Pörschke bang ji bo vê civinê kiribûn û hemû rêxistin û saziyên Kurdistan dawet kiribûn.

Berî niha hinde Alman bi çaveki ne baş li PKK dinihêrin, lê paşê tevli heyetêkê di meha Çilê 1989'ê de çûn Kurdistanê û gava vegeyriyan bawerîya xwe ji guhartin. Piştî ku ji Kurdistanê vegeyriyan, li bajarê Bremenê civineke çêkirin û di binê xwe bi vê nolê anin zimên: “Me heya niha PKK xelet û şaş fahmkiribû. Lê niha em baş dizamin, ku li Kurdistanê gel piştigiriya PKK dike. Ji niha û pêve em dixwazin bi şeweyeke baş xwe li pêşberê PKK bitevgirînin.”

Bili Komîteya Kurdistanê û Feyka Kurdistan, rêxistinên bi navên KKDK û Hêviya Gel ji tevli civina “Perspektî-

fên Berxwedana Kurdan” bûbûn. KOMKAR ji hatibû dawet kirin, lê van gotinan nola hicetêkê şani kir û nehat civinê: “Dem ji bo civinên vê nolê hin zû ye.” Rêxistina bi navê EKÎM ji tevli civinê bû û di binê xwe da xweya kirin.

Tev bi hev re nêzîkî 60 kesane beşdari civinê bûbûn, ku di nava wan de gelek profesor, doxtor, mebus û rojnamevan ji hebûn. Berpirsiyarê Komîteya Kurdistanê û Feyka Kurdistan li ser pirsên jêrin rawestî: Diroka û rewşa niha ya hêzên burjuwaziya piçûk û reformist ku bi navê Kurdistanê derketine rê, dijmînahiya van hêzan li diji têkoşina rizgariya netewî bi rewşa xwe ya iroyîn û diroki, pêşveçûna têkoşina rizgariya netewî li ser bîngehekî şoresgerî piştî derketina PKK, bikaranîna şerê taybetî yê Komara Tirk û lîva dij-demokrati û dijmînahiya ya Almanya Federal. Ev pirs tev, bi nîmûnecyan hatin ronahî kirin û şîrove kirin.

Abukatê Kurdê politiki Selahattin Erdem, ku li bajarê Hamburgê di girtigehê de ye, tevli civinê bûbû. Abukat H. Eberhard Schultz di civinê de axiftinekê çêkir. Got, ku daweya Kurdên politiki yê di girtigehê de, “di diroka Almanya de daweya mezintirîn e” û li

ser hoyên girtiyan, beşdaran agahdar kir. Herweha bang li Almanan kir, ku ji bo berdana Kurdên welatperwer, hevkarîya xwe deynin holê, ji ber ku ev şertekî demokrat bûnê ye.

Almanên ku heya niha pêwendiyên wan bi KOMKARê re hebûn û tevli civinê bûbûn, di axiftinê xwe de lîva KOMKARê ya li diji têkoşina rizgariya netewî û PKK rexne kirin. Herweha piştigiriya xwe ji bo têkoşina rizgariya netewî anin zimên.

Di civinê de li ser pîrsa “otonomiya çandî” ji hat rawestandin, ku ji aliyê imperyalîzmê li diji serxwebûnê tê pêşniyar kirin û dixwazin bîdin pejirandin. Di encamê de biryariya gelê Kurdistanê li ser niya serxwebûnê û piştigiriya gelê Kurdistanê ya xurt ji bo PKK, hatin zimên û ev di bin bûn serdestê axiftinan.

Di dawîya civinê de daxwaza çêkirina civinên vê nolê hat diyar kirin. Herweha hat westîn, ku giring e li hemberê xebatên Almanya Rojava yê li diji Têkoşina Rizgariya Netewa Kurdistanê û welatparêzên girti, deng bê bilind kirin. Ji bo berdana Kurdên politiki yê girti ji daxweyaniyekê nivîsi ji civinê derket.

Rojnameya TAZ bi firehi li ser civinê nûçe belav kir.

Di civîna Amnesty International a li Îtalya bajarê Roma de BIKARANÎNÊN KOMARA TIRK HATIN PÎŞANGE KIRIN

Rêxistina Efkirîna (Amnesty International-AI) roja 19'ê Nîsanê 1989 li paytextê Îtalya bajarê Romayê civîneke agahdariyê bi nava, “Cihê Tirkiyê di mafên mirovan de li Ewropa” çêkir. Komîteya Kurdistanê ji, ji bo civinê hatibû dawet kirin.

Di civinê de hat gotin, ku cihê Tirkiyê li Ewropa nin e, ji ber ku guh nade mafê mirovan, hebûna gelê Kurd înkâr dike û bi politika û barbarîyê vê nolê giring e nekaribe bibe endamê Cîvaka Ewropî. Herweha li ser hat axiftin, ji ber çî Tirkiyê bili vê politikaya û barbarîya xwe dixwaze bibe endamê Cîvaka Ewropî û sedemên vê yekê hatin hûrkolandin. Di civinê de Komara Tirk bi diwarî hat pişange kirin. Bang li hemû kes, sazî û rêxistinên demokratîkî hat kirin, da bikaranîna Komara Tirk protesto bikin. Li ser pîrsa hoyên jîyanê û berxwedana di girtigehên li Kurdistanê û Tirkiyê de ji axiftin çebûn û beşdar bi firehi hatin agahdar kirin. Ew bawerîya ku dibêje, “Li Tirkiyê demokrasi heye” bi diwarî hat mehkum kirin.

Li kêleka AI, ku civinê dirust kiribû, hemû kesên hatibûn civinê li ser rûçikê

rast e Komara Tirk peyvin û bi şeweyeke eşkere dijbûna xwe danin holê.

Berpirsiyarê Komîteya Kurdistanê ji di civinê de axiftinekê çêkir û beşdaran li ser têkoşina rizgariya netewî û pêşveçûnê vê dawiyê ronahî kir. Hemû bikaranîna derî mirovahi yê mêtîngerîya Tirkên faşîst pişange kir, ku ev li diji Têkoşina Rizgariya Netewa Kurdistanê û gelê Kurdistanê tîna birêve bin.

Paşê Profesor Martina Eduardo dest bi peyvandinê kir. Ew ji li ser hinde îstatîstîkan rawestî û rewşê şîrove kir. Got, ku bi vê rewşa xwe divê Tirkiyê nekaribe bibe endamê Cîvaka Ewropî, berî hertiştî şert e, ku Tirkiyê li hemberê mafên mirovan bi hîmet be, hemû bikaranîna derî-mirovahi yê li ser gelê Kurd rake. Profesor M. Eduardo herweha got, divê hemû alîkariyên bo dewleta Tirk bîna birîn û ev dewlet bê protesto û pişange kirin.

Rojnamevanekî bi navê Marco Guidi, ku gelek caran çuye Kurdistanê, Tirkiyê û Efganîstanê, di civinê de bi hinde nîmûnecyan barbarîya karbîdestiya Tirkan a faşîst anî zimên û got, ku ew ji mîna Profesor M. Eduardo difikire. Herweha eşkere kir, ku Têkoşina Riz-

gariya Newtewa Kurdistanê, têkoşîneke mafdar û dadi ye.

Sê berpirsiyarên balyozxaneyê Tirkan bi çêkên xwe tevli civinê bûbûn. Ev ji gelek ne bi dilê beşdaran bû. Ji serî heya dawiyê guhdariya civinê kirin û gelek tiştan ji xwe re nivîsandin. Balyozxaneyê Tirkan ji nivîsekê li ser, “Mafên Tirkan li Bulgarîstanê” şîyandibû civinê. Dixwest, ku di civinê de li ser vê pîrsê ji axiftin çebîbin. Berpirsiyarên civinê nivîs şani beşdaran kirin û gotin, ku ev pîrs pîrseke gelekî tali ye. Berpirsiyarê AI got, ku berî vê pîrsê gelek pîrsên pêwîst hene, ku giring e bîna verîsandin. Di encamê de li ser vê yekê axiftin çebûn.

Civin, bi şeweyeke gelek baş derbas bû. Gelek kesane baweriyên xwe yê pozîtîf danin holê. Beşdar gişt, bi çavekî pak li pîrsa Kurdistanê dinihêrin.

Di encamê civinê de, dawîya qampanya civandîna îmezyan li diji bikaranîna dewleta Tirk û bo protesto kirina vê dewletê, hat eşkere kirin. Ev qampanya berî civinê bi 15 rojan destpêkiribû. Beşdar gihan wê encamê, ku qampanya rîstekî baş leyistîye û bi ser ketiye.

Di kongreya AKAT de pîrsa Kurdistanê

Roja 16.4.1989'ê, rêxistina bi navê AKAT (rêxistîneka li diji îşkencan) kongreya xwe çêkir û rêxistin Komîteyên Kurdistanê ji vexwendîya komcivîna xwe kiribû. Ji ber ku benda kongreyê ya yekemîn pîrsa Kurdistanê bû, ji destpêka komcivîna heya dawiyê axiftin li ser Kurdistanê çebûn. Berpirsiyarê Rêxistîna Efkirîna (Amnesty International) yê li bajarê Bern ji, tevli komcivîna bûbû. Di komcivîna de hinde îstatîstîk hatin xwendin û li ser vê bîngehê li ser bîrîndarkirina mafên mirovan ji aliyê mêtîngerîya Tirkên faşîst ve axiftin çebûn. Herweha bikaranîna derî-mirovahi yê li ser gelê Kurdistanê ji aliyê dagirkerên Tirk hatin pişange kirin û protestoyek hate bilind kirin.

Di Komcivîna de serêkê AKAT Jean de Haas ji bi dirêjahî li ser têkoşina rizgariya netewî li Kurdistanê rawestî û rewşa gelê Kurdistanê şîrove kir. Herweha mafdariya têkoşina gelê Kurdistanê bi axiftinekê anî zimên. Di komcivîna de axiftin li ser rewşa penahberên li Swîs ên ji Kurdistanê ji çebûn û ev biryarên li jêr hatin dayin:

1-Rawestandîna ji welat derxistina penahberên ji Kurdistanê tîna, ji aliyê polis û berpirsiyarên Swîsî,

2-Alîkariyekê aktîfî û ji hemû alîyan ve ji bo penahberên ji Kurdistanê yê li Swîsê,

3-Pêkanîna pêwendî û girêdanên bi gelek rêxistinên re ji bo li hemberê kirinên berpirsiyarên Swîsî bê rawestandin û pişange kirina bikaranîna wan.

Berpirsiyarê Komîteyên Kurdistanê ji di komcivîna AKAT de axiftinekê çêkir. Li ser koçbera pêşveçûnê têkoşina rizgariya netewî rawestî. Rewşa gelê Kurdistanê, rewşa girtigehan û pêşveçûnê politîkî yê vê dawiyê yê li Kurdistanê anî zimên. Beşdaran di komcivîna de, li ser van pîrsan ronahî û agahdar kir. Beşdar, bi bal guhdariya berpirsiyarê Komîteyên Kurdistanê kirin. Herweha li ser rewşa Kurdên ramyarî yê ku li Almanya Rojava girtine, axiftin çebûn. Hevkarîyek ji bo wan di komcivîna de xwe diyar kir. AKAT û AI, herdu rêxistin ji gotin, ku wê li ser vê pîrsê ji bîsekinin û bi şeweyekê aktîfî piştigiriya girtiyan kirin.

Komîteyên Kurdistanê bi şeweyekê surprîzi komeka govendî ji anibûn komcivîna AKAT. Bi yek carê beşdar û mîhvanên di civinê de, komeka govendî ya bi cilên Kurdî yê netewî di bin. Koma govendê ji aliyê hemû beşdaran hat pîroz kirin û heya dawiyê beşdaran bi kutana çepîkan govendê geştîr kirin. Di dawiyê de hozanekî Kurd bi stranên Kurdî bernamêya çandî qedand.

ERNK tevli şeva hevkarîya SWAPO bû

Roja 22'ê Nîsanê 1989'ê belediya Montreuil li bajarê Parisê welatê Frensê û hinde rêxistinên din, şeveke hevkarîya bo SWAPO (Yekîtiya Gelên Afrika Başûr) dirust kirin. ERNK ji hatibû dawet kirin.

Di bernamêya şeva herkarîyê de hunermendê Kurdê welatparêz, Hozan Tirêj kilanê Helebçe xwend. Koma Serhed ji govendên gelê yê li Kurdis-tanê pêşkêş kir û bala hemû mîhvanan kişand ser xwe.

Bi navê ERNK mesajekê hevkarîyê giha şevê.

Berpirsiyarîya SWAPO li Ewropa ji ber hevkarîya politîkî û çandî, spasîya xwe ji bo ERNK pêşkêş kir.

Li bajarê Sidney welatê Avustralya dilxwazên ERNK tevli rêveçûna aşitiyê bûn

Li bajarê Sidney rêveçûnek hat dirust kirin û daxwaza aşitiyê hat hildan Gelek derdor, kes û rêxistin tevli rêveçûna aşitiyê bûbûn. Dilxwazên ERNK ên li Sidney ji tevli rêveçûnê bûn.

Welatparêzên Kurdistanê di bin ala ERNK de meşîyan. Bi nîzama xwe ya bîzmîti û panqartên xwe, welatparêzên Kurdistanê bala gelek kesane kişandin ser xwe.

Gava televîzyona Avustralya nûçeyê rêveçûna aşitiyê weşandî, welatparêzên Kurdistanê tevli ala ERNK şani kir. Herweha rojnameyekê pêwîsttîrîn a Avustralya, wêneyekê welatparêzên Kurdis-tanê di rêveçûna aşitiyê de, tevli nûçeyê rêveçûnê çapkir û ji bo welatparêzên Kurdistanê gotina, “Serxwebûnxwazên Kurdistanê” bikaranî.

Li bajarê Hamburg welatê Almanya Rojava rêveçûneke li hemberê dijmînahiya biyaniyan çebû

Roja 1'ê Nîsanê 1989'ê rêxistinên bi navên SPD, Die Grünen, DGB û Fillehên Aştîxwaz rêveçûneke protestoyê dirust kirin. Bi vê rêveçûnê hêzên rast û dijmînahiya biyaniyan hatin protesto kirin.

Rêveçûn li eyaletê Schleswig-Holstein, 130 km dûr ji bajarê Hamburgê, li navçeya Heide çebû. Li dora 250 kesane beşdari civinê bûbûn. Li navçeya Heide cara yekemîn bû, ku rêveçûneke bi vê nolê dihat çêkirin. Rêveçûn gelek baş derbas bû.

Dostên Gelê Kurd ji bajarê Hamburgê û hinde dilxwazên ERNK ji, tevli civinê bûn û agahî li ser Têkoşina Rizgariya Netewa Kurdistanê belav kirin.

Televîzyon, radyo û weşanên Swîs: “Li bajarê Basel, Kurdan rengînî tevli rêveçûna aşitiyê kirin”

Gava televîzyon, radyo û weşanên Swîs nûçeyê rêveçûna aşitiyê belav kirin, vê gotinê bikaranîn: “Li bajarê Basel, Kurdan rengînî tevli rêveçûna aşitiyê kirin.”

Rêveçûn roja 27'ê Adarê 1989'ê çebû. Li dora 3000 kesane beşdari rêveçûna li Baselê bûbûn. Ji van 500 kes dilxwazên ERNK bûn. Dilxwazên ERNK di domana rêveçûnê de belavokeke bi inza Rêxistîna ERNK li Swîs belav kirin, ku bi vê sernivîsê destpêdîkir: “Gelê Kurdistanê di şerê serxwebûn û azadiyê de aşitiya cihanê diparêze!”

Rêveçûn, bi hatina Almanan ji tixûbê bajarê Lorach ji Almanya Rojava tevli kevokên aşitiyê, destpêkir. Dilxwazên ERNK îlamayên yekîtiyên karker, jin û ciwanên Kurdistanê û postera Sekreterê Gelemperîya PKK rêheval Abdullah OÇALAN bilind kiribûn. Herweha alên ERNK ji di nava rêzen rêveçûnê de peldidan. Koma folklorê ya HUNERKOMê ji, ji destpêka rêveçûnê heya dawiyê, govendên Kurdî yê çê û şêrin pêşkêş kir û bi vî awahî rengînî tevli rêveçûnê kir. Dilxwazên ERNK panqartekê bi nivîsa, “Aşitiya li Rojhilata Navîn ji Kurdistanê serbixwe, demokrat û yekbûyî derbas dibe” bi zîmanê Almanî amade kiribûn. Ev panqart bala gelek kesane kişand ser xwe. Rêzen dilxwazên ERNK bi panqartên li diji dagirkerîya Tirkên faşîst, pikolîyên imperyalîzma Almanya Rojava yê li diji Kurdên welatparêz û politîkî, û li diji qirkirina li Helebçe hatibûn xemilandin.

Rêveçûn paşê bi mîtingekê berdewam kir. Bi navê ERNK axiftinek hat çêkirin. Govendên Kurdî hatin pêşkêş kirin. Kesên li wir, demeke dirêj li çepîkan xistin. Komîteya Amadekirina Rêveçûnê, ji ber tekilîbûna ERNK bi şeweyeke welê xurt, spasîya xwe ji bo ERNK diyar kir.

Di vê rêveçûnê de disa hat di bin, ku gelê Kurdistanê bi têkoşina xwe ya ji bo serxwebûn û azadiyê, aşitiya cihanê diparêze û tevgera ji bo vê daxwazê xurt dike. Gelê me ne di xeyalan de azadî û aşiti dixwaze û diparêze, bi alîkari û hevkarîyên di karvaniyê de, rast û rast vê aşitiyê bi xebatên xwe bi cih tîne û pêş ve dibe.

BANG JI BO BELAVKARÊN Û XWENDEKARÊN BERXWEDANÊ Ji bona ku rojnameya me Berxwedan bigihe behtir mirovan û zûtir bigihe destê xwendekaran, em dest bi Qampanya Abonetiyê dikin. Belavkarên Berxwedanê, ji ber pîrsên mîna gihandinê hinde zehmetî li pêşîya me hene, da rojnameya me zûtir bigihe destê xwendekaran. Welatperwerên rojnameyê dereng digirin bikin abone! Ji bona rojnameya me bigihe mirovan nuh xebatên naskirina rojnameyê pêşve bibin! Xwendekarên Berxwedanê, heke ji bo bi dest xistina rojnameya me zehmetî li pêşîya we hebin, bibin abone! Ji bo zêdekirina hejmara xwendekarên Berxwedanê bi rengî aktîfî tevli xebatên nasdana Berxwedanê û zêdekirina aboneyan bibin! Berxwedanê bixwînin, bîdin xwendin, dengê me gutir bîdin bihistandin û bigihînin behtir mirovan!	FÎŞÊ ABONETIYÊ BO ROJNAMEYA BERXWEDAN Nav, Paşnav: Navnîşan : <table> <tr> <td> Bo 6 mehan Hundurê Almanya: DM 30 ☐ Derveyi Almanya: DM 35 ☐ </td> <td> Bo 1 salê Hundurê Almanya: DM 60 ☐ Derveyi Almanya: DM 70 ☐ </td> </tr> </table> Kontoya abonetiye BfG.-Bonn Konto No: 1205242100 BLZ: 3801011 Navnîşana rojnameyê c/o Feyka-Kurdistan Postfach 15 31 5300 Bonn 1 / BRD ● Vê fişê dagirin û tevli makbuza razandina diravên (pereyên) abonetiye bişînin navnîşana rojnameyê.	Bo 6 mehan Hundurê Almanya: DM 30 ☐ Derveyi Almanya: DM 35 ☐	Bo 1 salê Hundurê Almanya: DM 60 ☐ Derveyi Almanya: DM 70 ☐
Bo 6 mehan Hundurê Almanya: DM 30 ☐ Derveyi Almanya: DM 35 ☐	Bo 1 salê Hundurê Almanya: DM 60 ☐ Derveyi Almanya: DM 70 ☐		

Şoreşgerî, bi dilekî nîve-niv nabe. Mirovê, ku hemû hebûnên xwe nede kar û xebatê, nikare bibe xwediyê rolekî dirokî. Mayîna di navbera şoreşê û berjewendên taybetî de, mirovî di bin barên giran de dihele û dîke xwediyê gunehên giran. Karê ku iroj tê xwestin, ji bo bi milyon mirovan e. Lewra, mirovê ku xwe şoreşger hibîne, biqasî mûyekê, nikare jiyanê xwe ya şexsî li ber çavan bigire. Berî her tiştî, giringe herdemê di rêzên pêşemîn ên gelê xwe de gorîdanîyê, dilêrî û dilsoziya xwe şanî bike.

Gotinên me li jorê kirine, di hemû deman de tîn bilind kirin, lê belê di nava karvaniyê de, mirovên rengareng der tî. Eşkerek nabin xwediyê soza xwe. Mirovên nivdîl û tîrsonêk jî, di dawiyê de dikevin nava gola geniyê de. Di nava herî û qirêjîya "ez"îtiyê de noqî dibin û hêdî-hêdî, di peyvajokê de, di navbera wan û dijmîn de pîrek ava dibe. Rêzanî û felsefaya dagîrkeran dipejîrînin.

Dema rejîma faşîst a 12'ê Êlûnê dest danî ser dewletê, hîna Cano li Almanyaya Rojava bajarê Bonnê, xwendina lîse ne qedandibû. Pîr bi germî digot:

"Faşîzm bi xwîn, kuştin û talanê hatiye. Tenê bi xebateka xurt û yekbûyî dikare ji ortê bê rakirin. Gereke mirov li peydakirina zorekî şoreşger bigere, ku karebê wê koteka kevnepêrêst li erdê bixe."

Bi ramaneka weha germ, Cano, hemû nivîsên şoreşê dixwend. Hêrsa dili wî bilind dibû. Car-caran mîna brûskan agir ji çavên wî dibarî. Dema diroka welat dixwend, qirîkirinên bi top û balafirên, Şex Setd, Îhsan Nûrî, Seyîd Rîza dihatin ber çavên wî, digot:

"Tolehildan, tolehildan, tolehildan!..."

Qerînên zîndana Amedê û bizmarên (mixên) di binê lîngan de dikutan, mîna tîrêjên roja sivîk, bi lez û bez ji diwarên serzemin derbas dibûn û ferman didan hemû kesan:

"...Bese ev bê dengî, niv-nevokî û tîrsonekî. Hemû delîvên xwe bi aktîfî bixin kar, şer bikin, şer bikin û şer bikin!..."

Çavên Cano, li ser jiyana Ewropayî hêdî-hêdî vedibûn. Temenê wî jî sala bîstana derbas dibû. Diploma lîse stand. Xwe nivîsand zanîngehê (ûnîversîtê) û di nav birê abukatan de cih girt. Lê welatê Cano tim di bala wî de bû. Belê dema rewşê dida ber çavên xwe, gēj dibû. Welat perçe-perçe, di bin destê dijmînan de bû. Gelek hêz û tevger xwe ji welat dûr kiribûn. Mîna hêzên Ewropayî dihatin xweya kirin. Komîteya rêkxistinê karê penahberan a li Bonnê, baş dizanî konevaniya dewletê bixê kar. Rêzaniya împeryalizmê dihat birêve birin. Mirovên welatparêz û şoreşger dikêşandin nava xwe, xwedî li derdikeştin û dîv re di karxanan û sazîyên xwe de, mejiyên wan sar dikiran û bi nanê zikî wan teslîm digirtin. Ma ne bi sedan sekreterên giştî, endamên komîteyên navendî û hunermend niha bûbûn xwediyên çayxanan? Diçûn barr û diskotekan. Be tevayî sinç û rewanê Ewropayê wergirtibûn. Gotinên weke, "Malbata me berê Kurd bû" dikiran. Ji keçên Almanî yên çav hişîn û bejin bilind bûbûn xwediyên çend zarokan. Bi pasportên di berikên xwe de, xwe gelek payebilind didîtan, mîna tîralên Musilê li ber piyên împeryalizmê hestîyan dîalîsan

Peyayên dewleta Almanyayê bi Cano re ketibûn tîkîliyê. Nêrîna wî reş û tarî dikir. Bi ramanên mîna, "Her tişt ji bo welat nabe, gereke mirov hinekî li mala xwe jî binêre. Xwarin û vexwarin, kêf û şahî bi serê xwe ne, doza welat jî bi serê xwe ye." Herçiqasî ku Cano li ber xwe dida jî, lê tim di hundurê wî de, rengê du mirovan hebû. Bi vî rengî jiyanê xwe berdewam dikir. Di mejiyê wî de, her carê ramanek dadîket û yek radibû:

- Bi rastî doza welat gelek zehmet e. Kurdên belengaz, bê kes û xwedî, wê çawa li hemberê balafirên NATO yên F-15, F-16 şer bikin? Kes nabije, ha ji we re vê çekê! Ha ji we re vê alîkariyê! Xweyaye, dînya tûnekirina Kurdan daye ber çavê xwe.

- Ji ber çî ev welatên Ewropayê, vê jîyanê bo me pêktînin? Bi rastî, dixwa-

zîn rayê di hundurê me de, ku dixwaze vegere welat, qut bikin. Îroj bi hemû şeweyan bangeşî dikin, daku Ewropa mîna bihuştê şanî bikin. Armanca wan eve, ku mirovên me li vir girê bidin û keda wan a erzan bimijîn. Gotinên mîna partî, şer, şoreş, enî û arteşê jî serê mirovên me derxinin. Li şûna van, jehra xwe belav bikin:

"Porzera minê lewendê Awîr berda dil kederê Aştî, evîn û seyranê Dilana me li vê biharê Paris, London, Stockholmê Ma tê herî ku derê?..."

Başê!... Ma gotîneka pêşîyan ne heye, dibêje, "Siwarên xelkê tim peya ne." Lewra, ez dibêjim xelasiya me tenê bi xurtkirina yekîtiya konevani û leşkerî ya gel ve girêdayî ye.

- Eger ez biryara çuyîna welat bi xurtî bidim, dibe ku heya saleka din jiyanê min biqede. Ax, ax!... Ez hin bi xortaniya xwe şa ne bûme!...

- Ev çî jiyanê bê şeref e, ku mirov xwedî li xwîna hevalên xwe demekeve.

Derdorên min vala bûne. Gelek hevalên min şehîd bûne. Gelek niha li serê çîyan, di nava rêzên arteşê de ne. Şerê serxwebûn û azadiyê dikin. Gereke ez biryara xwe xurt bikim û pêş ve herim.

- Ez dikarim xwe mîna mirovekî siyasî bidim xweya kirin, an jî ez bibim welatparêzek bes e. Mirov hevqasî serhişk be jî, ne baş e.

- Dirokê lanet û nîfrîn li vî rihê han barandîye. Siyaset, pratîk û şer jî hev cudanabin. Ji bo mirovekî mîna min, kêliyeka vehesandinê jî nabe. Ez dikarim bi sed rengan li hemberê dijmîn şer bikim.

- Yaho mesela welat, hemû girêdanên civakî qut dike. Mal, malbat, sohbet û şewqa çavên dilevanan, dilxwaza min Maria wê bi ku derê ve herin? Ez dikarim bi dev xwe şoreşger diyar bikim, lê belê gotin û kar divê bi hev re bimeşin. Ax, ax!...

- Başê! Sibê ezê çawa li çavên bav û dayîka xwe binêrim? Ezê çawa bikevim rubarên dayikên şehîdan? Gunchên zarokan çîye, ku bi hezaran kilometre ji welatê bav û kalan bîne hebûnê? Ji bo çî li dora Banê Xanê û Kevirê Duçîlokê zarên me dilan û bazdanê nekin?

Hewêl Fengî

- Na, erê! Ne, erê, erê! Ne, ne nerê!...

Herçiqasî Cano di xwendina abukatiyê de pêş ve diçû, bêhtir diket nava tevli-heviyeka ramani ya mezin. Car-caran çavên xwe didan hev, diket nava baxê jiyanê malbatê de:

"Başê! Em piştî dawetê bi çend rojan derkevin motêlekê li ser ava Rheinê, çend rojan li wir derbas bikin, paşê emê herin beravên Danîmarka, heftêyekê xweş bi-buhurînin... Gereke ez vî xaniyê xwe biguhurînim, bikevim xaniyekê ku park û gola ave (sauna) tede hebe. Bi rastî, wîlo bê Mercedes jî derbas nabe..."

Demeka kin derbas dibû, bawîşkên xewê dihatin Cano. Serê xwe radikir, gurmênî jî diwar tani. Heyho Canoyê me li ku ye?... Çend-sed Mark'ên jî dewletê digire çî dikin. Bi zorê zikê xwe tîr nan dike. Porzera wî Maria Timreş li ku ye? Pîre-daya wî ya bi şorba-nîskê û mehîrê mezin buye, wê çawa silav bike "Fräulein" Timreş? Hemû bîrcên di xewnên xwe de çêdikirin, sibê zû jî hev diketin. Keleşên xewnê dihatin xwar.

Sal derbas bûn, hevalên Cano yên berê Ahmed, Hesen û Weysî di şoreşa Kur-

distanê de şehîd bûn. Vê carê agirê dilê wî xurt dibû. Nikaribû çavên xwe veke, li pêşîya wan xwe guneh-barekî mezin didit. Lê belê bi tevayî, ew sistiya di hundurê xwe de, ne dizivîrand hêzeka xurt. Hemû hebûnên xwe nedida welat. Gavêk li pêş û yek li paş, tim dem derbas dikir. Her demê xwe nêzîkî cihên sohbet, mijûlî û xweşiye dikir. Ji pêşketinê mîna jî pencên şeran bireve, direviya.

Şerê li Kurdistanê, jî gelek asteng û kelesman derbas dibû. Gel jî hişyar bûbû. Be can û dil li hemberê dijmîn radibû. Cano jî vî şerî, dilêrî û mîrani girt. Tîrsa dilê xwe ya berê derbas kir. Jiyanê berê, bi nîfrîneka mezin da ber çavên xwe. Her xalekê, bi gelek rexneyên kûr derbas kir. Di vê dawiyê de, li komelê weha got:

"Çîye xîlasiya şexsî? Mirov tenê, li welatê xwe û jî bo welatê xwe mezin dibe. Her kêliyeka me li vir, ziyaneke gelek mezin e. Em hin xort in. Cihê me yê rast, çîyayên Kurdistanê ne. Ez niha hazîriya xwe dikim, ezê vegermî kehnîya jiyanê gelê me. Welatê bav û kalan... Qirêjî û gemariya Ewropayê, pîroz be ji wan kesan re, ku vê jîyanê jî xwe re rizgarî dibînin..."

Ji welat niha nûçe tî. Cano, her rojê kulmên giran li dijmîn dixê. Buye şervanekî dilsoz û bi biryareka xurt. Ji vî çîyayî derbas dibe wî çîyayê Kurdistanê... Lêdan li ser lêdanê, li dijmînê dagîrker dixê...

“Welatparêziya” hinde kesan li Ewropa

Gotina "welatparêzî", gotîneka pîr bi nîrx û rûmet e. Lê disa jî em li Ewropayê jî bo gelek kesan, di cih de an ne di cih de, dibêjin "welatparêzî", "niştîmanperwerên" Kurd.

Mîsto jî welatparêzeke û li bajarê Almanyayê Rojava niha dimîne. Bangeşî jî bo Kurd û Kurdistanê dike. Lê Mistoyê me pîr bi tîfir û fort e. Ji xwe bawer e, ku militaneke, zilamekî navendî yê bilind e di rêkxistinê de.

Ev bû deh sal in, Mîsto hatiye Almanyayê û penahber e. Jina wî û zarokên wî jî li ba wî ne. Mîsto jî li gora xwe dixwaze, ku Kurdistan rizgar bibe û rojekê bi dilxweşî vegere gundê xwe û li Kurdistanê kar û xebata xwe bike. Mîsto, di dilê xwe de, kesî li ser xwe napejîrîne. Ne heval û ne jî çî partî...

Roj bi roj Mîsto digere. Bangeşî bo Kurd û Kurdistanê dike. Pîr kêfa Mîsto tê, jî ber ku malên Kurdan ên ku diçe ba wan, hîrmeta wî dikin. Caran Mîsto jî xwe re dibêje:

"Binêre li van kesan lo, pîr jî min ditirsîn, ez goriyê..."

Mîsto di bangeşîya xwe de, tîne zimên, ku şerê çekdari li Kurdistanê pêş ve diçe. Ji ber vê yekê jî dibêje, ku "xortên Kurdistanê divê li Kurdistanê bimînin, nêrevî dewletên Ewropa." Lê belê Mîsto bi xwe, nêzîkî panzdeh merivên xwe yên xort, aniye Ewropa. Lê disa jî heya niha Mîsto tiştêk jî xwe fahmnekirîye. Xwe jî aliyê konevani ve, negihîstandîye. Baş nîzane çîye pîrsa Kurdistanê.

Lê hema Mîsto bi karkeran, xortan, xwendekaran û rewşenbiran re radibe û rûdîne. Bi wan re xweş diaxîfe. Rastî Mîsto, bi axaftên xwe yên li ser Kurdistanê gelek xwendevan û rewşenbîr jî li şûn xwe dihele. Lê jî aliyê din jî, gelek kes hene Mîsto rind nasdikin, tînazên xwe li wî dikin, Mîsto jî, jî bîni li ber xwe nakeve.

Gava Mîsto tê mala xwe, rûdîne, qêrînê li jina xwe dike, daku nan, xwarin an çay amade bike. Wusa dibêje jina xwe:

"Zû, zû nan çêke! Ez mirim, min pîr xebat kiriyê!"

Jina wî Dilistan jî bersiva wî dide: "Heyla stuyê te şikestî! Ma tu jî serê çîyan hati, ma te çend dijmîn kuştîne?"

Caran Mîsto zarokên xwe, dost û hevalên xwe li dora xwe komdike û dibêje:

"Min iroj xwendekarekî Kurd û doxtorekî Almanî ruswa kirîye. Min wan dit, ku li çayxanekê rûniştî ne û nola bê şerman dikenin. Ez çûm ser masêya wan. Min ne got wan, roj baş jî! Min got wan, aferî hunê wusa Kurdistanê bistînin. Ma fedî û şerm li ba we nîne! Hun tev rezil in, bê şeref in! Heqê we, her yek fişekeke, lê belê ew fişek jî ji wî re hefê."

Gelek heval diçin ba Mîsto. Bi wî re diaxîfin û kêmasiyên wî dibêjin wî. Lê belê Mîsto, bi her kesî re nadê û nastîne. Yek, heke ne militanekî mezin be an jî berpirsiyarek be, dibêje hevalên din, "belê wusaye!", lê disa weke xwe dike.

Mîsto dibêje xwe:

"Yaho, li van hevalên xort ên ku nuh jî welat hatîne binêre. Hin rojek e, jî dayîka xwe çebûne, tîn ba min. Min li Kurdistanê mû jî maran dikir. Ez çî mîrî ser xwe re nabînim. Dê vîca li van hevalan binêre lo! Sê meh çûne fêrbûnê, belkî jî nîzanîna navên xwe binivîsinin, tîn ba min û şîretan li min dikin. Bi Xwedê, heke ew wusa bikin, ez wê raporekê binivîsinim û bişeyînim, daku duayan jî dayîka xwe re bikin."

Êşîra Mîsto jî pîr mezin e.

Mîsto rojnameyan dibe malan û bangeşiyê dike. Lê belê Mîsto zû xwe jî bir dike û caran li ser pîrsên gundiyan ên feodali dipeyive. Gava Mîsto li ser eşîran diaxîfe, dem û zeman jî bir dike. Mala lê rûniştî jî, şaş û gēj dike. Mîsto, caran bi xwe dikene û jî xwe re dibêje, "ez profesore eşîran bi xwe me".

Rojekê Mîsto çû malekî Kurd, ku endamên malê tev xwendevan in. Mîsto jî wan pîrskir, ka çî dikin. Yekî got ez muhendîs im, yekî got ez doxtor im, yekî got ez diçim zanîngehê... Wan jî jî Mîsto pîrskir, ku çî dike. Mîsto jî got, ez jî dixwînim. Got, ez

fakûlteya "nanxwarê cil qetîn" dixwînim. Ji ber ku endamên malê rind Kurdî nedizanin, gotin wî pîr baş e ku tu dixwîni. Dîv re Mîsto jî wê malê derket. Kenekî wusa dikir, nedîtî. Simbêlên xwe badida û di dilê xwe de digot, "min derbeyeka wusa li wan da, jî kuştînê mezintir..."

Mîsto çî kesekî Kurd bidîta navek li wan dikir. Ji yên Mîrdînê re digot, "torî-morî", yên Sêrte re, "xaltî-maltî komîrcî", yên Efrînê re, "surî-murî" ûhw...

Di xwîna Mîsto de şoreşgerî, feodalî, koletî û kapitalîstî tevlihev bûne. Lê disa jî rexna mezin jî jina wî tê. Jina wî Dilistan buye bela serê wî. Weke dikatatorekê ye û bistûçar seetan diaxîfe. Bi pîrani, her rojê wusa dibêje Mîsto:

"Te xwelî li serê xwe kîro! Mîlyonên gundiyan te tevan çebûne. Erebeyên wan hene. Her tiştê wan heye. Mistokê min jî buye Kurd!" Weke me gotî, heke Dilistan dest bi axiftîne bike, rawestî û westan tune ye. Dilistan dibêje:

"Xwedê bike, ku tomofilek pêl te bike! Ev Kurd bûne bela serê me. Her roj tîn mala me, nahêlin serê me kêliyekê bivehese. Van Kurdan rîya xwe di me de ditîne, çîma naçin ba wan dewlemendan û axayên Kurdan? Ew jî wek wan in! Tev hevalên hev in!"

Mîsto pîr hêrs dibe, radibin hev. Mîsto bi lez jî malê derdikeve, ku hebekî bêhnê xwe derîne. Disa diçe ci-vata Kurdan. Disa Mîsto dest bi axiftîne dîke û dibêje:

"Kesê ku mala xwe neyne rê, mala xwe neke welatparêz, ew ne rast e. Binêrine min, ez bi dil û can bi welatê xwe re me. Zarokên xwe tevan goriyê Kurdistanê dikim..."

Lê belê, gava ku heval tîn mala Mîsto, gotinên xwe yên di civatan de bi lez jî bir dike.

Heval tîn ba Mîsto, tomo-fîla wî dixwîzin. Mîsto dibêje, erebeyê min xirabe ye. Heval dibêjinê, zarokên xwe bine komelê, jî bona ku zîmanê Kurdî hin bibin, serpehatîna xwe bûnda nekin. Mîsto dibêje, zarok diçin dibistanê, heke bûn doxtor an muhendîs hingê wê jî bo Kurdistanê xebateka mezin bikin. Ji aliyê din ve,

Mîsto di dilê xwe de dibêje:

"Mala Xwedê ava! Ez vê rojê jî, jî destê wan xilasbûm! Hema zarokên min bikevin destê hevalan û bir û baweriyên welatî hin bibin, edî nema wek min dikin û nema rojê deh seetan jî min re kar dikin. Wê herin serê çîyan û xwe bidin kuştîne, tiştê beredayî!"

Mîsto wusa dibêje û berdewam dike:

"Êşîra min, gundiyan min, der û dorên min wê bibêjin Mîsto din buye. Vê Almanyayê xweş, zikê me tîji, goştê mirîşkan! Merivên min wê bibêjin Mîsto tîr buye, ser xwe ve çuye. Ez nikarim herim civatekê, ez nikarim serê xwe li ber xwe rakim, di nav civatê de."

Mîsto sakoyekî leşkerî jî li xwe dike, weke militanan, weke peşmergeyan. Guhên wî tîm li ber radyonan e. Rojnameyan dixwîne. Civîn û şevan bernade. Di ci-vînan de radibe ser xwe û wê axiftîna ku berpirsiyarê civînê dike, mîna teypekê tîne zimên.

Gelek welatparêz û heval, li ser rewşa Mîsto hêrs dibin. Gelek di dilê xwe de dibêjin, "heqê Mîsto, mirov wî berî dijmîn..."

Zarokên Mîsto bi Kurdî napeyivin. Tev bi Almanî diaxîfin. Mîsto jî, bi zarokên xwe re be zîmanê Almanî, lê tev şaş, di-axîfe. Zarokan hîni dirûşman kirîye, dibêjin, "Bijî!..." Navê zarokên xwe jî daniye Gulistan, Mîrxas, Welat, Mervan. Lê zarokên Mîsto, tiştêk li ser Kurdistanê nîzanin.

Rastî çîroka Mîsto pîr dirêje. Her kesek, dikare çîroka Mîsto, weke ditîna xwe bibêje. Ji ber ku di nav me de pîr Mistoyên "welatparêz" hene. Em gelek Mîstoyan nas dikin. Kîne Mîsto! Mîsto heval, cîran, meriv, gundî û birayên me ne. Mîsto bav û apên me ne. Heke em baş bifikirin, em wê bîbin gelek jî me, gelek "welatparêzên heja" em tev Mîsto ne.

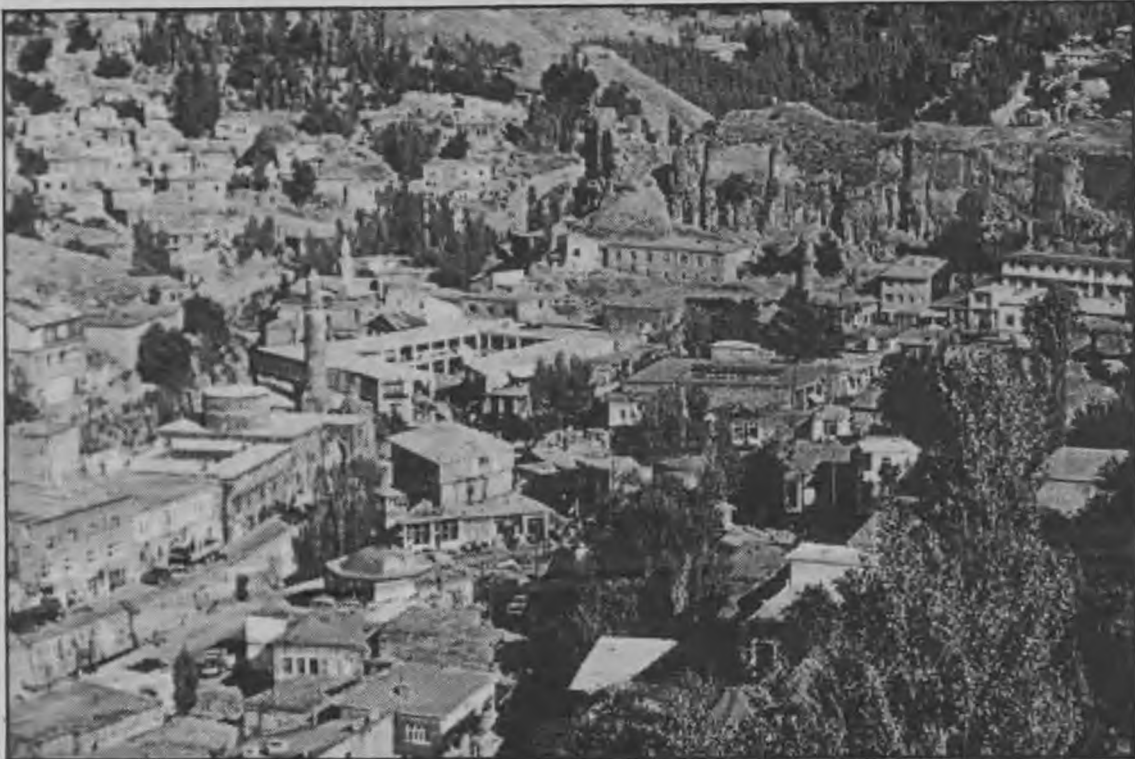
Kurdekî welatperwer
ji Almanyaya Rojava
Ş...

GAV BI GAV XAKA KURDISTAN

Êrdimeka niştîman ku gelek împaratorî nekarîne vebigirin

B Ê D L Î S

- II -

Navenda bajarê Bedlisê

AVAHIYA SIRUŞTÎ YA ÊRDIMA BÊDLISÊ

Êrdima Bêdlisê dimine li ser rîya transit, ku kêşorên Asya û Ewropa bi hev girê dide. Çiyayên Torosê yên ku bireka wan ji Êrdima Bêdlisê derbas dibe, li vê Êrdimê tenê ji cihêkî rê didin. Ev ji newaleka gelek kûr e. 1452 metran bilind ji vê newalê, bajarê Bêdlisê li ser platoyeka bilind hatiye ava kirin. Ev derdor, li bakurê rojavayê Kurdistanê, derdorekî xwediyê gelek çiyayên asê ye û hawirdor çiyager e; bi çiyayên kemiliye. Ji ber vê rewşa erdnigari, ev derdor di dirokê de ji bo gelek împaratoriyan buye Êrdimeka leşkerî, nola baregehên leşkerî hatiye bikaranîn. Ji ber ve yekê ji me sernivîs dani, "Êrdimeka niştîman ku gelek împaratoriyan nekarîne vebigirin." Rasti ji gelek împaratori, wusa bi hesanî nekarîne vê Êrdima me zept bikin.

Weke me gotî, bajarê Bêdlisê li raserî newalekê hatiye avakirin. Ev newal navê xwe ji bajêr girtiye û bi navê Newala Bêdlisê tê nasîn. Rubarê ku ji nivê newalê diherike, şaxekî Çemê Botanê ye. Keleha Bêdlisê ji li ser girekî hatiye avakirin, ku li jorê newalê dimine û ev gir ji hakimê newalê ye ji aliyê ditina kûraniyên newalê ji vê derê.

Êrdima Bêdlisê ji aliyê rojhilat bi Zireya Wanê, ji aliyê başûr bi Êrdima Muşê û ji aliyê bakur bi Êrdima Agirî (Ararat) hatiye zivirandin. Birekî Zireya Wanê, girêdayî Êrdima Bêdlisê ye. Rewşa erdnigari wusaye: Ji axa Bêdlisê ji sedî 71 çiyayî ye, ji sedî 16 platoyî ye, ji sedî 10 deştî ye û ji sedî 3 ji zozanî ye.

Tenê li ser ji sedî 17 ji hemû axa Êrdima Bêdlisê, çinandini (ziraet) çêdibe.

Bilindahiya çiyayê bi giştî bêhtirî 2000 metran e. Çiyayê bilindtir li Êrdimê Çiyayê Sipanê (Çiyayê Sipanê Xelatê) ye. Çiyayê Sipanê herweha, piştî Çiyayê Agirî (Ararat) çiyayê bilindtirine ji hemû çiyayên li bakurê Kurdistanê û di nava tixûbên Tirkîyê de. Ev çiyayê ji aliyê bilindahiyê duwemin e, bi giştî 4055 metran bilind e. Çiyayê Sipanê, çiyakî volkanîkî ye. Ji lavên avî, kevîrên sunger û xweliyê çêbuye. Aliyê çiyê yê başûr, bi xweliyê ji rengê boz e vekirî û kevîrên sungerî hatiye niximandin. Lê li aliyê bakur gelek teht, zinar û lat hene. Kendal û qontarên çiyê bi şeweyeka dik, kaşên ber bi jêr ve meylî ne. Li kendal û dêmênan newalên gelek kûr hene û bi hezaran şikeft di wan newalan de hene. Bandevê çiyê, piştî bilindahiya ji 3600 metran pêve, herdemê bi berfê niximiye. Herweha li ser bandevê çiyê, tebeqeke qeşayê heye, ku di navbera 3400 û 4055 metran de dimine. Li jorê bandevê çiyê ji, goleki kraterî heye, ku biqasî 400 metran fireh û dirêj e.

Piştî Çiyayê Sipanê, çiyayê dawemîn bilindtir li Êrdima Bêdlisê, Çiyayê Nemrud e. Nemrud, xwediyê rewşekîye, ku gelek turist ber xwe ve dikişîne. Çiyayê Nemrud, li bakurê bajarê Bêdlisê bilind dibe û ev çiya ji, çiyakî volkanîkî ye. Niha posideyên volkanîkî sekinîne. Çiyayê Nemrud, çiyakî xake-rast e. Cihê bilindtir, 2935 metran bilind e. Bêrî niha, di dirokê de bi nêzikahî ev çiya ji biqasî Çiyayê Sipanê bilind bû. Ji ber peqina volkanan û guhar-

tînen din ên siruştî, Çiyayê Nemrudê gihaye bilindahiya niha û bilindahî kêmîr buye. Li ser bandevê Çiyayê Nemrudê, korteke (çaleke) biqasî 40 m² heye. Ev çal, Gola Nemrudê ye.

Çiyayê bilind e sêwemin li Êrdima Bêdlisê, Çiyayê Ziyaretê ye. Li bakurê bajarê Bêdlisê û rojavayê Çiyayê Sipanê dimine. Bi şeweyeke rast, ji çiyayên rêzî çêbuye û dirêj dibe. Cihê bilindtir e çiyê, 2542 metran bilind e.

Li ser Êrdima Bêdlisê, bili van çiyayên, du rêzên çiyayên din jî hene. Rêzek jî van berdewama Çiyayên Torosa Başûr in û bilindahiya wan ji 2000 metran bêhtir e. Bilindahiya van çiyayên, ji aliyê rojava ber bi rojhilat ve kêmîr dibe. Rêza yekemîn jî van çiyayên çêbuye: Çiyayê Girê-Kevirê-Sohr (2603 metran bilind e), Çiyayê Girê-Kevirê-Reş (2609 metran bilind e) û Çiyayê Girê-Xan. Çiyayên rêza duwemin, bi navê Çiyayên Kawuş-Sahab tînan nas kirin. Ji vê rêzê çiyayê bilindtir, Çiyayê Sini ye. Çiyayê Sini 2730 metran bilind e.

Ji ber ku li Êrdima Bêdlisê gelek çiya hene, hejmara deştan hindêk e û xebata li ser deştan ji gelek pêş ve ne çuye. Deştên pêwisttirin, Xakerasta Rahvanê û Deştê Xelatê ne. Bili van Deştê Arin û Deştê Elcewaz jî hene, lê ev herdu deşt, ji xake-rastên piçûk çêbûne.

Zozan û platoyên li Êrdima Bêdlisê li dêmên, kendal û qontarên çiyayên dimînin. Bilindahiya van zozan û platoyan 200 heya 300 metran ji Zireya Wanê bilindtir e.

Li Êrdima Bêdlisê çem û rubarên pêwist nînin in. Çem û rubarên mezintir Çemê Garzanê û Çemê Bêd-

lisê ne. Ev herdu çem, ava xwe ji kehnîyên li nêzikî Zireya Wanê digirin. Ji baniyên çiyayên ber bi jêr ve diherikin, ji newalan derbas dibin û derdikevin derveyî tixûbên Êrdima Bêdlisê. Bili van Çemê Gozel, Rubarê Axqiz, Rubarê Oranzî û Rubarê Avareş hene. Rubarê Avareş jî bakurê bajarê Bêdlisê ve tê.

Gola pêwisttirin li ser axa Êrdima Bêdlisê Zireya Wanê ye, ku birê wê yê mezin li ser axa Êrdima Wanê dimîne. Aliyê rojava yê Zireya Wanê, ku di salê de bi hezaran turist tînan wir, dimîne li ser axa Êrdima Bêdlisê. Lê ev gola mezin, tenê bi navê Zireya Wanê tê nas kirin. Li aliyê bakurê rojavayê Êrdima Bêdlisê Gola Nazik heye, ku biqasî 30 km² fireh e. Gola Nazik, 1870 metran ji deryayê bilind e. Aliyên başûr û başûrê rojhilat ên Gola Nazik raste-ax in. Aliyên din tev dik in û bi gelek teht û latan hatine niximandin. Gola Nazik bi ava berfê û kehnîyên li derdorê tîji dibe. Biqasî 50 metran kûr e. Di vê golê de gelek masî hene û masivani tê kirin. Li bakurê bajarê Bêdlisê û li gelek nêzikî Zireya Wanê goleke bi navê Gola Arin heye. Firehiya Gola Arinê biqasî 13,5 km² mezin e. Ava Gola Arin pênc metran ji ava Zireya Wanê bilind e. Ava vê golê bi soda ye. Li ser Êrdima Bêdlisê, li başûrê Çiyayê Sipanê jî, Gola Aygir heye. Firehiya vê golê biqasî 3,5 km² ye. Ava vê golê, ji bini ve dikele

dewlemendiyên bin erdî, ne gelek zengin e. Rezervên madena pêwisttirin di navbera navçeyên Elcewaz û Tûxê (Tatwan) de dimînin. Li vê derdorê Perlît tê derxistin. Li navçeya Xizanê jî kehnîyeka madena Kîlê heye, lê ev kehnî piçûk e. Li ser axa bajarê Bêdlisê, ji nava tixûbên navendê bajêr, Krom, Fosfat û Kûkûrt tê derxistin. Herweha kehnîyên Ava madenê û Germ-avan jî li vir hene. Li navçeya Xelatê Kevirên Sunger û li navçeyên Xizan û Mir-taxê (Motki) jî Hesin heye. Ji ber pîrbûna xweliya volkanîkî li Êrdima Bêdlisê, li hemû navçe û derdorên Êrdimê kehnîyên Ava Madenê hene.

Li Êrdima Bêdlisê, bi nêzikahî 500 mirov di rojê de, feyde ji ava madenê, ava vexwarinê û germ-avan ên li Êrdimê digirin. Kehnî û germ-avên pêwisttirin ev in: Goroy-mak, Germav, Elemdar, Komûralti, Deximên, Kûçûr, Ava Tehl li Yam, Germava Çiyayê Nemrud û Ava Madenê ya bi navê Mar-Vejin. Bili van, hinde germav û avên vexwarinê yên din jî hene. Germiya van giştan ne weke hev e. Ji bo derxistina van avan gelek sazî ji hatine damezirandin.

Klima Êrdima Bêdlisê beji û erdî ye. Weke li gelek Êrdimên Kurdistanê, zivistan sar, havîn jî germ û zuwa derbas dibin. Li navenda Êrdima Bêdlisê, piveka germiyê di salê de nêzikî 10 derecan e. Bi gelemperî di mehên zivistan û biharan de dibare, mehên havînê jî germ û zuwa derbas dibin. Li navenda bajarê Bêdlisê piveka baranê biqasî 975,7 e. Lê li derdorên din ev hejmar bilindtir e. Di navenda Êrdimê de bi piranî ba ji aliyê bakurê rojava lêdide. Disa bi piranî du cure ba lêdide. Lê ji aliyên bakur û bakurê rojava jî du cure ba, ji aliyên başûr û başûrê rojava jî du cure ba lêdidin.

Rewşa hişnahiya li Êrdima Bêdlisê, li gora taybetiyên demsalan diguhure. Li hinde deran bi şeweyeke kêr daristan û dewî hene. Piraniya darên van daristanan, da-

Gola Nemrud li ser Çiyayê Nemrudê

û şerîn e. Li derdorên golê gelek çit û çitîk (qamiş) hene. Li vir masivani jî tê kirin. Li Êrdima Bêdlisê herweha Gola Nemrudê jî heye. Gola Nemrudê, gola kraterî ya mezintir in, ji hemû golên kraterî yên li bakurê Kurdistanê û yên li Tirkîyê. Biqasî 10 km² mezin e. 2400 metran ji deryayê bilind e. Li ser Çiyayê Nemrudê yê di nava çalaki biqasî 40 km² de dimîne. Gola Nemrudê di birekî vê çalê de, mîna niv-heyvekê (niv-mangayekê) ye. Bi ava berfê û kehnîyan tîji dibe. Ava Gola Nemrudê jî şerîn e.

Êrdima Bêdlisê ji aliyê kehnî û bujenên (resorsên) bin erdî, yanê

rên beru (mazi) ne. Bili van hinde darên din û hinde darên fêkiyan jî hene. Li cihên avî û keviyên newalên kûr babêtên daran zêdetir in. Darên pêwist darên zergûzan, çinar, spindar û gûzan in.

Ji bo nêçirê, Êrdima Bêdlisê, Êrdimeka dewlemend û baş e. Nêçira gelek heywan, çûk û çivikan tê kirin. Nêçira kevroşkan (kerguh), guran, hirçan, xinziran (beraz), kewan, werdekan, qijakan û çûka toy tê kirin. Li derdorên Sarikonak û Reşadiye ji car-caran nêçira pezkuvi û bizinên kuvi tê kirin. Li hinde golan ji masivaniya masiyên ava şerîn tê kirin.

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Hilpişkîna me ya Bihare li bilindahiyên YEKÊ GULANÊ BI LIVBAZIYAN PÎROZ BÛ

- Li êrdima Dêrsimê navçeyên Çîçekli û Zerenik (Ovacik), li êrdima Sêrtê navçeyên Dih û Şîrnexê, li erdim a Çolamergê navçeyên Çel, Qilaban û Êlkê, li êrdima Mêrdînê navçeya Hezexê livbaziyan dorfireh birêve ketin.

Şerê me yê rizgariya netewî, domana bihare bi livbaziyan berfireh li paş dihele. Li welatê me, ku niha rojen domana bihare yê dawî tî jîyan kirin, zedebûna hejmara livbaziyan xwe gihand bandevên bilind. Herçiqasî dewleta Tirk a dagirker sunsureke jidandî bikartîne û naxwaze ku awira gelemperî haydari pêşveçûnan bibe jî, disa jî hinde livbazi ketin nava rûpelên weşanan û

belav bûn. Tenê livbaziyan ku xwe hilimandine rûpelên weşanan, bi şeweyê ronak û zelal hilweşîna dagirkeran, radixin pêşîya çawan û rewşa wan bi me didin nasîn. Tenê ev livbazi jî me re bes in, ku em bizanibin rewşê mêtîngeran buye rewşekî çawan. Nûçeyê agahiyên gihane ber destên me, teviya livbaziyan nahilimin. Lê disa jî bes in, da ku em xweş bizanibin, bi kîjan

mezînahî û diwariyê Hilpişkîna me ya Bihare li welatê me pêşve dikeve û çî dibe.

Ber bi bilindahiyên ve çuyîna livbaziyan domana bihare, dagirkerên Tirk xistiye nava panik û tîrseke gelek kûr. Rojnameyên mêtîngeran jî, bi çend nimûneyan ve tîrse eşkere kirin, lew jî ber be neçariyê êdî nizanin çawa bikin. Rojnameya Hürriyet a roja 12'ê Gulanê, bilançoyêke 12 rojî weşand û careke din bala dewletê kişand ser pêşveçûnê li Kurdistanê. Rojnameyên burjuwazî yê din jî, jî ber tengzariya li hemberê pêşveçûnan, li dijî tekoşîna me ya rizgariya netewî dest bi qampanyeyê reşkirinê û derewan kirine.

Dagirker, jî bo weşartî hiştina pêşveçûnê Hilpişkîna me ya Bihare, ketin nava keferateke mezîn. Li kêleka weşanê rojnameyan, yekitiyên şerê taybetî jî tevgerandin û xwestin wusa pêşveçûnê domana bihare rawestînin. Lê gava ditin, ku nikarin biserkevin, serî dan bikaranîna sunsureke hişk û diwar. Bi vî jî armancê dikin, ku koçbera pêşveçûnan ronahî nebe û neyê zanîn çî niha li Kurdistanê dibe. Lê belê ev keferatên jî

Dûmahik di rûpela 20'an de

BERXWEDANA DI GIRTÎGEHÊN ALMANYA ROJAVA DE Û LIVBAZIYÊN HEVKARIYÊ LI EWRUPA

- Greva xwebirçîhiştinê ya Kurdên politîkî yê şoreşger berdewam dike.
- Ali Haydar Kaytan, ku roja 20'ê Adarê dest bi greva xwebirçîhiştinê kiribû, nexweş ket û wî rakirin nexweşxaneyê.

Gele Kurdistanê destur nade tu hêz û kesî, ku dengê wê bibirrin. Li derveyî welatê xwe jî, li gelek welatan ku li wir welatparêzen Kurdistan hene, jî bo armancên serxwebûn û azadiya xwe li ber xwe dide. Li pêşîya tu pikolîyan û daxwazên xwespariyê serê xwe naçemîne. Li ser bîngeha dirûşmeya, "An niştîmaneka serbixwe û azad an jî mirin" dengê xwe bilind dike û perdeyên bédengiyê diçirine. Şanî teviya cihanê dike, ku bindestî û bendewariyê napejirine. Bang û qêrînen xwe yê bi vî armancê digihîne hemû deverên cihanê. Qehreman û lehengên ku jî bo Kurdistanê serbixwe serî hildane û li ber xwe didin, him û quwwet didin gele me. Tekoşerên ku li çîyan, deştan, bajarên û di zindanan dagirker û imperyalîstan de jî bo jiyaneke azad seriyên xwe jî mirinê re datînin, rê şanî gelê me dikin. Gele me, li dora pêşeng û berpirsiyarê xwe yê mafdar PKK, xwe dicivîne û rêzên xwe dijdine. Li ser rîya rizgariyê ya vegerîne jî re nînin, dibêje, "An Kurdistan bi seranserî wê bigihe serxwebûn û azadiyê an jî bila di nava xweliya dirokê de hunda bibe û biçê."

Li dijî xebatên imperyalîstan, pêşmin jî imperyalîzma Almanya Rojava, ku dixwazin rîya diçe serxwebûna Kurdistanê berravî bikin, li dijî komplo, provokasyon û bikaranînen wan ên dij-demokrati, roja 20'ê Adarê, Ali Haydar Kaytan dest bi greveka xwebirçîhiştinê ya demdirêj kir. Piştî wî, roja 10'ê Nisanê Hasan Hayri Güler, Selahattin Çelik, İbrahim Kadah, Selman Aslan û di vî dawiyê de jî Selahattin Erdem, Yasemin Gedik û Erol Kedik dest bi greveka xwebirçîhiştinê kirin.

Feyka Kurdistan li ser vî buyerê belavokek anî der û bi firehî da belav kirin. Li ser banga Feyka Kurdistan li

gelek bajarên Ewropa bi hezaran welatperwerên Kurdistanê xwe tevgerandin û bi armanca hevkarî û piştgiriya greva xwebirçîhiştinê, bi armanca protesto kirina bikaranînen dij-demokrati û derî huquqî yê imperyalîzma Almanya Rojava, dest bi livbaziyan nola vegirtin, xwepêşdan û h. kirin.

Di hejmara rojnameya Berxwedanê ya 15'ê Nisanê de, me daxwazên greva xwebirçîhiştinê belav kiribûn. Nûçeyê han rojnameya me, ku bîlî wan, ev daxwazên li jêr jî bûne armancên berxwedanê.

- Hevdiîtinê li kêleka hevdu û ne jî piştî caman,
- Dayîna hemû pirtûk û materyalên li ser huquqê,
- Ji bo amadekirina parastîneke hevpare, dayîna derfeta pêwendîyan û hevdiîtinê di nava girtîyan de,
- Rakirina bikaranînen îzolasyonê (tecrîtê),
- Li gora benda 129a ne-pîrsyar kirina girtîyan.

İmperyalizma Almanya Rojava jî bo

pîrsyar kirina Tekoşîna Rizgariya Netewî Kurdistanê di şexsiyeta PKK de, dest bi daweyeka derî-huquqî û dij-demokrati kirîye. Di vî daweyê de, dikeve nava zehmetiyên diwar û nîzane çawa xwe bilivîne. Armanca imperyalîzma Almanya Rojava jî bo teslim girtina Kurdên politîkî yê di girtîgehan de hebû. Lê, rastî berxwedana wan a diwar bû. Li derveyî girtîgehan jî, bi xebatên babetî dengê welatparweran bi xurtî rabû û bi vî awahî awira gelemperî jî hat hişyar kirin. Niha jî ber van buyeran imperyalîzma Almanya Rojava ketiye nava tengzariyê de û keli bi keli bêhîr tê pişange (teşîr) kirin. Sedema ku heya niha nekariyê dest bi mehkeman bike û daweyê her dereng dihele jî, jî ber vî tengzariyê diwar e. Bi vî awahî imperyalîzma Almanya Rojava jî mina dewleta Swêd li hemberê PKK dikeve nava herîya pişange bûnê de û dike û nake nikare biserkeve. Keli bi keli nêzîkî wê gola heriyê dibe û di dawiyê de wê di nava wê heriyê de, ew jî wê bixeniqe.

Dûmahik di rûpela 22'an de

PÎROZIYÊN NEWROZÊ BI GIYANA BERXWEDÊ TIJÎ ŞAHÎ Û DILXWEŞÎ NE

Şadîmaniyên berxwedanê yê cejna Newrozê bi şahî û dilxweşî berdewam dikin. Bi hejmareke gelek bilind, bi hezaran welatparêzen Kurdistanê û beşdarên din, tevli şadîmaniyên Newrozê, şevên yekiti, serhildan û berxwedanê bûn û dibin. Weke ku nûçegihandkarên rojnameya me Berxwedan dan bihistandin, pîrozîyên cejna Newrozê berdewam dikin û bi şahî û dilevîniya girsevî derbas dibin. Nûçeyên li ser şadîmaniyên cejna Newrozê yê ku gihane rojnameya me li jêr in:

Wien (Viyana)-Avusturya: Newroz roja 12'ê Adarê 1989'ê li bajarê Wien hat pîroz kirin. Dora 600 kesî beşdarî şeva pîroz kirina cejna Newrozê bûn. Şadîmanî biqasî heft saetan berdewam kir.

Bernameya şevê bi silava biranîna şehîdên Kurdistanê û şoreşên cihanê destpêkir. Programa yekemîn jî govendên xortan hatibû amade kirin. Govend tevli skêçan hat pêşkêş kirin, ku maneya Newrozê tanîn zimên. Bername bi folklorê zarokan berdewam kir. **Hozan Cuma û Hozana Suzan** stranên netewî û şoreşgerî xwendin. Di axîftinê ramyarî de li ser maneya Newrozê ya rojenî (aktuel) hat sekinandin. Bi filmeke video hinde bir jî qirkirina Helebçe hatin şanî kirin. Bi armanca hevkarîyê du huncermendên Avusturyayî û hermendekî Filistinî tevli programê bûn û stranên pêşverû xwendin. Zarokekî heft salî bi navê Yusuf, helbest di şevê de xwend û bi yekcarê tofana çepikan eywan dagirt. Yusuf helbesta xwe bi Kurdî xwend û beşdar tev, gelekî dilxweş bûn. **Koma Jiyan**, ku jî welatê Almanya Rojava bajarê Stuttgartê hatibû, bi stranên xwe yê berxwedanî, rengînî tevli şadîmaniyê kir. Naveroka şanoya hati pêşkêş kirin, li ser buyerên li gundê Cînbîrê bajarê Cizira Botan bû. Şano gelek bi dilê beşdarên bû. Di dawiyê de jî bajarê Wien **Koma Şoreş** stran û kilamên xwe xwend. **Koma Şoreş**, herweha mûzîka govenda "APO hate Hilwanê" jî lêxist.

Nêzîkî 40 mehvanên Avusturyayî jî beşdarî şadîmaniyê bûbûn. Televîzyona Avusturya ORF teviya şadîmaniyê kişand filmê û programekê amade kir.

Roja 15'ê Nisanî jî şeveke pîroz kirina cejna Newrozê li Avusturya çebû. Nêzîkî 700 kesên, beşdarî vî şeva duwemin bûn. Li kêleka hinde asêgirekên teknîkî, şadîmanî disa jî gelek bi şahî û bîzmîti derbas şor.

Ev şev jî bi silava biranîna şehîdên destpêkir. **Koma Şoreş, Hozan Xemgin, Hozana Zozan û Hozan Yusuf** bi stranên xwe yê berxwedanê, şahîya

Dûmahik di rûpela 21'an de

BIJÎ YEK GULAN CEJNA KARKER Û XEBATKARAN

- Roja Yekê Gulanê li bajarê Stanbolê bi hezaran şoreşger, welatperwer û mirovên pêşverû meşîyan Meydana Yekê Gulanê. Polîsan ber û gulle reşandin ser wan. Yek hat kuştin, 15 bi xedari birindar ketin. Di rêveçûnê de bi rengên ala netewî ya Kurdan panqartek hatibû hildan, ku li ser "Bijî Yek Gulan" hatibû nivisandin. Bi Kurdî dirûşmeyên piştgiriya tekoşîna rizgariya netewî, ku li Kurdistanê pêşve diçe, hatin bangin.

Roja Yekê Gulanê gelek xwepêşdan çebûn û bi hezaran şoreşger, pêşverû û welatparêz beşdarî van xwepêşdanên bûn. Polîsan reşand ser kesên dimeşîn: ber û gulle barandin ser wan. Mirovekî pêşverû hat kuştin û 50 kes jî birindar bûn. Rejîma leşkerî ya faşîst berî Yekê Gulanê da xweya kirin, ku pîroz kirina Yekê Gulanê qedexeye û heke hinek bixwazin pîroz bikin, wê bîr rawestandin. Bi vî awahî xwest jî devê berpirsiyarên rejîma leşkerî yê bilindtir, tîrs û xofê belav bike û armancên xwe serdest bike. Berî Yekê Gulanê bi gelek rojan baş dihat zanin, ku wê êrîşeke welê ya xîzî birêve bikeve. Serdestên Tirk di sala 1977'ê de jî roja Yekê Gulanê 40 karkeran kuştibûn û ku wê qirkirînen nuh birêve bibin tişteki zelal bû. Bîlî hemû tehdîtên rejîma faşîst şoreşgeran biryariya xwe qulibandin pîroz kirina Yekê Gulanê.

Roja Yekê Gulanê bi hezaran mirov xwestin biherikin Meydana Yekê Gulanê. Bi hezaran polisê erîşî wan kirin. Gava polîsan dit, ku livbazîkar bi biryarî dixwazin bimeşîn, erîşên xwe diwartin kirin. Polîsan dest avêtin çekan û mirovan kirin hedefên berên xwe. Polîsan rast û rast nişan digirt. Mirovekî pêşverû hat kuştin.

Polîsên Tirk ên faşîst herçiqasî baş dizanin, ku ev mirov gişt bê çek bûn jî, berên xwe barandin ser wan. Rojname û weşanên Tirkî jî zû xwe gihandin hewara polîsan. Rojnameya Tercûman sermîvîsa "Zixtkirina Kurdan" bikaranî. Bi vî awahî xwest armanca polîsan a rast bide weşartî û livbazîkaran mina gunehkaran resen bin, bide şanî kirin. Cejna Yekê Gulanê li 116 welatên cihanê bi şeweyê fermî (resmî) tê pîroz kirin. Lê rejîma Tirk a faşîst

Dûmahik di rûpela 23'an de